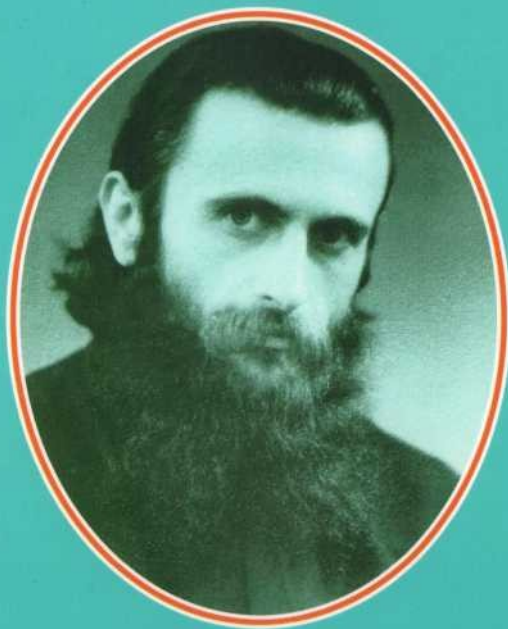


Din învățăturile  
Părintelui Arsenie Boca



FERICIREA DE A  
CUNOAȘTE CALEA  
SPRE MÂNTUIRE

Tipar.

Accent Prim, Suceava

...

Fericirea de a cunoaște calea spre mântuire

Motto: „Toți cei ce umblă după plăceri, de

orice fel, nu vor scăpa de primejdii, căci sub orice plăcere e încolăcit un șarpe”.

„După cuvântul Sfinților, toată strădania diavolului aceasta era și este, ca să desfacă dragostea sufletului nostru de Dumnezeu și s-o lege de orice altceva afară de Dumnezeu.

Drept aceea vrăjmașul, ca să-și ajungă ținta fărădelegii, îmbie sufletului ispita întâi, cea prin plăcere, aducându-i momeli plăcute la vedere și bune la gustare – potrivite cu fiecare putere frântă a sufletului, în parte, iar pe trup îl împinge să le împlinească cu lucrul și să le facă tot mereu. Vrea vicleanul, ca pe niște lipsiți de bucuria vederii lui Dumnezeu, pe care ne-a furat-o, să ne mângâie învățându-ne să iubim plăcerea, bineștiind vicleanul că asta stinge iubirea de Dumnezeu și întunecă mintea de la vederea Lui”.

(Părintele Arsenie Boca)

Conținutul prezentei cărți este adunat de **Părintele Arhimandrit Serafim Popescu**, – mare duhovnic, om smerit, bun, blând, binevoitor, alinând suferințele multor suflete necăjite – unul din primii viețuitori, împreună cu Părintele Arsenie Boca, ai Sfintei Mănăstiri Brâncoveanu de la Sâmbăta de sus, stareț între anii 1949 – 1955.



Născut la 27 Octombrie 1912, trece la cele veșnice la 22 Decembrie 1990.

„Ori te-or asculta, ori nu, tu fiul omului, să nu te temi de ei și de vorbele lor să nu te sperii; deși ei vor fi pentru tine spini și ciulini, ai să trăiești între ei, ca între scorpzii; să nu te temi de vorbele lor, să nu te sperii, ci să le spui cuvintele Mele, ori te-ar asculta, ori nu te-ar asculta” (Iezechiel 2, 3-7).

Trădarea misiunii preotului sau chiar și numai împlinirea ei cu nepăsare (Ieremia 8, 11), îți pune asupra ta sângele oamenilor care mor pedepsiți cu dreptate pentru păcatele lor, dar cu ei te pierzi și tu. *„Iar dacă tu ai prevenit un păcătos să se abată de la calea lui și el nu s-a abătut, atunci el va muri pentru păcatele lui, iar tu ți-ai mântuit viața”* (Iezechiel 33, 9).

Cine are minte, să ia aminte!

**PĂRINTELE ARSENIE BOCA**

**FERICIREA DE A CUNOAȘTE CALEA  
SPRE MÂNTUIRE**

Se tipărește cu binecuvântarea Înalt Prea Sfințitului CALINIC

Episcopul Argeșului în zilele Părintelui nostru  
JUSTIN PÂRVU – starețul mănăstirii  
Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil

Toate drepturile asupra ediției aparțin  
Ieromonahului Teognost și editurii „*Credința  
strămosească*”; 2013

ISBN 973 – 8256 – 34 – 8



Consilier editorial:

Preot Nicolae Tănase

Ediție îngrijită de Ieromonahul Teognost

Mănăstirea Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil



Difuzarea se face numai prin „PELERINUL” –  
IAȘI; Stradela Grădinari 39;

Bl. B2; Sc. B; Et. 3; Ap. 3;

Telefon: 0744.91.50.69

Editura primește spre tipărire: cărți,  
manuscrise, casete video și audio; toate cu  
conținut ortodox.

Pentru colaborarea prin poștă cărțile pot fi  
comandate pe site-ul: [www.credinta-stramoseasca.ro](http://www.credinta-stramoseasca.ro) sau prin e-mail la adresa:

[contact@credinta-stramoseasca.ro](mailto:contact@credinta-stramoseasca.ro)

Editura cere ajutor financiar (sponsorizare) pentru a putea continua tipărirea de carte bisericească.

Binevoitorii pot depune donațiile în contul Editurii Pelerinul; Nr. R089 RNCB 0175.0335.7393.0001; Cod Fiscal 5606114, deschis la BCR Iași. Pentru informații sunați la telefonul 0744.91.50.69.

Bunul Dumnezeu și Maica Domnului să vă răsplătească râvna și dragostea pentru păstrarea credinței.

### **Cuvânt al Părintelui Justin Pârvu, despre Părintele Arsenie Boca**

Dumnezeu lucrează prin oameni. Socotim că frumusețea artei scrise și pictate de părintele Arsenie Boca este de toată vrednicia. Toate le încununază un suflet înaintea lui Dumnezeu, și pe noi și neamul nostru și toată creștinătatea de pretutindeni. Valorile acestea Ortodoxe au fost pretutindeni și vor rămâne în viața noastră ca existență în eternitate. Rolul mare pe care l-a avut Părintele Arsenie Boca, ca trimis al lui Dumnezeu, este tocmai această mare lucrare de o deosebită adâncime duhovnicească pe care el a lăsat-o, iar noi, ca urmași ai lui, trebuie să ne hrănim dintr-însa și să ne ostenim cu toată râvna să o ducem mai departe ca binecuvântare pentru nepoții și strănepoții noștri. Aceasta a fost și este misiunea părintelui Arsenie Boca, și el nu e mic înaintea lui

Dumnezeu; de aceea îl laudă credincioșii în biserici, la mormântul lui și în casele lor iar temelia credinței este în acești închinători binecredincioși.

Știut este de toți că vrăjmașul urlă la mormântul Părintelui. Vrăjmași au fost dintotdeauna și vor exista cât timp va îngădui Dumnezeu să existe omenirea aceasta. Atâta timp cât noi vom fi și vom rămâne în haina aceasta monahală vom avea și prieteni și neprieteni că așa a fost dintotdeauna, de la începutul veacurilor.

Mântuitorul Hristos a dus crucea pentru toți, și neamul nostru duce crucea unei dreptăți pentru că el mereu a fost hăituit dar s-a menținut datorită modestiei, simplității, smereniei, și a trăit cu mulțumirea de a rămâne în hotarele lui și de a nu trece peste alte neamuri din jurul nostru. S-a învățat mereu în această credință că tot ce nu-i al nostru nu este de la Dumnezeu. Și toți cei care au năvălit și năvălesc și astăzi în țara aceasta s-o cumpere, s-o defăimeze, s-o distrugă, se vor lovi de piatra Hristos. Acuma se dovedesc foarte multe lucruri și e posibil... ca poate să fim și vânduți, o parte... Dar așa cum a fost în toate vremurile, au fost oameni și pentru, și împotriva lui Dumnezeu.

Cei care sunt împotriva lui Dumnezeu sunt și împotriva neamului și împotriva mântuirii lor.

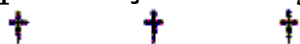
Monahismului, în special, ca armată de geniu a Bisericii Ortodoxe, îi revine marea sarcină:

1 - de a duce crucea nației din care face parte, în post, în rugăciune și smerenie;

2 - de a păstra cu sfințenie și transmite urmașilor învățăturile Sfinților Părinți;

3 - de a duce mai departe flacăra mântuitoare a credinței Ortodoxe a înaintașilor noștri prin care a lucrat Dumnezeu. Și unul dintre aceștia este și Părintele Arsenie Boca.

Și precum la înviere preotul cheamă poporul: *„veniți de luați lumină”*, iar la Botezul Domnului în prima stihiră de cântare zice: *„veniți de luați darul smereniei, al înțelegerii și al temerii de Dumnezeu”* așa să ne binecuvânteze Dumnezeu și pe noi și să ne *ajute* mai departe. Amin!



După învățătura Sfintei Scripturi, omul - *„în stare naturală (căzută)”* - este alcătuit din suflet și trup. Deci sufletul singur nu este om și nici trupul singur nu este om. Totuși înaintea bunului Dumnezeu toate bogățiile acestei lumi nu valorează cât un suflet înduhovnicit.

În cartea *„Dogmele Bisericii Ortodoxe”* alcătuită de Sfântul Silvestru - Episcop de Canev, în vol. III, la pg. 175, este arătat că Sfinții Părinți (*Iustin, Tațian, Irineu, Tertulian, Clement al Alexandriei*) din primele secole ale creștinismului învață cu deosebită putere că ei deosebesc în om pe lângă suflet, încă ceva, și anume duhul, ca fiind deosebit de suflet. Astfel ei învață că *„trupul este locuința sufletului, iar sufletul este locuința duhului și că aceștia trei se păstrează în acei (oameni) care au nădejde și credință sinceră în Dumnezeu”*. Tot omul are suflet dar nu toți au

duhul lui Dumnezeu. Omul numai cu suflet și trup nu este încă om deplin și desăvârșit. „Omul desăvârșit constă din trei: trup, suflet și duh, dintre care unul, adică duhul, mântuiește și formează, altul, adică trupul, se unește și se formează, iar sufletul, când urmează duhului se înalță printr-însul (spre Dumnezeu), iar când satisface trupul, cade în poftele pământești (drăcești). Omul în stare naturală, adică în stare căzută, constă numai din suflet și trup; dar până la cădere, în afară de acestea, avea încă și duh, care i se redă prin răscumpărare (la Sfântul Botez)”.

Astăzi mai mult ca oricând lupta de îndobitocire în masă a tineretului a luat o formă deosebit de gravă prin emisiunile de la televizor, presă, reviste porno, vrăjitorii, farmece, ghicitorii de tot felul, etc. Mai dureros este faptul că nici părinții nu se mai ocupă de creșterea duhovnicească a copiilor, nici Biserica nu are profesori de religie bine pregătiți și nici chiar manuale de religie structurate care să îi pregătească pe tineri pentru a face față acestei avalanșe de demonizare în masă. Mare dar și mare plată vor avea de la Dumnezeu părinții, bunicii, profesorii și preoții care se vor strădui să pregătească copiii și tinerii spre o trăire duhovnicească care să ducă la mântuirea sufletelor lor.

Dacă dintre toți cei care vor citi această carte măcar zece se vor întoarce la Dumnezeu, noi dăm slavă bunului Dumnezeu, întrucât toate bogățiile



acestei lumi nu valorează înaintea Lui cât un suflet curat, îndumnezeit. După 2000 de ani de la venirea Mântuitorului pe pământ, normal ar fi fost ca toată omenirea să fi îmbrățișat credința cea mântuitoare propovăduită de Hristos și toți Sfinții Lui cu Sfinte Moaște. Constatăm însă cu durere că astăzi lupta pentru mântuire a devenit covârșitor de grea pentru că părinții necredincioși, fiind goi sufletește, nu au ce semăna bun în sufletele copiilor care și ei, la rândul lor, vor avea copii, dintre care poate unii vor ajunge chiar preoți.

Nu întâmplător a întrebat Mântuitorul: „... Când va veni Fiul Omului, oare va mai afla credința pe pământ?” (Luca 18, 8).

## CUVÂNT ÎNAINTE

Găsiți aici o seamă de cuvinte, răspuns la atâtea lacrimi... și unele și altele se adunau la măsuța Sfintei Spovedanii, unde mila lui Dumnezeu strălucea în ele, ca soarele în picurii de rouă.

Strălucirile acelea, prinse din lacrimi, împreună le dăm – Părinte și părinți – învățături din vreme urmașilor, în neam și în neam, ca să nu mai orbecăiască și ei în noaptea neștiinței și a lipsei de sfat, de unde vin toate relele, care chinuiesc pe oameni, întunecă vremile și cruntă pământul.

Este o singură cale senină: trăirea învățaturii creștine în toată adâncimea ei și în toată

sinceritatea noastră. Asta rămâne singura cale sigură, pe care trebuie s-o învățăm mereu, în fiecare rând de oameni.

Dăruită cu părintească iubire tuturor ostenitorilor, și cu multă smerenie la toți creștinii.

† Arsenie Boca

## ÎN LOC DE INTRODUCERE

De la început e bine să plecăm cu câteva lucruri știute și anume că: toți oamenii, fără deosebire, suntem în același timp și fiii oamenilor și fiii lui Dumnezeu (Ioan 1, 12 - 13). Adică, după trup suntem făpturi pământești, iar după duh făpturi cerești, care însă petrecem vremelnic în corturi pământești (II Corinteni 5, 1). De la Dumnezeu ieșim (I Ioan 5, 19), petrecem pe pământ o vreme și iarăși la Dumnezeu ne întoarcem. Fericit cine se întoarce s-ajungă iar Acasă, rotunjind ocolul. Aceasta e cărarea.

Unii însă nu se mai întorc... Sunt cei ce ascultă de o vrajă vrăjmașă, care îi scoate din cale și-i încâlcește în lume cu pofte pieritoare. Vraja aceea, a păcatului, cu vremea le slăbește mintea și de așa fel le-o întoarce, încât ajung să zică răului bine, și binelui rău (Isaia 5, 20), și nu mai vor să se întoarcă. Vremea li se găta, puterea li se stinge și așa îi prinde noaptea (Ioan 9, 4) - moartea - rămași rătăciți de Dumnezeu și neîntorși Acasă.

Acesta este omul cel căzut între tâlhari, pe când se pogora din Ierusalim în Ierihon (Luca 10, 30), adică Adam căzut din Rai în lumea aceasta, cu toți urmașii lui. Pentru el s-a pogorât din ceruri Samarineanul milostiv. El ne-a făcut datori să știm: ce suntem, cine ni-s Părinții, de unde venim, ce-i cu noi pe aici, cum să ne purtăm într-o lume cu viclene primejdii, cine ne cheamă Acasă și cine ne întinde momeli?

Că de la cârma minții atârnă încotro pornim și unde să ajungem.

## **Un Tovarăș nevăzut și bun**

Două sunt căile ce se deschid înaintea oamenilor:

1. una coborâtoare și lată, fiindcă mulți sunt cei ce merg pe dânsa (Matei 7, 13) fiind plină de ademeniri.

2. iar alta suitoare și îngustă și puțini sunt cei care merg pe ea (Matei 7, 14).

Calea largă e calea pierzării. Pe ea aleargă de zor două feluri de drumeți: oamenii și dracii, adică Lucifer cu toată ceata lui de diavoli, aruncați pe pământ, și toată lumea pe care o înșală el: „*Și s-a aruncat balaurul cel mare, șarpele cel vechi, care se cheamă diavolul și satana, cel ce înșală toată lumea, s-a aruncat pe pământ, și îngerii lui cu el s-au aruncat. Și am auzit glas mare în cer zicând: Acum s-a făcut mântuirea și puterea și împărăția Dumnezeului nostru, și stăpânirea Hristosului lui,*

că s-a aruncat pârâtorul fraților noștri, cel ce pâra pe ei înaintea Dumnezeului nostru ziua și noaptea. Și ei au biruit pe el cu sângele Mielului și cu cuvântul mărturiei lor, și nu au iubit sufletele lor până la moarte. Pentru aceasta, bucurați-vă cerurile și cei ce locuiți într-însele. Vai celor ce locuiesc pământul și marea, că s-a pogorât diavolul la voi având mânie mare, știind că puțină vreme are. Și când a văzut balaurul că s-a aruncat pe pământ, a gonit pe muiera care a născut parte bărbătească” (Apocalipsa 12, 9 - 13). Și-i înșală așa, că, înțepându-i cu acul plăcut al păcatului, le omoară sufletul o vreme sau chiar toată vremea vieții pământești. Aceștia pentru Dumnezeu sunt morți, deși lor li se pare că trăiesc (Apocalipsa 3, 1), dar sunt numai trupuri (Geneza 6, 3). Toți aceștia, câtă vreme trăiesc, deși-s morți, neștiind de Dumnezeu, sunt cu îngerii cei răi, călători la iad (Iov 21, 13), pe calea pierzării. Așa au călătorit toți nepoții lui Adam, mii de ani de-a rândul.

Dar Dumnezeu preamilostivul, din iubirea de oameni, a făcut totul din partea Sa, ca să-i întoarcă pe oameni din povârnia pierzării într-o cale nouă, calea mântuirii. De aceea Fiul, a doua Față a lui Dumnezeu, S-a făcut om desăvârșit - afară de păcat - și ne-a arătat cărarea. Prin urmare, calea mântuirii e chiar cărarea pe care a mers Dumnezeu însuși ca Om adevărat, făcându-ni-Se pildă întru toate (Ioan 13, 15) și dându-ne îndrăzneală.

Dar și pe calea mântuirii merg tot două feluri

de călători, căci de atunci... un Tovarăș nevăzut și bun merge cu noi, cu fiecare dintre noi, în toate zilele vieții noastre, cu fiecare rând de oameni, până la sfârșitul veacului (Matei 28, 20). Dumnezeu însuși și cu sfinții Săi, întovărășindu-i nevăzut pe oameni...

## **Noe și Iisus**

Ceea ce odinioară era corabia lui Noe, peste puhoaiile potopului, aceea e Biserica lui Hristos – Cel cu cruce – peste puhoaiile pierzării. Deosebirea e că aceea a fost închisă pe dinafară de Dumnezeu și nimeni n-a mai putut intra (Facere 7, 16), pe când corabia Bisericii – o corabie cu crucea pe catarg – are intrarea deschisă și mai pot intra oameni zdrobiți de puhoai. Acolo era Noe, aici e Hristos, iar în valuri e ucigașul diavol, înecându-i pe oameni.

Se întâmplă însă ceva de neînțeles, că cei ce se chinuiesc în valuri, deși toți țin să trăiască, totuși nu toți vor să scape în Corabie. Mai mult chiar, scuipe mâinile ce li se întind de la intrarea în corabie. Iar mâinile sunt brațele părintești, brațele celor șapte Sfinte Taine ale Bisericii lui Dumnezeu, care izbăvesc pe oameni din potop, născându-i din trup în duh (Coloseni 2, 12), din omorâta viață, la viața cerească. Aceștia, care nu vor să scape în Corabia cârmuită de Iisus Hristos – Cel cu cruce – sunt fiii pierzării (Ioan 17, 12) fiindcă n-au primit iubirea Adevărului ca să se mântuiască. De aceea Dumnezeu îngăduie să vină

asupra lor amăgiri puternice, ca să dea crezământ minciunii și să cadă sub osândă toți cei ce n-au crezut adevărul, ci au îndrăgit nedreptatea (II Tesaloniceni 2, 10 - 12). Astfel, după trecere de vreme, îngăduind Dumnezeu, vrăjmașul mântuirii oamenilor s-a mai iscusit în rele: a scornit și el corăbii și cu ele dă târcoale peste apele potopului, ca să culeagă el pe cei ce întind mâinile să scape, dar scuipă Biserica. Pentru ei, fiii pierzării, îngăduie Dumnezeu amăgirea nelegiuită a satanei (II Tesaloniceni 2, 10), care li s-a făcut până acum în peste 800 de hristoși mincinoși (Matei 24, 24), care de fapt sunt diavolii. Căci până acum, nelegiuitul a scornit peste 800<sup>1</sup> de luntre sau biserici mincinoase, în care pe mulți îi ia de minte și-i duce cu el. Înșelăciunea-i ușor de prins: corăbierul vrăjmaș și hristoșii mincinoși nu au crucea pe catarg, iar înăuntru nu au cele șapte Sfinte Taine, înșelăciunea e și mai vădită, întrucât oricare dintre hristoșii mincinoși, luat în parte, nu e Fiul Tatălui, dovadă că nu lasă ucenicii să zică: *Tatăl nostru*, deși scrie: „*Așa să vă rugați...*” (Matei 6, 9). Apoi oricare dintre hristoșii mincinoși, luat în parte, nu e Fiul Sfintei Fecioare, dovadă că-și învață ucenicii să zică rău de Maica Domnului, și, în sfârșit, întrebarea Apostolului Pavel: „*Oare S-a împărțit Hristos?*” (I Corinteni 1, 13). Prin urmare, hristoșii mincinoși își scot ucenicii dintre fiii Tatălui și îi fac fiii pierzării.

---

<sup>1</sup> Astăzi când tipărim lucrarea sunt vreo 3.000.

Aceștia sunt cei nesiguri în adevăr, dar siguri în înșelăciune.

Cum ajunge cineva pradă înșelăciunii, se va lămuri la vreme. Aici, răspunzând celor ce se țin mai presus de Biserică și Sfinți, e destul să le aducem aminte înșelăciunea în care au căzut jidovii, ucigașii dreptilor, primii călători la iad cu Scriptura în mână, nu după Scripturi L-au răstignit ei pe Dumnezeu? (Ioan 19, 7)

### **Din păcătoși Biserica face Sfinți**

Mântuirea e fapta milostivirii lui Dumnezeu prin care ne scoate din păcat, dacă vrem și ne ostenim și noi. Dacă nu vrem, cu sila, nu ne mântuiește nimeni. Așa voiește Dumnezeu, ca darul mântuirii Sale (Efeseni 2, 8) să fie și roada cunoștinței, a voinței, a osteneții și a dragostei noastre. Dar e așa de milostiv, că tot El ne ajută și să vrem și să lucrăm. Calea mântuirii, însă, începe când vine omul - (de cele mai multe ori abia viu din gâlceava cu moartea) - și intră în Biserica văzută, cea adevărată, care e: „Una, Sfântă, Sobornicească și Apostolească Biserică”. Mântuitorul nostru a întemeiat și are numai o Biserică creștină, nu 800.

Biserica aceasta, una, e sfântă, pentru că Sfânt e întemeietorul ei, și rămâne mereu sfântă, ba chiar îi sfințește pe păcătoși. Celelalte „biserici” nu sunt sfinte, pentru că sunt întemeiate de oameni robiți răzvrătirii, și nici nu sfințesc pe

nimeni.

Biserica lui Hristos e Sobornicească, adică stă pe temelia celor șapte Soboare a toată lumea și cărmuită nevăzut de Mântuitorul însuși (Matei 28, 20), nu de vreun înlocuitor al Său, mai presus de soboare.

Biserica în care ne mântuim e Apostolească, adică singura avându-și slujitorii urmând ca dar prin punerea mâinilor (Faptele Ap. 6, 6) unii de la alții în șir neîntrerupt în sus, până la Apostoli și până la Iisus. Toate celelalte, ivite după aceea, sunt alătura de cale, deci alătura de mântuire.

Prin urmare, cei ce stăm sub semnul Crucii (I Corinteni 1, 18), câtă vreme petrecem în cortul pământesc, urmăm calea mântuirii în Biserica văzută, luptătoare. După dezlegarea noastră din cele pământești, dacă am luptat lupta cea bună pe pământ (I Timotei 6, 12), venim în obștea Bisericii biruitoare din Ceruri – desăvârșirea neavând hotar.

Biserica de pe pământ se numește luptătoare, pentru că aici inșii din obște se luptă în ei înșiși, cu trupul, cu lumea și cu diavolul, sub povățuirea Bisericii. Păstorirea Bisericii urmărește ca niciunul din fiii Tatălui să nu se învrăjbească în ei înșiși, sau să se rupă din obște și din duhul dragostei lui Hristos, căci El unește obștea laolaltă, deci nimeni nu se mântuiește răzlețindu-se de obște.

Biserica din Ceruri se numește biruitoare fiind alcătuită din obștea bunilor biruitori



mucenici, a sfinților slujitori și cuvioși și a tuturor sfinților purtători și mărturisitori de Dumnezeu (Apocalipsa 12, 11), unde sunt așteptați toți ucenicii Domnului, care vor mai fi până la sfârșitul veacului - (Apocalipsa 17, 14). Unii s-au învrednicit încă de aici să petreacă nevăzut cu sfinții, să fie cercetați de Maica Domnului, de Puteri cerești și chiar pe Domnul să-L vadă. E cunoscută întoarcerea lui Pavel, pe drumul Damascului (F. Ap. 26, 12 - 18) și răpirea lui în Rai (II Corinteni 12, 4).

Calea mântuirii, prin urmare, e de pe pământ la cer, ca a unora ce știm că, de la Dumnezeu am ieșit și iarăși la Dumnezeu ne întoarcem și lăsăm lumea. Fericit cine se întoarce...

#### Lupta mântuirii

Pe o asemenea mărită cale, nimeni nu poate merge singur, de nu va veni în obștea Bisericii și să fie condus de mâna nevăzută a Mântuitorului prin Preoți, ucenicii Săi văzuți, trimiși de El în fiecare generație de oameni. De aceea au zis Părinții că, cine vrea să se mântuiască, cu întrebarea să călătorească. Aceasta, pentru că oricine s-a hotărât să iasă din calea păcatelor, care este gâlceava fărădelegilor, se va trezi deodată că i se vor ridica împotrivă (II Timotei 3, 12) trei vrăjmași, unul după altul. Iar vrăjmașii mântuirii sunt aceștia: lumea, trupul și diavolul. Pe aceștia îi arată toți Sfinții Părinți.

Prin „lume” se înțelege categoria păcatului, adică turma oamenilor necredincioși (Ioan 1, 10),

cei ce din toată voia s-au unit cu sfaturile dracilor (I Ioan 3, 8). Aceasta e lumea pentru care nu s-a rugat Mântuitorul. E gura satului, gura vecinului și, de multe ori, gura și faptele celor din casă cu tine (Matei 10, 36).

Aceștia, adică lumea, îți iartă orice ticăloșie ai face, oricât ai îndărăpta cu sufletul, dar nu te iartă nicidecum să le-o iei un pas înainte și să te faci mai bun. Oamenii aceștia ai lumii au o ciudată rușine de a fi buni. Bunătatea ta îi arde, și se trudesesc să te scoată de vină cu tot felul de ponoase, ba că te mândrești, ba și alte ponoase îți mai aduc.

Lumea e veacul viclean, placul oamenilor (Efeseni 6, 6) și slava deșartă (I Ioan 2, 16). Gura lumii grăiește ale stăpânitorului ei (diavolul) (I Ioan 5, 19).

De aceea avem poruncă: „*Nu iubiți; nici cele din lume: pofta trupului, pofta ochilor și trufia vieții, care nu sunt de la T* (I Ioan 2, 15 – 16).

Cine vrea să biruie această primă piedică (lumea), în calea mântuirii, are la îndemână acestea trei: răbdarea, iertarea și rugăciunea. Cu răbdarea suntem datori pentru că, mai înainte de a veni la calea lui Dumnezeu, sau la ostenele mântuirii, făceam și noi ale lumii, umblând pe calea păcatelor și astfel ne-am băgat datori, iar acum trebuie să plătim ale noastre de atunci, ca pentru răbdare să ne ierte Dumnezeu. Așa trebuie să plătim acum cu durere, cele ce le-am făcut odinioară cu plăcere.

Cine vrea să biruie lumea, e dator cu iertarea, oricâte necazuri ar pătimi de la omenii lumii acesteia, ca unul ce știe că frații lui stau legați într-o robie străină, în întunericul necunoștinței de Dumnezeu și de ei înșiși.

Cine vrea să biruie lumea se roagă Tatălui său în ascuns, sau în gând, pentru orice fiu al lui Dumnezeu, oricât de întunecată purtare ar avea și oricâte rele i-ar face; căci răbdarea răului, iertarea fraților și rugăciunea în ascuns au putere înaintea lui Dumnezeu și, pentru ele, biruie El și întoarce spre bine pe cel ce te amărăște. Iar cu acestea, te-ai făcut pricină de mântuire pentru fratele tău din lume.

În rugăciunea cu gândul să fim smeriți, aducându-ne aminte greșelile noastre, și zicând: „Doamne, iartă-i vorbele și mie faptele!” Căci asupra smereniei, vrăjmașul nu poate nimic. Și făcând așa, ori de câte ori întâmplarea o cere – dar și când n-o cere – cu ajutorul lui Dumnezeu, treci cu bine peste prima piedică a potrivnicului, pe care ți-o ridică în cale, prin frații tăi din lume, mai slabi de înger (I Tesaloniceni 5, 14). Cine are darul dragostei, al răbdării și al gândului smerit, în vreme de luptă, poate vedea lucruri minunate, dacă luptă după lege (II Timotei 2, 5), iar legea este dragostea.

Așa de pildă, noi nu știm tainele lui Dumnezeu: pe cine mântuiește din lume și pe cine osândește. Dacă pe cel ce se sălbăticește asupra ta, din întunecimea sa, îl știe Dumnezeu că se va

mântui, mântuirea lui o va face și cu ajutorul tău, că-ți dă ție darul răbdării, al iertării din inimă (Matei 18, 35) și rugăciunea; și așa, pentru smerenia ta, îl va birui Dumnezeu și va alunga duhurile rele dintr-însul. Dacă, însă, fratele acela mai are de chinuit în robie străină, sau chiar își va pierde sufletul, la purtarea ta cea după Dumnezeu, răutatea lui va crește și desăvârșit se va sălbătici împotriva oamenilor și împotriva lui Dumnezeu. Prin urmare, nicidecum să nu uităm că ostași ai lui Dumnezeu suntem (II Timotei 2, 3). Deci fii destoinic, suflete, știind cui crezi (II Timotei 1, 12), cu ale cui arme bați războiul (II Corinteni 10, 4), cine îți ajută, ca să nu piardă Dumnezeu pe cineva, pentru neiscușința ta. De aceea au zis Părinții că pricina mântuirii este aproapele. De aceea, cei ce biruie lumea (I Ioan 5, 4) nu sunt o adunare de slabi, de neputincioși, oricât ar părea răbdarea o slăbiciune, ci ei sunt ostașii împăratului Hristos, primul care a biruit lumea, și în temeiul aceleiași biruințe dă cununa, care este mântuirea. În nevoie se dovedește răbdarea și credința Sfinților (Apocalipsa 13, 10).



## **Vrăjmaș milostiv și prieten viclean**

Când potrivnicul se vede bătut la prima piedică – cea mai ușoară – ce o ridică în calea robilor lui Dumnezeu prin lume, le stârnește piedica a doua: propriul lor trup cu iubirea de sine. Se tânguie trupul, ca să te milostivești de el, (dar asta) e tânguirea vicleană a stricăciunii, care nu trebuie ascultată ci scoasă din rădăcină și firea făcută iarăși curată. De aceea, Părinții i-au zis trupului: „vrăjmaș milostiv și prieten viclean”. În vremea negriiei pentru mântuire, trupul se năvălește cu patimile și poftele care l-au desfrânat și l-au scos de sub conducerea minții, sau mai bine zis au scos mintea de la conducere, încât se răscoală cu nerușinare împotriva sufletului, chinuindu-l în tot felul, întărâtându-se până și împotriva lui Dumnezeu. Deoarece:

5. Cei ce sunt după trup, cele ale trupului cugetă, iar cei ce sunt după Duh, cele ale Duhului.

6. Pentru că cugetul trupului este moarte, iar cugetul Duhului este viață și pace;

7. Pentru că cugetul trupului este vrăjmaș lui Dumnezeu, că Legii lui Dumnezeu nu se supune, că nici nu poate;

8. Iar cei ce sunt după trup, lui Dumnezeu a plăcea nu pot.

9. Dar voi nu sunteți după trup, ci în Duh, că Duhul lui Dumnezeu locuiește întru voi. Iar de nu are cineva Duhul lui Hristos, aceia nu este a lui Hristos.

10. Iar de este Hristos întru voi, trupul este mort pentru păcat, iar Duhul viiază pentru dreptate.

11. Iar de locuiește întru voi Duhul Celui ce L-a sculat pe Iisus din morți, Ceea ce L-a sculat pe Hristos din morți va face vii și trupurile voastre cele muritoare, pentru Duhul lui, Cel ce locuiește întru voi.

12. Drept aceea, fraților, nu suntem datori ca să viețuim după trup.

13. Că de viețuiți după trup, veți muri; iar de veți omorî cu Duhul faptele trupului, veți fi vii.

14. Că oricâți cu Duhul lui Dumnezeu se poartă, aceștia sunt fii ai lui Dumnezeu.

15. Pentru că nu ați luat iarăși duhul robiei spre temere, ci ați luat Duhul punerii de fii, întru care strigăm; Avva, Părinte.

16. Însuși Duhul acesta mărturisește dimpreună cu duhul nostru că suntem copii ai lui Dumnezeu. (Romani 8, 5 - 16).

Așa vine, că fiecare suflet duce un necredincios în spate - trupul de pe noi. De la starea asta și până la a-l face să fie templu sau Biserică a Duhului Sfânt (I Corinteni 3, 16; 6, 19) e de luptă, și uneori, o viață întreagă.

Firea trupului fiind surdă, oarbă și mută, nu te poți înțelege cu el decât cu osteneală și foame, însă aceasta să fie după dreapta socoteală, ca să nu-i dăuneze sănătății. Acestea îl îmblânzesc și nu se mai ține vrăjmaș lui Dumnezeu. Rugăciunea și postul scot dracii poftelor și ai mâniei din trup.

## **Foamea îmblânzește fiarele din noi.**

Toată lupta aceasta însă nicidecum să nu se poarte fără îndrumarea unui duhovnic iscusit, care știe pentru fiecare aceste trei: măsura, trebuința și putința fiecăruia. Adică: după vârstă, după sănătatea rămasă – deși postul pe mulți i-a făcut sănătoși – și după tăria și felul ispitelor. Așa cere dreapta socoteală. Cei ce s-au grăbit fără sfatul dreptei socoteli, toți au întârziat sau au pierdut, îndărăptând. De aceea au zis Părinții, gândindu-se la cei grăbiți să stingă patimile, că mai mulți s-au păgubit din post, decât din prea multă mâncare și preamăreau dreapta socoteală, ca virtutea cea mai mare. Prețuirea pătimașă a trupului pe mulți îi întoarce împotriva duhovnicului, dar nu-i ține mult, boala îi întoarce; iar pe alții, mușcați la minte de mândrie, de la început nici nu-i lasă să ajungă, deși le tânjește cugetul. La vreme de umilință, însă, și aceștia biruie și vor intra în luptă.



## **Iubirea de sine, primul pui al diavolului**

Așa numește Sfântul Maxim Mărturisitorul iubirea de sine: „primul pui al diavolului”. E cealaltă parte din piedica a doua ce ne-o stârnește potrivnicul în noi înșine: iubirea trupească de sine, începătura mândriei, puiul necurat. Împotriva ei ne-a cerut Mântuitorul hotărârea lepădării de sine, zicând: „*Oricine voiește să vină după Mine,*

*să se lepede de sine, să-și ia crucea sa în fiecare zi și să-Mi urmeze Mie” (Luca 9, 23).* Lepădarea aceasta însă o poate face numai cel ce s-a desfăcut din toată dragostea lumească și și-a strămutat puterea dragostei sale, toată, către Dumnezeu. Sau altfel zis: pe cel ce l-a ajutat Dumnezeu să iasă din legăturile dinafară ale iubirii de lume, îl ajută să iasă și din legăturile din lăuntru ale iubirii de sine.

Ca să treci cu bine peste piedica a doua, care ești tu însuși, iată că sporește Dumnezeu dragostea Sa către tine și sporește și dragostea ta de Dumnezeu, pe măsura piedicii din cale.

Într-adevăr, această iubire trupească de sine, primul pui al diavolului, numai dragostea aprinsă a lui Dumnezeu o poate arde și desăvârșit s-o facă scrum. Obişnuit, noi nu prea putem să ştim în câtă primejdie ne bagă iubirea de sine, dar putem deduce după purtarea de grijă a lui Dumnezeu.

Care, cu iubire, ajutând mântuirea noastră, îngăduie încercări, ceartă și ocări asupra noastră, ca să ne scârbim de noi înşine și să ni se tocească tot gustul de cele de aici, că altfel nu putem muri nouă înşine (Galateni 2, 19), ca să vrem lui Dumnezeu. De aceea toți Părinții au fugit de laudă și au iubit ocară și toată năpăstuirea, ca pe unele ce ucid puii de drac și mai mult folos aduc de la Dumnezeu.

Cei ce, cu darul lui Dumnezeu, se izbăvesc și de legăturile din lăuntru ale iubirii de sine, se mărturisesc și sunt: străini și călători aici pe



pământ (Evrei 11, 13). De aceea „*suspinăm în acest trup, dorind să ne îmbrăcăm cu locuința noastră cea din Ceruri*” (II Corinteni 5, 2). Iată de ce, prin sfatul dreptei socoteli, trupul trebuie stins, veștejită floarea lui în lumea aceasta, iar faptele lui vicioase omorâte (Romani 8, 13). Stau mărturie cuvintele Mântuitorului, când zice: „*Cine ține la viața lui o va pierde; iar cine-și pierde viața lui pentru Mine, va găsi-o*” (Matei 10, 39). Înțelegem că-și va pierde viața cel ce ține la felul lumesc și trupesce al vieții. Sub altă formă auzim același cuvânt, grăind: „*Cine va voi să-și mântuiască sufletul îl va pierde; iar cine-și va pierde sufletul său pentru Mine și pentru Evanghelie, acela îl va mântui*” (Marcu 8, 35). Sufletul are și el o parte pătimasă, care s-a năvălit cu viața cea trupească, încât sufletul multor oameni n-ar mai vrea să moară trupul, așa de tare s-au învoit și s-au legat cu plăcerea de lumea aceasta. Ar vrea să fie veșnică viața aceasta. Poate că și de aceea a lăsat Dumnezeu viața aceasta așa de necăjită, ca să ne mai și săturăm de ea. Deci, mai fericiți sunt săracii (Luca 6, 20) ca bogații. Căci zice bogatul: „*Acum, suflete, ai multe bunătăți adunate pe mulți ani: mănâncă, bea și te veselește*”. Iar pentru o atare socoteală Dumnezeu i-a zis: „*nebun*” (Luca 12, 20). Deci, ca să ne mântuim, trebuie să ucidem înclinarea sufletului cea lunecoasă spre împătimirea cu lumea, cu trupul și cu avuția, care, toate, aici rămân. Dacă nu ardem această înclinare a sufletului spre lume,

întreg sufletul se pierde.

Sunt alții care-și curăță sufletul de patimi prin multe osteneli, - știut fiind că și sufletul are patimile lui: părerea, slava deșartă, mândria, - iar când scapă de aceste bucurii mincinoase, și-i dăruiește Dumnezeu cu adevărat bucurii duhovnicești, se îndrăgostesc de propriul lor suflet, că iată se face curat. Și sufletele acestea se sting și se pierd. Bucuria neînfrânată, chiar cea din daruri cu adevărat duhovnicești, te poate face să uiți că încă n-ai ieșit desăvârșit din împărăția ispitelor. Sufletul care se mântuiește este acela, care nu mai trăiește pentru sine, ci pentru Dumnezeu; e sufletul care s-a izbăvit de sine și petrece ca un dus din lume. Viața și dragostea lui întreagă este numai Dumnezeu, Care-l face să uite de sine, iar când revine la lumea aceasta, se urăște pe sine. Sfântul Ioan, Evanghelistul, prinde tocmai această a treia treaptă a luptei cu sine însuși după același cuvânt al Domnului, zicând: *„Cine își iubește sufletul său, îl va pierde; iar cine-și urăște sufletul său în lumea aceasta, îl va păstra spre viața veșnică”* (Ioan 12, 25). De am străluci duhovnicește ca soarele, ceea ce la puțini se întâmplă, de una să ne ținem: că nu suntem din lumea aceasta, nu e aici dragostea noastră. Căci dragostea lui Dumnezeu ne arde, și arde și piedica a doua din calea întoarcerii noastre Acasă... Cei ce și-au întors toate puterile făpturii lor din lumea cea deșartă cu viciile ei, și le-au strămutat la Dumnezeu, lepădându-se de lume, au biruit lumea

și pe ei înșiși, cu darul lui Dumnezeu.



## Semnul Sfintei Cruci

În calea mântuirii, sau a întoarcerii noastre Acasă, se mai ridică o piedică: vrăjmașul însuși, puterea răului în persoană, sau îngerul rău. El, în mândria lui, nu poate răbda să fie bătut. Dacă a fost bătut când se lupta cu noi din afară, prin gura lumii, dacă a trebuit să fugă rușinat, după zeci de ani de lupte din lăuntru, din trup și din suflet, atunci sufletul și mintea, făcându-se curate, îl prind în vederea nevăzută; și atunci (diavolul) nemaiavând ce face, vine în persoană să se războiască cu noi. De acum, începe războiul minții omului cu mintea cea vicleană, sau războiul nevăzut. Spre războiul acesta, însă, să nu îndrăznească nimeni de n-a fost chemat de Dumnezeu, cu rostul de a rușina puterea vrăjmașă și a mai întări neputința oamenilor spre război, căci nu e un război de glumă. Deocamdată să ne mulțumim a ști, că arme asupra diavolului avem aceste trei:

1 - Numele Domnului și al Maicii Domnului,

despre care zice Sfântul Ioan Scărarul că: „Armă mai tare în Cer și pe pământ nu avem, ca numele lui Dumnezeu”.

2 - a doua armă pe care o avem împotriva puterii vrăjmașe este Sfânta Cruce (I Corinteni 1, 18). Aș întreba pe cei ce nu au cruce: cu ce semn vă apărați de diavol? Ei însă n-au semn, că nu-i lasă să-l facă. Nu în zadar semnul Crucii îl numește Biserica: *„Armă nebiruită asupra diavolului, crucea Ta ne-ai dat-o nouă...”*

3 - iar a treia armă de apărare e smerenia sufletului, chiar în ceasul tulburării tale, zicând din adâncul inimii: *„Pentru păcatele mele pătimesc acestea, Doamne, izbăvește-mă de cel rău”*. Și întoarce-te cu inimă bună către Dumnezeu, orice gânduri rele ai avea, pălmuindu-ți mintea, că vede Tatăl osteneala fiului și nicidecum nu-l lasă.

## **În pustia Carantaniei**

Dumnezeu a făcut totul pentru mântuirea noastră. Aceasta nu înseamnă ca noi să ne dedăm lenei, pentru că a făcut Dumnezeu totul și noi nu mai avem nimic de făcut. Dumnezeu a făcut totul din partea Sa: S-a micșorat pe Sine și S-a făcut Om adevărat, într-un totu asemănându-se nouă, afară de păcat, (Filipeni 2, 7), ca să ne arate cu lucrul și cu pilda cărarea de urmat. El era și Dumnezeu adevărat, dar a mers omenește pe calea cea nouă. De aceea, calea mântuirii o numim

calea lui Dumnezeu, pentru că cel dintâi El a mers pe ea.

Deci, cei ce vrem să ne mântuim, avem a merge și noi toți aceeași cale, toată. Și, fiindcă avem de a trece peste șerpi și peste scorpii și peste toată puterea vrăjmașă (Luca 10, 19), iar noi suntem numai oameni, Iisus, Cel cu Cruce, ne ajută El, dăruindu-ne cele mai presus de firea noastră. Ba mai mult, chiar El însuși se luptă pentru noi, ca să-l urmăm întocmai toată calea pământească. Din buze, mulți îl urmează pe Domnul, dar când să treacă prin moartea de pe cruce – adică desăvârșita lepădare de sine – mulți se dau înapoi. Toți aceștia întârzie pe cale. De aceea zic, cine vrea să vadă pe Domnul în veacul fără de sfârșit, după înviere, trebuie să meargă cu El toată calea, iar nu numai până la un loc, sau numai până la o vreme. Rămași în urmă, de frică, (Apocalipsa 21, 8) sunt destui în toate veacurile și vremurile, dar mai ales în vremurile noastre, temându-se, ca nu cumva din cauza credinței să-și primejduiască viața aceasta. Ori, unde e fericirea aceea să cădem și noi în „primejdia” în care a căzut Dumnezeu? Iar de nu cădem (adică nu suntem încercați prin ispite), e semn că nu suntem vrednici.

E bine de observat că Iisus Hristos, întrupat în Om adevărat, ca Om l-a biruit pe diavolul, iar nu ca Dumnezeu; căci cu puterea de Dumnezeu, ca fulgerul l-a aruncat din ceruri (Luca 10, 18). Iisus, ca Om adevărat, a venit să se lupte cu diavolul,

întrucât numai așa ne putea împinge pe noi la toată îndrăzneala câtă trebuie. Iar ca Om, câștigând biruința desăvârșită asupra diavolului, biruința Sa ne-a dat-o nouă, dar, numai dacă ne luptăm și noi ca El. Cu biruința Sa, Mântuitorul ne-a învățat și pe noi meșteșugul războirii, ne-a dat cunoștința și ne-a dat și puterea. El este modelul de luptă cât ține cărarea.

Iată, după Sfântul Maxim Mărturisitorul, lupta lui Iisus cu satana: Mântuitorul de aceea a venit, ca să sfărâme lucrurile diavolului (I Ioan 3, 8) și să surpe stăpânirea lui, în care îi ținea pe oameni. Astfel, când diavolul L-a ispitit în pustia Carantaniei (Luca 4, 1 - 13) ca să facă din pietre pâine, căci flămânzise, Iisus l-a bătut cu Scriptura, zicând: „*Scriis este că nu numai cu pâine trăi omul, ci cu tot cuvântul ce iese din gura lui Dumnezeu*” (Matei 4, 4). Dar diavolul n-a renunțat la luptă, ci L-a ispitit cu strălucirea tuturor împărățiilor pământului – cu slava puterii politice – (gândind: nu cumva primește să fie împărat?), zicând Domnului: Ție îți voi da toată puterea și strălucirea ei, căci mie îmi este dată și o dau cui vreau, deci dacă Tu te vei închina mie, toată puterea și strălucirea ei ți-o dau Ție. (Matei 4, 8, 9). Și răspunzând Iisus, l-a bătut grăind din Scripturi: „*Mergi înapoia Mea, satano, că scris este: Domnului Dumnezeului Tău să te închini și Lui unuia să-l slujești*” (Matei 4, 10).

Când s-a văzut diavolul bătut din Scripturi, a luat și el Scriptura – căci știe și el Scriptura, însă

diavolește, deoarece mintea lui fiind nebună, strâmbă înțelesul oricărui cuvânt, de vreme ce el nu stă întru Adevăr, ci în minciună. Așa îl duse pe Iisus pe aripa templului din Ierusalim, zicându-l: „*De ești Tu, Fiul lui Dumnezeu, aruncă-Te pe sineți jos, că scris este: «îngerilor Săi va porunci pentru Tine, și pe mâini Te vor ridica, ca nu cumva să împiedici de piatră piciorul Tău»*», (Matei 4, 7). Atunci Iisus i-a tăiat scurt și ispita aceasta, răspunzându-i: „*Iarăși scris este în Lege. «să nu ispitești pe Domnul Dumnezeul tău»*», (Matei 4, 7). Și după ce sfârși toată ispita, diavolul se duse de la El până la o vreme, semn, că mai târziu, a venit și sub altă formă.

Cărarea e iubirea

Potrivnicul L-a cercat pe Domnul prin acestea trei:

- Prin neputința trupului.
- Prin slava deșartă și
- Prin ispitirea de Dumnezeu.

Toate aceste ispite au ascunse în ele momeala plăcerii sau acul păcatului (I Corinteni 15, 56), însă în chip felurit.

Toate la un loc alcătuiesc chipul dintâi al războiului, sau, după Sfântul Maxim, ispita prin plăcere. Dacă Iisus S-ar fi biruit de oricare dintre acestea, ar fi căzut din dragostea Tatălui, ar fi călcat El porunca primă din lege, pe care avea s-o propovăduiască între oameni ca nimeni altul, porunca dragostei de Dumnezeu, ca Tată al oamenilor (Matei 5, 48).

Tot războiul potrivnicului acesta a fost: Ca să-l facă pe Domnul să calce dragostea către Dumnezeu ca Tată. Căci știe vrăjmașul că plăcerea pământească, pentru cine umblă după ea, are drăcească putere să desfacă pe om de dragostea lui Dumnezeu și să i-o întoarcă spre plăcerea a orice altceva a veacului de acum afară de Dumnezeu.

Prin urmare, dacă mai avem inima prinsă de orice de pe pământ, stăpânitorul lumii acesteia încă ne mai ține legați în împărăția lui, de vreme ce dragostea noastră către Dumnezeu încă n-a ars și așa aceea.

După ce Domnul l-a bătut pe diavol în pustia Carantaniei, în sfânt sufletul Său, curat de lumea aceasta ca o pustie, a venit să-l bată și între oameni. Cuvintele Evanghelistului ne descriu și această latură a războiului, căci zice: *ce sfârși toată ispita, diavolul, se depărtă de el până ia o vreme*" (Luca 4, 13). Semn că a mai venit iarăși, însă de data aceasta, războindu-se cu Domnul prin oamenii lumii acesteia. Satana a răsculat împotriva Mântuitorului pe oamenii puternici de atunci, viclenii vremii, cărturarii și fariseii lumii vechi, unelte ale sale, oameni slabi dar cu putere mare, că doar – doar Iisus îi va blestema, sau îi va urî, și așa să greșească măcar împotriva celei de-a doua porunci, porunca iubirii de oameni.

Aceasta e, cum zice Sfântul Maxim, ispita a doua, prin durere, care are însușirea să învrăjbească oamenii întreolaltă. Mântuitorul, e



drept, l-a muștrat și i-a certat ca nimeni altul (Ioan 8, 41-47), însă nu i-a urât nicio clipă, de vreme ce pe diavolul din ei îl certa și-l umilea, dându-l la Iveală și arzându-l cu adevărul, iar pe ei îi iubea și-i învăța înainte (Ioan 8, 48 - 59).

Dumnezeu îi prevenise pe mai marii templului, prin vedenia lui Zaharia Prorocul, ca să ia aminte că și ei vor fi ispitiți. Iată cuvântul: „Și mi-a arătat Domnul pe Iosua (Iehoșua), marele Preot, stând înaintea feței îngerului Domnului și diavolul la dreapta lui, ca să i se împotrivească” (Zaharia 3, 1). Prorocul vede schimbându-i-se veșmintele rele cu altele bune și punându-i-se podoabă curată pe cap, și îngerul i-a atras aminte: „Fii luător aminte, Iosua, mare preot, tu și soții tăi, care stau înaintea feței tale: căci ei sunt chipuri pentru viitor. Căci iată cu aduc pe Slujitorul Meu Odraslă” (Zaharia 3, 8). Totuși, ei, învăluți cu lumea aceasta, n-au putut pricepe ispita, în care cădeau, pizmuind pe Iisus.

Iubirea de Dumnezeu și iubirea de oameni, în care atârnă toată Legea și Prorocii (Matei 22, 40), împlinindu-le Iisus ca nimeni altul, se vedea limpede că Iisus este Dumnezeu și că Dumnezeu este iubire (I Ioan 4, 8). Pe acestea două ni le-a dat ca porunci. De aceea, poruncile lui Dumnezeu bat pe vrăjmașul, când are cine le trăiește. Că iată. Dumnezeu se ascunde în poruncile Sale.<sup>2</sup>

---

<sup>2</sup> Sf. Marcu Ascetul, Despre legea duhovnicească, Filocalia, Sibiu, 1946, ed. I, voi. I, pg. 249; Sf. Maxim Mărturisitorul, Capete gnostice, Filocalia, Sibiu, 1947, ed. I, voi 2, pg. 193.

Trăirea acestor porunci îl arde pe diavol așa de cumplit, încât acesta rășcoală puterile iadului și cu ele atâta oamenii lumii, care-s biruiți de el, și-i năpustește împotriva lui Iisus și a oricărui ucenic al Lui. Iar prin Lege, prin stăpânitorii lumii acesteia (ei înșiși stăpâniți de el, de diavol), prin slujitorii Templului: arhieriei Anna și Caiafa, prin Iuda vânzătorul, (toți biruiți de el), diavolul nu-L mai putea răbda să-i facă împărăția de jaf și-l cere nedreapta răstignire pe cruce, în rând cu tâlharii.

Războiul nevăzut între iubire și ură ajungând aici, iată cum îl bate Iisus pe diavol – tot ca om, să nu uităm – prin neputința și neprețuirea trupului (Ioan 6, 63). Adică prin desăvârșita lepădare de sine sau primirea de bunăvoie a morții. Plăcerea a respins-o cu prigonire mare, durerea însă a primit-o cu mare dorire (Luca 12, 50).

Vedem că la Domnul lupta e întoarsă:

— Întâi l-a înfrânt pe potrivnicul în duh, în pustie, biruind prin dragostea de Dumnezeu ispita cea dintâi – momeala plăcerii;

— Apoi l-a bătut în lume, prin iubirea de oameni, oricât îl lovea printr-înșii (prin oameni) vrăjmașul, cu ispita durerii;

— Și pe urmă de tot, a venit – prin orânduire dumnezeiască – ispita, tot prin durere, asupra trupului Domnului, ispită pe care a biruit-o, dându-și trupul să fie răstignit pe cruce, ca un făcător de rele. Nu-și dădea satana seama că răstignind „omul” pe Cruce, după ce-L va înghiți cu poftă, sau cu ura cea mai mare, va afla că prin

Cruce a înghițit pe Dumnezeu. Nu-și putea da seama vicleanul de Taina Crucii, care-i va rupe toate e ele din lăuntru, și, Hristos Iisus, Omul-Dumnezeu îl va învia pe dreptii cei din Vechiul Testament, făcând biruință veșnică asupra răului, pe care o va da omului, fratele Său (Matei 28, 10) și ucenic pe aceeași cale. Această biruință a lui Iisus, prin omul în care. Se ținea ascuns, ne-a deschis împărăția lui Dumnezeu și ne-a făcut cu putință învierea și mântuirea.

Iată de ce ne este drag de Dumnezeu, Cel în Treime închinat: Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt, că pentru noi și pentru a noastră mântuire S-a făcut Om, și omeneste a mers și merge înaintea noastră, însuși făcându-se cărare de la om la Dumnezeu. Ne este drag că ne-a dat meșteșugul, învățătura și puterea.

Ca mărturii netrebnice (ce suntem noi) îi știm dragostea cu care ne iubește El, dar nimic de pe pământ n-o poate spune. El umblă nevăzut de oamenii cu ochi de lut, căutând mereu pe frații Săi (Matei 28, 10), pândind și alergând după fiecare ins, și neavând odihnă până nu-i află pe toți, ca să-i adune Acasă. Și aceasta o face mereu, în fiecare veac de oameni, până la sfârșitul lumii. Asta nu o pot tăcea. Iar cine L-a văzut pe Domnul și neasemănata-i cruce, pe care încă o tot duce, printre oamenii care-L pălmuiesc cu ură de fiară, - până la sfârșitul veacului de acum, - unul ca acela sare ca ars din orice iubire de sine și se roagă, strigând să aibă în lumea aceasta soarta lui

Dumnezeu și trăiește ca un dezlegat de viață și nicio urgie a vremii nu-i poate face nimic decât a-l desăvârși, lămurindu-l ca aurul.

Suferința fără de asemănare a lui Dumnezeu Mântuitorul nostru, cea din iubirea de oameni, curățește și viața noastră; căci acesta-i focul azvârlit de Dumnezeu pe pământ (Luca 12, 49): pârjolul dragostei, care aprinde lumea, arde dracii și strălucește cu lumină dumnezeiască pe smeriții Săi următori, ce se întorc Acasă. Dorul lui Dumnezeu după cel mai mare păcătos este neasemănat mai mare decât dorul celui mai sfânt om după Dumnezeu.

## Saul și David

Pe calea mântuirii nimeni nu poate merge singur, de nu va fi condus de mâna nevăzută a Mântuitorului, prin preoții Bisericii, ucenicii Săi văzuți. Căci zice: „*Cine primește pe voi, pe Mine mă primește*” (Matei 10, 40). Deci, în calea Duhului, nu poți merge fără ucenicie<sup>3</sup> la duhovnic. Mulțimea ispitelor, vicleniile vrăjmașului nevăzut, care ne războiește prin lucrurile sau oamenii văzuți, oricând ar putea scoate pe ucenicul Domnului din calea mântuirii, și să-l rătăcească, dacă duhovnicul nu ar avea meșteșugul, știința și puterea de la Dumnezeu, ca să împrășteie și mereu să strice lucrăturile potrivnicului. Pricepem, prin

---

3 ucenicie - ascultare de duhovnic; (n.ed. 2012)

urmare, că ucenicul sau credinciosul e dator cu ascultarea din dragoste către duhovnicul său, căci fără aceasta e cu neputință izbăvirea de necazuri și ajutorul la mântuire.

Sfânta Scriptură ne înșiră mulți ascultători buni, dar și foarte mulți neascultători. Dintre cei ascultători, alegem spre învățătură, dreapta socoteală cu sine a regelui David sub povățuirea duhovnicului său, Natan prorocul. Îl numim pe Natan duhovnic și nu sfetnic al regelui, pentru faptul că era îndreptător în ale Duhului și mijlocitor între legea lui Dumnezeu și fărădelegea omului, deși în Legea Veche nu era mântuire, spre deosebire de sfetnic, care mijlocește între om și om. Iar dintre neascultători, alegem viața regelui Saul, care nu primea sfatul lui Dumnezeu prin Samuil și, neascultând până în sfârșit, a luat plata neascultării, desăvârșit pierzându-se.

### **Cum ne băgăm datori**

David, până a nu fi rege, era al optulea copil la părinți și ciobănaș cu slujba, trăind toți viață cumpătată. Când însă a ajuns rege, dând de trai bun, l-au îmbulzit poftele; s-a întâmplat și vremea cu prilej că o vecină a lui, femeia lui Urie, făcea odată baie. David a văzut-o și s-a aprins de pofta curviei. A aflat cine e, a pus la cale cu fățarnicie și cu vicleșug trimiterea bărbatului ei în primejdie de moarte – unde a și murit – și așa, i-a luat muierea. Iată-l pe regele David, cel uns de Dumnezeu cu cinste de rege și cu dar de proroc,

omorând bărbatul și preacurvind cu femeia rămasă. După slujbă era rege, după dar proroc, trupul însă... vrăjmaș lui Dumnezeu și ucigaș de om. Și zice Scriptura: *„Fapta aceasta, pe care a făcut-o David, a fost rea înaintea lui Dumnezeu”* (II Regi 11, 27).

## **Vremea de plată**

Să vedem acum, în ce chip îi rânduiește Dumnezeu îndreptarea. Știm că era uns rege de Samuil prorocul, însă acesta murise. Astfel a trimis Dumnezeu la David pe Platan, prorocul, care, printr-o asemănare l-a adus să-și cunoască păcatul și vrednicia de moarte. Prorocul sau văzătorul înainte al celor ce au să vie de la Dumnezeu, i-a făcut înțeleasă legea, care atârna peste fără-de-lege. I-a arătat că, făcând moarte de om, sabia va atârna în veac asupra casei sale. Iar pentru că a luat femeia altuia și femeia sa va fi luată de alții, dinaintea ochilor să-i Ce a făcut el altuia în ascuns, alții îi vor face lui pe față, înaintea a tot norodul. Asta e legea nestrămutată a dreptății lui Dumnezeu, care aduce peste capul tău ce ai adus și tu peste capul aproapelui tău. Ce-ai făcut, ți se va face; ce-ai zis, ți se va zice; cu ce încarci pe altul, ai să duci și tu.

Când dreptatea lui Dumnezeu se întoarce asupra noastră, a sosit vremea de plată sau ispășirea. Ispășirea nu e o pedeapsă de la Dumnezeu el o înțelepțire, o îndreptare mai aspră.

Iar fiindcă dreptatea lui Dumnezeu mereu ține cumpăna între faptă și răsplată, putem vorbi chiar de legea Ispășirii, ca de-o lege milostivă prin care ne curățim de petele faptelor rele. În vremea ispășirii, când vin asupra noastră strâmtorările, dacă le răbdăm de bunăvoie, neumblând cu ocolirea, atunci ne ajută Dumnezeu, iar nevrând să primim cele ce vin peste noi și neînțelegându-le, nu ne ajută Dumnezeu, deși ar fi vrut.

Toată slujba aceasta a lămuririi ucenicului în ale duhului, în ale acelor nevăzute legi, de unde vin peste oameni toate cele văzute, n-o poate face decât duhovnicul, căruia i s-a dat meșteșugul, cunoștința și puterea ca să ajute omului, să vrea și el leacul ce i-l vrea Dumnezeu.

## **Mărturisirea**

Când David și-a înțeles greșeala și urmările ei, și-a mărturisit păcatul zicând: „Am păcătuț înaintea Domnului”. De la această înțelegere și recunoaștere a păcatului, făcută înaintea duhovnicului, e cu puțință îndreptarea. Aceasta e mărturisirea după voia lui Dumnezeu. Îndată după mărturisirea omului, vine de la Dumnezeu iertarea vinovăției: „Și Domnul a ridicat (acum) păcatul de deasupra ta – zise Natan – și tu nu vei muri”, înțelegem de aici, că atâta vreme cât ținem păcatele nemărturisite, ascunse cu voia, atâta vreme atârnă pedeapsa lor asupra noastră, ca o sabie care stă să cadă peste viața noastră. De

îndată însă ce mărturisim păcatele și vinovăția, primejdia morții o înlătură Dumnezeu de deasupra noastră.

## **Ispășirea**

Dumnezeu ne iartă ușor, însă noi, fiind ușuratici cu firea și scurți de minte, trebuie să câștigăm iertarea lui Dumnezeu, cu osteneală sau cu nevointă multă. Vinovăția ne-o iartă Dumnezeu, îndată după mărturisire. Cu năravul păcatului însă, trebuie să ne luptăm noi, uneori, toată viața. Această vreme de amărăciune, care ne învață minte ca să nu ne mai întoarcem la cele dintâi, e chiar vremea ispășirii. Căci ispășirea ne învață cel mai bine calea lui Dumnezeu.

Să nu uităm însă, că una e ispășirea omului care s-a mărturisit și alta e ispășirea omului care nu s-a mărturisit. Unul e luminat la minte, liniștit și câștigă din nou nevinovăția; celălalt e întunecat, îndărătnic și mai rău se afundă. Unul e ascultător de duhovnic – asta-i ușurează ispășirea (răbdarea încercărilor); celălalt nu ascultă de nimeni, ceea ce-i face îndreptarea, cu neputință.

Iată cum îl trece Dumnezeu pe David prin amărăciunile învățării de minte, sau calea ispășirii prin suferințe. Sabia ce ar fi atârnat asupra vieții lui – dacă nu și-ar fi mărturisit păcatul – se mută asupra copilului său, ca unul ce era în fărâdelegi venit. Prorocul îi prevestește moartea copilului ce i se va naște. În casa regelui încep să vie ispite peste ispite, între ceilalți fii ai săi. Pe unul din ei,



regele îl pedepsește, ca doi ani să nu-i vadă fața, ceea ce era neînchipuit de greu pentru fiul de rege. Pedeapsa aceasta însă își dă roada tocmai contrar așteptărilor, căci fiul său, prin suferința sa câștigă dragostea poporului și uneltește răsturnarea de pe tron a tatălui său. Pe de altă parte, ispititorul, duhul cel rău, cearcă și pe rege, nu cumva va vrea să despartă poporul în două tabere, una a lui și alta a fiului său și să se bată împreună, ca să își apere tronul, ceea ce ar fi pricinuit multă vărsare de sânge?

Iată cum îngăduie Dumnezeu ispititorului să se apropie, ca un vameș al văzduhului, să încerce pe robii lui Dumnezeu: nu cumva se mai află la ei ceva iubire de sine, ceva mândrie sau părere înaltă de sine, și printr-însa să-i întineze iarăși în cele dintâi; ba, dacă ar izbuti, în mai mari să-i cufunde. Regele David (sau dacă vreți: sufletul) se săturase de vărsare de sânge și n-a mai vrut să-și apere mândria de rege, ci și-a ales mai bine fuga de pe tron: umilința cea mai de pe urmă, ce-i poate veni unui rege. Fuga lui însă dovedește, nu cea mai mare slăbiciune, ci cea mai mare putere. Căci primirea umilinței e cea mai mare putere a dreptului, pe când războiul pentru mândrie e dovada celei mai mari neputințe. David era hotărât să-și ispășească deplin fărădelegea și să nu se mai încâlcească iarăși în aceleași păcate. Drept aceea, fugind de prigonirea fiului său: "S-a dus *în* muntele Eleonului, și mergând plângea, capul îi era acoperit (așa e jalea la iudei),

picioarele desculțe și toți oamenii care erau cu el își acoperiseră fiecare capul și mergeau plângând” (II Regi 15, 30).

## **Prin cuptorul smereniei**

Că în foc se lămurește aurul, iar oamenii cei plăcuți Domnului, în cuptorul smereniei. (Sirah 2, 5)

Ispășirea mai are și laturi neașteptate prin care îngăduie Dumnezeu oricui, neînsemnat la slujbă sau la chip, să-ți sară în obraz și să ți-l palmuiască cu ocările cele mai de pe urmă. Astfel, pe când regele trecea plângând, un om oarecare, ca din senin, începu să arunce cu pietre după el și după tot poporul, și să-i azvârle în obraz blesteme: *„Pleacă, pleacă, nelegiuitule și ucigașule!”*

Iată cum îngăduie Dumnezeu să-ți auzi faptele pe nume. Foarte mari târcoale dă vrăjmașul în jurul celor ce se ispășesc, ca să-i scoată din calea mântuirii, ispitindu-i să nu se smerească, ci să-și apere „onoarea”. Potrivnicul, dacă n-a reușit să-l facă să-și măcelărească poporul în două tabere, era aproape sigur că măcar o moarte de om tot va mai scoate de la rege. Și, fiindcă prin blestemele cele din senin nu l-a putut scoate din liniștea pocăinței (și să-l împingă) la iuțimea mâniei ucigașe, s-a mulțumit vrăjmașul să intre într-unul din însoțitorii săi și să ceară regelui moartea acelui om: *„De ce acest*

*câine leșinat blestemă pe domnul meu? Mă duc să-i tai capul!" (II Regi 16, 9).*

David, însă, luminat de Dumnezeu prin Platan prorocul, duhovnicul său, era prevenit și avea cunoștință despre legea ispășirii (a încercărilor), precum că de la Dumnezeu îngăduire este și cu a Lui purtare de grijă trebuie să treacă, pentru păcatele sale, prin cuptorul smereniei (Sirah 2, 5), sau focul curățitor al ocărilor, ca un bun ascultător de Dumnezeu. De aceea regele, în loc să asculte ispita vrăjmașului, cea din însoțitorul său, o taie cu blândețea și cu înțelepciunea, zicând: *„Lăsați-l să blesteme, căci Domnul i-a poruncit să blesteme pe David. Cine poate să zică Domnului: «De ce faci tu așa?»», însoțitorul regelui, însă, cuprins de duhul rău care cerea moarte de om, nu se lăsa bătut ușor, de aceea regele de mai multe ori îi spune același cuvânt. (E știut că pentru a scoate un gând rău din mintea cuiva, de foarte multe ori trebuie să i-o învălui cu cuvântul bun, ca să i-o izbăvești din robia gândului străin. Aci e calea cea mai lungă: de la urechi la inimă).* Până în sfârșit, pentru că sfetnicul nu mai tăcea pentru apărarea onoarei, regele destăinuie însoțitorului său taina răbdării sale, zicând: *„Poate va căuta Domnul la umilirea mea și-mi va răsplăti cu bine pentru acest blestem ai lui”,* – cuvinte de frumoasă mărturie pentru regele, care, întru cunoștință fiind, era smerit.

Și așa se duceau alături, fiecare în calea lui:<sup>4</sup>

regele în calea ispășii sau a ascultării de Dumnezeu și ocărătorul în calea ocării; iar vrăjmașul, nevăzut, arzându-se de smerenie...

Totuși, de ce îngăduie Dumnezeu așa palme în calea dreptului? Pentru că nu este altă cale de sfințire și pentru că înaintea lui Dumnezeu nici cerul nu este destul de curat (Iov 15, 15), iar sfințire fără umilire nu există. Nouă, celor păcătoși și grei la pricepere, numai pe calea ocărilor ne aduce aminte de păcatele noastre știute sau uitate, ca să ni le cunoaștem și să ni le mărturisim. Dacă ne-am cunoaște cât suntem de păcătoși, ne-ar fi mult mai ușoară ispășirea, dar dacă nu ne cunoaștem păcatele, ni se pare, în ochii noștri, că suntem drepti și nu răbdăm cele ce vin peste noi, e cu rânduiala lui Dumnezeu. Drept aceea, când auzi pe oricine făcându-te tobă de ocări și blesteme, nu te pripi cu mintea și nu sări cu gura, răspunzându-i cum nu trebuie, ci zi ca David: *„Pentru păcatele mele, Domnul i-a poruncit să mă blesteme, dar pentru năpăstuirea ocării, va avea Dumnezeu milă de mine”*.

Să zicem că, după părerea ta, ai avea o viață bună, după voia lui Dumnezeu, soție și mamă cumsecade, și totuși, așa din senin, la o întâmplare oarecare, un vecin, sau propriul tău copil sau soț să-ți ardă obrazul zvârlindu-ți vorbe grele: prăpădito, ucigașo, hoașo... Iar tu,

---

<sup>4</sup> Diavolul dă sfaturile lui la toți, dar nu are putere peste cei ce nu-l ascultă. (n.ed. 2012)

neștiindu-te de vină cu niciuna din acestea, și nepricepând ce se lucrează la mijloc, se poate întâmpla să sari ca mușcată de șarpe, cu și mai grele vorbe, apărându-te și îndreptându-te, iar pe cel ce te cearcă, apăsându-l și ucigându-l cu mânia.

Nu e bine, nu te grăbi, ci socotește precum trebuie: poate că nu ți-ai mărturisit asupra ta vreo greșeală mai veche, cu propriul tău soț, iar soțul tău îți aduce aminte acum, într-un șuvoi de mânie, fără să știe că păcatul răbufnește odată, oricâtă uitare s-ar fi așternut peste el. Poate că și copilul îți strigă în ocară sa vreun păcat de-al părinților, de care (copilul) trebuie cruțat, fie cu fapta, fie cu gândul. Poate că, pentru vreun gând rău asupra vieții sale, el, la vreme îți aduce aminte, sub formă de necuviință, greșeala ce era să o faci asupra lui. Uitaseși să ți le mărturisești, să te dezlegi de vina lor și, iată, ți se aduc aminte. Că prin cei mai apropiați primim arsurile cele mai curățitoare, știut fiind că nu este nedreptate la Dumnezeu. Iar pe de altă parte, poate că puține zile mai avem și, din îngăduirea lui Dumnezeu, se răstesc la noi cei ce ne-au îndemnat la păcate (diavolii), și, prin vreo oarecare gură slabă, ne strigă pe înțeles vinovățiile noastre, pe care încă mărturisirea și lacrimile noastre nu le-au șters din potloagele lor.

Drept aceea, cu lumina cunoștinței fiind, în necazuri bucurați-vă! Căci celui lămurit în căile lui Dumnezeu, tot ce i se întâmplă, spre mai multă lumină i se face, ori pricepem, ori nu pricepem

aceasta. Grijă noastră să fie: de a nu strica ce ne tocmește Dumnezeu.

Învăță de la cel pățit

Ispășirea are o vreme a ei, care e mai scurtă sau mai lungă, după chipul în care prindem minte și ne statornicim sau nu în calea lui Dumnezeu. Dacă sufletul se statornicește în bine și purtările din afară de asemenea, amărăciunile ispășirii trec și vremea iarăși se întoarce spre bucurie, dimpreună cu toate lucrurile, care nu ne mai stau împotriva. Vremea de amărăciune ține de obicei cât ține mândria; căci celui smerit nimic nu-i poate sta împotriva: nici lucrurile, nici oamenii și nici dracii. Înaintea lui Dumnezeu adevărata mărime e smerenia. Asta tămăduiește, curăță, apără și întoarce toate spre pace, până și pe Dumnezeu. Deci, când amărăciunea ispășirii și-a împlinit lucrul. Iarăși întoarce Dumnezeu toate spre bucurie.

Iată în viața lui David lucrurile acestea...

Fiul răzvrătit al regelui a fost omorât într-o bătălie, deși tatăl său a vrut să-l cruțe, însă așa se plătește înaintea lui Dumnezeu răzvrătirea copiilor asupra părinților. David ajunge iarăși rege. Pe drum, când acesta trecea Iordanul, îi iese înaintea și omul acela care-l blestemase și tare i s-a rugat de iertare, ca să nu-l omoare pentru greșala aceea. Iată cum, pentru răbdarea de atunci a regelui, a întors Dumnezeu și pe cel ce l-a amărât, ca să-și ceară iertare, cunoscându-și greșala. Iar în locul copilului care-i murise, i-a dat pe Solomon,

cel mai înțelept dintre fiii Răsăritului (III Regi 2, 35).

Calea prin care l-a învățat și l-a curățit Dumnezeu pe David, regele-proroc, ne-a lăsat-o scrisă. E Psaltirea. Toate cuvintele Psaltirii dovedesc cunoștința cea din pățanie, sau învățămintele din durere, singura cale care poate învăța ceva pe oameni. Tocmai ajunsese cu scrisul la psalmul 31. În el vedem ascunse învățămintele care le-a trăit mai întâi el, de îndată după săvârșirea celor două fărădelegi. Cu cele descrise până aici, înțelegerea psalmului e mult ajutată. Totuși o tâlcuire pe scurt nu strică.

1. Ferice de acela căruia i s-au lăsat fărădelegile și ale cărui păcate i s-au acoperit.

2. Ferice de omul căruia nu-i va socoti Domnul păcatul și în sufletul căruia nu se află vicleșug.

Psalmul acesta l-a scris după ispășirea fărădelegii, când iarăși avea în suflet starea de fericire, de pe urma împăcării cu Dumnezeu. De aceea începe fericind pe omul căruia, i-a iertat Dumnezeu păcatul.

Totuși, învățătura din vremea ispășirii (din necazuri) e de așa fel, încât și în vremea de fericire a sufletului nu poți uita amărăciunile, cu care te-a învățat Dumnezeu minte. Și, ca aducere aminte, înșiră stările sufletești chinuitoare prin care trece omul, câtă vreme nu vrea să-și mărturisească greșelile.

3. Câtă vreme am păstrat tăcere, mi se

mistuiau oasele și suspinele nu-mi mai conteneau.

4. Că zi și noapte mă apăsa mâna Ta și seca vloga mea, ca de arșița verii.

După o vreme, când durerea de pe urma păcatelor se face nesuferită, îi trimite Dumnezeu duhovnic, mijlocitor, în fața căruia:

5. Mi-am mărturisit însă păcatul și greșeala mea n-am ascuns-o.

6. Zis-am: „Mărturisi-voi Domnului fărădelegea mea!” Și îndată ai ridicat pedeapsa păcatului meu.

Aici e bine să luăm aminte însăși mărturia prorocului David, precum că îndată după mărturisire, Dumnezeu ridică pedeapsa păcatului, totuși ispășirea o faci, și de multe ori înduri încercări ani de zile în șir. Să fim înțeleși: ispășirea nu-i pedeapsă, ci școală, lumină la minte și milă de la Dumnezeu. Că are suferințe? De n-ar avea, n-am învăța nimic. Precum plăcerea e dascălul păcatelor, așa durerea e dascălul înțelepciunii, iar din odihnă încă n-a ieșit ceva de folos.

Iată apoi învățătura pe care o dă prorocul și pentru ispitele din vremea ispășirii, cât și pentru credința în Dumnezeu, care ține cumpătul omului.

7. De aceea, toată sluga credincioasă să se roage Ție la vremea cuvenită, și chiar potop de s-ar stârni, pe acela nu l-ar potopi.

8. Tu ești limanul meu și Tu mă izbăvești la vreme de necaz; Tu faci să-mi răsunе împrejur cântări de mântuire și-mi zici:



9. „Înțelepți-te-voi și-ți voi arăta calea pe care trebuie să mergi, sfătuitorul tău voi fi și ochiul Meu va fi asupra tai.

Și iarăși dă sfaturi la cei ce nu prea pricep rostul întăririi sufletești în vremea ispășirii, zicând:

10. Nu fiți fără minte, cum e calul și catărul, pe care-i silești la supunere cu frâu și cu zăbală.

11. Multe sunt bătăile care-l ajung pe păcătos. Iar pe cel ce se teme de Domnul, mila îl va întâmpina.

Psalmul sfârșește cu strigarea de bucurie, ca a unui izbăvit de Dumnezeu și iarăși făcut drept.

12. Bucurați-vă întru Domnul și vă veseliți, dreptilor! Scoateți strigăte de bucurie, toți cei dreپți la inimă.

Iar în Psalmul 33, bucuria, cunoștința și sfatul iarăși se prind în horă:

1. Bine voi cuvânta pe Domnul în toată vremea; lauda Lui va fi pururi în gura mea.

2. Întru Domnul se va lăuda sufletul meu; audă cei blânzi și să se veselească!

3. Slăviți pe Domnul cu mine și să înălțăm numele Lui împreună.

4. Căutat-am pe Domnul și m-a auzit și din toate necazurile m-a izbăvit.

5. Apropiati-vă de Domnul și vă veți lumina și fețele voastre nu se vor rușina.

6. Vreun necăjit de-L strigă, îl aude Domnul și-l mântuiește din toate necazurile lui.

7. (Că) îngerul Domnului străjuiește în jurul

celor ce se tem de Dânsul și din toate necazurile lor îi scapă.

8. Gustați și vedeți că bun este Domnul! fericite de omul care nădăjduiește într-însul.

9. Temeți-vă de Domnul toți sfinții Lui, că nimic nu lipsește celor ce se tem de Dânsul...

Și așa e toată Psaltirea: o mărturie strălucitoare a bunătății lui Dumnezeu, ținută în mână de David, ca o făclie, mângâind orice suflet zdrobit de pe urma păcatului. Lumina ei atrage la cunoștința tainelor lui Dumnezeu, cele asupra vieții, îndrumă sufletul la ascultare și smerenie, cu care oricine poate birui toate potrivniciile din calea mântuirii și poate răbda toate palmele ispitelor.

### Cenzura invidiei

Invidiosul nu primește doctor pentru boala sa și nu poate găsi leac tămăduitor al suferinței deși Scriptura e plină de ele. El așteaptă ușurarea bolii doar numai într-un singur fel: să vadă prăbușindu-se pe unul din cei invidiați. Capătul urii lui e să vadă pe cel invidiat din fericit în nefericit, din norocos, nenorocit.

Pe unii oameni cu totul potrivnici, binefacerile îl îmblânzesc. Pe invidioși însă binefacerile mai mult îi înrăiesc. Rănile invidiei sunt adânci și ascunse și el nu suferă vindecare, ca unele ce s-au închis de durerea lor oarbă în ascunzișurile conștiinței.

Invidiosul e dușmanul propriei sale sănătăți sufletești. Cel invidiat poate să scape și să

ocolească pe invidios; dar invidiosul nu poate scăpa de sine însuși. Tu, invidiosule, dușmanul tău e cu tine, vrăjmașul ți-e continuu în inimă, primejdia e închisă în adânc, ești legat cu un lanț neîndurat, ești prizonierul invidiei și nicio mângâiere nu-ți vine în ajutor. A prigoni pe un om binecuvântat de Dumnezeu și a urî pe cel fericit, iată o nenorocire fără leac.

### Soarele smereniei

David, om fiind, nu ne-a putut arăta ceva desăvârșit; totuși de ne-am purta ca David în vremea ispășirii păcatelor, destul de sporiți am fi în calea mântuirii. David era o icoană de mai înainte a lui Iisus, ce avea să vie. Căci numai Cel fără de păcat poate să ne arate și să ne dea ceva desăvârșit, și în ascultare și în ispășire. Adică ascultarea Lui și ispășirea Lui să împlinească ceea ce lipsește din ascultarea și din ispășirea noastră, a păcătoșilor.

Învățătura desăvârșită o avem de la: „Cel ce, fiind în chipul lui Dumnezeu, n-a ținut ca la o pradă la egalitatea Sa cu Dumnezeu, ci S-a golit pe Sine, a luat chip de rob, făcându-se asemenea oamenilor, și la înfățișare dovedindu-se ca un om. S-a smerit pe Sine, ascultător făcându-se până la moarte, și încă moarte pe Cruce. Pentru aceea și Dumnezeu L-a preaînălțat și I-a dăruit Lui numele care este mai presus de orice nume, ca, întru numele lui Iisus, tot genunchiul să se plece, al celor cerești și al celor pământești și al celor dedesubt (Filipeni 2, 6 – 10).

Răbdarea răului sau umilința, în credința lui Dumnezeu, este cea mai uriașă putere asupra răului în lumea aceasta. Chip de umilință desăvârșită ne-a dat Mântuitorul pe cruce: El, Fiul și Slava Tatălui, Dumnezeu adevărat, nu S-a împotrivit ci a primit să treacă prin cea mai de pe urmă umilire cu putință pe pământ, căci știa ce putere are umilința. Răbdând bătaie, scuiări în obraz, cunună de spini, piroanele și spânzurarea pe cruce, iar peste suflet hulierea celor fără-delege, toate acestea încă nu erau crucea cea mai grea; pe asta o avea la spate. Crucea cea mai grea, pe care era răstignit cu fața, era neasemănata durere a milei Sale de oameni, între care era și Sfânta Sa Maică. Iubirea de oameni i-a pricinuit o cruce neasemănat mai grea, pe care o poartă și se țintuiește de ea prin fiecare din răutățile noastre, până la sfârșitul lumii.

În toate acestea, ascultător desăvârșit arătându-se Tatălui, cu smerenia Sa, cu desăvârșirea Sa, omeneste a biruit pe pământ, iar dumnezeiește a biruit în iad. Căci prin taina Crucii rupând pântecul iadului, care înghițise neamul omenesc cu neascultarea, a înviat dintr-însul pe Adam și pe toți dreptii, și de atunci este mântuire. Prin urmare, mântuirea este roada ascultării până la umilință a Mântuitorului. Iisus S-a dat pe Sine umilirii celei mai de pe urmă numai ca să ne câștige pentru mântuirea cu care a venit. De aceea El e Pomul vieții din Rai, iar întoarcerea în Rai, sau mântuirea, e roada acestui Pom, Care dă

viață veșnică celui ce va mânca dintr-însul. Pomul îl știm, roada Lui ni-e dată, dar dacă n-o mâncăm, nu ne mântuim.

Ar trebui că așa de zornic să urmăm Mântuitorului toată calea Sa pământească, măcar pe cât ne zorește foamea și setea celor pieritoare. Desăvârșirea Mântuitorului în ascultare și lepădarea de Sine, pentru iubirea de oameni, a ridicat între creștini șirul fără număr de cuvioși și buni biruitori mucenici, care pentru dragostea Lui erau fericiți să sufere și ei chinuri înfricoșate de la necredincioșii vremii de atunci. Și precum David l-a omorât pe Goliat și leul, așa și creștinii biruiau leul nevăzut, căci dragostea până la moarte de Cel ce ne-a învățat cărarea și ne-a dat nebiruită armă lepădarea noastră pe Cruce, iată că pe ei i-a făcut mai tari ca iadul, care vărsa peste ei văpaie de ură, le îndesa cununa de spini pe cap și cuie în picioare, sau îi ardea de vii în cuptoare. Dragostea de Dumnezeu stinsese văpaia cuptorului din Babilon, urgia focului fugind de la fața lui Dumnezeu, Care în rouă o prefăcuse, și mântuia pe sfinți.

Trebuie rușinați încă de aici vameșii văzduhului, ca la mutarea noastră dincolo, cunoscând ei focul dumnezeiesc, ce a ars lucrurile lor din noi, să nu ne poată opri cu vreo datorie neplătită din vremea de acum rânduită ispășirii. Că așa zic Părinții, că vremea de acum spre pocăință ne e dată. Și nu-i trebuie potrivnicului pustiire mai mare în lucrăturile sale decât

ispășirea din dragoste, (răbdarea cu dragoste a necazurilor), căci ea arde datoriile noastre.

Nouă, neputincioșilor, deși cugetăm ale lumii și umblăm în calea păcatelor, încă nu ne-a îndesat nimeni cununa de spini pe frunte și nu ne-a bătut piroanele în tălpi. Zic însă: cine vrea să urmeze pe Domnul și să se asemene cu El, în Cruce să se asemene, și, cât poate să cuprindă firea omenească, asemenea cu El va fi.

Despre cei ce n-au necazuri

Nouă, toate necazurile ne vin de la greșeli, nu de la Dumnezeu. El numai le îngăduie, și spală cu ele vinovățiile noastre. Oamenii însă tare greu pricep, că ispășirea prin necazuri dovedește, nu părăsirea lui Dumnezeu, ci milostivirea Lui. Ba, chiar prin aceea știm că are Dumnezeu grijă de noi, dacă vom avea necazuri. Fiind atotbun și înțelept, ne poartă de grijă și ne spală, cu milostivire, ori vrem, ori nu vrem, ori pricepem acum, ori vom înțelege pe urmă. Căci: *„Dumnezeu este îndelung răbdător și mult milostiv, dar nepedepsit nimic nu lasă”* {Naum 1, 3}. El așteaptă o vreme să vadă, ne grăbim noi cu pocăința de bunăvoie sau nu? învățăm din necazurile altora, sau așteptăm să ne spargem și noi capul de ele, tot ca ei?

Dumnezeu vrea să-i ajute pe toți, dar nu toți primesc purtarea Sa de grijă. Așa se face că sunt oameni păcătoși care n-au necazuri. Pe aceștia l-a lepădat Dumnezeu. Căci știindu-le firea, precum că nu au leac și nu pricep nimic din ocârmuirea

Sa, îi lasă în păcatele lor. Aceștia sunt cei de care zice David în Psalmul 72, că: *nicio suferință* până la moarte și-s plini de sănătate; cu oamenii la osteneli nu iau parte, și nu sunt supuși la bătaie ca ceilalți oameni. Râd de toată lumea și grăiesc de sus. Iată, necredincioșii huzuresc în lumea aceasta și-și adună bogății”. Așa că mulți, din neștiință: „râvnesc soarta (pământească a) necredincioșilor, văzând propășirea păcătoșilor”; dar când înțeleg „sfârșitul păcătoșilor” – iar aceasta le vine numai când intră la „Altarul Domnului” – abia atunci nedumerirea li se împrășteie. Căci la Altarul Domnului, unde „se află ascunse toate comorile cunoștinței și ale înțelepciunii” (Coloseni 2, 2 – 3), în Iisus Hristos adică, ei află că „*Pentru vicleșugul lor îi pune Dumnezeu pe căi alunecoase și-i lasă să cadă în prăpastie și ajung la pustiire*” (Psalmul 72, 3 – 19).

nu-i fericiți, așadar, pe cei ce n-au necazuri în lumea aceasta. Căci, cunoscându-i Dumnezeu că n-au minte să-l înțeleagă voia, nu le mai rânduiește o ispășire<sup>5</sup> în lumea aceasta, ci osânda în cealaltă. Iată de ce, Dumnezeu preamilostivul și când osândește la iad tot milostiv se dovedește, și, ca un mai înainte știutor din veci a toate, nu le trimite necazuri pe potrivea păcatelor lor, căci mândria lor, cea peste măsură de mare, nu rabdă nicidecum ispășirea prin umilință<sup>6</sup>. Dimpotrivă,

---

5 îndreptare prin încercări, (n.ed. 2012)

6 Umilirea prin încercări, (n.ed. 2012)

încercarea lui Dumnezeu de a-i spăla prin ispășirea cea fără de voie, lor li s-ar întoarce tocmai pe dos. Căci ei, iubind mai tare mândria și slava deșartă a lumii acesteia, decât smerenia și supunerea lui Dumnezeu, tocmirea nebună a minții lor îi aruncă în deznădejde, din care fac cel mai mare și mai de pe urmă păcat în lumea aceasta: sinuciderea, sau omorârea de sine. Ori toate celelalte păcate ce le-ar putea face omul, adunate la un loc, sunt mai mici decât acesta singur. De aceea, din milostivire mai presus de înțelegere, pentru mulțimea neputinței lor, nu-i bagă Dumnezeu în cuptorul smereniei, că nu pot să rabde, ci vor merge în osândă, dar nu în osânda cea mai mare, ca ucigașii de sine.

### **Cum se urzește o cădere**

Poate greși înaintea lui Dumnezeu și un popor întreg. Astfel, primul rege al iudeilor, Saul, a fost ales și cerut de toți bătrânii lui Israil, fără plăcerea lui Samuil prorocul și fără voia lui Dumnezeu (Osea 8, 4). Totuși Dumnezeu i-a lăsat în sfatul lor și le-a dat lor lucrul după care-i trăgea inima, „înaintea oamenilor – zice înțeleptul – este și viața și moartea, și oricare le va plăcea, li se va da. Dar să lucreze păgânește nimănui n-a poruncit și nimănui n-a dat libertate să păcătuiască” (Sirah 15, 16 – 20).

Lăsându-i Dumnezeu în voile lor, iată pe bătrânii poporului, ei, cei datori cu cunoștința, înscriindu-se la o datorie grea, pe care vor avea să o Ispășească împreună: și rege și popor. La așa



sfat. Îl lor: „A zis Domnul către Samuil: *Ascultă glasul poporului, căci nu pe tine te-au lepădat, ci M-au lepădat pe Mine, ca să nu mai domnesc Eu peste ei*” (I Regi 8, 7).

Iată un moment crucial din istoria omenirii, când poporul

S-a luptat Samuil cu poporul, ca să nu-l lase să facă o greșeală ca aceea, însă ei văzuseră slava de la curțile regilor vecini și a regilor pe care-i bătuseră, și sclipirea aurului le-a luat mintea din nou și se răniseră la inimă cu mândria și cu slava deșartă. De aceea n-au ascultat sfatul lui Dumnezeu prin proroc, ci țineau una „*Dă-ne rege, și vom fi și noi ca celelalte popoare*” (I Regi 8, 19 – 20). Și a zis Domnul a două oară către Samuil: „*Ascultă glasul lor și pune-le rege!*” (I Regi 8, 22).

Așa i-a scos Dumnezeu înainte pe Saul, care se abătuse pe la Samuil văzătorul, să-l întrebe de niște măgărițe rătăcite (I Regi 9, 20). Pe acesta l-a uns rege, turnându-i mir pe cap. L-a sărutat și i-a spus datoriile și drepturile de rege, precum și că se va schimba și se va face alt om, dându-i Dumnezeu altă inimă, până și dar prorocesc (I Regi 10, 1, 6 – 9).

După oarecare vreme, la înnoirea prăznuirii, Samuil, ca să-i lege strâns de poruncile lui Durului Dumnezeu se depărtează de Dumnezeu, îl izgonește din trebile cetățenești; de acum oamenilor aleși și iubiți de Dumnezeu nu le mai trebuie conducerea lui Dumnezeu. Acesta-i momentul căderii lor de la teocrație la regalitate.

A doua mare cădere e cea a popoarelor creștine, de la regalitate la democrație – mai bine zis demonocrație, pentru că, de bine de rău, regele era totuși unsul lui Dumnezeu în timp ce conducerea democratică s-a rupt definitiv de la cârmuirea lui Dumnezeu și, după toate evidențele prezentului, și-a ales pe Satan drept Tiran. Într-atât s-a depărtat democrația de Adevăratul Dumnezeu încât Biserica a ajuns să fie prigonită nu numai dinafară ci mai ales din interiorul ei prin masoni, (n.ed. 2012) Dumnezeu, din nou le-a adus aminte, cât de mare e păcatul pe care l-au făcut înaintea lui Dumnezeu, că au cerut rege. Samuil și-a întărit cuvântul acesta, cerând fulger și ploaie în vremea secerișului, și a fost așa, încât frica de Dumnezeu și de Samuil cuprinsese tot poporul. Abia la a treia muștrare cu semn, poporul și-a recunoscut greșeala și a zis: *„Roagă-te pentru robii tăi, înaintea Domnului Dumnezeului ca să nu murim, căci la toate celelalte păcate ale noastre am mai adăugat un păcat, când am cerut rege? (I Regi 12, 19).8*

De ce oare prorocul dădea mereu poporului greșeala peste nas? Cu rostul ca să înțeleagă poporul că a greșit schimbând teocrația cu regatul, și înțelegând, din adâncuri să-și ceară iertare, că altfel nu vine iertarea. Mulți, până nu-și înțeleg greșelile, se cred curați, apărându-se că: n-au omorât, n-au dat foc, și așa mai departe. De fapt, ei sunt închiși la minte cu un vâl de întuneric care nu se rupe altfel, decât numai când le izbești

păcatele peste obraz. Asta este osteneala prorocului: să lucreze cum va ști pocăința, din adânc, a poporului, ca să vie de la fața lui Dumnezeu Ispășire milostivă, vreme de reînviore (F. Ap. 3, 19), iar nu osândă cu urgie mare.

„Poporul ales, îngrozit de păcatul făcut, nu mai îndrăznește să-L numească pe Dumnezeu: *Domnul Dumnezeul nostru* ci simțindu-se înstrăinat de Dumnezeu îi cere lui Samuel: „Roagă-te pentru robii tăi înaintea Domnului Dumnezeului tău”.

Puterea care nu ascultă în vremea aceea, Samuil trimis a fost de Domnul către Saul să-i spună: „Adusu-mi-am aminte de cele ce a făcut Amalec lui Israil, cum i s-a împotrivit în cale, când venea din Egipt. Mergi acum și bate pe Amalec... și nimicește toate ale lui. Să nu iei de la ei nimic pentru tine, ci nimicește-i și dă blestemului toate câte le are. Să nu-l cruți, ci să dai morții: de la bărbat până la femeie, de la tânăr până la pruncul de țâță, de la bou până la oaie, de la cămilă până la asin” (I Regi 15, 3).

Aceasta era porunca lui Dumnezeu către Saul, care purtând sabie a primit în ascultare o treabă de sabie. „Dar Saul și poporul (iarăși au făcut de capul lor) au cruțat pe Agag, regele lui Amalec, pe cele mai bune din oi și din vitele cornute, mieii îngrășați și tot ce era bun n-a vrut să piardă. Iar toate lucrurile neînsemnate și rele le-au pierdut. Atunci a fost cuvântul Domnului

către Samuil, zicând: „Îmi pare rău că am pus pe Saul rege, căci el s-a abătut de la Mine și cuvântul Meu nu l-a împlinit” (I Regi 15, 8 – 10).

Iată cum, de la neascultare începe căderea de la Dumnezeu și greșelile se țin lanț, una după alta.

Oare pentru niște miei și oarece vite cornute și pentru că războinicii au cruțat pe căpetenia lui Amalec, să se fi supărat Dumnezeu așa de tare încât să se tânguie omului că-i pare rău de ce a făcut, punând pe Saul rege?

Sfânta Scriptură, cartea lui Dumnezeu, are literă și are duh. De aceea și citiri sunt două. Dacă-ți dezleagă El, Dumnezeu, taina ascunsă în litere, te pricepi, dacă nu ți-o dezleagă, nu pricepi decât litere.

Astfel, cufundându-ne în urmă, peste rostogolul veacurilor, dăm de vedenia lui Avraam (Facere 15):

12. La asfințitul soarelui a căzut pe Avraam somn greu, și iată că la cuprins întunericul și frică mare.

13. Atunci a zis Domnul către Avraam: „Să știi bine că urmașii tău vor nemernici în pământ străin, unde vor fi robiți și apăsăți patru sute de ani.

14. Dar pe neamul acela, căruia vor robi, îl voi Judeca Eu, și după aceea vor ieși, să vină aicea, cu avere mare.

15. Iar tu vei trece la părinții tăi în pace și vei fi îngropat la bătrâneți fericite.

16. Ei însă se vor întoarce aici în al patrulea

veac de oameni, căci nu s-a umplut încă măsura nelegiuirilor Am orei lor

Ce să fie cuvintele acestea? O descoperire făcută lui Avraam, un cuvânt al lui Dumnezeu către om, care dezvăluia purtarea Sa de grijă, cu care ocârmuiește neamurile peste veacuri, înspre o Ispășire și o mântuire a neamurilor. Cuvântul acesta al lui Dumnezeu, spus lui Avraam cu sute de ani în urmă, venea să se împlinească în zilele lui Saul. De aceea, așa a fost cuvântul Domnului către Saul, prin Samuil, zicând: „Adusu-mi-am aminte de cele ce a făcut Amalec lui Israil... când venea din Egipt. Mergi acum (I Regi 15, 2 - 3) și bate pe Amalec și nimicește toate ale lui”.

Cuvântul acestei ocârmuiri a lui Dumnezeu nu l-a ascultat regele, și de aceea S-a supărat Dumnezeu și i-a părut rău că l-a pus rege, căci nu l-a împlinit porunca întocmai, cuvântul care arcuia voia Sa peste veacuri, și „acum” atingea din nou pe oameni.

În duhul Părinților

După alt înțeles, Saul este tot omul, e toată mintea, e tot sufletul dăruit de Dumnezeu, prin Taina ungerii cu Sfântul Mir, rege peste Israil. El primește poruncă să poarte război cu Amalec, prin care se înțelege diavolul, și să-l piardă dimpreună cu tot ce are el: femeile - plăcerile, pruncii lor - puii de drac, dobitoacele - patimile contra firii, cu un cuvânt toate ale lui Amalec, care a împiedicat ieșirea din robia lui Faraon, care este altă icoană a diavolului.

Mici Saul al nostru, din noi din fiecare, nu ascultă, nu împlinește porunca, ci cruță tocmai căpetenia și ceva vite mai arătoase ale lui, nu omoară căpetenia relelor cu ascultarea de Dumnezeu, nu omoară dobitoacele cele mai arătoase, patimile cu chip nevinovat, dar care tot patimi sunt, deși poartă tot piele de miel, sau chipul nevinovăției.

noi, neamul cel creștinesc, noul Israil, în cele trei Taine prin care intrăm în marea obște creștină: Sfântul Botez, Ungerea cu Sfântul Mir și Sfânta împărtășanie, suntem unși: preoți, regi și împărați peste patimi. Deci, uniți înăuntrul nostru și întreolaltă în cuvântul lui Dumnezeu, am primit porunca și puterea de a omorî pe Amalec cel de duh, și toate ale lui să le dăm pierzării. Iar dacă facem ca Saul și n-ascultăm, să batem războiul după porunca și puterea dată nouă de sus, atârnă asupra noastră, ca o sabie, părerea de rău a lui Dumnezeu (Facere 6, 6).

Când se întunecă mintea

Prorocul, văzătorul dincolo de literă și lucruri, durându-l inima de greșeala regelui, caută să i-o îndrepte. Căci, ca unul ce l-a uns rege, era legat și răspunzător duhovnicește de dânsul.

Astfel duhovnicul își cheamă regele la pocăință, zicându-i: „Rău ai făcut că n-ai împlinit porunca Domnului Dumnezeului care ți s-a dat. Acum domnia ta nu va mai ține; Domnul își va găsi un bărbat după inima Sa, și-i va porunci Domnul să fie conducătorul poporului Său, deoarece tu n-

ai împlinit ceea ce ți s-a poruncit de (I Regi 13, 13 - 14). Pe lângă cuvântul acesta, îi mai ajută tăcând și o noapte de rugăciune. Se întâlnește a doua oară cu regele; îi spune din nou greșeala sa.

că: „nesupunerea e un păcat la fel cu vrăjitoria, și împotrivirea la fel cu închinarea la idoli. Deci, pentru că ai lepădat cuvântul Domnului și

Domnul te-a lepădat pe tine, ca să nu mai fi rege peste Israil” (I Regi 15, 23). La acestea, Saul face o pocăință mincinoasă, mai mult ca să scape de gura prorocului, zicând: „Am păcătuit, călcând porunca Domnului și cuvântul tău, dar m-am temut de popor și am ascultat glasul lui. Ridică dar păcatul de pe mine” (1 Regi 15, 24 - 25).

După cum și era de așteptat, omul cu inima împărțită, toate le vede împărțite ba chiar și pe cele ce sunt una, le desparte. Căci iată-l făcând despărțire între porunca Domnului și cuvântul prorocului, ca și când acestea n-ar fi unul și același lucru. Ba se mai și îndreptățește, aducând în sprijin temerea sa de popor. Temerea sa, însă, era determinată de acea lepădare de sus (înțelepciunea 17, 11 - 12), pe care o simțea inima sa, ca una ce nu omorâse de la sine pe regele cel de alt neam, nu omorâse cornutele mâniei, nici mieluseii iubirii de sine. De aceea, când Samuil din nou vrea să-l aducă la pocăință, regele sare de la pocăință la îndărătnicia mândriei, zicând: *greșit, dar dă-mi acum cinste înaintea bătrânilor*

*poporului meu și înaintea lui Israil...”* (I Regi 15, 30), săritură care face pocăința cu neputință iar de la Dumnezeu vine osândă, în loc de ispășire.

Atunci a zis Domnul către Samuil: „Până când vei tânji tu pentru Saul, pe care l-am lepădat, ca să nu mai fie rege peste Israil? Umples cornul tău cu mir și du-te la lesei din Bețieem, că dintre fiii lui mi-am ales rege!” (I Regi 16, 1).

Era David, copil bălai cu ochi frumoși și plăcut la față. „Și a luat Samuil cornul cu mir și l-a miruit în mijlocul fraților să-i, și s-a odihnit Duhul Domnului din ziua aceea asupra lui David. Atunci s-a depărtat de la Saul Duhul Domnului, și-l tulbura un duh rău trimis de Domnul, încât și slugile lui Saul i-au zis: Iată un duh rău, trimis de Domnul, te tulbură” (I Regi 16, 12 - 15).

Trebuie să arătăm că, dacă în vremea când avea Duhul lui Dumnezeu n-a vrut să se îndrepte, acum, muncit de diavol, îi va fi cu atât mai greu să se îndrepte, dacă nu chiar cu neputință. Îndărătnicirea înaintea unui trimis iată ce pedeapsă aduce de la Dumnezeu. De aceea, din toate timpurile se știe că atunci când puternicii vremii ridicau mâna asupra slujitorilor lui Dumnezeu, n-a mai dăinuit puterea lor. Saul, stăpânit de duhul rău, se răscoală împotriva lui Dumnezeu și a slujitorilor Lui. Așa, când se îndrăcea Saul în casa sa, umbla să facă moarte de om, lucrul ucigașului de oameni, căci de două ori a aruncat după David cu lancea, cugetând să-l pihonească de perete (I Regi 18, 10 - 12, - 19, 10).



Se sălbăticea și asupra lui Samuil, căci îl ocrotea pe David, dar n-a putut să-i facă nimic. Minte i se întunecă din ce în ce mai mult, dă poruncă să ucidă pe preoții Domnului, fiindcă țineau cu David, ceea ce slugile sale au și făcut, ucigând în ziua aceea optzeci și cinci de preoți (I Regi 22, 17 - 18).

Fapta aceasta a lui Saul dovedea nebunia minții lui și înstrăinarea cu totul de pocăință, ceea ce îl atrage de la Dumnezeu nenorociri și necazuri fără oprire. Samuil prorocul moare, deci sfătuitor nu mai are. Asupra lui David se pornește cu oaste, dar cu orânduire dumnezeiască David îi cruță viața de mai multe ori: ba odată chiar îi fură sulita de sub cap, iar altă dată îi taie un colț de haină, vrând să-i dovedească bunătatea sa. Dumnezeu îi arătase că nu-i vrea moartea, ci întoarcerea. Căci cu ce l-ar fi putut zgudui mai tare spre întoarcere decât cu dovezile bunătății lui David, cel ce-i cruțase viața de mai multe ori (I Regi 24, 1 - 20). Dar o minte nebună nu mai înțelege cele bune, nu se mai poate sui să priceapă din cele văzute pe cele nevăzute. O minte întunecată n-o mai poți crede, chiar când grăiește bine, nu mai are satornicie.

De aceea vin nenorocirile, cea mai de pe urmă cale, ce o mai are Dumnezeu la îndemână, ca să dezmeticească pe om la minte. „*S-au adunat deci filistenii*” (I Regi 28, 4) împotriva lui Israil cu război. Saul a adunat și el tot poporul și a făcut tabără. Văzând însă Saul tabăra filistenilor s-a

însământat și s-a zguduit tare în inima lui (1 Regi 28, 5). Și a întrebat Saul pe Domnul, dar Domnul nu i-a răspuns nici prin vis, nici prin vedenie, nici prin proroci. Atunci Saul zise slugilor sale: „*Căutați-mi o femeie vrăjitoare, ca să mă duc la ea și s-o întreb*”. Iar slugile au răspuns; „*Este aici în Endor o vrăjitoare*”. Saul și-a schimbat hainele și s-a dus la vrăjitoare (1 Regi 28, 6 – 8).

Dumnezeu, știindu-l că va face aceasta, nu i-a răspuns: căci mintea lui nu mai făcea deosebire între bine și rău, între Dumnezeu și diavol, iată-l acum pe Saul, părăsit de Dumnezeu și mergând la vrăjitoare, ucenica diavolului.

### Spiritism

La vrăjitoare, cere din morți pe Samuil, pe care nu-l ascultase când a trebuit; așa aduce Dumnezeu strâmtoarea peste om, ca să prețuiască sfatul, încât și din morți ar fi în stare să cheme pe aceia pe care nu i-a ascultat la vreme, neascultătorii, oameni tari de cap și betegi la minte de fumul mândriei, nu au parte de darurile sfatului. Căci, părăsind sfatul cel dat la vreme, și Dumnezeu îi părăsește, și-i lasă în sfatul celui rău. Așa a pățit Saul, căci după tâlcuirea Sfântului Grigorie al Nissei, care lămurește lucrul acesta, nu duhul lui Samuil a ieșit din iad (deși în Iad au mers toți dreptii Vechiului Testament, afară de Enoh și Ilie) ci a ieșit duhul cel rău, cu care lucra vrăjitoria, și care a luat înfățișarea lui Samuil, ca desăvârșit să-l înșele pe Saul.

Iată-l pe fostul rege, căzând cu închinare

înaintea meșteșugirii diavolului, care își întinsese stăpânirea și asupra vieții sale, încât și sfârșitul i l-a prorocit. I Regi 28:

15. „Și a zis (cel în chipul lui) Samuil către Saul: „Pentru ce mă tulburi ca să ies?” Dar Saul răspunse: „Mi-e tare greu; filistenii se luptă împotriva mea, iar Dumnezeu S-a depărtat de mine și nu-mi mai răspunde nici prin proroci, nici în vis, nici în vedenie; de aceea te-am chemat, ca să mă înveți, ce să fac?”

16. Zis-a (cel în chipul lui) Samuil: „La ce mă mai întrebi pe mine dacă Domnul S-a depărtat de tine și S-a făcut vrăjmașul tău?

17. Domnul face ceea ce a grăit prin „mine”: lua Domnul domnia din mâinile tale și o va da lui David, aproapele tău.

18. Deoarece tu n-ai ascultat glasul Domnului și n-ai împlinit iuțimea mâniei asupra lui Amalec, de aceea Domnul face aceasta cu tine acum.

19. Și va da Domnul pe Israil, împreună cu tine, în mâinile filistenilor: mâine, tu și fiii tăi veți fi cu mine!”

Așadar, fărădelegea vorbirii cu morții, sau spiritismul, are vechime mare. În zilele noastre a ajuns o adevărată modă de lume mare și, fiind cea mai subțire dintre amăgiri, e și cea mai primejdioasă răătăcire. Să fim înțeleși. Biserica nu tăgăduiește spiritismul, ci-l oprește. Iată de ce: spiritul care vine nu poate aduce nicio probă îndeajuns de convingătoare despre ființa sau identitatea sa. Poate înșira dovezi după dovezi,

arătând că știe lucruri pe care, ni se pare nouă, numai răposatul putea să le știe, dar și îngerii răi, sau spiritele rele pot să le știe tot așa de bine. În niciun chip nu putem fi siguri de identitatea celui ce vorbește sau scrie întocmai ca răposatul. Se întâmplă, adică, cea mai meșteșugită substituție a persoanei, care e înlocuită și copiată întocmai întru toate, cum o știm și noi, ca amăgirea noastră, cea din bună credință, să fie desăvârșită, iar noi să credem o lucrare de amăgire ca pe cea mai adevărată descoperire de dincolo. Și, văzând că cele mai multe dintre descoperiri se împlinesc, primești fără control cea mai de pe urmă înșelare. Iar aceasta o pătesc mai ales cei ce ocolesc sfintele Predanii ale Bisericii și umblă după măiastră înșelare, ca să-i povățuiască aceia către lumea de dincolo. E și mai ușor: spiritismul nu cere lupta cu sine însuși, nu cere sfințirea vieții, nu cere recunoașterea dumnezeirii Mântuitorului, nu oprește ispitirea de Dumnezeu – că tocmai asta e spiritismul. Ba, dacă ții neapărat la acestea, de teama să nu te afli în greșală, ți le cere și pe acestea, dar numai ca pe lângă toate acestea să mai crezi și în spiritism, adică și în altceva pe lângă Biserica întemeiată de Dumnezeu. Iar cu vremea, câștigându-ți încrederea, te poți pomeni cu sfaturi împotriva mântuirii, sau pradă nălucirilor care clintesc mintea din dreapta socoteală.

Că dintre sfinți mulți au grăit cu îngerii, iar unii cu adevărat au grăit și cu cei mutați de aici,

ba și la viață i-au întors; dar asta a fost din îngăduința lui Dumnezeu, ca o mărturie a nemuririi sufletelor și a învierii celei de obște, și ca o slavă e cu care i-a cinstit pe sfinți. Din când în când se arată între oameni, cât ascultă Dumnezeu de sfinți.

când ardea într-înșii iubirea de oameni, și voiau să-i scape de vreo mare nedreptate năpăstuită peste dânșii; ei cer de la Dumnezeu mărturia celui de dincolo de mormânt. Dar de la minunile lui Dumnezeu, prin Sfinți, și până la descoperirile spiritiste e tot atâta depărtare, câtă de la Sfinți la ispitorii de Dumnezeu. Viața Sfântului Ciprian, care înainte de a fi creștin era mare vrăjitor și înșelător de oameni, ne stă mărturie.

Altă pricină, pentru care Biserica își oprește fiii de la calea lăaturalnică a spiritismului și a vrăjitoriei de toate treptele, e și aceasta: s-a băgat de seamă că practica spiritismului duce la nebunie. Făcându-se cercetare undeva, într-un ospiciu de nebuni, s-a găsit că 70 de inși la sută, din cei internați, făcuseră spiritism. Cum se ajunge la nebunie, e ușor de priceput: fiecare ședință se poate face numai dacă toți cei din adunare se învoiesc să împrumute din ei o anumită putere nervoasă, trebuitoare spiritului de dincolo, care scrie sau vorbește printr-unul dintre cei adunați, și acela își pierde conștiința de sine în vremea ședinței. Împrumutarea acestei puteri nervoase e mai mult o învoire la jaf; și duce,

încetul cu încetul, pe unii mai repede, pe alții mai târziu, la a nu se mai putea sluji de minte și de nervi, căci, tâlhărite de spirite, slăbesc și, oarecum zicând, își schimbă firea încât toate le văd printr-un duh străin, altfel decât toată cealaltă lume normală. Așa începe pe încetul să s-arate nebunia, de cele mai multe ori fără de întoarcere.

„Spre documentarea celor de mai sus aducem în sprijin cartea unui medic despre Științele oculte și dezechilibrul mintal (Dr. Philippe Encausse, *Sciences occultes et déséquilibre mental*, Paris, Payot, 1944, ed. II, p. 314) Cartea aceasta are meritul că aduce și răspunsurile ocultiștilor, spiritiștilor și a câtorva orientaliști de seamă. Toate sfaturile lor nu sunt decât strigăte de alarmă împotriva năvalei mulțimii spre dezechilibrul mintal. Iată câteva răspunsuri la întrebarea: „Dacă științele oculte – faimoasa știință a binelui și răului – pot duce la dezechilibrul mintal, sau nu?” Unul răspunde: „Nu cred că științele oculte, prin ele însele, duc la dezechilibru mintal, dacă cel ce le studiază sau le practică nu are tare intelectuale. Dar e un lucru sigur că mulțime de dezechilibrați mintal sunt atrași spre practicarea științelor oculte și nu-și găsesc în ele decât înrăutățirea tulburării lor sau o temă pe care să delireze” (Prof. Alajovanine, p.92).

Iată răspunsul unei orientaliste (D-na H. Blavatsky): „Cele mai bune, cele mai puternice medii au suferit de pe urma experiențelor în sufletul și în trupul lor. Amintiți-vă moartea –

vrednică de plâns a lui Ch. Forster, care s-a stins de nebunie furioasă într-un azil de alienați; aduceți-vă aminte de Stade, care e epileptic, de Eglinton, primul mediu al Angliei din vremea noastră, care e atins de aceeași boală. Vedeți ce viață a avut Douglas Home. Gândiți-vă apoi la soarta tristă a sărmanului Washington Irving. Iată în sfârșit și pe surorile Fox, cele mai vechi medii, întemeietoarele spiritismului modern, după peste 40 de ani de „raporturi” cu „îngerii” (diavoli), ele au înnebunit fără lecuire, mulțumită acelor îngeri (diavoli n.ed.)... știința binelui și a răului este plină de primejdii și plină de curse” (p. 96).

Un spiritist încercat (Stanislas de Gnaita) atrage aminte: „Poți vedea că nu tăgăduiesc cu prejudecată prețul spiritelor. Eu judec aspru doctrina - una din cele mai însemnate în general - numai pentru consecințele la care duce în chip fatal: promiscuitatea psihică și anarhia spirituală... Experimentatorul îndrăzneț când vrea să intre în trupul lui îl poate găsi ocupat de o larvă, care s-a instalat acolo, a luat organele în stăpânire, s-a întărit ca într-o cetate, ca să spunem astfel... Sau el intră fără să fi putut da afară năluca; de aci nebunia, monomania sau, pe puțin, posedarea... Sau rămâne larva stăpână pe trup, ca pe un câmp de luptă: de aci înainte ea va vegeta în acest trup și asta e idioția” (pg. 112).

Răspunsul acesta îndeamnă la o legătură. Odată Mântuitorul atrăgea aminte celor ce se izbăvesc de rele, că duhul cel rău (recunoscut de

noi prin muncirea unei patimi), fiind alungat de pocăința omului unită cu darul lui Dumnezeu, neavând acela unde petrece, mai ia cu sine alte șapte duhuri, mai rele decât sine și se întoarce la casa de unde a fost alungat. Deci, dacă află casa curată, dar stăpânul – mintea, sufletul – umblă pustiu, plecat de-acasă prin cine știe ce excursii astrale după informații, lăsând geamuri și uși deschise – că nu pot rămâne altfel – sigur că cele de pe urmă ale omului aceleia vor fi mai rele decât cele dintâi. Ar fi interesant de știut întocmai ce înțelegeau Sfinții Părinți, când își disciplinau ucenicii, deprinzându-i să-și aibă neconținut sufletul întreg acolo unde le era și trupul și să se împotrivescă răpirii minții afară din trup. Trebuie că aci e ceva mai mult decât simpla împrăștiere a fanteziei, care, nestăpânită, multă slăbire aduce.

Alt spiritist (Allan Kardec) răspunde cam aceleași: „Una dintre cele mai mari primejdii ale mediumnității (însușirea ce o au unele persoane de-a intra, chiar fără voie, în legături cu spiritele – însușire care e datorită unei inaderențe normale a sistemului nervos la lumea reală) e obsesia, adică stăpânirea pe care anumite spirite o pot exercita asupra mediilor... Obsesia are trei trepte principale: obsesia simplă, fascinația și subjugarea” (p. 116).

Un profesor (Laiquel-Lavastine) mai precizează și alte laturi: „Studiul ocultismului... nu are niciun neajuns în ce privește sănătatea morală a celor echilibrați. Dar se întâmplă că la baza



acestor studii să stea o tendință anormală, sau chiar bolnăvicioasă. În acest caz ele pot fi vătămătoare. Cu atât mai mult aplicațiile practice. Unele din aplicații sunt experimentele de disociere a personalității. Se poate înțelege de aci cât sunt de vătămătoare la subiecții a căror sinteză mintală e mai mult sau mai puțin insuficientă. Printre mediile existente se pot face trei grupe:

1. Înșelătorii și escrocii, care intră în jurisdicția tribunalelor;

2. nebunii, care, într-un delir sistematic, fac spiritismul să intervină cu un izvor de elemente noi;

3. inșii, de cele mai multe ori debili mintali, la care spiritismul nu e decât pricina ocazională a apariției delirului.

„Spiritismul este prin urmare păgubitor, fiindcă înlesnește izbucnirea delirului. Rolul psihiatrului este să arate neajunsurile și primejdiile sale” (p. 118).

Cel mai răspicat strigăt de alarmă îl dă un magician și orientalist englez (C.W. Leadbeater), în următoarele cuvinte: „Mijloacele cele mai înaintate de vrăjitorie (magie neagră) pot da viață elementelor artificiale puternice, și acest fel de viață este foarte rău. Dar elementele acestea reacționează cu o putere îngrozitoare asupra autorului lor, dacă persoana vizată se află, prin curăția firii ei, la adăpost de înrâurirea lor. Așa că povestea cu vrăjitorul sfâșiat de dracii pe care-i chemase nu-i numai poveste, ci poate avea o bază

de adevăr. Fac, foarte solemn, pe toți atenți, să nu se străduiască să deștepte energiile acestea de temut, dacă nu sunt călăuziți de un om încercat, căci am constatat personal, la ce urmări teribile se expune o persoană neștiutoare și cu o călăuză rea, când vrea să se joace cu aceste lucruri foarte serioase. A te arunca în experiențele acestea, fără să ai pricepere, este mult mai primejdios decât jocul unui copil cu nitroglicerină” (dinamită) (p. 119).

Semuind „motivele” care ademenesc oamenii spre spiritism, dintre cele mai serioase sunt durerile nemângâiate pentru moartea câte unuia din familie; iar dintre motivele mai puțin serioase, curiozitatea și naivitatea, normal ar fi ca cei rămași în viața aceasta să vrea să se refacă și să se împace cu hotărârea cea mai presus de ei, care a orânduit așa. Dar ei fac dimpotrivă: nu vor să se împace, se revoltă, nu vor să întrerupă legătura cu cei mutați dincolo, refuză a se mulțumi numai cu mijlocirea Bisericii pentru sufletul lor. Ei vor să treacă hotarul pus de Dumnezeu între cele două împărății ale vieții sufletului. Neastâmpărarea lor îi pune în conflict cu Providența divină; iar starea asta nenormală îi poate împinge până la dezechilibru mintal – sau, socotind întors, această neastâmpărare chiar dovedește dezechilibru latent, care abia acum se manifestă pe „motivul” unei morți în familie. Omul trebuie să aibă o cunoștință despre moarte și viață; – și pentru asta are și vreme și ocazii – pe urmă trebuie să-și

stăpânească durerea. Căci nestăvilind-o cu resemnarea și cu împăcarea stării de lucruri, așa cum acestea se deapănă de la începutul omului, iar pe deasupra, refuzând alinarea pe care o dă credința creștină, nu mai rămâne bietului îndurerat nimic care să-i ocrotească mintea sănătoasă. Dragostea mărginit înțeleasă întetește și prelungește durerea, care pricinuieste obsesii și îndrumă la spiritism; iar de acolo atârnă de sănătatea nervoasă câtă a mai rămas, unde să se sfârșească totul. Suntem de acord deci cu „dorința fierbinte” din concluzia unei teze de doctorat în medicină, ca: „Ființele deznădăjduite, împinse de naivitate, teamă sau nebunie, să nu mai fie ispitite la o experiență costisitoare și în același timp periculoasă pentru sufletul lor tulburat” (p. 242). Tot cu acest prilej se mai nimerește o observație asupra spiritiștilor fără voie, sau mai bine zis asupra celor posedați de diavoli, mai mult sau mai puțin, cu sau fără voia lor: sunt o seamă de oameni sănătoși la aparență, dar „lor le grăiește duhul (diavolul)” multe prăpăstii. Aceștia simt într-însii o a doua persoană, care vorbește cu ei ca atare și, cu timpul, se trezesc total absorbiți de un atare duh, care se dă pe sine, ba „arhanghel”, ba cutare sau cutare sfânt, ba chiar și numele lui Iisus Hristos îl împrumută. În alte cazuri, când n-avem de-a face cu o persoană înclinată spre credință, acea a doua persoană face pe unul din personajele mai de seamă ale istoriei. E limpede, fără exemplificări, că unitatea persoanei omenești

s-a sfârșit, cenzura rațiunii nu mai funcționează, tot conținutul subsolului persoanei răbufnește fără stăvilă; ne aflăm în fața unei tragedii din câmpul patologiei nervoase.

Sfinții Părinți, într-un gând, previn turma credincioșilor de ispitele iscodirilor lăturalnice; astfel Sfântul Ciril al Ierusalimului strigă: „Fugi de orice lucrare diavolească... nu da atenție la astrologi... nu primi nici măcar să auzi despre farmece, descântece și de faptele foarte nelegiuite ale celor care cheamă spiritele!” Iată și cuvântul Sfântului Grigorie de Nissa, din scrisoarea sa către Episcopul Teodosie: „S-a părut unora dintre înaintașii noștri că acea vrăjitoare ar fi adus de față chiar sufletul lui Samuil, și în sprijinul acestei păreri aduc faptul că fiind foarte impresionat Samuil de lepădarea lui Saul (de către Dumnezeu) și chiar căutarea vrăjitoarei s-a făcut tot cu gândul la Dumnezeu, adică prin aceea că a vrut să afle, printr-o manevrare a vrăjitoarei, un răspuns înșelător la întrebările puse de el. Fiind, adică, supărat prorocul pentru că nu voia ca păcătosul să fie dat pierzării, drept aceea și adaugă că a permis Dumnezeu ca să fie chemat sufletul prorocului prin acea artă magică, pentru ca să vadă însuși Samuil că apărarea pe care a vrut s-o ia lui Saul a fost zadarnică, arătându-i prin vorbirea pântecului că prorocul nu este potrivit, făcându-i să i-o spună personal atunci când l-a chemat”. „Gândindu-mă însă la prăpastia, de care ne spune Evanghelia, că s-a căscat între împărăția celor

buni și a celor răi, precum a zis acel patriarh, sau mai curând însuși Domnul patriarhului (Dumnezeu), (parabola cu Lazăr și bogatul), anume că nimeni din cei condamnați nu se mai poate ridica până la cele cerești și nimeni din cer nu mai poate coborî în ceata celor răi – eu personal nu cred în astfel de concepții magice, ci cred că singurul adevăr e cel descoperit de Sfânta Evanghelie”. „Pe cât știm, cât de mare este Samuil între sfinți și de condamnabilă e fascinația magiei, pe atât sunt de convins că în acea stare de odihnă completă în care se afla Samuil, n-a putut nici cu voie, nici fără voie să treacă peste prăpastia care separă pe cei răi de cei buni; – fără voie – nu, întrucât ar însemna că s-ar fi permis diavolului să treacă el acea prăpastie și să mute pe acel sfânt proroc din mijlocul cetei celor sfinți în alt loc; de bunăvoie, iarăși nu e posibil, căci nici n-ar fi în stare și nici n-ar vrea să se amestece în cele rele. Căci cine odată petrece în bine, e absurd să se spună că ar trece de bunăvoie la cele rele. Dar chiar dacă ar avea de gând așa ceva, mărimea acelei prăpăstii nu permite astfel de trecere”.

„Ce înseamnă, deci, problema pe care o discutăm? întrucât vrăjmașul firii omenești e potrivnicul nostru al tuturor, el nu are alt gând și altă grijă decât să lovească pe om unde-l doare, rănindu-l de moarte. Și care altă rană poate fi mai mortală pentru oameni decât a-i îndepărta din apropierea Dumnezeului celui făcător de viață și lăsându-i să se rostogolească de bunăvoie spre

pierzare? Întrucât, deci, mulți se pasionează, din cei ce se îngrijesc de cele trupești, să cunoască viitorul, nădăjduind să-l poată evita, dacă e rău, sau să și-l dobândească dacă e bun, de aceea, pentru a nu-și atârna oamenii privirile numai spre Dumnezeu, vicleana fire a diavolului a iscodit o mulțime de chipuri mincinoase de a cunoaște viitorul, cum sunt: ghicitul din zborul păsărilor, tălmăcirea semnelor, oracole, cercetarea măruntaielor, chemarea morților, ghicirea în momente de transă, incitarea (ispitirea) zeității, inspirația și alte multe. Și în ce fel e ghicirea prin care se lasă omul ademenit ca să afle adevărul, pe atâta e de sigur că omul cade în ghearele vicleanului și înșelătorului diavol. Diavolul e cel care îndeamnă pe cel ce observă zborul vulturilor, să-și lege nădejdea de anumite fâlfâiri mai deosebite sau de palpitările anumite ale ficatului, bâlbâială care reiese din inflamații ale ganglionilor, ca și clipirile din ochi, toate acestea vădesc tot atâtea moduri de înșelare a omului de către viclenia aceluiași diavol și aceasta cu scopul ca, depărtându-se oamenii de Dumnezeu, să caute vindecare prin diavol, de la care și cred că o dobândesc...” „Una din aceste felurite înșelări este deci și vorbirea din stomac, sau pitonia, prin care s-a crezut că s-ar putea evoca sau readuce la viață sufletele celor morți. Disperat în privința mântuirii sale, atunci când împotriva-i se răsculasera străinii cu toate armatele lor, și venindu-i atunci în minte că Samuil i-ar putea veni oarecum în ajutor,

Saul s-a dus la vrăjitoare care-și credea singură și-i credeau și alți oameni că i se arată diavolul sub diferite contururi, pe care de altfel Saul nu le-a văzut, ci numai ea. Când deci s-a apucat să officieze acel act magic și au apărut în ochii femeii fantasmеle acelea, atunci diavolul l-a făcut pe Saul să creadă e a acele arătări ar fi însuși realitatea lor, mai ales că însăși îmbrăcămintea sub care i s-a spus că s-a arătat acea figură (a lui Samuil) - îmbrăcămintе care nu era deloc necunoscută femeii, se potrivea cu aceea pe care o cunoscuse Saul, fapt care l-a făcut pe acesta și mai mult să se mire, crezând acum cu tărie că de fapt nu s-a înșelat prin viziunea femeii. După ce ea a zis că vede niște zei înălțându-se și un bărbat în picioare îmbrăcat în două haine, atunci ce să zică la aceasta adevăratele slugi ale textului Scripturii? Că s-ar fi arătat însuși Samuil și că într-adevăr vrăjitoarea a văzut niște zei ridicându-se în sus? Cunoaște și Scriptura pe diavol, atunci când zice: „*Toți dumnezeii păgânilor sunt draci*” (Psalmul 95, 5). Ori sufletul lui Samuil să fi petrecut împreună cu dracii? Să nu fie! Ci spiritul (diavolul) de care vrăjitoarea era continuu stăpânită, el a fost acela care împreună a luat și pe alte spirite spre a înșela pe acea femeie și prin ea și pe Saul. În acea vorbire din stomac acele spirite diavolești au făcut pe femeie să spună că sunt zei, le-a descris și haina în care ar fi îmbrăcați și le-a învățat și glasul lor și vorbirea în chip profetic, anunțând, printr-o conjunctură verosimilă, pe care o indicau

aparențele, viitorul, ca pe ceva ce reieșea logic din faptele ce se întâmplaseră. De altfel acel spirit diabolic s-a dat de gol fără să vrea, spunând adevărul atunci când a zis: „*Mâine tu și fiii tăi veți fi cu* (I

Regi 28, 19). Dar dacă ar fi fost însuși Samuil, atunci cum ar fi fost posibil să stea împreună cu el un om vinovat de atâtea crime (Saul)?” „în vremea noastră circulă multe cărți care cuprind comunicări de dincolo. Aceste comunicări, mai ales cele care se dau pe sine a fi din partea Sfinților sau chiar ale Mântuitorului însuși, fără voie ne conduc la comparația lor cu Sfintele Evanghelii. La o atare confruntare se dau de gol. Fuse pe două coloane, aceste splendide platitudini și mărunțișuri, cu o pagină din Evanghelii, sublimul și ridicolul sunt și mai evidente. Calitatea literară, fondul, înălțimea gândirii, totul dau de gol un fals nerușinat și nemaipomenit de îndrăzneț, pe care nu cred să-l poată face sufletele celor mutați de la noi, ci numai tatăl minciunii și hristoșii mincinoși. (Textul este extras din Cărarea împărăției, Ed. Episcopiei Aradului, 2004, pag 69 – 75).

Biserica e datoare să-și cruce fiii de ispita căderii între tâlharii cei de duh, de aceea oprește lucrul acesta și își previne credincioșii cu sfatul Sfântului Pavel, dat tesalonicenilor, iscoditori și ei de taine: (II Tesaloniceni cap. 2)

7... Taina fărădelegii se înfiripează

8... Ivirea „aceluia” va fi prin ivirea lui satan,



însoțită prin tot felul de puteri și de semne și de minuni mincinoase.

10. Și de amăgiri nelegiuite, pentru fiii pierzării, fiindcă n-au primit iubirea adevărului, ca să se mântuiască.

11. Pentru aceea Dumnezeu le trimite amăgiri puternice, ca să dea crezământ minciunii.

12. Și să cadă sub osândă toți cei ce n-au crezut adevărul, ci au îndrăgit nedreptatea.

Căci calea nedreaptă o îndrăgesc toți cei ce iscodesc lăaturalnic tainele lui Dumnezeu, cele închise în zilele viitoare.



Plata neascultării

Iată acum mărturia Scripturii despre vinovățiile și plata pe care și-a luat-o Saul, pentru neascultare și osteneală la vrăjitoare. I se împlinesc cele zise de duhul minciunii, care lucra prin vrăjitoare, înșelându-l cu chipul lui Samuil: Astfel:

I Regi, cap. 31:

3. Lupta contra lui Saul ajunsese cumplită, și arcașii îl loviră pe acesta care fu greu rănit de arcași.

4. Atunci a zis Saul purtătorului său de

„Trage-ți sabia și mă străpunge cu ea, ca să nu vină aceștia să mă ucidă și să-și bată joc de

mine". Purtătorul de arme însă n-a vrut, căci se temea cumplit. Atunci Saul și-a luat sabia și s-a aruncat în ea.

5. Văzând purtătorul de arme că Saul a murit, s-a aruncat și el în sabia sa și a murit cu el.

6. Așa a murit în ziua aceea Saul și cei trei fii ai săi, și purtătorul de arme, precum și toți oamenii lui.

I Cronici (Paralipomena) 10:

13. Așa a murit Saul pentru nelegiuirea sa, pe care o făcuse el înaintea Domnului. Pentru că n-a păzit cuvântul Domnului, ci a alergat la o vrăjitoare cu întrebarea sa.

14. Și n-a căutat pe Domnul. De aceea a și fost el omorât și domnia a fost dată lui David, fiul lui Iesei.

Iată cum, din neascultare și nepocăință, începe calea pierzării și sfârșește în pierzare veșnică, iată cum, cei cu mintea plină de fumul mândriei și al iubirii de sine până la moarte, neprimind luminile sfatului, cad din greșeli în greșeli, peste care vin necazuri din ce în ce mai mari, iar sub povara durerilor cei neascultători se aruncă în deznădejde și în omorârea de sine, prin care fără de întoarcere iadul îi înghite. Căci ucigașii de sine nu au iertare, nici în veacul de acum, nici în veacul ce va să vie, iar Biserica e oprită să se roage pentru iertarea lor. Iată de ce au zis Părinții că plata neascultării e pierderea mântuirii; dar au mai zis și aceea, că pentru înmulțirea neascultării a ridicat Dumnezeu sfatul

dintre oameni. Iar Scriptura pentru aceeași pricină mărturisește că:» *Preotului îi va lipsi cunoștința legii și bătrânului sfatul*” (Iezechiel 7, 26).

Și iarăși mărturisim că Dumnezeu n-are pe nimeni de pierdut, chiar pe Saul, Dumnezeu îl chemase, dar dacă n-a vrut să înțeleagă... Iuda a înțeles, dar dacă n-a mai vrut să vie...



### **Tirani în pocăință**

O mare parte de oameni cad în deznădejde în privința mântuirii lor. Deznădejdea e un chip greșit de meditație asupra relelor făcute; chipul bun e, dimpotrivă, nădejdea. Răul, nimicul, păcatul, diavolul nu sunt subiecte sănătoase de gândire, căci îmbolnăvesc mintea prin asociație de idei. Pocăința trebuie să fie o înseninare din ce în ce mai mare a sufletului și a sănătății întregi.

Fiindcă vorbim de învățămintele regilor, iată cum Sfântul Ciril al Ierusalimului ridică moralul credincioșilor, vorbind despre așteptarea răbdătoare a lui Dumnezeu după întoarcerea păcătosului:

„Și Manase a fost un om al fărădelegii; a tăiat cu ferăstrăul pe Isaia, s-a pângărit cu tot felul de slujiri idolești și a umplut Ierusalimul cu sânge nevinovat. Totuși, când a fost dus rob în Babilon, Manase a folosit încercarea nenorocirilor suferite spre a se vindeca prin pocăință. În adevăr Scriptura spune: „Manase s-a smerit înaintea lui

Dumnezeu și s-a rugat, iar Domnul l-a ascultat și l-a adus înapoi în regatul său” (II Paralipomena 33, 12 - 13). „Dacă cel care a tăiat cu fierăstrăul pe profet s-a mântuit prin pocăință, oare tu, care n-ai făcut un păcat atât de mare, să nu te mântuiești?”

„Ce părere ai despre Nabucodonosor? N-ai auzit din Scripturi că era sângheros, sălbatic și că avea voință de leu? N-ai auzit că a scos afară din morminte oasele împăraților? N-ai auzit că a dus în robie poporul iudeu? N-ai auzit că a scos ochii împăratului, după ce acesta și-a văzut copiii înjunghiați? N-ai auzit că a sfărâmat heruvimii? Nu vorbesc de heruvimii spirituali - departe de acest gând; să nu presupui aceasta, omule - ci de cei sculptați. N-ai auzit că a sfărâmat *ilastiriul* prin care vorbea Dumnezeu? Că a călcat în picioare catapeteasma sfințeniei? Că a luat altarul tămâierii și l-a dus în templul idolilor? Că a furat toate darurile? Că a ars templul din temelie?” „De ce pedeapsă era vrednic Nabucodonosor, pentru că a orbit pe împărat, pentru că a ars cele sfinte, pentru că a dus în robie pe poporul iudeu, pentru că a pus vasele sfinte în templul idolilor? Oare nu era vrednic de mii de ori de moarte?”

„Ai văzut mărimea nelegiuirilor!? Vino acum să vezi iubirea de oameni a lui Dumnezeu! Nabucodonosor s-a salvăcit, locuia în pustie; se biciuia ca să se mântuie. Avea unghii ca de leu, căci răpise cele sfinte. Avea păr de leu, căci ca un leu răpea și urla. Mânca iarbă ca boii, căci era ca o vită, care nu cunoștea pe Cel ce i-a dat

împărăția. Trupul lui s-a vopsit cu rouă, pentru că, deși a văzut mai-nainte rouă stingând focul, totuși n-a crezut. Și ce se întâmplă?

„Și după trecerea acestei vremi, eu, Nabucodonosor, am ridicat ochii mei la cer, și mintea îmi veni din nou, și am binecuvântat pe Cel Preaînalt și Celui veșnic viu i-am adus laudă și preamărire: căci puterea lui este putere veșnică, iar împărăția Lui peste vârste și vârste. Toți locuitorii pământului sunt socotiți ca o nimica și El face ce vrea cu oștirea cerească și cu locuitorii pământului și nimeni nu poate să-L împiedice la lucrul Lui și să-l zică: „Tu ce faci?” În același timp mi-a venit mintea la loc – și spre faima împărăției mele mi-a venit iarăși măreția și strălucirea – și sfetnicii mei și dregătorii cei mari m-au chemat și împărăția mi-a fost dată în stăpânire, iar puterea mea a crescut și mai mult. Acum eu, Nabucodonosor, laud, înalț și preamăresc pe împăratul Cerului: toate faptele Lui sunt adevărate și căile Lui drepte, iar pe cei ce umblă mândri poate să-i smerească”. (Danul 4, 32 – 34)

Așadar, când L-a cunoscut pe Cel Preaînalt, când I-a înălțat lui Dumnezeu glas de mulțumire, când s-a căit de cele ce a făcut, când și-a cunoscut propria slăbiciune, atunci Dumnezeu i-a dat înapoi demnitatea împărătească.

„Cum oare? Pe Nabucodonosor, care a făcut atâtea fărădelegi, dar s-a mărturisit, l-a iertat și i-a dat împărăția, iar ție, care te pocăiești, nu-ți dă iertare păcatelor și împărăția Cerurilor, dacă vei

trăi în chip vrednic? Domnul este iubitor de oameni, este grabnic a ierta și zăbavnic a pedepsi. Nimeni să nu piardă nădejdea mântuirii sale!"



### Cele șapte surle

Cele mai cuprinzătoare cuvinte, ale oricărui om, sunt cuvintele lui de pe urmă, întrucât sunt spuse cu o mare dare de seamă. Are și Mântuitorul un cuvânt de acesta, de pe urmă, care este totodată și rugăciunea celei mai aprinse iubiri, văzute vreodată pe pământ. Cuvântul acesta - rugăciune - ne îndrumă să bănuim neasemănata strădanie a lui Dumnezeu-Omul, ca să ne câștige ființa întreagă pentru mântuirea cu care a venit în lume. Iar despre tot focul cu care tânjește Inima lui Dumnezeu după noi, vrând să ne atragă spre Sine, ucenicul iubirii, Ioan, scrie:

Ioan, cap. 17:

1. Ridicându-și Îi sus ochii spre cer a grăit: Părinte, a sosit ceasul! Preamărește pe Fiul Tău, ca și Fiul Tău să te preamărească.

2. Precum I-ai dat stăpânire peste toată făptura, ca viață veșnică să dea la toți pe care I i-ai dat

3. Iar viața veșnică aceasta este, ca să te cunoască pe Tine, singurul, adevăratul Dumnezeu, și pe Iisus Hristos, pe care L-ai trimis.

4. Eu Te-am preamărit pe Tine pe pământ, lucrul pe care Mi l-ai dat să-l fac, l-am săvârșit.

5. Și acum, la Tine însuși Mă preamărește, Tu, Părinte, cu slava pe care la Tine am avut-o mai

înainte de a fi lumea.

6. Arătat-am numele Tău oamenilor pe care Mi i-ai dat Mie, și cuvântul Tău păzit.

7. Acum au cunoscut că toate câte Mi-ai dat de la Tine sunt

8. Căci cuvintele pe care Mi le-ai dat, le-am dat lor, iar ei au primit și au cunoscut cu adevărat că de la Tine am ieșit, și au crezut că Tu M-ai trimis.

9. Eu pentru aceștia Mă rog, nu pentru lume Mă rog, ci pentru cei ce Mi i-ai dat, căci ei ai Tăi sunt.

10. Și toate ale Mele ale Tale sunt și ale Tale ale Mele și Mă preamăresc întru ele.

11. Mult nu mai sunt în lume, dar ei sunt în lume și Eu vin la Tine. Părinte Sfinte, pe care Mi i-ai dat, păzește-i întru numele Tău, ca să fie una, precum suntem și Moi.

12. Când eram cu ei în lume, pe cei ce Mi i-ai dat, întru numele Tău îi păzeam, și astfel i-am păzit, că n-a pierit niciunul dintre ei, fără numai fiul pierzării, ca să se împlinească Scriptura.

13. Acum dar, vin la Tine și acestea le grăiesc în lume, ca bucuria Mea s-o aibă deplină în ei.

14. Cuvântul Tău le-am dat lor, dar lumea i-a urât, fiindcă nu sunt din lume, precum nici Eu nu sunt din lume.

15. Nu Mă rog ca să-i iei din lume, ci ca să-i păzești pe ei de cel viclean.

16. Ei nu sunt din lume, precum nici Eu nu sunt din lume.

17. Sfințește-i pe ei întru adevărul Tău, cuvântul Tău este adevăr.

18. Precum M-ai trimis pe Mine în lume, și Eu i-am trimis pe ei în lume.

19. Și pentru ei. Eu mă sfințesc pe Mine însumi.

ca și ei să fie sfințiți întru adevăr.

20. Dar nu numai pentru aceștia mă rog, ci și pentru cei ce vor crede întru Mine, după cuvântul lor.

21. Ca toți să fie una, după cum Tu, Părinte, întru Mine și Eu întru Tine, ca și ei să fie una întru Noi, așa încât lumea (văzându-i una) creadă precum că Tu M-ai trimis.

22. Și mărirea pe care Tu Mi-ai dat-o le-am dat-o lor, ca să fie una, precum și Noi una suntem.

23. Eu întru ei și Tu întru Mine, ca să fie în una desăvârșiți și să cunoască lumea precum că Tu M-ai trimis și i-ai iubit pe ei, cum M-ai iubit pe Mine.

24. Părinte, aceia pe care Mi i-ai dat, voiesc ca unde sunt Eu să fie și ei împreună cu Mine, ca să privească mărirea Mea, pe care Tu Mi-ai dat-o, căci M-ai iubit pe Mine mai înainte de întemeierea lumii.

25. O, Părinte drepte, dar lumea pe Tine nu te-a cunoscut, ci Eu Te-am cunoscut și au cunoscut și aceștia că Tu M-ai trimis.

26. Arătat-am numele Tău și-l voi arăta, ca iubirea cu care M-ai iubit Tu să fie într-înșii și Eu întru ei.



Așadar, ca să ne mântuim și să moștenim cu Dumnezeu viața veșnică, trebuie să o cunoaștem și să o trăim cu Dumnezeu, încă din viața aceasta vremelnică. Trebuie, adică, să fim străbătuți și locuiți de Dumnezeu, ca să se arate în noi viața dumnezeiască. Iar pe de altă parte, precum nu se află vreybă întru Dumnezeu, așa să nu se afle nici între cei ce-L au pe El ca temelie a vieții. Starea de pace cu toată făptura e o minune așa de mare.

Încât uimește lumea și o silește să recunoască întru aceasta fața lui Dumnezeu.

Împărăția vieții veșnice s-a propovăduit și e deschisă; pe împărat îl cunoaștem și iubirea I-o știm; supușii însă, tare greu s-adună, și de aceea trebuie răsunet de surle, după grosimea de urechi a neascultătorilor supuși.

N-ar trebui decât să-L recunoaștem pe Dumnezeu ca Tată, și că noi îi suntem fii și, potrivit cu această cunoștință, să ne orânduim viața. Până nu recunoaștem că avem o îndoită fire și o îndoită viață: una pământească și alta cerească – fără de sfârșit dar începând de aici, până atunci tot pe afară ne ținem de rostul la care vrea Dumnezeu să ne ridice. Trebuie să știm toți supușii împărăției, că suntem făpturi cerești, trimise vremelnic în corturi pământești spre o mare probă și anume: să vedem și să se vadă încotro înclinăm cu inima și cu mintea, și înspre ce înclinăm aceea să avem pentru totdeauna. Dacă năzuim spre Dumnezeu, pe El îl moștenim și viața veșnică; iar dacă înclinăm spre firea pieritoare,

vom pieri de la fața lui Dumnezeu și cu cel rău vom petrece fără de sfârșit. Căci noi suntem pieritori cu firea pământească, dar nemuritori cu firea cerească; veșnicia noastră însă de noi atârână unde s-o petrecem.

Ne-a adus Dumnezeu din neființă la ființă, dar să ne mântuiască nu vrea fără noi. Drept aceea, în tot felul ne cheamă ca să-L cunoaștem ca Tată, și pe noi întreolaltă ca frați și fii ai aceluiași Părinte.

O cunoștință sigură despre acestea, – căci credința ajută să ajungem la această siguranță, – înclină inima sau dragostea, ca să împlinim cu toată voia porunca cea mare a iubirii, în care atârână toată strădania lui Dumnezeu. Căci iubirea ridică fiii spre cerescul Tată, și pogoară pe Tatăl, Fiul și Duhul în fii. Iar pe fii. Dumnezeul iubirii îi leagă întreolaltă ca să fie una, ceea ce minunează lumea, încât recunoaște pe Dumnezeu din fii, căci fii uniți în iubire trăiesc în El și arată în lume capătul pământesc al împărăției cerești. Aceasta e voia Tatălui și rugăciunea Fiului.

Mântuirea nu e individuală, ea e întotdeauna colectivă. Prin unul se mântuiesc mai mulți. Singuraticul, izolaționistul nu e sigur de mântuire, mântuirea lui e nesigură, neclară.

Credința este aceea care eyută cunoașterea și o întregește și o întărește.

Firul iubirii ridică pe oameni spre Dumnezeu și pogoară pe Tatăl, Fiul și Duhul la oameni. Iar pe fii, Dumnezeul iubirii îi leagă întreolaltă ca să fie una, ceea ce minunează lumea, încât recunoaște

pe Dumnezeu din fii, căci fii uniți în iubire trăiesc întru El și arată în lume capătul pământesc al împărăției cerești. Aceasta e voia Tatălui și rugăciunea Fiului. Societatea toată trebuie să se prindă în această trăire a iubirii treimice.

La această trăire a vieții veșnice. Dumnezeu își cheamă copiii prin mai multe graiuri, între care sunt și acestea șapte:

1. Chemarea lăuntrică prin glasul conștiinței;
2. Chemarea din afară prin cuvânt;
3. Chemarea prin necazurile vieții;
4. Chemarea prin necazurile morții;
5. Chemarea prin necazuri mai presus de fire;
6. Chemarea prin chinuri de la antihrist.
7. Chemarea la Judecata generală.

Măntuirea nu e individuală, ea e totodată  
ne colectivă. Prin unel se mântuiesc mai  
mulți. Singuraticul, bolegionistul nu  
e nigr de mântuire; mântuirea lui e  
neagată, precară.

Lucărta e aceea care ajută cunoașterea și  
o întregește și întărește.

Fidel iubirii ridică pe omenerimp Dumnezeu  
și coboară pe Tatăl, Fiul și Duhul la omul  
Societatea totă nebulă să se prindă  
la această Trăire înmădă - a iubirii tre-  
nute.

Se cunosc mai precis - din sfatul pă-  
nului și Scriptură - 7 chemări cu care  
Dumnezeu ne cheamă după urmări:

1. chemarea lăuntrică a glasului conștiinței
2. chemarea din afară prin cuvânt.
3. chemarea prin necesitatea vieții.
4. chemarea prin necesitatea morții.
5. chemarea prin necesități mai priu de fii
6. chemarea prin chemări dela cristianism
7. chemarea la judecata generală.

Chemarea conștiinței - e o chemare  
lăuntrică, interioră - pe care o simți în tine,  
dar pare că ea vine dela altcineva  
par că ea o fost nădădădele de o nădădădele

Facsimil din însemnări, 1947

## 1. Chemarea lăuntrică prin glasul conștiinței

Chemarea conștiinței este o chemare  
lăuntrică, interioră, pe care o simți în tine. E un  
grai tăcut, o chemare lină, pe care o auzi sau o  
înțelegi că vine din lăuntru, dar totuși de dincolo  
de tine, de la Dumnezeu. Însuși cuvântul  
conștiință înseamnă a ști împreună la fel oarece.  
Iar cei ce știu împreună la fel sunt doi: Dumnezeu  
și omul. Prin urmare, cugetul sau conștiința e

ochiul cu care vede Dumnezeu pe om, și același ochi cu care vede omul pe Dumnezeu. Cum îl văd, așa mă vede - așa simt că mă vede - vedere deodată dinspre două părți.

Patimile, reaua voință și peste tot păcatele, dar mai ales nebăgarea în seamă a acestui glas, îngrămădesc niște văluri peste ochiul acesta, niște solzi, care-i sting graiul, încât abia se mai aude, iar atunci și Dumnezeu se stinge din ochiul nostru, încât ne pare că nici nu mai este Dumnezeu. Pentru păcatele noastre, capătul nostru omenesc al conștiinței s-a îmbolnăvit. Înțelegem, prin urmare, cum se face că S-a întunecat Dumnezeu așa de tare în ochii păcătoșilor, încât aceștia sunt de bună credință în răutatea necredinței care i-a cuprins.

Glasul conștiinței însă, fiind și capătul lui Dumnezeu din fiii Săi, nu are să poată fi mereu înăbușit toată vremea vieții noastre pământești. Odată și odată începe să strige la noi, pârându-ne înaintea lui Dumnezeu și înaintea noastră de toate fărădelegile făcute; iar dacă nu ne împăcăm cu pârâșul acesta, câtă vreme suntem cu el pe cale, drumeți prin viața aceasta, avem cuvântul lui Dumnezeu, că El va asculta pâra și-i va da dreptate, și ne va băga în chinurile iadului.

Sunt oameni care s-au învechit în rele nevrând să știe de Dumnezeu și, mai către capătul zilelor, când îndărătnicia firii s-a mai stins, s-au pomenit cu o răbufnire năprasnică a conștiinței bolnave, rupând toate zăgazurile fărădelegilor și

azvârlindu-le pe toate în față, încât și somnul le-a fugit, iar la unii le-a fugit și mintea. Căci cu adevărat a fugit mintea omului care o viață întreagă nu face altceva decât să lepede glasul conștiinței. De aceea nu vrea Dumnezeu să ieși din viața aceasta fără să știi și tu, că ți-ai omorât sfătuitoarea cel mai bun ce-l aveai la îndemână pretutindeni, și nu te lasă să pleci fără să vezi, încă de aici, unde te vei duce. Odată vede fiecare, vrând nevrând, ceea ce trebuia, prin credință, să vadă întotdeauna.

## 2. Chemarea din afară prin cuvânt

Larma vieții și gălăgia grijilor deșarte strigă oamenii în urechi nevoile lor pământești, mai tare decât le strigă glasul conștiinței trebuințele lor veșnice. Oamenii abia mai aud cele de dincolo și li se par departe, surzenia tot mai mult se întărește, și chemarea lină nu se mai aude. Dar Dumnezeu, milostivul, ca să nu-i piardă în fărădelegile lor, le rânduiește și chemare din afară prin glasul slujitorilor Săi. Prin preoți nu te cheamă omul, ca să-ți pui nădejdea în om, ci te cheamă Domnul ca să-ți strămuți viața ta de om. Încă de demult i-a chemat pe oameni prin preoți și leviți, prin Lege și prin proroci, adică prin conștiințe mai curate, care nu strâmbau chemarea lui Dumnezeu. Iar la plinirea vremii a venit la noi, oamenii, însuși Dumnezeu Fiul sau Dumnezeu Cuvântul.

Cine a chemat pe oameni mai duios decât Iisus, ca să-L cunoască pe Dumnezeu ca Tată, iar

pe ei înșiși ca fii, și frați ai Săi? Iisus, e drept, chema și cu glasul din afară, dar nimeni, niciodată, n-a grăit mai tainic, mai de-a dreptul conștiinței, chemarea Tatălui către fiii Săi, ca El, căci Iisus ardea de mila lor, ca un Dumnezeu.

El a propovăduit, binevestindu-ne împărăția Cerurilor și, prin slăvită Să înviere, biruința asupra morții, vestea celei mai mari bucurii de pe pământ. Ucenicii Săi, de atunci și din toate vremile, au propovăduit pe împăratul Cerurilor, înduplecând pe oameni să se adune în țara de obârșie și la masa împăratului.

Moi nu purtăm preoția noastră sau preoția Legii vechi, ci purtăm și propovăduim preoția împărătească a lui Iisus Hristos. Deci nu-i chemăm pe oameni cu chemare de om, ci Dumnezeu preamilostivul își cheamă copiii, prin graiul omenesc al slugilor Sale văzute. Nu ne propovăduim pe noi, ci Dumnezeu. Se propovăduiește prin noi, singurul care are dreptul să se propovăduiască pe Sine, fiind în stare să ne mântuiască. Iată pe cine urmăm, ascultând preoții, cu conștiințe luminate. Nu e graiul omului, ci voia lui Dumnezeu, Care strigă către oameni, prin sfinți, o chemare mai tare.

Dar cum a zis cineva: Calea cea mai lungă pe pământ e de la urechi la inimă, încât ani de zile nu ajung ca să-i dai de capăt. De aceea, fiindcă ochiul conștiinței și-a mai pierdut vederea și nici urechea nu înțelege chemarea cuvântului ce-și are obârșia de dincolo de vorbe, Dumnezeu milostivul, ca să

nu piardă pe oameni, le rânduiește o chemare mai tare.

### 3. Chemarea prin necazurile vieții

Mai tare de cum a chemat Iisus pe oameni nu-i poate chema nimeni, necazurile vieții, însă, îi iau pe oameni mai aspru, dintr-o altă parte, silindu-i să-L caute pe Dumnezeu, necazurile nu sunt fapta lui Dumnezeu, ci urmarea greșelilor noastre, urmare pe care îngăduie Dumnezeu s-o gustăm, spre înțeleptirea noastră.<sup>7</sup>

Să fim înțeleși, sunt două feluri de necazuri: necazurile pentru păcate și necazurile pentru Evanghelie. Aici vorbim numai despre necazurile vieții de pe urma păcatelor, și care, prin usturimea lor, au darul să fie crezute de cel ce le pățește. Iar dacă vrea să scape de ele, nu rămâne altă cale, decât să-și îndrepte purtările după voia lui Dumnezeu.

Omul se roagă de Dumnezeu să-l scape de necazuri și Dumnezeu se roagă de om să-și schimbe purtările. Socotiți acum, care de cine să asculte mai întâi? Chemarea aceasta mai aspră o face droaia de necazuri și nenorociri, strâmtorări și năpaste, vrajbe între oameni, bătaie între părinți și copii, războaie și vărsare de sânge, pagube, betșuguri, seceta, inundațiile, cutremurele de pământ, foametea și tot felul de

---

<sup>7</sup> Greșind omul cu toată voia sa, intră sub altă stăpânire unde i se fură și-și pierde multe însușiri sufletești, și de cele mai multe ori libertatea conștiinței, bunuri fără de care se simte în multe chinuri. Prețuiești un lucru când nu-1 mai ai. (Cărarea împărăției, pg 89)



pustiiri, ce nu s-au mai pomenit; toate fiind plată îndesată pentru purtare și pentru lipsa de minte, că oamenii nu vor să înțeleagă la ce îmblăteală<sup>8</sup> îi duce de nări iubirea de păcate.

Iar precum că necazurile vieții sunt un grai mai aspru al lui Dumnezeu către oamenii mai grei, sau mai vicleni la minte, ne stă mărturie Scriptura. Sunt mii de ani de atunci, de când s-au scris acestea, și rămân mereu dovadă că noi fi silim pe Dumnezeu să ne bată; Levitic 26:

3. Dacă veți umbla după legile Mele și veți păzi poruncile Mele și le veți împlini.

4. Vă voi da ploaie la vreme, pământul își va da roadele sale și pomii roadele lor.

5. Treieratul vostru va ajunge până la culesul viilor, culesul viilor va ajunge până la semănat; veți mânca pâinea voastră cu mulțumire și veți trăi în pământul vostru fără primejdie.

6. Voi trimite pace pe pământul vostru și nimeni nu vă va tulbura: voi alunga fiarele rele din pământul vostru și sabia nu trece prin pământul vostru.

7. Veți alunga pe vrăjmașii voștri și vor cădea uciși înaintea voastră.

8. Cinci din voi vor birui o sută, și o sută din voi vor prigoni zece mii, și vor cădea vrăjmașii voștri de sabie înaintea voastră.

9. Căuta-voi spre voi și vă voi binecuvânta: roditori vă voi face, vă voi înmulți și voi fi statornic

---

<sup>8</sup> A îmblăti = (figurat) a bate tare pe cineva; a ciomăgi; a cotonogi.  
îmblăteală - ciomăgire, cotonogire. (DEX) (n.ed. 2012)

în legământul Meu cu voi.

10. Veți mânca roadele vechi de anii trecuți și veți da la o parte pe cele vechi, pentru a face loc celor noi.

11. Voi așeza locașul Meu în mijlocul vostru și sufletul Meu nu se va scârbi de voi.

12. Voi umbla printre voi, și voi fi Dumnezeuul vostru și voi veți fi poporul Meu.

14. Iar dacă nu Mă veți asculta și nu veți împlini aceste porunci ale Mele;

15. De veți disprețui așezămintele Mele și de se va scârbi sufletul vostru de legile Mele, așa încât să nu împliniți toate poruncile Mele, călcând legământul Meu.

16. Atunci am să mă port și Eu cu voi așa: voi trimite asupra voastră groaza, lingoarea, frigurile, de care vi se vor secătui ochii și vi se va istovi sufletul. Veți semăna semințele voastre în zadar și vrăjmașii voștri vi le vor mânca.

17. Îmi voi întoarce fața Mea împotriva voastră și veți cădea înaintea vrăjmașilor voștri, ei vor domni peste voi și veți fugi, când nimeni nu vă va prizoni.

18. Dacă nici după toate acestea nu Mă veți asculta, atunci înșeptit voi mări pedeapsa pentru păcatele voastre.

19. Voi frânge îndărătnicia voastră cea mândră și cerul vostru îl voi face ca fierul, iar pământul vostru ca arama.

20. În zadar vă veți cheltui puterile voastre, că pământul vostru nu-și va da roadele sale, nici

pomii din țara voastră nu-și vor da poamele lor.

21. Dacă însă și după toate acestea, veți umbla împotriva Mea și nu veți vrea să mă ascultați, atunci înșeptit vă voi adăuga lovituri pentru păcatele voastre.

22. Voi trimite fiarele câmpului asupra voastră, care vă vor lipsi de copii; vor prăpădi vitele voastre și pe voi așa vă voi împuțina, încât se vor pustii drumurile voastre.

23. Și dacă nici după acestea nu vă veți îndrepta, ci vă veți purta împotriva Mea.

24. Atunci și Eu voi veni cu urgie asupra voastră și vă voi lovi înșeptit pentru păcatele voastre:

25. Voi aduce asupra voastră sabie răzbnătoare ca să răzbune legământul Meu. Iar dacă vă veți ascunde în orașele voastre, voi trimite molimă asupra voastră și veți fi dați în mâinile vrăjmașului.

26. Pâinea care vă hrănește, o voi lua de la voi; zece femei vor coace pâine pentru voi într-un cuptor, și vor da pâinea voastră cu cântarul și veți mânca și nu vă veți sătura.

27. Dacă însă nici după acestea nu Mă veți asculta și veți călca împotriva Mea.

28. Atunci și Eu cu urgie voi veni asupra voastră și vă voi pedepsi înșeptit pentru păcatele

29. Veți mânca carne de om; trupurile feciorilor și fetelor voastre veți mânca.

30. Dărâma-voi înălțimile voastre și voi strica stâlpii voștri și voi împrăștia orașele voastre sub

dărâmurile idolilor voștri și se va scârbi sufletul Meu de voi.

31. Orașele voastre le voi preface în ruine, voi pustii locașurile voastre cele sfinte și nu voi mirosi mireasma jertfelor voastre.

32. Pustii-voi pământul vostru, așa încât să se mire de el și vrăjmașii voștri, care se vor așeza într-însul;

33. Iar pe voi vă voi risipi printre popoare; în urma voastră îmi voi ridica sabia și va fi pământul vostru pustiu și orașele voastre dărâmate.

36. Celor ce vor rămâne dintre voi, le voi trimite în inimi frica în pământurile vrăjmașilor lor, până și freamătul frunzei ce se clatină îi va pune pe fugă, și vor fugi ca de sabie și vor cădea când nimeni nu-i va prizoni.

37. Se vor călca unul pe altul, ca cei ce fug de sabie, când nimeni nu-i va urmări, și nu veți avea putere să vă împotriviți vrăjmașilor voștri.

38. Veți pieri printre popoare și vă va înghiți pământul vrăjmașilor voștri.

39. Iar cei ce vor rămâne dintre voi se vor usca pentru păcatele lor în pământurile vrăjmașilor voștri și se vor usca și pentru păcatele părinților lor.

40. Atunci își vor mărturisi fărădelegile lor și fărădelegile părinților lor, cum au săvârșit ei nelegiuiri împotriva Mea și au mers împotriva Mea.

41. Pentru care și Eu am venit cu urgie asupra lor și i-am dus în pământul vrăjmașilor lor;

atunci se va supune inima lor cea netăiată împrejur și atunci se vor căi ei pentru nelegiuirile lor.

42. (Atunci) Și Eu îmi voi aduce aminte de legământul Meu cu părinții lor: Iacov, Isaac și cu Avraam și de pământ îmi voi aduce aminte”.

Răspunsul poporului

Iată și pocăința poporului, reîntors din aspra învățătură a robiei, care a fost în stare să schimbe de la Dumnezeu mersul lucrurilor: Neemia, cap. 9:

1. În ziua de douăzeci și patru a acestei luni, s-au adunat toți fiii lui Israil, îmbrăcați în sac și cu capetele presărate cu cenușă, ca să postească.

2. Și osebindu-se cei ce erau din neamul lui Israil de toți cei de alt neam, au venit de și-au mărturisit păcatele lor și fărădelegile părinților lor.

3. Și, după ce s-au așezat la locurile lor, li s-a citit<sup>9</sup>

din Cartea legii Domnului Dumnezeului lor un pătrar de zi, și alt pătrar de zi și-au mărturisit păcatele lor și s-au închinat Domnului Dumnezeului lor

Atunci un cărturar, înțelepțit de cele pățite și bun cunoscător al legii care atârnă peste fărădelege, face lui Dumnezeu această minunată

---

9 Vremea noastră le vede cu ochii pe toate acestea și oamenii tot nu se îndreaptă. E o mare durere că poporul nu pricepe, iar păstorii nu le citesc măcar Scriptura, ca să nu greșească învrăjbindu-se cu dreptatea dumnezeiască. Nu e chip de-a scăpa de pedeapsă luptându-te cu ea, ci numai și numai cu schimbarea vieții fiecăruia în parte. (n.ed. 2012)

mărturisire a păcatelor părintești, înaintea poporului:

7. Doamne, Dumnezeule

14. Tu le-ai arătat odihna Ta cea sfântă.

15. Tu le-ai dat din înălțimea cerului pâine, când au flămânzit, și le-ai scos apă din piatră, când au însetat...

16. Dar părinții noștri s-au îndărătnicit și și-au învărtoșat cerbicia lor; n-au ascultat poruncile Tale, nici nu s-au supus, și au uitat minunile ce ai făcut pentru ei.

17. Și-au învărtoșat cerbicia lor și în răzvrătirea lor și-au ales o căpetenie, ca să se întoarcă în robia lor: dar Tu, fiind Dumnezeu care iubești a ierta, zăbavnic la mânie și bogat în milă și în îndurări, nu i-ai părăsit.

18. Chiar când și-au făcut un vițel turnat și au zis: „Iată Dumnezeul tău, care te-a scos din Egipt”, și s-au pornit cu hulire mare împotriva Ta.

19. În nemărginita Ta milostivire nu i-ai părăsit în pustiu și stâlpul de nor n-a conținut a-i călăuzi peste zi în calea lor, nici stâlpul de foc de a le lumina noaptea drumul ce aveau de făcut.

20. Trimisu-le-ai Duhul Tău cel bun, ca să-i înțeleptească, n-ai lipsit gura lor de mâna Ta și setea le-ai astâmpărat-o cu apă.

21. Vreme de patruzeci de ani i-ai hrănit în pustie și nimic nu le-a lipsit hainele lor nu s-au învechit nici încălțămintele lor nu s-au rupt

22. Datu-le-ai lor regate și popoare le-ai împărțit și au pus stăpânire pe țara lui Sihon...

25. Și s-au făcut ei stăpâni peste cetăți tari și peste pământul roditor peste case pline de toate bunătățile, peste fântâni săpate în piatră, vii, măslini și pomi roditori din belșug; și au mâncat și s-au săturat și s-au îngrășat și au trăit în desfătări, prin bunătatea Ta.

26. Dar ei s-au ridicat și s-au răzvrătit împotriva Ta; au aruncat legea Ta la spate, pe prorocii Tăi care-i îndemneau să se întoarcă la Tine i-au omorât, și Ți-au adus hulire mare.

27. Atunci Tu i-ai dat în mâinile vrăjmașilor lor, care i-au apăsat Dar în vremea necazului lor au strigat către Tine și Tu i-ai auzit din înălțimea cerurilor și în mila Ta cea mare le-ai trimis izbăvitori ca să-i izbăvească din mâinile vrăjmașilor lor.

28. Iar dacă s-au odihnit, iarăși au început să facă rele înaintea Ta. Atunci Tu i-ai dat din nou în mâna vrăjmașilor lor, ca să-i stăpânească. Și ei din nou au strigat către Tine, și Tu i-ai auzit din înălțimea Cerurilor și, în mila Ta cea mare, i-ai Izbăvit de multe ori.

29. I-ai povățuit să se întoarcă la legea Ta, dar ei s-au îndărătnicit și n-au ascultat poruncile Tale, ci au păcătuit împotriva poruncilor Tale, care dau viață celui ce le împlinește, și și-au îndârjit spinarea lor și cerbicia lor și-au învârtoșat-o, și nu s-au supus.

30. Tu însă, așteptând întoarcerea lor, i-ai îngăduit mulți ani și le-ai deșteptat luarea aminte prin Duhul Tău și prin Prorocii Tăi, dar ei nu și-au

plecat urechea. Atunci i-ai dat pe mâna neamurilor străine.

31. Dar în mila Ta cea mare nu i-ai stârpit, nici nu i-ai părăsit, căci Tu ești un Dumnezeu milos și îndurat.

32. Și acum Dumnezeul nostru. Dumnezeul cei mare, puternic și înfricoșat. Cel ce ții legământul Tău și faci milă, Care nu socotești ca puțin lucru suferințele ce am îndurat noi, regii noștri, căpeteniile noastre, preoții noștri și tot poporul Tău, din vremea regilor Asiriei, până în ziua aceasta.

33. Tu ești drept în toate câte ne-au ajuns, căci Tu ai fost credincios, dar noi am făcut rele.

34. Regii noștri, căpeteniile noastre, preoții noștri și părinții noștri n-au păzit legea Ta, și n-au luat aminte nici la poruncile Tale, nici ia îndemnurile ce le-ai dat.

35. Cât au fost în regatul lor, în mijlocul binefacerilor Tale, într-o țară largă și roditoare, pe care le-ai dat-o Tu, ei nu Ți-au slujit Ție, nici nu s-au întors de la faptele lor cele urâte.

36. Și iată astăzi suntem robi în țara ce Tu ai dat-o părinților noștri ca să se bucure de roadele ei și de bunătățile ei.

37. Ea - și înmulțește astăzi roadele pentru regii cărora ne-ai supus pentru păcatele noastre. Ei domnesc peste trupurile noastre și peste vitele noastre, după bunul lor plac, și noi ne aflăm în mare necaz.

38. Pentru toate acestea facem legământ, pe



care noi înșine cu iscălitură, și căpeteniile, leviții și preoții noștri îl întăresc cu pecetea.

† † †

Astfel făgăduiră cu jurământ să se poarte după legea lui Dumnezeu, nestatornicia firii omenești, cu trecerea de vreme, făcu să pălească ba chiar să se și stingă această lumină a suferinței, aprinsă de urgiile istoriei. De aceea năpăstuirea vremilor se dezlanțuie cam în fiecare rând de oameni.

#### 4. Chemarea prin necazurile morții

Mulțime de oameni însă nici grijă n-au de cuvintele chemării acesteia, oricât le-ar vedea cu ochii și ar trece prin ele. Dacă nici după asprimea unor atare chemări – care ustură pielea vieții – oamenii totuși nu se întorc spre Dumnezeu, viața începe să fie în primejdie: încep necazurile morții, surlele chemării a patra.

Viața o avem de la Dumnezeu; prin El trăim, ne mișcăm și suntem. Adică Dumnezeu este izvorul, susținătorul și rostul sau destinul vieții noastre. Dacă mergem așa, potrivit acestora, avem viața asigurată de Dumnezeu, temelia ei; dacă nu urmăm așa, ci încâlcim viața noastră în toate fărădelegile și spurcăciunile, care îndrăcesc și sufletul și trupul, și o ducem așa vreme îndelungată, atunci Dumnezeu se desface din viața noastră. Totuși nu se desface îndată după greșala noastră, ci, răbdând o vreme rătăcirea omului, a fiului Său mai mic, și în tot chipul chemându-l,

până în sfârșit nu deznădăjduiește de mântuirea noastră.

Iar moartea o avem de la ucigașul.

Deci când oamenii se leagă cu totul în voile dracilor, viața le este în primejdie și-i primejduiesc și pe alții. Deci, de se leagă ca robii de lumea aceasta și de voile trupului cele împotriva firii, atunci mintea li se strâmbă, Dumnezeu se întunecă din mintea, din inima și din viața lor. Atunci nu mai vor să știe de Dumnezeu, și așa vine osânda la moarte, așa vine prăpădul în vremea fiecărui rând de oameni.

La început oamenii trăiau mai mult. *„Toate zilele lui Matusalem au fost 969 de ani, apoi a murit”* (Facerea, 5, 27). Cu trecerea de vreme, înmulțindu-se oamenii pe pământ, s-a înmulțit și stricăciunea desfrânării. Și a zis Dumnezeu: *rămâne*

Duhul Meu pururea în oamenii aceștia, pentru că sunt numai trup: deci zilele lor (pe pământ) mai fie 120 de ani” (Facere 6, 3). Iar după trecere de vreme și înmulțirea fărădelegii între oameni, David zicea: *„Toate zilele vieții noastre sunt 70 de ani, iar pentru cei mai în putere 80 de ani; iar ce este mai mult decât aceștia nu-i decât osteneală și durere”* (Psalmul 89, 10).

Așa era în vremurile de demult; astăzi, mulțimea bolilor și desimea războaielor mult a mai scurtat viața oamenilor. Acestea, însă, împlinesc din îngăduința lui Dumnezeu pedeapsa cea asupra păcatelor.

Piu mai suntem sub împărăția Legii vechi, ci în împărăția Harului, câștigat nouă de Mântuitorul Hristos, ca să ne mântuim; dar dacă nepriceputul de om se ține împotriva lui Hristos, de dragul fărădelegilor, cade din Har sub Lege, și așa atârână asupra lui pedeapsa cu moarte năprasnică, ce se împlinește prin războaie și nenorociri, întocmai cum scrie la Lege: Ieșire, cap. 21:

15. Cel ce bate pe tata sau pe mamă să fie omorât

17. Cel ce va grăi de rău pe tatăl său sau pe mama sa, acela să fie omorât

Deut, cap. 17, 12: Cel ce nu ascultă de preoți unul ca acela să moară.

Ieșire, cap. 31, 14: Cel ce va întina ziua de odihnă va fi omorât.

Ieșire, cap. 22:

18. Pe vrăjitori să aud lăsați să trăiască.

19. Tot cel ce se împreună cu dobitoacele să fie omorât

Ieșire, cap. 22 - 24. La nicio văduvă și la niciun orfan să nu le faceți răul iar de le veți face și vor striga către Mine, voi auzi plângerea lor și se va aprinde mânia Mea și vă voi ucide cu sabia, și vor fi femeile voastre văduve și copiii voștri orfani.

Ieșire, cap. 31, 16: Tot cel ce va munci în ziua odihnei va fi omorât, înțelepciunea lui Iisus Sirah, cap. 39:

36. Sabia s-a făcut ca să piardă pe cei necredincioși.

Matei, cap. 26, 32. *Cel ce scoate sabia, de sabie va pieri.* (Dar peste ucigașii pruncilor, ce atârnă?)

(I Cor. 11, 30). Cei ce se împărtășesc cu nevrednicie, furând Sfânta împărtășanie, încă se fac vinovați de moarte. Despre ei zice Sfântul Fa veii: „*Mulți dintre voi sunt slabi și bolnavi și o bună parte mor*”.

Primul care a furat Sfânta împărtășanie a fost Iuda, fiul pierzării, care s-a spânzurat, a căzut din spânzurătoare de și-a spart capul, i-a crăpat burta în două și i s-au vărsat toate măruntaiele, luând astfel plata fărădelegii sale (F. Ap. 1; 18).

Iată ce fel de lucruri trebuie să scoatem din noi și dintre noi, că acestea aduc ceasul primejdiei de moarte și sabia atârnă nevăzut asupra vieții. Iar dacă în loc de îndreptare, pentru care ne dă Dumnezeu oarecare vreme de răgaz, noi totuși ne îndărătnicim cu mintea împotriva voinței lui Dumnezeu, se întâmplă că, plinind măsura fărădelegilor, cade sabia și se împlântă în capul care nu mai are minte.

Ce urmărește Dumnezeu?

Până la judecata din urmă, mântuirea se poate dobândi oriunde, și pe câmpuri de bătaie; și se poate dobândi și din iad; – și se poate pierde oriunde: și în mănăstiri, și în ceata Apostolilor, și s-a pierdut și în rai. Tâlharul, răstignit pentru faptele sale, a sărit de pe cruce în rai, și Lucifer ca fulgerul a căzut din Ceruri. Orbul din naștere căpăta vederea și a văzut pe Dumnezeu și a vorbit

cu El, iar fariseii templului o pierdeau, zicând că-l păcătos (Domnul) și are drac. Cereau semn (Luca 11, 29) și umblau să omoare pe Lazăr, cel înviat a patra zi din morți.

Orbia răutății, stând de-a pururi împotriva Adevărului, nu are leac, dar are pedeapsă. Inima înfrântă și smerită, însă. Dumnezeu nu o va urgisi. De aceea, înfruntând mândria, a zis că vameșii și păcătoasele vor lua-o înaintea „dreptilor” în împărăția Cerurilor, și că se face bucurie în Ceruri pentru un păcătos ce se întoarce (Luca 15, 7).

Această întoarcere urmărește Dumnezeu să ne-o câștige, însă nu poate, dacă nu ne învoim și noi. De aceea ne poartă pe tot felul de căi și ne cheamă cu tot felul de surle și, dacă trebuie, ne grăiește când cu tunul, când cu bombe.

Ceea ce urmărește Dumnezeu în tot chipul, e mântuirea sau întoarcerea noastră duhovnicească spre El și Acasă, chiar dacă mai rămânem și în viața aceasta. Oamenii însă, legați în neștiință, scurți la minte și slabi în credință, urmăresc viața pământească, și toată mahnirea lor e pentru trup (Sirah 41, 14). „Cel ce nu primește necazurile care îl depărtează de patimi, acela fuge de ceea ce nu trebuie să fugă”.<sup>10</sup> Drept aceea, până nu vom Etjunge de aceeași părere cu Dumnezeu despre viața noastră pământească, precum și despre cealaltă, de pe celălalt tărâm, nu vom avea liniște în suflet, nici unii cu alții, nici sănătate în trup și

---

<sup>10</sup> Sfântul Maxim Mărturisitorul, Filocalia voi 3, p 252, ed. I, 1948, Sibiu.

nici în orânduirea omenească.

Trebuie să ne plecăm înțelepciunii atotștiutoare a lui Dumnezeu, Care, în tot ce face, numai bine face, ori pricepem aceasta, ori n-o pricepem. Când ne plecăm capul și vrem și noi ce a vrut Dumnezeu, în clipa aceea căpătăm liniștea sufletului orice ar fi dat peste zilele noastre. Căci El e Stăpânul vieții și al morții, de El ascultă zidirea și de El se teme iadul, și din porunca Lui ascultă dracii de satana al lor. *„Toți locuitorii pământului sunt o nimica înaintea Lui; Ei face ce vrea cu oastea Cerului și cu locuitorii pământului, și nimeni nu poate să stea împotriva mâniei Lui, nici să-l zică: Ce faci?”* {Daniel 4, 32}.

Când a vrut să mântuiască pe Adam și pe toți dreptii, din iad i-a scos și poate să scoată din ghearele morții pe oricine vrea, de aceea au zis Părinții, mângâind pe oameni: *„Că păcătos ca un drac de ai fi, nu deznădăjdui de puterea lui Dumnezeu”*, fiindcă oricine, care în primejdie de moarte fiind, va chema numele lui Dumnezeu (Ioil 2, 32), își va mântui sufletul, căci în ce-l va fi aflat moartea în aceea va fi în veci. Iată de ce, neștiindu-ne sfârșitul, suntem datori a ne afla mereu în pocăință ca într-însa să fim socotiți în veci.

Dumnezeu ne caută, ne cheamă, dar dacă nu vrem să înțelegem, începe să ne urmărească cu primejdii și cu năpaste.

Mărturia unui Sfânt

Sfântul Efrem Sirul, povestind călugărilor

cum a ajuns printr-o primejdie la cunoștința de Dumnezeu, zicea:

Când eram copil ca de 14 ani, tare eram nestatornic (neastâmpărat). Într-o zi, m-au trimis părinții mei într-un oraș afară din cetate. Ducându-mă am aflat în cale, pe la mijlocul pădurii, o vacă îngreunată păscând. Era vaca unui sărac. Deci am luat pietre și am început a fugări vaca prin pădure, și atâta am fugărit-o din urmă cu pietre (iar ea era aproape să fete) încât a căzut la pământ, în cel mai adânc loc al pădurii, și a murit. Deci lăsând-o moartă, mi-am văzut de cale, iar noaptea au mâncat-o fiarele. Am mai întâlnit în pădurea aceea și pe săracul a căruia era vaca, umblând să o găsească. Și m-a întrebat, zicând: „Fiule, nu cumva ai întâlnit o vacă îngreunată prin pădurea asta?” Iar eu, nu numai că nu i-am dat răspuns cuviincios, ci și cu ocările cele mai de pe urmă l-am amărât pe săracul acela.

Deci mi s-a întâmplat că, după o lună de zile. Iarăși m-au trimis părinții în orașul acela. Ducându-mă dar, am înnoptat pe cale. Așa m-au aflat niște păstori de oi, și au zis către mine:

— „Frate, unde te duci la vremea asta?” Și le-am răspuns:

— „M-au trimis părinții până-n orașul de lângă cetate, și merg acolo”. Iar ei mi-au zis:

— „De cu seară este, vino și dormi la noi, iar mâine dimineată te vei duce în calea ta”. Deci ducându-mă și rămânând la dâșii, peste noapte au năvălit fiarele în staul și au împrăștiat turma

prin pădure. Deci m-au prins pe mine stăpânii turmei, zicând:

— „Tu ești care ai adus tâlharii și ei au intrat și au risipit turma oilor noastre”. Iar eu lepădându-mă și jurându-mă că n-am nicio pricină în întâmplarea asta, nu m-au crezut, ci au rămas, zicându-mi că:

— „Tu ești care ai furat și ai risipit turma oilor noastre!”

Deci mai pe urmă, m-au legat de coate și m-au dat eparhului. Iar eparhul a poruncit să mă bage în temniță, iar slujitorii săi au făcut așa.

În temniță am aflat doi oameni legați, dintre care unul era clewetit pentru ucidere, iar altul pentru preacurvie. Și am stat în temniță 40 de zile; iar după 40 de zile, a stat înaintea mea un oarecare tânăr înfricoșat, și mi-a zis cu glas blând:

— „Efreme, ce faci în temnița aceasta?” Iar eu am zis către dânsul:

— „Stăpâne, la arătarea ta m-am înfricoșat cu frică mare foarte și s-a dus puterea de la mine”. Și a zis tânărul către mine:

— „Nu te teme, ci spune-mi mie pricina ta”. Deci am luat puțină îndrăzneală din graiurile sale cele blânde, și am zis către dânsul, cu multe lacrimi:

— „Stăpâne, stăpâne, am fost trimis de părinții mei la orașul de lângă cetate, și înserând pe cale, m-au aflat niște păstori de oi și m-au luat să mă găzduiască la dâșii. Iar în noaptea aceea au sărit fiarele în staulul oilor și au risipit toată



turma, iar stăpânii oilor m-au prins pe mine zicând: „Tu ești care ai adus tâlharii, ce au intrat și au risipit turma oilor noastre”. „Așa m-au legat și m-au dat stăpânitorului. Și nu sunt vinovat Stăpâne, în această pricină, ci m-au clevetit pe mine”. Iar el, zâmbind cu fața, mi-a zis:

— „Știu și eu că nu ești vinovat la pricina aceasta, ci ești clevetit. Dar știi ce ai făcut mai înainte de asta cu puține zile? Cum ai alungat cu pietre vaca săracului și ai omorât-o? Deci cunoaște, că nu este nedreptate la Dumnezeu, ci judecățile Domnului sunt adânc de adânc. Iar pe lângă aceasta, vreau să știi și tu că și bărbații aceștia, care sunt cu tine în temniță, sunt nevinovați de pricinile cu care s-au pârât și sunt legați. Ci ispitește-i pe dânșii și învață-te că nu în deșert sunt închiși în temnița aceasta, ca să cunoști că drept este Domnul și dreptatea a iubit”. Acestea zicându-mi tânărul ce mi s-a arătat, s-a dus.

Iar dacă s-a făcut ziuă, am chemat pe bărbații care erau cu mine în temniță și am zis către dânșii:

— „Fraților, pentru care pricină sunteți închiși în temnița aceasta?” Atunci a zis unul dintre dânșii:

— „Eu pentru ucidere sunt prins, și nevinovat sunt în lucrul acesta”. Celălalt încă a zis:

— „Și eu pentru preacurvie sunt prins și nevinovat sunt de lucrul acesta”.

Și am zis către dânșii:

— „Cu adevărat așa este, dar aveți oarece păcate grele, pe care le-ați făcut voi, și pentru acelea ați ajuns - cu purtarea de grijă a lui Dumnezeu - ca să fiți prinși în învinuirile acestea”.

Atunci a zis cel ce pentru ucidere era prins:

— „Cu adevărat eu vă voi spune păcatul meu. Mai înainte de acestea cu puține zile, treceam pe podul râului, cel afară din cetate, și alți doi oameni ce veneau în urma mea și-au făcut pricină între dâșii, unul cu altul, și s-au apucat amândoi la sfadă și la bătaie, și unul l-a biruit pe celălalt și l-a aruncat de pe pod în râu, și s-a dus. Iar eu, trecând, puteam să-i dau lui mâna și să-l scot din râu ca să nu moară. Căci acela, strigând și rugându-se cu multe lacrimi, ca să-i dau mâna, eu n-am vrut ci l-am lăsat să se înece. Căci după vreme de un ceas, luptându-se și neputând să iasă din apă, l-a luat pe el curgerea râului și l-a dus și a murit; iar eu, stând, priveam la dânsul. Acesta e păcatul meu și știu cu dinadinsul că pentru pricina aceasta m-a lăsat Dumnezeu să fiu clevetit și aruncat în temnița aceasta, că nu este nedreptate la Dumnezeu”.

Iar cel ce era pârât de preacurvie a zis:

— „Să vă spun și eu păcatul meu. Mai înainte de asta cu doi ani s-a întâmplat că erau doi frați ostași, având avuție multă, moștenire de la părinți, și aveau și o soră văduvă, și încă nu împărțiseră între dâșii averea părintească și să-i dea și ei partea cuvenită. Ci frații, nevrând să-i dea nimic, căutau pricină asupra ei, ca să o poată scoate fără

moștenire din averea lor cea părintească. Astfel au clevetit amândoi pe sora lor, zicând că a curvit, și că au martori care știu lucrul, iar văduva se jura, zicând: „Nu sunt vinovată întru lucrul acesta”. Frații ei însă, întărâtându-se să dovedească învinuirea lor, s-au înțeles între dâșii, că vor aduce martori care vor dovedi-o precum că a curvit, ca să o scoată fără moștenire din averea părintească. Deci au venit la mine amândoi frații și m-au rugat zicând: „Să stai de față înaintea surorii noastre și să mărturisești împotriva ei, împreună cu noi, precum că știi lucrul și cu adevărat a curvit, ca să o putem scoate fără moștenire din averea părinților și-ți vom da 50 de galbeni”. Iar eu am stat de față înaintea văduvei, cum că știu lucrul și că eu adevărat a curvit, ceea ce nu era adevărat. Așa am scos-o pe dânsa din averea părintească, fără moștenire. Acesta e păcatul meu, Iar pentru preacurvia pentru care sunt pârât acum, și stau în temniță, nu sunt vinovat”.

Atunci, amândoi au zis către mine:

— „Dar tu, frate, pentru care pricină ești aruncat în temniță?” Iar eu le-am spus:

— „Mai înainte de aceasta cu două luni m-au trimis părinții mei la orașul cel afară de cetate și am înserat pe cale. Întâlnindu-mă niște păstori de oi m-au luat să găzduiesc la dâșii. Iar în noaptea aceea au sărit fiarele în staulul oilor și au risipit toată turma. Atunci stăpânii oilor m-au prins pe mine, zicând că: „Tu ai adus hoții, care au furat și

ne-au risipit nouă turma”. Și așa m-au legat și m-au dat stăpânitorului. Iată pentru ce mă aflu în temniță”. Atunci au zis oamenii aceea către mine:

— „Hu cumva ai făcut și tu vreo greșeală și pentru aceea te-a lăsat rânduiala lui Dumnezeu să cazi în ispita aceasta și să te duci în temniță?”

Atunci le-am răspuns zicând:

— „Cu adevărat vă voi spune și eu ce-am făcut. Mult eram neastâmpărat, din pricina păcatelor mele. Așa, într-una din zile m-au trimis părinții în orașul de lângă cetate. Ducându-mă, am aflat în pădure o vacă îngreunată. Deci, am luat pietre și-am început a fugări vaca prin pădure, și atâta am fugărit-o din urmă cu pietre, până când seara târziu am înghesuit-o în adâncul pădurii unde a căzut de alergare și a murit. Vaca era a unui sărac. Deci dacă am omorât vaca, întorcându-mă, am dat de săracul, a căruia era vaca, plângând și căutând-o, și m-a întrebat și pe mine zicând: „Fiule, nu cumva ai văzut pe aici, pe undeva, o vacă îngreunată?” Iar eu nu numai că nu i-am dat răspuns cuviincios, ci și foarte l-am ocărit pe el. Acesta e păcatul meu”.

† † †

A doua zi a șezut stăpânitorul la judecată și au adus înaintea lui cangea cea cu trei coarne și toate uneltele cele pentru chinuri și a poruncit să ne puie pe noi înainte spre cercetare.

Deci au venit slujitorii la temniță și ne-au legat cu lanțuri de fier peste tot trupul și ne-au

adus înaintea judecătorului. Și poruncind stăpânitorul să se aducă legații, au dezbrăcat pe cel ce era prihănit pentru ucidere și aducându-l l-au pus în mijlocul priverii legat în lanțuri de fier. Stăpânitorul întrebându-l să spună adevărul mai înainte de a-l munci, cum a făcut uciderea, el tăgăduia, zicând:

— „Nu sunt vinovat, ci cu totul sunt fără prihană”. Și a poruncit să-l pedepsească pe el; iar după multă vreme de pedepsire, s-a dovedit că e nevinovat și a poruncit stăpânitorul să-l slobozească. Apoi a poruncit să aducă înainte pe al doilea, pe cel pârât pentru preacurvie. Pe acesta dezbrăcându-l și aducându-l la mijloc spre munci, care lucru făcându-se, frică mare și cutremur a căzut peste mine, încredințat fiind cu totul că negreșit și mie-mi vine rândul... Deci, plângeam și mă văităm, și de frică am slăbit cu sufletul. Iar chinuitorii și slujitorii care stăteau înainte, văzându-mă plângând și tremurând, râdeau de mine, zicând:

— „Ce plângi, flăcăule? Când făceai cele rele, nu te temei; iar acum plângi, când nimic nu-ți folosește. Nu te teme, îndată vei intra și tu la mijloc”. Iar eu, auzind aceste vorbe, mai mult mă topeam de frică. Și pedepsindu-se și celălalt și aflându-se și el nevinovat, judecătorul a poruncit să-l slobozească și pe el. Apoi a poruncit ca pe mine, legat în fiare, să mă bage în temniță. Și am stat acolo singur, încă patruzeci de zile.

În a patruzecia zi slujitorii au adus trei

oameni legați și i-au băgat în temniță, i-au ținut în butuci și s-au dus. Iar cu bărbății aceia am făcut încă 30 zile. În vis iarăși mi-a stătut înaintea îngerul acela, ce mi se arătase mai înainte și mi-a zis:

— „Efreme, întrebat-ai pe bărbății aceia pe care i-ai aflat în temniță?” Eu am răspuns:

— „Așa, stăpâne!” Și i-am povestit lui toate acelea care mi-au spus bărbății aceia. Atunci mi-a zis:

— „Vezi dreapta judecată a lui Dumnezeu? Iar ca să cunoști aceasta, află că cei trei bărbați ce sunt închiși astăzi cu tine în temniță, doi sunt care au clevetit pe sora lor, prihănind-o de curvie și au scos-o fără moștenire din averea părintească, despre care ți-a povestit ție bărbatul acela, ce mai înainte s-a slobozit din temniță. Iar celălalt, e cel care l-a aruncat pe omul acela în râu, despre care ți-a povestit ție celălalt”. Și zicând acestea, s-a dus de la mine. Deci, dacă s-a făcut ziuă, am chemat pe cei trei bărbați, care erau în temniță cu mine, și am zis către dâșșii:

— „Domnii mei, frați, spuneți-mi cu adevărat pentru care pricină v-au aruncat în temnița aceasta?” Atunci cei doi frați mi-au zis:

— „Crede, frate, că pentru păcatele noastre. Unul din noi a omorât, iar celălalt a fost prins în preacurvie cu o femeie măritată și amândoi suntem vinovați de ucidere”. Iar al treilea a zis: „Și eu, din păcatele mele, am omorât”. Deci am zis către dâșșii:

— „Cu adevărat sunteți vinovați de ucideri,

sau sunteți clevețiți?” Iar ei mi-au răspuns:

— „Adevărat, frate, din păcate cu adevărat vinovați suntem”. Deci vrând eu pe deplin să mă încredințez dacă mi-au spus adevărul, le-am zis:

— „Fraților, nu cumva mai înainte ați făcut și alte oarece greșeli și pentru acelea ați ajuns să cădeți în niște învinuiri grele ca acestea?” Atunci cei doi frați au zis:

— „Crede, frate, că avem o soră văduvă cucernică și temătoare de Dumnezeu, și vrând noi să o scoatem fără moștenire din averea noastră cea părintească, am clevetit-o de curvie și am adus și martori mincinoși asupra ei. Așa am scos-o afară din moștenire”. Iar celălalt a zis:

— „Eu treceam râul cu încă unul, și privindu-ne, l-am aruncat de pe pod în râu și a murit”.

La rândul meu, le-am povestit și eu toate, cele despre mine, precum și cele despre cei doi bărbați pe care i-am aflat în temniță, și despre acela ce a mărturisit asupra surorii lor, și despre acela ce n-a dat mâna celui aruncat de dânsul în apă, putând să-l scape de la moarte și n-a făcut-o. Auzind bărbații aceia, s-au temut cu frică mare și s-au minunat de dreapta judecată a lui Dumnezeu și au zis:

— „Unul singur este Dumnezeu, Carele face minuni!” Deci toți, plângând cu mare necaz, așteptau sfârșitul.

Drept aceea, a doua zi a șezut stăpânitorul la judecată în priveriștea norodului și s-au adus iarăși toate uneltele de caznă înaintea lui și a poruncit

să fim aduși și noi spre cercare. Deci, venind la temniță cei rânduți cu pedepsele, ne-au pus lanțurile de grumaz și ne trăgeau prin mijlocul cetății, ca să ne aducă înaintea dregătorului și toată cetatea alerga să ne vadă nevoia pedepsei. Ajunși, stăpânitorul a poruncit să-i dezbrace pe cei doi frați și să-i bage în mijloc. Deci muncitorii dezbrăcându-i și aducându-i, i-au băgat spre întrebare. Iar pe noi amândoi ne-au pus înaintea celor ce acum se pedepseau. Eu plângeam văzând o frică așa ca aceasta, iar slujitorii mă înfricau și mai mult, zicând:

— „Crede, flăcăule, că deși ai scăpat nesupărat de cealaltă cercare, dar acum nu vei mai scăpa, ci vei gusta și tu muncile ce le vezi acum”. Deci eu, auzindu-i și văzându-le, întru mare temere și spaimă am căzut. Și poruncind stăpânitorul, au spânzurat pe cei doi frați de gemănarea roții și, multe ceasuri muncindu-i, au mărturisit clewetirea și nedreptatea ce au făcut-o surorii lor și cum că ei sunt vinovați de preacurvie și ucidere. Iar stăpânitorul a dat hotărârea asupra lor, ca să li se taie mâna dreaptă și să-i spânzure în furci. Deci, după ce și-au luat aceștia plata, stăpânitorul a poruncit să-l aducă spre cercetare și pe celălalt. Adus fiind și acesta, a poruncit să-l spânzure gol în gemănarea roții și să-l muncească. Deci după multă vreme, spânzurat și muncit, de bunăvoie a mărturisit și uciderea ce-o făcuse de curând, precum și că a aruncat pe altul în râu și a murit. Atunci stăpânitorul a dat hotărârea asupra



lui, să i se taie amândouă mâinile și să-l spânzure și pe el în furci. După ce a luat și hotărârea aceasta, stăpânitorul a zis:

— „Dezbrăcați pe tânărul și aduceți-l la mijloc”. Slujitorii, dezbrăcându-mă de hainele mele, m-au înfășurat cu niște zdrențe și ducându-mă gol, m-au pus înaintea judecătorului.

Eu plângeam cu amar și mă rugam în gând lui Dumnezeu, zicând:

— „Atotputernice Doamne, mântuiește-mă de nevoia asta, că mă fac monah și-ți voi sluji Țiel” Iar stăpânitorul a poruncit slugilor, zicând:

— „Întindeți-l din patru părți cu curele și-l bateți cu vine de bou”. Dar cei ce ședeau împreună cu stăpânitorul au zis către dânsul:

— „Stăpâne, păzească-se acesta la altă cercare, fiindcă e vremea prânzului”. Deci stăpânitorul a poruncit să fiu legat cu lanțuri și băgat în temniță.

Atunci a venit a treia oară la mine tânărul acela, ce mi s-a arătat mai înainte în vis, și mi-a spus:

— „Ce e Efreme, te-ai adevărit pe deplin că Dumnezeu ocârmuiește lumea cu dreaptă judecată și nu este nedreptate la Dumnezeu?” Iar eu i-am răspuns:

— „Așa Stăpâne, m-am adevărit și m-am încredințat că minunate sunt lucrurile Domnului și nenumărate căile Lui”. Așa am început a-l ruga cu multe lacrimi, zicând:

— „Stăpâne, ai făcut dreptatea aceasta mare

cu robul tău, și întru arătarea Ta ai mângâiat neputința mea. Miluiește-mă pe mine, robul tău, și mă scoate din temnița aceasta, ca să mă învrednicesc a mă face monah și să slujesc Stăpânului Hristos". Iar el, zâmbind cu fața, mi-a zis:

— „Se cădea ție, să fii cu bună așezare și să nu te arunci în temnița aceasta; dar cu purtarea ta cea rea, intrând aici, ce pot să-ți fac? Însă nu te teme; n-o să iei multe. Căci vine alt stăpânitor, care te va slobozi". Și zicând acestea s-a dus.

Iar eu, întru mult necaz petrecând, socoteam oare cum vor lua sfârșit cele pentru mine. Deci, după cinci zile a venit alt stăpânitor, care petrecuse în casa părinților mei. La șapte zile după luarea stăpânirii, a întrebat pe acela căruia îi erau încredințate judecățile de sunt careva legați în temniță?

Iar el spunându-i că este un tânăr legat pentru oarecare pricină, în ziua a opta a poruncit să se rânduiască ieșirea. Deci, șezând el în divan, a poruncit să fiu adus spre întrebare. Și venind slujitorii la temniță, iarăși mi-au pus lanțul de grumaz și mă trăgeau în priveliștea cetății, spre cercetare. Stăpânitorul a poruncit să mă dezbrace și să mă lege în zdrențe și, punându-mă în mijloc, m-au adus înaintea judecătorului. Stăpânitorul, văzându-mă, m-a cunoscut, însă după asprimea legilor m-a întrebat și, cunoscând că sunt clevetit, a poruncit să-mi dea drumul. Atunci slujitorii, dezlegându-mi legăturile și dându-mi hainele, m-

au îmbrăcat și m-au slobozit. Iar eu cu preaslăvire izbăvind-mă, îndată și numaidecât am mers direct în munte la un stareț și căzând la picioarele lui și povestindu-i lui toate, m-a făcut pe mine monah.

Acestea, frații mei, vi le-am povestit pentru folos, ca și voi împreună cu mine să slăviți pe Dumnezeu, Cel ce voiește ca toți oamenii să se mântuiască și la cunoștința adevărului să vie.”<sup>11</sup>

Urgiile războaielor și adâncul înțelepciunii

Când nu mai răspund oamenii la chemarea dragostei lui Dumnezeu, dau de asprimea dreptății Sale, căci spre pedepsirea răutății îngăduie războaiele. Atunci viața oricui se află în primejdie de moarte și a celor de acasă, și a celor de pe fronturi.

Să cercetăm, între marginile îngăduite, pricina aceasta, care pe mulți îi spală în șiroaie de lacrimi:

1. Gândul de ajutor în darea răspunsului e voința lui Dumnezeu ca toți oamenii să se mântuiască și la cunoștința adevărului să vie. Drept aceea, Dumnezeu, Cel milostiv întru dreptăți, pe cei nebăgători de seamă sau potrivnici – dar totuși oameni cumsecade – abia sub starea de primejdie îi înduplecă să vrea și ei ce vrea Dumnezeu, adică mântuirea, singurul lucru cu adevărat de trebuință.

2. Al doilea gând de ajutor e să primim de mai

---

<sup>11</sup> Cuvintele și învățăturile Sfântului Efreim Șirul, București, 1926, pg. 3-7.

înainte ca bun ceea ce orânduiește și face Dumnezeu și să ne bucurăm de hotărârea Lui, știind că nimic nu se întâmplă fără voia lui Dumnezeu, chiar dacă nu pricepem aceasta.

3. Iar gândul al treilea e, că în suferințe fără de voie s-au mântuit cuvioșii, tot așa și în suferințele războaielor mult mai mulți se mântuiesc pe fronturi, decât s-ar fi mântuit acasă.

Obișnuit, lumea crede că mor în războaie cei răi și scapă cei buni. Este și nu este așa, pentru că numai singur Dumnezeu știe și ține socoteala fiecăruia. Unul din sfinți a zis: „Caprele, eu sunt, Iar oile. Dumnezeu le știe”. Pe urmă numai Dumnezeu singur știe – și precum știe și face – dacă pentru cineva e mai de folos viața sau mai mult îi folosește mutarea din viața aceasta. Apoi Dumnezeu, în atotputernicia Sa, folosește și pe cei răi, pe necredincioși, pe cei fără de niciun Dumnezeu, chiar și pe draci îi îngăduie, ca printr-înșii să aducă la mântuire pe cei de mântuit.

Așa bunăoară, cineva, încărcat de păcate, cum l-au povățuit cei trei vrăjmași ai săi<sup>12</sup>, ajunge la strâmtoare și nevoie mare; acestea îi mai topesc trupul, îi mai subțiază mintea, și așa dă de Dumnezeu, ca de singura scăpare a sa din primejdie, și acum se roagă lui Dumnezeu pentru prima dată, și poate ca niciodată. Deci, cu prilejul târcoalelor morții în jurul vieții sale, Dumnezeu în atotștiința Sa, văzându-l că s-a îndreptat pe calea

---

12 Lumea, trupul și diavolul.

bună - pentru toate zilele lui pe care le-ar mai avea dacă ar fi cuminte, în chip nevăzut și minunat îl scapă de moarte sigură. Dacă însă îl știe că mai târziu va avea o pocăință și mai bună, îl va mai îngădui printre mai multe și grele primejdii, scăpându-l din fiecare - căci necazurile spală petele păcatelor de pe haina noastră nevăzută - și mai târziu îl scoate din topitoarea suferințelor, fie spre viața cea fără de trup, fie întorcându-l spre viața pământească, ca pe un înțelepțit.

Pe cei ce însă n-au statornicie în bine, ci iarăși s-ar întoarce la rele, uitând făgăduința ce au făcut-o la strâmtoare, pe unii îi scoate din viața cea deșartă, atunci când - după știința lui Dumnezeu - au ajuns la cea mai bună pocăință din viața lor, ca în aceea să se socotească în vecii fără de sfârșit. Aceștia așa-s mai de câștig pentru mântuire, primindu-i Dumnezeu cu cât de câtă pocăință.

Pe cei ce, trecuți prin suferință, au câștigat întărire și statornicie spre bine, și printr-înșii știe

Dumnezeu că ar dobândi mântuirea și a altora, pe aceștia îi scapă și-i întoarce iarăși acasă. De cumva iarăși se dedau stricăciunii și îngrămădirii de păcate, iarăși îi cheamă la școală. Și așa face, de câte ori trebuie și cu toți câți trebuie.

Cu cei răi și, după știința lui Dumnezeu, fără de întoarcere, printre alte neștiute taine are și aceste două socoteli:

1. Sau îi pierde în grabă, în chip năprasnic, ca

să nu-și mai înmulțească relele și așa mai ușor să se osândească;

2. Sau că, prin răutatea lor, vrea să răsplătească, să ispășească, să întoarcă sau să mântuiască pe unii din cei de acasă, mai zăbavnici la pocăință, sau îndărătnici la sfatul și rugămintea celor buni.

Iar pe al treilea fel de oameni, pe cei buni, prin darul lui Dumnezeu, îi scoate din viața cea deșartă:

— Fie știindu-i că ar avea să cadă mai târziu, tinzându-și la fărădelegi mâinile lor – și așa-și îngreunează sau chiar își pierd mântuirea, de aceea îi cheamă mai devreme, până nu schimbă în răutate, nerăutatea lor;

— Fie că, plăcuți fiind lui Dumnezeu, i-a pus la încercare și i-a aflat lui – și vrednici precum scrie:

Înțelepciunea lui Solomon, cap. 3:

1. Sufletele dreptilor sunt în mâna lui Dumnezeu și nu se va atinge de dânsule munca.

2. Părutu-s-a în ochii celor nepricepuți că dreptii sunt morți cu desăvârșire și ieșirea lor din lume e o mare pedeapsă.

3. Și mergerea lor de la noi sfârâmare, iar ei sunt în pace.

4. Chiar dacă în fața oamenilor au îndurat munci, nădejdea lor e plină de nemurire.

5. Și puțin fiind pedepsiți, mare răsplată vor primi, că Dumnezeu i-a cercat pe dânsii și i-a aflat lui – și vrednici.

6. Ca aurul în topitoare, așa i-a lămurit și ca pe o jertfă de ardere întreagă, așa i-a primit.

7. Străluci-vor în ziua răsplătirii.

Iar dacă sunt câte unii răi fără leac și nu pătesc nimic din necazurile oamenilor, trebuie că i-a lepădat Dumnezeu și-i lasă să se desăvârșească în rele, ca să-și ia osândă veșnică, precum s-a spus în cele pentru Saul.

O altă taină a lui Dumnezeu e și aceasta. Nu pedepsește toată răutatea tuturor, aici și numaidecât; precum nici nu slăvește bunătatea tuturor a, aici și numaidecât. Că dacă ar face așa, atunci și oamenii ar face binele de frică; mântuirea ar fi de milă, iar nu o faptă a libertății și a dragostei. Apoi, dacă repede ar pedepsi tot răul. Dumnezeu ar fi un fricos, un neputincios, micit la o măsură omenească, sau cel mult îngerească, și ar da să înțelegem că Se teme de rău și-și apără stăpânirea, cum fac oamenii. Ci tocmai pe faptul că îngăduie răilor să-și facă de cap, și-i lasă pe oameni neînfricoșați de pedeapsa năprasnică, ne dovedește atotputernicia Sa, veșnic liniștită asupra răului, atotputernicie sub ocrotirea căreia, prin virtutea credinței, stăm liniștiți și noi primind palmele și scuipările răului ca pe niște mărturii ale neputinței aceluia în fața atotputerniciei lui Dumnezeu, Care ne întărește cu liniștea Sa.

Că nu pedepsește răutatea numaidecât, cu aceasta îi întinde (răutății) ispită puternică, să se desăvârșească și ea spre pedeapsă sigură în ziua judecății. Iar dacă, totuși, uneori pedepsește

năprasnic vreo fărădelege, o face ca să mai pună frâu răutății între oameni, și mai ales ca să nu scadă în credință începătorii și să nu se piardă cunoștința răsplătirii după fapte.

Deci, ori că răsplătește, ori că nu răsplătește, fie binele, fie răul, același lucru dovedește: că vine o răsplată sigură și veșnică, și că biruiește binele asupra răutății. Apoi, prin răbdarea multora neștiuți de oameni, atotputernicia și dreptatea lui Dumnezeu sfărâmă mereu porțile iadului, cu puterea Bisericii văzute și nevăzute.

Iată de ce toată grija și rugăciunea să ne fie, să-i primească Dumnezeu în locașurile dreptilor pe cei ce ne-o iau înainte, scăpând cu orânduire dumnezeiască din învelitoarea vieții celei deșarte. Unul dintre slujitorii lui Dumnezeu, tânguindu-se de îngustimea vederii și strâmtimea credinței oamenilor, că socotesc numai cele de aici, zice că: „Oricât ni s-ar părea de neobișnuit, dar adevărul acesta rămâne, că ne-a trimis Dumnezeu în lumea aceasta, ca să învățăm a ne lepăda de ea și să o căutăm pe cea adevărată”.

Pentru iubitorii de Dumnezeu nu este durere, nu este primejdie – afară de păcat – și nu este moarte, ei trebuie fericiți și urmați cu aceeași lepădare de sine și de viață, oricând vremea ne-ar cere-o.

II Corinteni, cap. 4:

16. De aceea nu ne descurajăm și măcar că omul nostru cel din afară se prăpădește, omul nostru cel din lăuntru se înnoiește zi de zi.



17. Pentru că suferința noastră, ușoară și de o clipă, ne agonisește nouă, mai presus de orice măsură, o cumpănă veșnică de mărire.

18. Ca unora ce n-avem în vedere cele ce se văd, fiindcă cele ce se văd sunt vremelnice, pe când cele ce nu se văd sunt veșnice.

II Corinteni, cap. 5:

1. Noi știm că dacă pământeasca noastră locuință, în cortul acesta, se desface, avem în ceruri clădire de la Dumnezeu, casă veșnică, nefăcută de mână.

2. De aceea suspinăm în acest trup, dorind să ne îmbrăcăm cu locuința noastră cea din cer.

Deci nu sunt de plâns decât necredincioșii, care s-au stins în necredință, ca niște înstrăinați și potrivnici lui Dumnezeu. Dar e bine să se știe, că viața în primejdii pe mulți i-a scos din numărul morților și i-a primit Dumnezeu din brațele morții.

Judecata milostivă

(Sfânta Taină a Pocăinței)

De obicei, oamenii se întorc la Dumnezeu numai atunci când dau de primejdii, atunci când îi ajunge dreptatea dumnezeiască din urmă, și trebuie să dea seama de ce au făcut. Nu e rău să te întorci la Dumnezeu nici chiar atunci, în ceasul al unsprezecelea, însă ar fi cu mult mai bine să vii de bunăvoie la rosturile tale veșnice, și nu tras de mânecă sau pălit cu prăjina din urmă.

Dacă am fi mai simțiți, am vedea că Dumnezeu, preamilostivul, ne îmbie cu iubire încă din dimineața vieții spre Taina Sfântă a Pocăinței,

iar noi n-am ajunge către seara vieții așa de îmblățiți<sup>13</sup> de rele. Taina Pocăinței este judecata milostivă ce o face Dumnezeu cu noi, păcătoșii, când mergem noi, de bunăvoie, și ne mărturisim greșelile.

Preoții poartă preoția lui Hristos; prin iertarea lor, Dumnezeu te iartă; prin graiul lor, Dumnezeu îți vorbește. Prin ei, Dumnezeu te cheamă, oricât ai fi de păcătos.

Mare este Taina Pocăinței, nu numai pentru că te face din rău, bun, din vrăjmaș al lui Dumnezeu, prieten al Lui, ci și pentru că un lucru atât de mare e acoperit cu chip smerit. Mila cea fără de margini a Tatălui, ca să scape pe fiii Săi de judecata cea aspră, a dreptății după fapte, le trimite, coborând din Ceruri, pe Fiul Său cel Unul Născut, să le facă o judecată milostivă și fără nicio înfricoșare, și iarăși să-i împace cu Sine.

Poate tocmai pentru că e așa de smerită judecata aceasta milostivă, nu pot să vie la mântuitoarea ei binefacere aproape niciunul dintre cei cu mintea plină de „știință” și afumată de mândrie. Cum să poată ei veni, ei care știu totul, ei care stăpânesc peste oameni, să vie în genunchi înaintea unui simplu preot și să-și înșire toate fărădelegile și scârbele lor?! Nu, asta mândria n-o poate face, să vie de bunăvoie la smerenie. De aceea ei dau de asprimea dreptății care-i fierbe în zeama lor până li se înmoaie oasele

---

13 Așa de ciomăgiți de rele.

trufiei.

Taina Pocăinței sau mărturisirea e al doilea botez: botezul lacrimilor. Sunt trei botezuri, care ne curăță de toate păcatele:

— Primul, prin care intrăm în obștea creștină, e botezul din apă și din Duh, sau nașterea a doua, când suntem înzestrați cu Darurile Duhului Sfânt, după atotștiința de mai înainte a lui Dumnezeu. Acesta nu se mai repetă.

— Al doilea, e botezul pocăinței, sau al lacrimilor, pe care îl putem face și trebuie făcut ori de câte ori ni se încarcă conștiința cu greșeli față de Dumnezeu, față de oameni și față de noi înșine.

— Iar al treilea e botezul sângelui, care, dacă se „întâmplă” să vină necăutat de noi, de asemenea ne spală de toate păcatele și mai ales dacă ne-a venit din hotărâta mărturisire a lui Dumnezeu, Cel în Treime închinat și a Sfintei Sale Biserici. Acesta e un dar pe care îl dă Dumnezeu cui și cui, din vreme în vreme, mai ales în vremea de prigoană a credinței creștine dreptmăritoare. Acesta iarăși nu se mai repetă, și nu atârnă de noi, în privința venirii, ci numai în privința primirii.

E lucru de mirare că pentru pricini pământești se găsesc mii și milioane de oameni care merg la moarte<sup>14</sup>, dar pentru împăratul Cerurilor abia se mai găsesc puțini, care să fie gata de moarte.

---

<sup>14</sup> Vezi „Marșul distrugătorului Antihrist”, ed. Credința Strămoșească, 2009.

Trebuie ochii spălați mai bine, ca să vadă mai departe decât stadia vieții acesteia vremelnice, precum erau odată Sfinții Mărturisitori ai lui Dumnezeu, fericiți să treacă prin porțile focului și ascuțișul sabiei, la împăratul sufletelor, Mântuitorul nostru.

În Taina Spovedaniei rogi pe Dumnezeu, Căruia I te mărturisești, de față fiind și sluga Sa, tălmaci al voii Sale și chezaș al tău către Dumnezeu, să-ți ierte mulțimea relelor ce le-ai făcut, înșirându-le pe toate, după cum te ajută conștiința - și bun e Dumnezeu, căci te iartă de toate datoriile tale, dar numai dacă ierți și tu greșelile fraților tăi. Dacă nu ierți, nici Dumnezeu nu te iartă. Și trebuie să iertăm la nesfârșit pe toți și din toată inima.

Cei vechi se rugau pentru cei ce-i schingiuiau și le cuprindeau picioarele, binecuvântând pe cei ce-i duceau la moarte. Iar alți Sfinți Părinți ziceau: că ar trebui să cumpărăm cu aur ocările și necazurile ce le pătimim de la oameni. Totul e să te învoiești așa, pentru Dumnezeu, și El îți ajută, căci e adevărat că nu e după fire să iubești din toată inima pe cel ce te ucide în tot felul, ci e mai presus de fire. Acesta e înțelesul și capătul acestei judecăți milostive a lui Dumnezeu: redobândirea iubirii fără margini, întoarce de la toate păcatele, spre Dumnezeu Unul și spre toți oamenii. Cât se poate prinde din minunea acestei Sfinte Taine, spunem că ea lucrează la revenirea oamenilor la nerăutatea pruncilor.

## Sfatul din iad

„Un preot cu frica lui Dumnezeu și grija păstoriților să i se ostenea zi de zi, prin toate mijloacele ce-i stăteau în putință, să întoarcă pe cei rătăciți din calea pierzării și să-i întărească în cuvântul lui Dumnezeu. Cu toate acestea, vedea cu durere că ostenelele sale rămân fără roade. Credincioșii săi lepădaseră numai fățarnicia, încolo, putrezeau în aceleași păcate, cum îi găsisese. Zadarnică era slujba, zadarnice predicile, zadarnice sfaturile zilnice, zadarnice sfaturile date la spovedanie. Mimic nu-i clintea din noroiul păcatelor.

Ce să facă bietul preot? Cum să-i îndrepte? Căci se înflăcăra pentru lucrul lui Dumnezeu, știindu-se chezaș pentru sufletele lor, și se frământa zi și noapte, cerând de la Dumnezeu să îi arate, pentru ce nu poate să-i tragă la mântuire.

Într-o sâmbătă seara, după vecernie, stătea abătut pe o bancă din grădină, covârșit de grija datoriei sale preotești și mâhnit amarnic de truda-i fără roadă. Cum sta așa, pierdut în gânduri grele, iată că Dumnezeu îi deschise ochii necăjitului său suflet, asupra unei vedenii înfricoșate: o gloată de draci, negri ca tăciunele, i se arătară ca un nor întunecat de duhuri necurate. Era un divan al diavolilor în frunte cu satana, marele și încruntatul tartor al lor.

Deodată, din mijlocul divanului, un glas diavolesc zbieră de clocoti văzduhul:

— „Voi, drăceștilor gloate, sfătuiți-vă,

născociți cu mintea voastră meșteră în viclenii, și să-mi spuneți, cum ați putea voi mai ușor și mai sigur înșela pe oameni, ca să umplem cu ei împărăția beznei și pântecele flămândului iad?”

La această poruncă a tartorului celui mare, gloatele întunecate ale încornorațiilor intrară în putoarea diavoleștilor sfătuirii.

1. Nu trecu mult și din mulțimea aprinsă de sfat ieși înaintea satanei o căpetenie, lucind ca păcura, și zise:

— Întunecimea ta, să furișăm în mintea oamenilor gândul drăcesc că nu este Dumnezeu; astfel, neavând de cine să se teamă, ușor ne vor cădea în gheară, vor face numai ceea ce vrem noi și vom umple iadul cu ei.

Ascultându-l, satana chibzui și apoi răspunse:

— Cu minciuna aceasta prea puțini vom putea prinde în undiță; pentru că lucrurile Celui de sus: cerul și pământul și toate câte le împodobesc mărturisesc slava Lui și toate dovedesc că El este. Să vie altul cu o născocire mai vicleană.

2. Atunci, din gloatele întunericului ieși o altă căpetenie încornorată și zise:

— Întunecimea ta, părerea mea e să le spunem oamenilor că, chiar dacă ar fi Dumnezeu dar după moarte nu este suflet și nu este judecată, și, prin urmare, nici răsplată sau pedeapsă. Să le spunem că nu e nici rai, nici iad și, prin urmare, slobozi sunt să mănânce, să bea și să-și facă toate poftele trupului și ale inimii, căci, ca mâine vor muri și după moarte nu mai e nimic și o să le pară

rău că nu și-au făcut toate gusturile cât au fost în putere.

Îi cântări satana vorbele, apoi îi zise:

— Nici cu vicleșugul acesta nu putem câștiga prea mulți, căci printre oameni sunt unii răsăriți la minte, care știu că este Dumnezeu și că în dreapta Lui stă răsplata sau pedeapsa, după fapte. Și apoi mulți știu că sufletul dăinuiește și după moarte, și va merge la judecata cea de pe urmă, după cum îi învață Scripturile. Cu vicleșugul acesta ne pică și nouă ceva în gheare, dar mare lucru nu. Eu vreau oameni mulți, ca nisipul mării, să-i închid ca pe-o turmă de proști în toate peșterile iadului! – răcni satana și trânti deodată din copită așa de tare, că toată droaia dracilor sughiță de groază.

3. Atunci din mulțime se rupse o altă căpetenie și, sprijinindu-se țănoș în coadă, duhni următoarea propunere:

— Prea întunecate jupâne și tată al minciunii, lăudată să fie grija ta de a umple iadul nostru cu proștii și destrăbălați! pământului. Am ascultat cu luare aminte vicleșugurile tovarășilor noștri despre pierzarea oamenilor așa de scumpă nouă, tuturor dracilor tăi, și văzând că ele nu sunt pe placul întunecimii tale, am născocit, la rândul meu, un vicleșug și mai mare: de ce să nu-i lăudăm pe oameni pentru credința în Dumnezeu, în nemurirea sufletului, în judecata de apoi și în răsplata după fapte? De ce să nu le spunem și noi că este un rai și un iad, care dăinuiesc în veacul veacului? Dar, după ce le vom spune toate acestea

- pe care ei le știu prea bine - să le șoptim la ureche, o dată, de două ori, de mii de ori: nu vă grăbiți cu pocăința, oameni buni! mai e vreme destulă! Trăiți mai întâi după cum vă vine pofta. Pocăința, lăsați-o mai la urmă! Nu vă grăbiți!

Ascultându-l, ochii satanei fulgerară de bucurie drăcească. El se ridică trufaș de pe jilțul de flăcări ca smoala, și, bătând cu laba pe umeri pe diavolul care născocise acest vicleșug, glasul lui tună o dată de se cutremură tot întunericul iadului:

— Voi, duhuri puturoase ale împărăției mele, ca gândul risipiți-vă pe fața pământului și, ca o otravă dulce, strecurați în urechile oamenilor șoapta cu adevărat după numele nostru: „Nu vă grăbiți cu pocăința, oameni buni, nici cu spovedania adevărată! mai e vreme destulă, mâine, poimâine, la bătrânețe. Până atunci, faceți-vă datoria către Dumnezeu și suflet numai așa, de ochii lumii, îngrijiți-vă mai întâi de treburile pământești, așa ca și până acum. Pentru pocăință adevărată mai aveți vreme, că doar n-o să muriți chiar mâine!”

Și, la porunca satanei, duhurile iadului se împrăștiară cu iuțeala gândului pe fața pământului, să amăgească pe zăbavnicii oameni în minciuna pierzaniei, cu amânarea mântuirii pe mâine, pe poimâine, la bătrânețe...

Vedenia se stinse. Și preotul, trudit de soarta credincioșilor să-i, înțelese, în sfârșit, pricina zăbovei lor de a se hotărî să se mântuiască cu



adevărat. De formă și de ochii lumii ei își îndeplineau datoriile creștinești, dar, vrăjiți de șoapta ademenitoare a diavolilor, găseau că sfaturile

Părintelui sunt bune mai mult pentru cei bătrâni. Cât despre ei însăși, mai au vreme destulă – mâine, poimâine, la bătrânețe...”

Iată sfatul de primejdie, ce-i încâlcește pe oameni în rele și-i bagă în toate necazurile, și în tot întunericul, iar mâine – poimâine, ca niște storși de vlagă, nu mai sunt buni de nimic.

Dumnezeu iartă neștiința, dar viclenia ba. Iar omul cu socoteală vicleană e acela care-și dă cu toată voia tinerețea dracilor, rămânând ca lui Dumnezeu să-i dea o bătrânețe distrusă.

Nu-i va fi zvârlită și bătrânețea laolaltă cu tinerețea?

5. Chemarea prin necazurile mai presus de fire

Dacă oamenii totuși nu se întorc de la rele nici după asprimea necazurilor, atunci vin peste întunecata lume necazuri mai presus de fire: „Țările cerului vor fi zguduite; nu voi cutremura numai pământul ci și cerul, zice Domnul!” (II Petru 3, 10). Căci: „Moartea și sângele, învrăjbirea și sabia, zdrobirea și bătaia, asupra celor nelegiuți s-au zidit toate acestea și pentru ei s-a făcut potopul” (Sirah 40, 10 – 12).

Sus în Cer, la cârma nevăzută a lumii, se rânduiește ce să fie jos pe pământ, cu toți și cu fiecare în parte. Dar cele ce vin să se întâmple pe

pământ, tot de aici – de pe pământ – își iau plecarea, așa că, în toate, oricând, și de noi atârnă, ce să ne vie de la dreapta judecată. Că așa se ține cumpăna între sus și jos.

Iar precum ca de pe pământ se suie pricina – păcatele strigătoare la cer – și că din cer coboară răspunsul, avem mărturia îngerilor trimiși la Lot în Sodoma, în chipul a doi oameni, căci sodomia locuitorilor striga la Cer și chinuia sufletul dreptului:

Facere, cap. 19:

13. Strigarea lor s-a suit înaintea Domnului și Domnul ne-a trimis să-i pierdem.

14. Atunci a ieșit Lot și a grăit cu ginerii săi și le-a zis: „Sculați-vă și ieșiți din locul că *să piardă Domnul cetatea*”. Ginerilor, însă, li s-a părut că Lot glumește.

Faptele lor nu-i lăsau să creadă<sup>15</sup>, ci îi făceau să li se pară glumă, și așa au pierit făcându-se nevrednici de cuvântul lui Dumnezeu. Dar avem însăși mărturia lui Dumnezeu, cea dată lui Noe, înainte de potop.

Facere, cap. 6:

13. Sosit-a înaintea feței Mele sfârșitul a tot omul, căci s-a umplut pământul de nedreptățile lor, și iată, Eu îi vor pierde de pe pământ.

Și s-au deschis stăvilarele Cerului și a fost potopul.

---

<sup>15</sup> „Faptele lor nu le dau răgaz să se întoarcă la credința în Domnul Dumnezeu lor, că un duh de ticăloșie sălășluiește în- lăuntrul lor și pe Domnul nu vor să-L cunoască.” (Osea 5,4).

Iar pentru vremuri viitoare avem alte răspunsuri ale cerului, atârând peste faptele pământului.

Apocalipsa, cap. 14:

12. Aici este răbdarea sfinților, care păzesc poruncile lui Dumnezeu și credința lui Iisus.

13. Și am auzit un glas din zicând: „Fericiți cei morți, cei ce de-acum mor pentru Domnul! Da! grăiește Duhul, odihnească-se de ostenele lor, căci faptele lor vin cu ei”.

14. Și am privit, și iată un nor alb și cel ce ședea pe nor era asemenea Fiului Omului, având pe capul lui cunună de aur și în mâna lui seceră ascutită.

15. Și alt înger a ieșit din Templu și a strigat cu glas mare celui ce ședea pe nor: pune seceră și seceră, căci a venit ceasul de secerat, fiindcă s-a copt secerișul pământului.

16. Atunci cel ce ședea pe nori a aruncat pe pământ seceră lui și pământul fu secerat.

17. Apoi alt înger a ieșit din Altar, având putere asupra focului, și a strigat cu glas mare celui ce avea cosorul ascutit, și a grăit: „Pune cosorul tău cel ascutit și culege strugurii viei pământului, căci boabele ei s-au copt”.

19. Atunci îngerul aruncă pe pământ cosorul lui și culese via pământului și ciorchinii îi aruncă în teascul cel mare al mâniei lui Dumnezeu.

20. Și teascul fu călcat afară din cetate și a ieșit sânge din teasc până la zăbalele cailor pe o depărtare de o mie șase sute de stadii.

E un lucru sigur, despre care nu mai încap nicio îndoială, că fărădelegile duc omenirea într-o istorie cu necazuri din ce în ce mai apocaliptice.

#### 6. Chemarea prin chinuri de la antihrist

El e „acela” care va veni în numele său, – nu al lui Dumnezeu – evreu de neam, care va tiraniza sub ascultarea sa tot pământul. Căci „acela” va primi să fie împărat peste strălucirea tuturor împăraților pământului (Matei 4, 8 – 9).

Creștinii – cu numele – din pricina înmulțirii fărădelegilor care sting Duhul, așa vor slăbi la minte, încât de frică (Apocalipsa 21, 8) mulți se vor lepăda de Hristos (II Tesaloniceni 2, 3) și vor primi toată voia rea și vor gusta toată răutatea răului.

*„Căci credința nu este a tut* (II Tesaloniceni 3, 2). Viața lor, slăbănogită de păcat, va da îndrăzneală satanei, care va lucra în „acela” tot felul de puteri și de semne, de minuni mincinoase și de amăgiri nelegiuite, pentru fiii pierzării, fiindcă n-au primit Iubirea adevărului, ca să se mântuiască. De aceea, pentru că iubesc păcatul mai mult decât pe Dumnezeu, Dumnezeu le trimite amăgiri puternice, ca să dea crezământ minciunii, și să cadă sub osândă toți cei ce n-au crezut adevărul, ci au îndrăgit nedreptatea (II Tesaloniceni 2, 9 – 12).

Jidovii de odinioară, împinși din lăuntru de „acela”, au răstignit pe Domnul, înțepându-l călcâiul (Facerea 3, 15) și nu l-au putut face nimic mai mult, dimpotrivă Domnul, pogorându-se prin

cruce la cei din închisoare, a spart veșnicele încuietori, și mare pradă a făcut nesățiosului iad. De atunci, umblă acela ca un leu turbat, întărâtându-și uneltele<sup>16</sup>, ca măcar faptele și învățătura Mântuitorului să le întunece în necredință, neputând nici aceasta, își aprinde ciracii și pe „acela” al lor, care se repetă în fiecare veac de oameni, din zilele Sfinților Apostoli (I Ioan 2, 18), până în zilele celui mai desăvârșit Antihrist, din vremea de apoi, când va propovădui Ilie (Maleahi 3, 23), că doară-doară va putea măcar să stingă pe ucenicii lui Iisus de pe fața pământului, prigonindu-i, spânzurându-i, ucigându-i, arzându-i, răstignindu-i și în tot felul omorându-i.

Mai mult, cum zice un părinte, acest Antihrist – care nu se mulțumește numai cu necredința sa, ci vrea necredința tuturor a – nu va avea astâmpăr, decât în ziua când ar izbuti să ucidă pe Dumnezeu și să-L zvârle din mintea și inima celui din urmă credincios rămas pe pământ. Și nu râvnește nebunul la o mândrie mai mare decât aceea de a termina odată cu Dumnezeu, iar în locul Lui să-și împlânte în sufletul omului, ca pe o sabie a iadului, chipul său de fiară.

„Acela” nu se mulțumește numai să-i înșele pe oameni cu amânarea pocăinței pe mâine, pe poimâine, la bătrânețe, ci luptă nebun (prin mulți din oamenii acestui veac) cerând:

1. moarte lui Dumnezeu;

---

16 Vezi „Marșul distrugătorului”, ed. Credința Strămoșească, 2009.

2. moarte învățaturii Sale;
3. moarte creștinilor, ucenicilor Săi;
4. pustiirea Bisericii Sale și oprirea Sfintei Jertfe celei de-a pururi, care este Sfânta Liturghie.

Chinurile cele de pe urmă, cele de la Antihrist, în care va lucra toată puterea satanei, vor întrece toate prigoanele, câte s-au întezit asupra creștinilor, de la început până în zilele acelea.

Deci, când fărădelegile vor încleșta mintea și inima oamenilor și-i vor sălbătici așa de tare, încât vor zice că nu le mai trebuie Dumnezeu și Biserică și Preoți, încât va fi sălbăticierea și nebunia urii (Luca 6, 11) peste tot pământul, atunci vine sfârșitul.

Sfânta Liturghie mai ține lumea

Precum Taina Pocăinței sau mărturisirea este judecata milostivă a lui Dumnezeu ascunsă sub chip smerit, și iubitorii de smerenie dau de darul acesta, asemenea și Sfânta Jertfă a Mântuitorului din Sfânta Liturghie, iarăși sub chip smerit, ascunde o taină a ocârmuirii lumii. Cei vechi știau de ce nu se arată Antihrist în zilele lor, căci Sfântul Pavel vorbește despre taina aceasta în chip ascuns, dar n-o numește (II Tesaloniceni 2, 6). E Sfânta Liturghie, sau Jertfa cea de-a pururi, despre care a zis Domnul prin Daniel 12, 10 și apoi însuși ne-a învățat. Ea este aceea care oprește să nu se arate Antihrist, sau omul nelegiurii, decât în vremea îngăduită lui de Dumnezeu. Căci pentru mulțimea fărădelegilor, de

mult ar fi trebuit Dumnezeu-Tatăl să sfârșească lumea, însă Dumnezeu-Fiul, Cel ce este iubirea de oameni și de toată firea, mereu se aduce pe Sine Jertfă sfântă înaintea lui Dumnezeu-Tatăl, mijlocind milostivirea de la El.

Rabdă Fiul lui Dumnezeu pentru noi o răstignire neîntreruptă; Mielul-împărat stă mereu chezășie înaintea Tatălui, aducându-se în Jertfă neîncetată rugămintă de mijlocire pentru biata lume. Că de n-ar fi sângele Mielului, al însuși Arhiereului împărat, Iisus Hristos, dat de bunăvoie și neîncetat, preț de mântuire pentru oameni, stând cu iubire și părtinire pentru lume, de mult ar fi înecat Dumnezeu pământul în sângele oamenilor și l-ar fi ars cu foc.

2. Să vă aduceți aminte de graiurile cele mai înainte grăite de Sfinții Proroci și de porunca noastră, care suntem Apostoli ai Domnului și Mântuitorului.

3. Aceasta mai înainte știind că vor veni în zilele cele de apoi batjocoritori care vor umbla după poftele lor

4. Și vor zice: Unde este făgăduința venirii

Că de când părinții au adormit, toate așa rămân precum au fost dintru începutul zidirii.

5. Că ei nu voiesc a ști aceasta, că prin cuvântul lui Dumnezeu cerurile au fost de demult și pământul din apă și prin apă s-a așezat.

6. Prin care lumea cea de atunci cu apă înecându-se a pierit;

7. Iar cele de acum ceruri și pământul cu

același cuvânt sunt puse supt păstrare, păzindu-se focului la ziua judecății și a pierderii oamenilor celor necinstitori.

8. Iar aceasta una să nu se tăinuiască de voi, iubiților, că o zi înaintea Domnului este ca o mie de ani, și o mie de ani ca o zi.

9. Iau va zăbovi Domnul făgăduința, precum oarecari zăbavă o socotesc, ci îndelung rabdă pentru noi, nevrând ca să piară cineva, ci toți să vie la pocăință.

10. Dar va veni ziua Domnului ca un fur noaptea, întru care cerurile cu sunet vor trece, stihiile arzând se vor strica și pământul și cele de pe dânsul lucruri vor arde.

11. Deci dacă au acestea toate a se strica, în ce fel trebuie să fiți voi întru sfintele petreceri cele dimpreună și întru faptele bunei cinstiri.

12. Așteptând și dorind a fi mai degrab venirea zilei lui Dumnezeu, pentru care cerurile arzând se vor strica și stihiile aprinzându-se se vor topi?

13. Că ceruri noi și pământ nou după făgăduința Lui așteptăm, întru care dreptatea locuiește.

14. Pentru aceea, iubiților, acestea așteptând, nevoiți-vă să vă aflați lui nespurcați și neîntinați în pace. (II Petru 3, 2 – 14).

Deci sângele Mielului din Sfânta împărtășanie mai ține sufletul în oase și lumea în picioare. Precum Taina Pocăinței e un dar al Cerului, sub chip smerit, pentru mântuirea fiecărui suflet în



parte, așa Sfânta Liturghie, marea Taină, ascunsă iarăși sub chip smerit, mântuiește lumea sau o ferește de urgiile Anticristului. Iată de ce, toată lumea ar trebui să vină la Sfânta Liturghie, că pentru dăinuirea lumii e darul acesta pe pământ.

Ceea ce se poate spune, pe scurt, despre o prea mare Taină a lui Dumnezeu, ascunsă în Sfânta Liturghie, care se săvârșește și în Cer și pe pământ, și pentru care mai ține Dumnezeu lumea, am încercat. Susțin că Sfânta Liturghie este neasemănat mai bogată în taine, care nu se pot depăna pe limba omenească. Dumnezeu coboară între oameni și suie oamenii la Sine, pe scara Sfintei Liturghii.

Prorocul de foc

Deci, câtă vreme mai sunt oameni ce caută pocăința și Sfânta împărtășanie, satana n-are putere, îl oprește Dumnezeu. Dar când oamenii se vor întuneca la minte așa de tare, încât vor împiedica Sfânta Liturghie, cu toată voia lor, vrând necredința, în zilele acelea va înceta și Jertfa cea de-a pururi, și va începe urâciunea pustiirii, precum zice la Daniel, cap. 12:

11. Și din vremea când va înceta Jertfa cea de-a pururi și va începe urâciunea pustiirii, vor fi o mie două sute nouăzeci de zile.

E vremea de trei ani și jumătate, în care va propovădui Ilie, cel mai mânios proroc, și va vesti cele șapte cupe ale urgiei lui Dumnezeu, cele de pe urmă, cu care se va sfârși și mânia lui Dumnezeu (Apocalipsa 15, 1). Va fi o vreme de

strâmtoare, cum n-a mai fost de la începutul lumii, și nici nu va mai fi. (Matei 24, 21 - 22). În zilele acelea, Daniel, cap. 12:

10. „Mulți vor fi curățiți, albiți și lămuriți, iar cei nelegiuți se vor purta ca cei nelegiuți. Toți cei fărădelege nu vor pricepe, ci numai cei înțelepți vor înțelege” (ce vreme e, apropiindu-se a doua venire).

Cei fărădelege huliră pe Dumnezeuul Cerului din pricina durerilor care-i frigeau de-și mușcau limbile, dar de faptele lor nu s-au pocăit, zice Apocalipsa (cap. 16, vers. 10 - 11).

La plinirea acelei vremi de pe urmă, când răutatea va fi desăvârșit coaptă, va vesti Ilie (Maleahi 3, 23), Prorocul de Foc, a doua venire a Mântuitorului. Vestirea aceasta, bucuria cea mai mare a creștinilor, va fi primejdie de moarte Prorocului celui adevărat; căci oamenii fărădelegii îl vor uide ca pe Ioan Botezătorul, care era în Duhul și puterea lui Ilie (Luca 1, 17), la cea dintâi venire. Dar tocmai când potrivnicii Atotputernicului credeau că, omorând și pe cel din urmă proroc, în sfârșit au terminat cu „Dumnezeu” iată că Ilie învie...

Jidovii își dau seama de nebunia potrivniciei lor și de înșelarea Antihristului, și cu înfricoșare și cutremur mare se întorc și primesc pe Iisus Hristos-Dumnezeu, după cum mărturisește despre ei Scriptura.

Prorocul mincinos. Antihristul, prin duhul său necurat, cu care lucră și se ține, răscoală pe toți

împărații lumii, să-i adune la războiul zilei celei mari a lui Dumnezeu (Apocalipsa 16, 14), în Valea lui Iosafat, (Ioil 4, 12) la cel de pe urmă război și la cea mai mare vărsare de sânge de pe pământ.

## 7. Chemarea la Judecata generală

(A doua venire a Mântuitorului)

Luminată în slavă, mai strălucitoare ca soarele, Sfânta Cruce, căreia încă i-au tot stat oamenii împotriva (Luca 2, 34) și au înjurat-o, se va arăta, în ciuda tuturor vrăjmașilor ei, semn slăvit de biruință a binelui asupra răului. Atunci, în zilele acelea înfricoșate, pe pământ și în tot trupul, însuși Dumnezeu-Cuvântul vine să cheme pe oameni, pentru cea din urmă oară, însă nu la pocăință ci la judecată. Atunci nu mai e pe crezute ci pe văzute.

Iar pe Antihrist, în care lucra toată puterea satanei, II Tesaloniceni, cap. 2:

8. Domnul îl va uide cu suflarea gurii Sale, și-l va nimici cu strălucirea venirii Sale.

Daniel 12:

12. Fericit va fi cel ce va aștepta și va ajunge la o mie trei sute treizeci și cinci de zile.

E ziua Domnului cea mare și înfricoșată, zi de fericire pentru cei chemați, aleși și credincioși (Apocalipsa 17, 14), zi de bucurie negrăită, ziua întoarcerii Acasă, în țara de obârșie (Ieremia 22, 10) și capătul plângerii. Zi de fericire, văzând izbânda răbdării, văzând învierea cea de obște, văzând moștenirea cea gătită de la întemeierea lumii celor ce-L iubesc pe Dumnezeu și au rămas

în dragostea Lui până în sfârșit. Și taine între taine, numai de Dumnezeu știute, atunci se vor vedea.

Ceilalți însă, vor sta să-și dea sufletul de groază și de așteptarea celor pornite să vină peste lume, căci țăriile cerului vor fi zguduite. Atunci vedea-vor pe Cel ce L-au răstignit, venind pe nori, cu putere și cu mărire multă (Luca 21, 26-28); pe Cel ce este dragostea noastră, Care nouă ne risipește frica, dar groaza groazelor (Înțelep. lui Solomon 17, 6) împrăștie pentru cei ce au prigonit și au răstignit iubirea Sa de oameni, trebuind să-și capete plata veșnică după fapte.

Și va fi Judecata, căci fărădelegile au adus potopul și fărădelegile strigă și grăbesc judecata.

Drept aceea, văzând astăzi că s-a luat pacea de pe pământ (Apocalipsa 6, 4), dar timpul încă nu ni s-a luat (Apocalipsa 10, 6 - 7), cu glasul lui Dumnezeu (I Petru 4, 11) chemăm pe toți oamenii de pretutindeni să se pocăiască, pentru că a hotărât o zi în care va să judece lumea (F. Ap. 17, 30 - 31). Iar ziua aceea poate fi oricând.

Iată mai pe înțeles graiul și dătătoarea de seamă rugăciune a Mântuitorului, pentru creștinătatea de peste veacuri și de peste tot pământul, prinsă pe cât s-a putut, în sunetul acestor șapte surle...



## Războiul nevăzut

Omul în întregimea lui are a doua însemnătate după Dumnezeu; un singur suflet e mai de preț decât toată materia acestei lumi. Omul nu e o făptură închisă în lumea de aici. El nu se mulțumește numai să creadă în existența unei lumi nevăzute (cum face omul protestant) sau să deducă cu mintea existența ei din lumea sensibilă, văzută (cum face teologul catolic), ci urmărește să se afle într-o legătură cu ea (cu lumea nevăzută). Dar chiar dacă n-ar urmări aceasta, el suferă o neconținută înrâurire de la acea lume (nevăzută), chiar când nu are o cunoștință actuală a acelui fapt. Destinul omului nu se desfășoară influențat numai de factori materiali și biologici sau cârmuit numai de voința proprie, ori a celorlalți oameni, ci asupra lui stau aplecate în fiecare clipă puterile cerului, cât și ale iadului, încercând să-l înrâurească în sensul urmărit de ele. Omul nu e fărămă uitată în spațiul lumii, ci tot ce există îi poartă un palpitant interes.

Însemnătatea omului se arată nu numai prin faptul că a fost creat după chipul lui Dumnezeu, ci și pentru aceea că în jurul fiecărui ins și pentru fiecare se dă o neîntreruptă luptă nevăzută. În jurul fiecărui om e concentrată întreaga existență

creată și necreată, văzută și nevăzută. (Dumitru Stăniloae: Elemente de antropologie ortodoxă).



Lepădarea de sine este temelia spre mântuire  
Pictură realizată de Părintele Arsenie Boca

Sunt deosebit de semnificative cuvintele lui Iisus (Matei 12, 43 - 45): Duhul rău caută odihnă, pe care n-o găsește prin pustii ci numai în inima omului.

Și iarăși semnificative sunt cuvintele din rugăciunea Heruvicului - (Sfânta Liturghie) - *Sfânt ești Dumnezeu nostru și întru Sfinți te odihnești*".

Mintea și inima, iubirea și cunoașterea sunt „locul” lui Dumnezeu în om. Dar și urâciunea

pustiirii poate să cuprindă „locul cel sfânt”, cum zice Danul.

Deci, după texte, inima și mintea omului pot să fie: sau odihna lui Dumnezeu și chinuirea duhurilor rele sau „odihna” duhurilor rele și chinuirea lui Dumnezeu.

Avem două conștiințe paralele. E fapt important aceasta și aproape necunoscut. Subliniem: „conștiința religioasă” și „conștiința eului”.

Adesea „conștiința religioasă” apare ca întunecată, pentru că dușmana sa, „conștiința eului”, cu o forță extremă o ține în nemișcare. Ea continuă totuși, chiar așa, să dea mărturie.

O inversare a situației – mântuirea nu poate avea loc decât sub acțiunea „conștiinței religioase”, normative, revelată în Iisus Hristos.

În „conștiința eului”, omul se înțelege ca centru al lumii și își reduce la el toate elementele existenței de care se știe conștient<sup>17</sup>.

În sfera „conștiinței religioase”, dimpotrivă, omul se descoperă în întregime dependent de o putere care îl depășește, îl pătrunde și îl atrage cu dragoste spre ea<sup>18</sup>.

Iată la ce adâncimi se dă războiul nevăzut.

Pe „conștiința religioasă” se altoiește

---

17 Încarcerat în „conștiința eului”, rob de propriul sine, omul este un răzvrătit permanent contra lui Dumnezeu. Cum își poate găsi un răzvrătit liniștea? (n.ed. 2012)

18 Dimpotrivă, în sfera „conștiinței religioase” omul se descoperă pe sine dependent de Dumnezeu și liber; trăind în ascultare de El își găsește liniștea și redevine normal, (n.ed. 2012)

smerenia, mama tuturor virtuților. Pe cealaltă, pe „conștiința eului”, însă, se grefează independența, neascultarea îndărătnică, trufia – căpetenia răutăților. Și una și alta au expresia lor exterioară văzută: una – dragostea ascultării desăvârșite<sup>19</sup>, cealaltă – îndărătnicia și toată răzvrătirea.

Focul, pârjolul acestui război, „nu-l stinge” decât smerenia, dulama lui Dumnezeu. Și e mai bine a fi smerit, decât a ști ce e smerenia.



Îngeri decăzuți

Mai înainte de a de zidi omul și cele văzute, în lumea nevăzută a îngerilor s-a întâmplat o nebună noutate: Lucifer și toată ceata sa au vrut să fie mai presus de Dumnezeu:

12. Cum a căzut din cer luceafărul cel ce răsărea dimineța, zdrobitu-s-a pe pământ, cel ce trimitea la toate neamurile.

13. Și tu ai zis întru cugetul tău: în cer mă voi sui, deasupra stelelor cerului voi pune scaunul meu, ședea-voi pe muntele cel înalt, peste munții cei înalți, care sunt spre miazănoapte.

14. Sui-mă-voi deasupra norilor, fi-voi asemenea Celui prea înalt.

15. Iar acum în iad te vei pogori, și în temeliile pământului. (Isaia 14, 12 – 15).

---

19 Filipeni 2,2-5.



Celelalte căpetenii de oștire cerească s-au împotrivit nebuniei lui Lucifer, care ca fulgerul a căzut (Luca 10, 18) de la fața lui Dumnezeu, făcându-se din înger luminat, drac întunecat.

„Vai pământului și mării, căci diavolul a coborât la voi, având mânie mare” (Apocalipsa 12, 12).

El e leul care umblă răcnind, căutând pe cine să înghită (I Petru 5, 8). Între el și suflet se încinge războiul nevăzut.

Pustiirea din rai

Primul război l-a dat cu Adam în Rai, și prin el cu noi, cu toți, întrucât toți eram în Adam, iar ceea ce a făcut Adam, facem și noi fiecare. Atunci a fost întoarsă firea omenească și povârnită spre ascultare străină, ceea ce a scos-o din Rai în lumea aceasta. *„Necaz mare se făcu la tot omul și jug greu apasă de atunci peste fiii lui Adam”* (Sirah 41, 1), căci mare sfărâmare făcu ucigașul, băgând în zidire puhoiul pustiirii morții și toată tragedia istoriei - neîngăduind Dumnezeu ca răutatea să fie nemuritoare și strâmbarea fără sfârșit.

Iată pustiirea ce se făcu firii omenești.

Omul dintâi, zidit după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, avea toată făptura sa întoarsă spre Dumnezeu, Care se răsfrângea într-însul ca soarele într-un bob de rouă. Mintea, pofta și iușimea, sau cugetarea, iubirea și voința, erau unite întreolaltă în aceeași vedere de Dumnezeu. Iar trupul, deși pământ, neavând în sine poftă

pătimașă, întovărășea – așa zicând – vederea lui Dumnezeu. Asta era temelia cea străveche (Isaia 58, 12).

După căderea în ispită, Adam, zidirea lui Dumnezeu, a pățimit următoarea sfârâmare, care l-a făcut bucăți<sup>20</sup>:

— Minteaa i-a fost amăgită de mândrie și slavă deșartă, crezând ispititorului că va fi ca Dumnezeu, cunoscând binele și răul (Facere 3, 5);

— Simțirea, sau dragostea, i s-a întors spre trup, care s-a aprins de poftă pătimașă:

— Voința, sau iuțimea, în spaimă și rușine s-a întors și, văzându-se gol, s-a ascuns de Dumnezeu, iar când l-a strigat Dumnezeu pe nume, nu l-a mai văzut, ci numai l-a auzit, de vreme ce vederea conștiinței sale era întoarsă acum de la Dumnezeu la sine, căci s-a văzut gol. Deci, când să-și recunoască greșeala, mintea îi era slăbită, inima rănită cu iubirea de sine, încât cunoașterea lui decăzută îl scoase vinovat pe Dumnezeu pentru pustiirea sa.

Așa luă strămoșul plata neascultării, și fu scos afară din fericirea lui Dumnezeu, și alungat în lumea aceasta și îmbrăcat în haine de piele (Facerea 3, 21).

De atunci firea noastră în îndoită învrăjbire se află:

I. învrăjbirea lăuntrică:

— Cu Dumnezeu;

---

<sup>20</sup> Căderea firii în ispită e tot una cu o sfârâmare, care l-a făcut pe om bucăți. (Părintele Arsenie Boca)

— Cu sine însuși.

II. învrăjbirea în afară:

— Cu semenii;

— Cu firea toată.

Învrăjbirea aceasta ne urmărește ca o lege de pedeapsă dată firii; ea întunecă chipul nostru cel după Dumnezeu. Dar sufletul nu s-a întunecat de tot, căci a mai rămas conștiința, ca o stea ce nu s-a stins de pe Cerul Raiului, și mereu ne aduce aminte de obârșia noastră dumnezeiască.

De la învrăjbirea aceasta vine toată tulburarea și războiul celor două legi, adică al legii cu fărădelegea, de care se plângea și Sfântul Pavel, că se oșteau într-însul (Romani 7, 23). De aici vine că împătrit greșim:

— Împotriva lui Dumnezeu.

— Împotriva noastră înșine.

— Împotriva aproapelui și

— Împotriva firii întregi.

Adică păcatul, sau decăderea firii, ne-a făcut să pierdem:

— Pacea cu Dumnezeu.

— Pacea dinlăuntrul nostru.

— Pacea cu oamenii și

— Pacea cu toată firea.

Încât ne-am sălbăticit în toate părțile, încât aproape „să se teamă” și Dumnezeu de noi. Iată de ce și fiarele fug de om<sup>21</sup>.



---

21 Sau îl atacă firoși (n.ed. 2012)

După fire și contra firii

Puterile sufletului: mintea, iubirea și voința<sup>2223</sup>, după orânduirea cea străveche (Isaia 58, 12), își aveau lucrarea și ținta către Dumnezeu.

Această tindere spre Dumnezeu a sufletului era lucrarea cea după fire; și pe temeiul stăruinței în această tindere, urma să creștem de la chip la asemănare... Așa eram în sfatul, în ascultarea și vederea lui Dumnezeu.

De la neascultare încoace, puterile sufletului (mintea, iubirea și voința) nemaifiind unite în Dumnezeu, ci învrăjbite și aprinse de gânduri ce se contrazic (Romani 7, 23), nu mai lucrează după fire, ci lucrează cel mai adesea, dacă nu aproape totdeauna, contra firii. După cuvântul Sfinților, toată strădania diavolului aceasta era și este, ca să desfacă dragostea sufletului nostru de Dumnezeu și s-o lege de orice altceva afară de Dumnezeu 21.

Drept aceea vrăjmașul, ca să-și ajungă ținta fărădelegii, îmbie sufletului ispita întâi, cea prin plăcere, aducându-i momeli plăcute la vedere și bune la gustare (Facerea 3, 6), potrivite cu fiecare putere frântă a sufletului, în parte, iar pe trup îl împinge să le îplinească cu lucrul și să le facă tot

---

22 Cunoștința, dragostea și iușimea.

23 Părintele Arsenie Boca ne învață că, prin plăceri ni se frâng puterile sufletului: mai întâi plăcerea ne întunecă mintea încât nu-L mai vedem limpede pe Dumnezeu, apoi stinge iubirea de Dumnezeu, iar voința, după ce o împinge spre repetarea plăcerii, „ca un arc” o întoarce cu mânia și ură contra lui Dumnezeu și a firii. (n.ed. 2012)

mereu. Vrea vicleanul, ca pe niște lipsiți de bucuria vederii lui Dumnezeu, pe care ne-a furat-o, să ne mângâie învățându-ne să iubim plăcerea, bineștiind vicleanul că asta stinge iubirea de Dumnezeu și întunecă mintea de la vederea Lui. Că nu Dumnezeu nu ne mai iubește și nu ne mai vede, ci noi nu-L mai iubim și nu-L mai vedem, că între noi și El e zidul păcatului, iar dincoace de zid, (suntem) noi: o grămadă de cioburi, mereu zdrobindu-ne de zid și în tot mai mare sfărâmare aflându-ne.

Ascultarea cea străină a încovoiat dragostea noastră spre lumea aceasta și spre trup astfel:

— Iuțimea sau voința, care după fire avea rostul să îndrepte ca un arc dragostea spre Dumnezeu, iar către diavol mânia ca pe o săgeată, a aprins-o contra firii, încât fiara de om ca fulgerele azvârle săgețile în obrazul fraților și în fața Sfântului Dumnezeu, blestemând și dând dracului pe toate și chiar pe sine însuși<sup>24</sup>.

— Iar pe biata minte, de unde după fire avea să fie oglindirea sau răsfângerea lui Dumnezeu, tronul lui Dumnezeu în om, locul Său cel sfânt, fie că o întunecă afumând-o cu mândria, fie că o aprinde să stea împotriva Adevărului, sau într-alte chipuri o sfărâmă și pune într-însa urâciunea

---

24 Mânia i-a întors-o contra lui însuși, contra semenilor, a naturii și a lui Dumnezeu, iar dragostea i-a întors-o spre plăceri desfrânate, spre păcatele lumii și spre diavol cu tot iadul lui. Cât de beteag a devenit omul! (n.ed. 2012)

pustiirii sau idolul (ideea fixă a) păcatului.<sup>25</sup>

Adică se înscăunează vrăjmașul în minte și așa de tare o strâmbă contra firii, încât (mintea strâmbă) zice răului bine, și binelui rău; întunericului luminează și luminii întuneric; cumineniei nebulie și nebuliei înțelepciune (Isaia 5, 20), cu care scornește apoi că nu e Dumnezeu (Psalmul

51, 2), ci numai natura, iar dacă e vorba să fie vreun „Dumnezeu”, omul e „Dumnezeu” (Facerea 3, 5)<sup>26</sup>.

Iată-o pe biata minte înșelată desăvârșit și pe diavol rânjind biruitor, că a izbutit să puie minciuna lui în mintea omului, așa cum ba asigurat când l-a scos afară din Rai, făgăduindu-i că mâncând din pomul oprit va fi ca Dumnezeu, cunoscând binele și răul (Facerea 3, 5). De unde să mai cunoască?! Iată ce este o minte îndrăcită: din bună, nebulă, care socotește minciuna adevăr, și adevărul, minciună, și azvârlind cu spurcăciuni în Dumnezeu, bucurie face dracilor. Iată o minte

---

25 „Tot ce-i de prisos și peste trebuința firească e necumpătare. Iar aceasta e calea diavolului spre suflet. Dar tot pe ea se întoarce acela cu rușine în țara lui, când firea e povățuită de înfrânare. Sau iarăși, calea (diavolului spre suflet) e formată din afectele - dorințele - naturale, care atunci când sunt împlinite peste trebuință aduc pe diavol în suflet, iar când sunt împlinite potrivit cu trebuința îl întorc prin ele pe diavol în țara lui. Iar țara diavolului e obișnuința și confuzia învățată a viciului, în care trăiește totdeauna și la care duce pe cei biruți de iubirea celor materiale” (Sf. Maxim Mărturisitorul, Răspuns către Talasie, I. 49). Cumpătarea îi închide diavolului calea spre suflet. Necumpătarea însă deschide calea diavolului spre suflet; prin necumpătare intră în suflet ca la el acasă făcând mare prăpăd, (n.ed. 2012)

26 Vezi „Marșul distrugătorului” (n.ed. 2012).

legată cumplit, târâtă în robie străină și pierzându-și darul de mare cinste de la Dumnezeu: al libertății voinței și ai drepte socoteli.

Trupul nostru, cel hotărât după fire să împlinească cu lucrul sfatul lui Dumnezeu și sfatul drepte socoteli, împlinește sfatul fărădelegii, robind patimilor contra firii, care: îl spurcă, îl tâlhăresc de vlagă, îl strică cu bolile și cu totul îl fac neputincios spre ostenelile suirii de la chip la asemănare.

Iată și hățișul de patimi și fărădelegi, în care războiul vrăjmașului cufundă sufletul celor ce iubesc „bucuriile” lui și nu au habar de Dumnezeu:

Războiul diavolului cu sufletul (schema)

I. Cum inima:	I. 1. prin mânia aprinsă I. 2 pofta I. 3 iuțimea
II. Cu mintea:	II. 1 o întunecă II. 2 o aprinde II. 3 o surpă

I.	1.	— Păcate
1 Prin	Uciderea	strigătoare la
mânia	2.	Cer, împotriva
aprins	Sodomia	aproapelui.
ă:	3.	
	Asuprirea	
	săracilor	

	4. Oprirea plății lucrătorului	— Împietresc inima.	
1.2 Pofta:	1. Iubirea de bani 2. Lăcomia 3. Lenea 4. Curvia	Cele deșapte căpetenii ale păcatelor împotriva noastră înșine.	
1.3 Iuțimea :	5. Mânia 6. Invidia sau zavistia 7. Mândria, slava deșartă	Învârtoșează inima.	
II. 1 O întunecă:	1. Credința nesocotită în Dumnezeu 2. Deznădejdea 3. Sinuciderea	Păcate împotriva Duhului Sfânt. Fac pocăința cu neputință.	



II. 2 O aprinde	1. Erezia 2. Starea împotriva adevărului	Păcate împotriva Duhului Sfânt. Fac pocăința cu neputință.
II. 3 O surpă:	3. Nebunia	Păcate împotriva Duhului Sfânt. Fac pocăința cu neputință.

Iată și treptele căderii, în număr de 12, pe care alunecă puterile noastre în fiecare din acest hățiș de patimi și păcate:

Războiul diavolului: i. Lupta îi. Biruința

L upta	Cu mintea (prin) În inimă Cu voința (prin) Cu trupul (prin)	1. Momeala 2. Asupreala 3. Unirea 4. Lupta 5. Învoiala 6. Împlinirea cu lucrul 7. Deprinderea sau obiceiul
-----------	---	--

		8. A doua fire (a doua natură)
	Întu necă mintea (cu)	9. Deznădejdea
II		10. Erezia – sau starea
·	Apri	împotriva
Bi	nde	adevărului:
ruința	mintea	—
(d	(cu)	Propovăduit; –
ia		arătat;
ivolul		— Dovedit
ui)		11.
	Surp	Sinuciderea
	ă mintea	12.
	(cu)	nebunia

Deci, dacă lucrurile ar fi mers fără nicio împiedicare, după planul ucigaș al vrăjmașului, de mult viața oamenilor s-ar fi făcut iad desăvârșit, înnebunindu-se, îndrăcindu-se, omorându-se unii pe alții, și pe ei înșiși.

Ce înseamnă Mântuitorul

Dar ca să nu fie pustiirea aceasta: „*Pentru aceasta S-a arătat Fiul lui Dumnezeu: ca să sfârșame lucrările diavolului*” (I Ioan 3, 8). Și ca să le sfârșame desăvârșit până la sfârșitul veacului, ni S-a împărtășit pe Sine, în primele trei Sfinte Taine,

fiecăruia îndată după venirea noastră în lume, ni S-a dăruit pe Sine ca lumină, ce luminează pe tot omul ce vine în lume (Ioan 1, 9). Aceste Taine sunt: Sfântul Botez, Ungerea cu Sfântul Mir și Sfânta împărtășanie, iar la vârsta priceperii, cunoștința de Dumnezeu (Ioan 17, 3).

Prin Sfântul Botez, Biserica lui Hristos ne naște de sus (Ioan 3, 3) în obștea creștinilor sau a ucenicilor Domnului. Prin el primim ștergerea vinovăției păcatului străvechi, întrucât toți eram în Adam când a păcătuit el. Cu înclinarea spre păcat însă, care rămâne și după Botez<sup>27</sup>, urmează să ne luptăm fiecare.

Prin Sfântul Mir, primim sălășluirea întru noi a Harului, sau a darurilor Duhului Sfânt, potrivit cu atotștiința și orânduirea lui Dumnezeu, ce o are în viață, cu noi cu fiecare.

Iar prin Sfânta împărtășanie îl primim pe însuși Domnul, Dumnezeu și Mântuitorul nostru Iisus Hristos, ca Mântuitor din primejdia ce o avem cu vrăjmașul și pustiitorul vieții.

Tot atunci, la Botez, mai primim de la Dumnezeu și pe îngerul păzitor, care răspunde de noi și de darurile primite, atât în vremea vieții cât

---

<sup>27</sup> Înclinarea spre păcat acționează diferit de la om la om după zestrea ereditară pe care a moștenit-o fiecare de la părinții, moșii și strămoșii lui, din generație în generație; unii-s mai tare înclinați spre beție, alții spre desfrânare, altele spre uciderea de prunci (avorturi), alții spre crimă, hoție, lenevie, lepădarea de Dumnezeu, etc.... De aceea părinții dacă-și iubesc copiii primul lucru pe care trebuie să-l facă pentru aceștia este să-și spele zestrea ereditară de păcate prin pocăință jertfelnică. Sfințenia vieții părinților și bunicii lor va aduce binecuvântarea Domnului în viața copiilor lor. (n.ed. 2012)

și la ieșirea noastră din viața pământească.

Mântuitorul nostru, nevăzut. Se îmbracă întru noi, și pe noi ne îmbracă întru Sine.

„Câți întru Hristos v-ați botezat, întru Hristos v-ați și îmbrăca” (Galateni 3, 27).

Omul cel dintâi, luat din pământ și pământesc, se îmbracă în omul cel de al doilea, care este din Cer și se face ceresc (I Corinteni 15, 47). Iar omul ceresc este Iisus Hristos: Omul cel nou care este chipul și asemănarea lui Dumnezeu.

Făptura noastră cea sufletească sau duhovnicească se unește cu Hristos, iar El se face – așa zicând – Duhul nostru. Iată pe scurt ce este tămăduirea firii noastre, sau înnoirea omului.

Toți creștinii sunt botezați și totuși nu toți se mântuiesc. De ce? Iată de ce: darurile Botezului stau înăuntrul făpturii noastre nevăzute, așteptând sporirea vârstei și vremea minții, când, prin propovăduirea Bisericii, aflăm despre comoara cerească, cea ascunsă în „țărâna” noastră, în țarina ființei noastre. Deci de la aceasta atârnă: ne învoim să o dezgropăm și să o punem în valoare sau călătorim cu nepăsare înainte?

Comoara are preț mare, însă adevăratul preț îl are când e știută, dezgropată și pusă în valoare. Adică darurile Botezului așteaptă ca mintea să ajungă la vârsta de judecată, și să vadă: se învoiește pentru aceste daruri, ca să le pună în valoare sau nu pune niciun preț pe ele?

Așa așteaptă Dumnezeu hotărârea liberă a

omului, ca mântuirea noastră să fie nu numai un dar al lui Dumnezeu, ci și o faptă a libertății noastre. De aceea nu se mântuiesc toți, ci numai cei ce-și izbăvesc libertatea din robia patimilor și o întorc spre Dumnezeu.

De la hotărârea noastră atârnă: ne facem un Duh cu Domnul (I Cor 6, 17) sau îi stăm împotrivă mai departe?

Iată cum Ziditorul făpturii, Mântuitorul nostru, îndură o micșorare a Sa în Duh, pe potriva măsurilor noastre omenești, cu fiecare rând de oameni, până la sfârșitul veacului. Și. Se silește ca un mare smerit, să ne înduplece prin alegerea cea de bunăvoie, să suim la măsura Sa dumnezeiască. Se micșorează pe Sine la măsura omenească dându-se minții noastre, să-l semuiască prețul și, de îl va afla, să ridice firea noastră omenească la măsura dumnezeieștii Sale smerenii, adică să fim dumnezei după dar.

Iată pe Dumnezeu cârmuind lumea și totuși, cu mare smerenie, bătând și așteptând la poarta zidirii Sale, să i se deschidă și să fie primit...

Într-unii se naște, într-alții sporește cu vârsta și cu înțelepciunea, într-alții propovăduiește, într-alții minuni săvârșește și, în sfârșit, într-unii se schimbă la față în lumină dumnezeiască; iar într-alții – foarte mulți de aceștia – neasemănat se chinuiește.

Rugăciunea neîncetată

Matei 18:

19. Dacă doi dintre voi se vor învoi pe pământ

în privința unui lucru (mântuirea) pe care îl vor cere, se va da lor de către Tatăl Meu, Care este în Ceruri.

20. Că unde sunt doi sau trei adunați întru numele Meu, acolo sunt și Eu în mijlocul lor.

Cuvintele acestea, pe lângă înțelesul literei, mai au și următorul înțeles: pământul este trupul, iar mai cu deosebire inima; cei doi sau trei sunt puterile sufletului<sup>28</sup>, care, dacă se vor învoi pe pământ, adunându-se într-un gând, va fi și Dumnezeu în mijlocul lor. Unirea puterilor sufletului pe pământul inimii, înseamnă iubirea, căci numai ea unește cele învrăjbite. Iar iubirea cerând ceva de la Dumnezeu, Tatăl răspunde celor doi sau trei de pe pământ, dăruindu-le iubirea Sa din Ceruri, Care este Fiul Său, și așa ne aflăm având pe Dumnezeu, Care este iubire, în mijlocul nostru.

Minunea acestei adunări a puterilor sufletului, învrăjbite de fapta ucigașă a păcatului nu e cu putință decât în numele lui Dumnezeu. Rugăciunea neîncetată a fericitului nume: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul”, după îndemnarea Sfântului Pavel: „*neîntrerupt vă rugați!*” (I Tesaloniceni 5, 17), săvârșește minunea unirii în dragoste a celor învrăjbite de păcat.

Stăruim în tot chipul cu putință asupra unirii lui Hristos cu fiecare din puterile sufletului,

---

28 Mintea, iubirea (simțirea) și voința sunt cele trei puteri ale sufletului.

precum și asupra puterilor însăși, pentru că mântuirea – singurul lucru ce trebuie cu adevărat – este, pe rând, o lucrare și a minții, și a voinței și a dragostei. Mai mult: o lucrare îmbinată armonios și mult sporită; puterile sufletești înmulțindu-se, nu numai adunându-se.

Sub lucrarea Preafericitului nume, puterile sufletului: mintea, iubirea (simțirea) și voința se întorc de la iubirea străină, la care le-a încovoiat vicleanul, iarăși la Dumnezeu, spre care erau zidite. Preafericitul nume ne readuce iarăși din robia contra firii, la lucrarea cea după fire.

Darurile Sfântului Botez ne îmbie, lăuntric prin conștiință<sup>29</sup>, și din afară prin cuvântul Bisericii, la împlinirea poruncilor lui Dumnezeu. Lucrarea poruncilor, care păzesc viața curată și dau viață celui ce le împlinește (Pfeemia 9, 29), tocmai slujba aceasta o are: dezgroparea comorii, sau deșteptarea puterilor sădite în noi la a doua naștere, trezirea la viața cea după Hristos și după Duhul Sfânt.

Că Dumnezeu. Se găsește în poruncile Sale, și prin porunci vine la noi și pe noi ne strămută întru Sine; precum și întors, prin fărădelegi se strecoară vrăjmașul și ajungem la o asemănare cu dracul. Deci, cei ce ajung hotarul morții în nelucrarea poruncilor nu se vor mântui, ca unii ce n-au aflat comoara, ba și talantul de negustorie l-au îngropat în pământ. (Sfântul Marcu Ascetul,

---

<sup>29</sup> Prin conștiința religioasă, dacă o mai avem trează și nu a fost înfrântă și redusă la tăcere de egoista conștiință a eului. (n.ed.)

Filocalia ed. I, vol. I, p. 294, Sibiu, 1946).

Câtă vreme mergem în voia valurilor, în voia firii povârnite spre păcat, n-avem nicio luptă, nu ne trezim din cursele vrăjmașului (II Timotei 2, 26); stăm de bună credință că mergem bine, ne isprăvim zilele în fericire și coborâm cu pace la iad (Iov 21, 13).

Dar de îndată, însă, ce aflăm cum suntem și ne trezim cum trebuie să fim, puterile iadului vor sări să ne ceară socoteală pentru nesupunere. Dar nu vor sări cu toată urgia răutății, că nu-i lasă Dumnezeu, ci cu vicleșuguri și curse, cu minciuni și cu înfricoșare sau cu amăgirea nălucirilor și cu alte nemaipomenite zavistii. Pe de altă parte, se vor folosi de unelte de ale lor (Ioan 8, 44), oameni amăgiți de ei, care ne-ar face toate câte îi învață dracii, dacă ar fi după ei. De aceea zice înțeleptul: *„Fiule, când vrei să te apropii să slujești Domnului, gătește-ți sufletul tău spre ispite”* (Sirah 2, 1).

Sfinții Apostoli – cei strămutați din lumea aceasta de dragostea Mântuitorului și care, deși se vedeau în lume, nu erau din lume (Ioan 17, 14) – totuși au fost preveniți de Mântuitorul, prin cuvântul către Petru: *„Simone, Simone, iată satana v-a cerut pe voi să vă ceară ca pe grâu. Iar Eu M-am rugat pentru tine, să nu scadă credința Luca 22, 31 – 32).*

Pricepem din acestea precum că războiul nevăzut, care se încinge între suflet și diavol, e îngăduit de Dumnezeu, să se dea în stadia vieții



acesteia. El are legile după care trebuie să urmăm întocmai, ca, la sfârșitul alergării, să consfințească Dumnezeu biruința noastră, cea ajutată de El și pe potrivit puterii noastre, ca să nu pierdem vremea, mântuirea și smerenia. Că zice un Sfânt Părinte: „Ia ispitele, și îndată nu mai e nimeni care să se mântuiască”.

Războiul ispitelor e focul care lămurește ce suntem fiecare: lemne, pietre, aramă, paie, căiți, „pământ și cenușă” (Facere 18, 27) sau aurul smereniei – dulama lui Dumnezeu – ceea ce numai războiul te poate arăta.



### Lupta după lege

Cei ce nu urmăresc în viața aceasta nimic mai mult decât să fie „fericiți” în lume și tihniți în trup, aceștia n-au război cu diavolul. Pe aceștia îi are fără de război. Căci câtă vreme umblă după tihnă și fericire deșartă, n-au să se trezească din vraja vrăjmașă (II Timotei 2, 26), care-i duce pe nebăgate de seamă la pierzare sigură. De aceea a zis un Sfânt Părinte, că cea mai primejdioasă temniță e aceea în care te simți bine: nu vei ieși din ea niciodată.

Războiul începe abia cu cei ce învață să se desprindă din toată tihneala și slava cea deșartă a vieții acesteia. Și începe așa: Toate patimile sau lucrările împotriva firii se ivesc mai întâi în minte,

în partea cea mai subțire a făpturii noastre nevăzute. Aici vine un chip sau un gând al lumii acesteia și stă ca o momeală. Iar mintea, dacă e neînvățată, sau neprevenită despre lucrătura străină, ca un miel neștiutor vede lupul și se duce la el, crezând că e oaie. Iar dacă lupul mai e și viclean, se îmbracă în piele de oaie, și bietul miel, neavând mirosul oii cercate, tot de-a zburda se duce în colții lupului flămând.

Prima întâlnire între minte și diavol e la linia momelii, pe care o flutură el în văzduhul minții. Dacă mintea nu bagă momeala în seamă, vrăjmașul stăruie cu ea, o arată mai sclipitoare, ca să o facă iubită minții. Aceasta e a doua înaintare a războiului, sau asupreală. Dacă la asupreală a izbutit să fure mintea cu momeala și să o facă să vorbească împreună, avem înaintarea la unire.



Împărăția lui Dumnezeu se ia cu luptă. Pictură realizată de părintele Arsenie Boca la biserica din Drăgănescu-București

Mintea însă se trezește, că a fost furată de gând străin, și că se află în altceva, decât în ceea ce-i era dat după fire; iar când își dă seama de ea însăși și de cele în care se află, avem lupta cea de gând la o clipă hotărâtoare. Se va învoi mintea să meargă după momeală mai departe, sau se va întoarce de la dânsa? Aici e lupta și clipele sunt scumpe, și de cele mai multe ori, viața întreagă, a unuia sau a mulțime de inși, atârnă de lupta nevăzută a câtorva clipe. Dacă întârziem să ne luptăm, se poate întâmpla ca fără veste să fim învâluiti la minte din partea poftei sau a iuțimii,

asupra cărora încă aruncă vrăjmașul aprinderea sa. Prin urmare, ostaș al lui Hristos, lupta trebuie dată grabnic și după lege”.

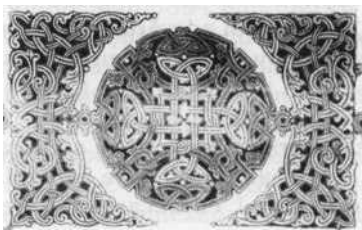
Încă din Vechiul Testament se cunoștea războiul cel de gând, despre care David scria acestea: *„Fiică a Babilonului (înțelegeți: satană, satană...), dornică de pustiire, ferice de cei ce-ți va plăti după fapte ce ne-ai făcut tu nouă; ferice de cel ce lua și va lovi de piatră pruncii Psalmul 136, 8).*

Gândurile celui rău, nălucirile lui, idolii (ideile fixe ale lui), momelile sale, aceștia sunt pruncii vavilonești, sau „puii de drac”, după cum îi numește Sfântul Maxim Mărturisitorul. Iar piatra este Hristos, temelia cetății sufletului, piatra cea din capul unghiului pe care zidarii vremii de atunci n-au băgat-o în seamă (Matei 22, 42). Or, întru nimeni altul nu este mântuire, căci nu este sub cer niciun alt nume, dat nouă, oamenilor, întru care să ne mântuim (Faptele Apostolilor 4, 11 – 12). De piatra aceasta trebuie să lovim pruncii vavilonești. Căci, cine va cădea pe piatra aceasta se va sfărâma, iar pe cine va cădea piatra aceasta îl va spulbera (Matei 21, 44). De aceea, Sfântul Ioan Scărarul zice: „Ca numele lui Iisus Hristos, armă mai tare, în Cer și pe pământ, nu este!” Cerul este mintea și pământul inima, în care trebuie să se depene rugăciunea neîncetată a preasfântului nume: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul”, întorcându-se ca o armă mereu întinsă

asupra vrăjmaşului. Căci Dumnezeu-Tatăl I-a dat (Mântuitorului) un nume mai presus de tot numele, ca întru numele lui Iisus tot genunchiul să se plece, şi al celor cereşti şi al celor pământeşti şi al celor de dedesubt (Filipeni 2, 9 - 10).

Cuvântul acesta poate însemna tot aşa de bine, pe rând, următoarele lucruri în înţelesul literei: cerul - sfinţii. Biserica biruitoare - îngerii; pământul - locuitorii pământului, Biserica luptătoare şi cel aruncat pe pământ având mânie mare; cele de dedesubt - cei mutaţi din viaţa aceasta, dar neaflători în Biserica biruitoare ci în închisorile fărădelegilor sau iadul. Altă însemnare poate fi aceasta: cerul e mintea, pământul e inima cu poftele ei, iar cele de dedesubt ar fi cele din subconştientul nostru, de care de obicei nu ştim şi nu ne dăm seama, dar le purtăm în noi.

Deci, dacă la ceasul de război, mai bine zis în clipa de luptă, lovim momeala cu numele lui Dumnezeu, depănând rugăciunea, vom vedea lucru minunat: pentru ostaş luptându-se împăratul, tocmai întors de cum e în războiul văzut. Împăratul nostru s-a luptat până la moarte şi încă moarte pe cruce, şi printr-înşa trecând a rupt zăvoarele şi a spart porţile iadului, biruind pentru ostaşii Săi şi slobozindu-i. Iar de atunci biruie ca un Dumnezeu, oriunde e chemat pe nume şi îl cheamă dragostea.



Pe trepte de-a răpa

Vremea de luptă are o clipă de mare cumpănă și anume: Dacă mintea nu-și aduce aminte de „Doamne Iisuse Hristoase...” i se întâmplă că încuviințează lucrul vrăjmașului. Această încuviințare o dă voinței, căreia încă-i suflă vicleanul boarea ameișirii. Voința ia hotărârea întotdeauna după sfatul minții și niciodată înainte – cel puțin în faptele de conștiință, așa e. De aceea se zice că în orice hotărâre avem libertatea voinței, adică putința de a alege ce vrem. Darul libertății voinței ni l-a dat Dumnezeu, ca pe o mare cinste, și prin el avem a spori până la măsuri dumnezeiești. Iată de ce toată strădania dezrobirii puterilor sufletești, din patimile contra firii, duce de fapt la redobândirea libertății de fii ai lui Dumnezeu (Matei 5, 9; Galateni 3, 26), de fii ai adevărului, care face liberi<sup>30</sup> pe cei ce stau întru adevăr (Ioan 8, 32) și nu stau în minciună și în tatăl minciunii (Ioan 8, 44). Prin darul libertății voinței avem a sui de la chip la asemănare. Pentru refacerea sau crearea din nou a omului a venit

---

<sup>30</sup> Redobândirea libertății de fiu al lui Dumnezeu îl face pe omul care stă întru adevăr să devină normal! Omul normal este omul care liber se întoarce la Creatorul și Părintele său. Voința lui a fost dezlegată din lanțuri străine. lubește pe Dumnezeu și e fericit. (n.ed. 2012)

Dumnezeu între oameni, și tot de aceea petrece cu noi, cu fiecare rând de oameni, și în tot chipul silindu-se să ne dezlege libertatea voinței din lanțuri străine; iar noi, nepricepuții, după puțin, iarăși ne predăm spre și mai grele lanțuri.

Iubirea înclină libertatea, ca pe o cumpănă.

Deci dacă mintea se va afla iubind momeala străină și sfatul viclean, va înclina cumpăna liberei alegeri spre momeala și sfatul străin. Așa se deschide spărtură în cetate și se năpustesc puhoai de vrăjmași, care așteptau ascunși afară. Și repede urmează pustiire jalnică în cetatea sufletului: împlinirea cu lucrul și repetarea faptei aceleia, până ajunge deprindere sau obicei, înrădăcinarea obiceiului păcătuirii duce întocmirea sufletească și trupească a omului până la neputința de a se mai împotrivi, sau chiar până la a nu vrea să se mai împotrivească. Așa se întâmplă că lucrarea împotriva firii i se face omului „a doua fire” – firea fărădelegii, sau legea păcatului. Asta e tot una cu pierderea darului libertății voinței.

Totuși omul, slăbindu-i puterile, își dă seama că robește vrăjmașului, căci de unde odată pruncii vavilonești erau micuți și-l lua în glumă, acum s-au făcut bărbați și-i simte cum îi fură puterile. Iar lui, din multă păcătuire, i s-a stins puterea voinței de a se împotrivi. Când avea puterile întregi nu asculta povața, iar acum când nu le mai are, le-ar întoarce lui Dumnezeu, dar nu le mai are de unde. Toată vigoarea tinereții o dă cui nu trebuie (o dă

dracului), iar bătrânețea hârbuită, umblă să o dea lui Dumnezeu. Ce socoteală? Câteodată primește Dumnezeu și cioburile, însă numai dacă au mai rămas puteri și pentru cea mai de pe urmă luptă, mai grea ca cea dintâi, (luptă) care e pe viață și pe moarte. Căci vrăjmașul, care pustiește prin patimi, când află că mintea, împinsă de strigarea conștiinței, vrea să facă răscoală împotriva robiei sale, vine cu asuprire mare, dovedind sufletului că n-are chip de scăpare. Iar ca pedeapsă, precum că sufletul a îndrăznit una ca aceasta, diavolul umblă să-l dea legat la un chinuitor mai greu: duhul deznădejdiei.

Așa e de grea robia duhului acestuia, încât sufletul, adunându-și cele mai de pe urmă puteri, dă lupta deznădejdiei. Atunci se află sufletul între viață și moarte. Câte unii mai scapă, alții o duc așa mai mult morți decât vii, iar alții, nemaiputând suferi, li se întunecă mintea și fac și păcatul cel mai de pe urmă: omorârea de sine. Și în sfârșit, altora, de durere, li se rățăcește mintea cu totul, dând în nebunie.

Trebuie să spunem că fiecare din patimile de căpetenie pot duce zidirea lui Dumnezeu până la căderea cea mai de pe urmă, fie ea omorâtoare de sine, fie nebunia, fie chiar îndrăcirea. De pildă, lăcomia de avere, lăcomia de putere și fumul mândriei pe câți nu i-a luat de minte și s-au omorât?! Bolile de pe urma curviei, pe câți nu i-au adus să-și pună capăt zilelor? Care dintre bețivi a sfârșit bine, din cei care n-au vrut nicidecum să se



lase de patima lor? Dar și lenea poate face nebunii, când se vede în primejdii.

De unde atâta pustiire? De la o clipă fără de Dumnezeu a minții, clipă în care vrăjmașul i-a furișat undița iadului pe gât, învăluită meșteșugit

Într-o momeală. Cu momeala plăcerii ispitește pe tot omul, spre patima spre care-l prinde că are povârnire mai mare: pe cel aplecat spre trup cu desfrânarea; pe cel înclinat spre gânduri, cu înțelepciunea veacului acestuia, care pe mulți i-a rătăcit de Dumnezeu și pe puțini i-a întors; pe cei dornici de Cuvântul lui Dumnezeu îi ispitește cu Biblia (II Petru 1, 20), încât în zilele noastre se văd mulți călători la iad cu Scriptura în mână. Toți cei ce umblă după plăceri, de orice fel, nu vor scăpa de primejdii, căci sub orice plăcere e încolăcit un șarpe.



Unii și-au tăiat mintea în scripturi

Cu trecerea de vreme, satana s-a mai iscusit în rele. Pe cine poate să-l întoarcă împotriva lui Dumnezeu, o face, rânjind bucuros; pe cine iubește pe Dumnezeu, dar călătorește fără sfat și

întrebare, îl învață și el să iubească pe Dumnezeu, și-l laudă că bine face, fără să priceapă aceștia că au căzut la laudă străină și că în credința lor s-a încâlцит un fir subțire de putere vrăjmașă.

Vicleanul bagă de seamă ce face Dumnezeu și face și el la fel:

— Trimite Dumnezeu slujitori, trimite și el.

— Trimite Dumnezeu vedenii, se arată și el.

— Propovăduiește Dumnezeu iubirea de oameni fără deosebiri și margini, propovăduiește și el.

Cu un cuvânt, contraface tot ceea ce face Dumnezeu și dă de râpă pe oameni, cu mulțimea înșelăciunilor. S-a făcut de-o îndrăzneală nemaipomenită, încât și lumina dumnezeiască o contraface, nu în înțelesul că s-ar putea apropia să strâmbe adevărata lumină, că l-ar face scrum, ci nălucește și el o lumină, cu care amăgește pe cine poate și-l prinde că umblă cu îndrăzneală după daruri dumnezeiești, înainte de dobândirea smereniei statornice. Așa se preface în chip mincinos și în înger al luminii (II Corinteni 11, 14) și în Hristos mincinos (Matei 24, 24) și îi înșală pe mulți, zicând: „Eu sunt Hristos” (Luca 21, 8) și te trimit să propovăduiești și să faci cutare și cutare...

E vremea de care ne-a prevenit Mântuitorul, zicând: „Băgați de seamă să nu fiți amăgiți, căci mulți vor veni în numele Meu, spunând: «Eu sunt Mesia și ceasul e aproape!» Fiu vă luați după ei!” (Luca 21, 8).

De aceea e bine să lămurim, după putere, și acest ucigaș vicleșug al nălucirilor, fiindcă de la o vreme încoace mulți înșelați se ivesc și multă tulburare fac printre oameni. Iată cum vine cursa aceasta:

Vicleanul are două feluri de momeli, după iubirea omului, care înclină, fie spre pierzare, fie spre mântuire. Este și *o ispită a mântuirii*, în care au căzut mulți înșelați, zicând că-s mântuiți, ori ei n-au săvârșit nici alergarea și nici după lege n-au luptat. Este și *ispita sfînteniei*, este și *ispita misiunii*, sau *a trimiterii de la* precum este și *ispita muceniciei*.

În toate aceste ispite cad cei ce ocolesc osteneala, mințile înguste, care spun că nu mai au nimic de făcut decât să creadă și să se socotească a fi și ajuns sfîntenia, misiunea, mucenicia și celelalte năluciri la minte. Au și ei o osteneală, aceea de a ajunge la darurile mai presus de fire, înainte de vreme și ispitind pe Dumnezeu.

Deci nu-i de mirare că-i dă în robia înșelătorului de minte, ca să-i chinuiască. Câte unii mai aprinși la minte, fie de la fire, fie de la boli, neavând cercarea dreptei socoteli, scâncesc în inima lor după daruri mai presus de fire, îmbulziți de iubirea de sine. Având iubire fără minte, pe care ar vrea să o cinstească cu daruri mai presus de fire. Dumnezeu îngăduie duhului rău să-i amăgească desăvârșit (II Tesaloniceni 2, 11), ca pe unii ce îndrăznesc să se apropie de Dumnezeu, necurați la inimă. De aceea, pentru

îndrăzneală, îi dă pe seama vicleanului să-i pedepsească. Astfel, când atârnă de la Dumnezeu o atare pedeapsă peste oarecare, îl cercetează satana, luând chipul mincinos al lui Hristos, și grăindu-i cu mare blândețe îi trânteste o laudă, cu care-l câștigă fulgerător, și poate pentru totdeauna, ca pe unul ce, pe *calea cea strâmtă și cu chinuri* ce duce la împărăție, umblă după „plăceri duhovnicești”. Iată-l cu momeala pe gât. De acum, după oarecare școală a rătăcirii, când încrederea îi va fi câștigată desăvârșit și-i va fi întărită prin potriviri de semne prevestite, ajunge încrezut în sine și în hristosul lui, încât și moarte de om e în stare să facă, întemeindu-se pe Scriptură.

Iată cum, „puiul de drac” al iubirii de sine, făcându-se bărbat și ajutat prin vedenii mincinoase de tatăl său, tatăl minciunii, strâmbă mintea bietului om, încât i se va părea păcatul virtute dumnezeiască. Ba încă, omorând pe cei ce nu cred că el, i se va părea că face slujbă lui „dumnezeu” (dumnezeul care l-a înșelat pe el) (numeri 25, 7 – 13).

Când stai de vorbă cu câte unul din aceștia, te uimește convingerea și siguranța lui, uneori și legătura cu judecată a cuvintelor lui, și nu poți prinde repede că stai de vorbă cu un înșelat și sărit din minte. Asta, până nu-i afli prima spărtură a minții, de la care apoi toate meșteșugirile vicleanului trebuie să-și dea arama pe față. Trebuie să-i prinzi momeala pe care a înghițit-o și

care, de cele mai multe ori, e căderea la laudă, cu care tatăl minciunii și-a mângâiat pruncul iubirii de sine, pe care l-a clocit cu atâta osârdie cel amăgit de minte.

Și nu e mare mirarea, căci zice un filosof: e destul să primești în minte o singură prejudecată, ca apoi să nu fie prăpăstenie la care să nu ajungi în chipul cel mai logic posibil cu putință. De aceea Biserica înșiră printre păcatele minții și prejudecățile.

O mărturie din Scripturi a celor zise ne va lămuri bine. Era pe vremea prorocilor mincinoși (III Regi 18, 21) din zilele lui Ilie și a regelui Ahab. Prorocul Ilie vestise regelui mustrarea lui Dumnezeu, necazurile și moartea ce-l vor ajunge, în zilele urmașilor să-i.

III Regi, cap. 22:

1. Trecură trei ani fără război între Siria și Israil.

2. În al treilea an s-a dus Iosafat, regele Iudei! a (Ahab) regele lui Israil (urmașii lui Solomon dezbinaseră regatul).

3. Și a zis regele lui Israil către slugile sale: „Știți voi oare că Ramotul Galaadului e al nostru și noi tăcem de atâta vreme și nu-l scoatem din mâna regelui Siriei?”

4. Apoi i-a zis lui Iosafat: „Merge-vei și tu cu mine la război împotriva Ramot-Galaadului?” Iar Iosafat a zis către regele lui Israil: „Cum ești tu, așa-s și eu; cum e poporul tău, așa-i și poporul meu; cum sunt caii tăi, așa-s și caii mei”.

5. Și a mai zis Iosafat, regele lui, către (Ahab) regele lui Israil: „Întreabă dar astăzi, ce zice Domnul?”

6. Și a adunat regele lui Israil ca la patru sute de proroci și le-a zis: „Să merg eu oare la război împotriva Ramot-Galaadului, sau nu?” și ei au zis: „Să mergi, că Domnul îl va da în mâinile regelui!”

7. Și a zis Iosafat: „Fiu mai e oare aici un proroc al Domnului, ca să întrebăm pe Domnul prin el?”

8. Și a zis (Ahab) regele lui Israil către Iosafat: „Mai este un om, prin care se poate întreba Domnul, însă eu nu-l iubesc, căci nu proroceste de bine pentru mine, ci numai de rău acesta e Miheia, fiul lui îmi a”. Și a zis Iosafat: „fiu vorbi așa, rege!”

9. Și a chemat regele lui Israil pe un famen și a zis: „Du-te repede după Miheia, fiul lui îmi a!”

10. Apoi regele lui Israil și Iosafat, regele Iudei, s-au așezat fiecare în tronul său, îmbrăcați în haine domnești, în locul de lângă porțile Samariei și toți prorocii prorocau înaintea lor.

11. Iar Sedechia, fiul lui Ghenaan, și-a făcut niște coarne de fier și a zis: „Așa zice Domnul: Cu acestea îi vei împunge pe Sirieni, până ce-i vei nimici”.

12. Și toți prorocii au prorocit aceleași, zicând: „Să te duci împotriva Ramot-Galaadului, că vei izbuti. Domnul îl va da în mâinile regelui”.

13. Iar trimisul care s-a dus să cheme pe Miheia, i-a grăit acestuia, zicând: „Iată, toți

prorocii prorocesc într-un glas de bine, regelui; să fie dar și cuvântul tău asemenea cu cuvântul fiecăruia din ei”.

14. Dar Miheia a zis: „Viu este Domnul. Ce-mi va spune Domnul aceea voi grăi”.

15. Apoi a venit el la rege și regele i-a zis:

„Miheia, să mai mergem noi oare în război împotriva Ramot-Galaadului, sau nu?” Și a zis acela: „Du-te că vei izbuti, Domnul îl va da în mâinile regelui”.

16. Și a zis regele: Jar și iar te jur, ca să nu-mi grăiești nimic, fără numai ceea ce este adevărat, în numele Domnului”.

17. Și a zis el: „Iată, văd pe toți israiliții împrăștiați prin munți, ca oile ce n-au păstor. Și a zis Domnul: ei n-au domn, să se întoarcă fiecare cu pace la casa sa”.

18. Atunci (Ahab) regele lui Israil a zis către Iosafat, regele Iudeii: „Nu ți-am spus eu, oare, că el nu proroceste de bine pentru mine, ci numai de rău?”

19. Miheia însă a zis: „Nu e așa! Nu eu grăiesc! Ascultă cuvântul Domnului! Am văzut pe Domnul, șezând pe tronul Său și toată oștirea cerească stătea lângă El, la dreapta și la stânga Lui.

20. Și a zis Domnul: «Cine ar îndupleca pe Ahab să meargă și să cadă în Ramot-Galaad?» Unul spunea una, altul alta.

21. Atunci a ieșit un duh și a stat înaintea feței Domnului, și a zis: «Eu îi voi ademeni». Și a

zis Domnul: «Cum?»

22. Iar acela a zis: «Mă duc și mă fac duh mincinos, în gura tuturor prorocilor lui». Zis-a Domnul: «Tu-l vei ademeni și vei face aceasta: Du-te și fă cum ai zis!»

23. Și iată cum a îngăduit Domnul duhului celui mincinos să fie în gura tuturor prorocilor acestora, ai tăi; însă Domnul n-a grăit de bine pentru tine.

24. Atunci s-a apropiat Sedechia, lui Ghenaan, și lovind pe Miheia peste obraz, a zis: „Cum, au doară S-a depărtat Duhul Domnului de la mine, ca să grăiască prin tine?”

25. Dar Miheia a zis: „Iată, ai să vezi aceasta în ziua când vei fugi din cămară în cămară ca să te ascunzi”.

26. Zis-a regele lui Israil: „Luați pe Miheia și îl duceți la Amon, căpetenia cetății, și la Ioaş, fiul regelui.

27. Și spuneți: Așa zice regele: „Aruncați-l în temniță și îl hrăniți numai cu puțină pâine și cu puțină apă, până ce mă voi întoarce biruitor”.

28. Iar Miheia a zis: „Că ai să te întorci biruitor, aceasta n-a grăit-o Domnul prin mine”. Apoi a zis: „Ascultați, toate popoarele!”

29. După aceea a purces regele lui Israil și Iosafat, regele iudeii, împreună asupra Galaadului.

30. Și a zis regele lui Israil către Iosafat: „Eu îmi schimb hainele și intru în luptă; iar tu îmbracă-ți hainele de rege!” Și și-a schimbat hainele regele lui Israil și a intrat în luptă.



31. Regele sirian însă a poruncit celor 32 de căpetenii ale carelor de război, și a zis: „Să nu vă luptați nici cu mic, nici cu mare, ci numai cu regele lui Israil”.

32. Căpeteniile carelor, văzând pe Iosafat, au crezut că acesta este cu adevărat regele lui Israil, și s-au rechezit asupra lui, ca să se lupte cu el. Iosafat însă a strigat.

33. Atunci căpeteniile carelor, văzând că nu e acesta regele lui Israil, s-au abătut de la el.

34. Iar un om a întins arcul și a lovit, din întâmplare, pe regele lui Israil (Ahab) cel cu hainele schimbate, într-o încheietură a platoșei; și acesta a zis căruțașului său: îndărăt și mă scoate din oaste, că sunt rănit”.

35. Și s-a pornit luptă mare în acea zi, și regele (rănit) a stat în căruța sa, în fața sirienilor, toată ziua, iar seara a murit; și a curs sânge din rana sa pe podul căruței.

36. Și la asfințitul soarelui s-a dat de veste la toată tabăra, zicând: „Să meargă fiecare la cetatea lui, fiecare la ținutul lui!”

37. Și murind regele a fost dus m și l-au înmormântat în Samaria.

38. Și au spălat căruța lui în iazul Samariei și câinii au lins sângele lui Ahab, iar desfrânatele s-au scăldat în spălătura acelui sânge, după cuvântul Domnului, pe care l-a grăit (și prin Ilie).

Duhul care a ieșit și a stat înaintea feței Domnului și s-a făcut duh mincinos în gura prorocilor, căruia i-a zis Domnul: „*Du-te și fă cum*

*ai zis!"* e același care a cerut de la Dumnezeu să încerce pe Iov, ca să se arate răbdarea și statornicia dreptului.

Iov 1:

6. Într-o zi îngerii lui Dumnezeu se înfățișară înaintea Domnului și satana veni și el printre ei.

7. Atunci Domnul zise către satana: „De unde vii?” Iar satana răspunse Domnului și zise: „Am dat târcoale pe pământ și m-am plimbat în sus și în jos”.

Cu îngăduirea lui Dumnezeu, satana îi cerne și îi culege pe toți cei ce mai umblă în lumea aceasta după plăceri, chiar duhovnicești, dacă îi prinde că încă nu s-au lepădat desăvârșit de iubirea de sine și de orice spurcăciune a vieții, după atâta și atâta propovăduire a Bisericii. Că patimile acestea îi fac pe oameni să cadă loviți de săgețile laudei și să se trezească cu mintea înșelată și sărită de la locul ei (din socoteala smereniei).

Că iată, pe cei ce nu aveau curăția vieții, lingăii de la curtea regelui Ahab, i-a dat înșelăciunii desăvârșite a duhului minciunii, și sfatul lor era ispită regelui iubitor de slavă deșartă, ispită în care trebuia să cadă și regele, ascultătorul lor, pentru păcatele sale.

Ca și înșelații aceia, care l-au pălmuit pe adevăratul proroc al lui Dumnezeu, așa și prorocii mincinoși din zilele noastre sunt de o îndrăzneală nemaipomenită și pălmuiesc smerenia, dându-se pe sine de ceva mare: „Ilie”, „Ioan”, „Hristos”,

„Fiul Omului”, „Dreptul Judecător” și așa mai departe. Pretind ascultare de la oameni pentru că „Dumnezeu” i-a trimis să spună la lume lucruri de care îți țiue urechile, auzindu-i.

Pe semnele următoare se pot cunoaște că nu mai sunt întregi la minte:

1. Se dau pe sine de ceva mare, cum s-au dat de altfel toți ereticii (rătăciții) vremurilor, pe care însă i-a afurisit Biserica prin Sfintele Soboare.

2. Cad la laudă, având o smerenie mincinoasă.

3. Se țin pe sine mai presus de Scriptură (unul chiar mi-a rupt-o), mai presus de Biserică și Sfinți.

4. Mor după a fi ascultați și crezuți de oameni.

5. Fierb de mânie când nu sunt luați în serios.

6. Adesea au „grăire în duh”, cu „duhul” care-i poartă și-i învață.

7. Nu vor, nici în ruptul capului, să-și controleze prin preoți cele auzite de la „duhul” lor.

8. Câte unii, cu toate acestea, arată o evlavie neobișnuită: mărturisind pe Hristos, pe Maica Domnului, făcându-și Sfânta Cruce, bătând mătănii, sărutând icoanele, ba și Sfânta împărtășanie luând și jurându-se că-s oamenii lui Dumnezeu, iar ei sunt înșelați.

9. Fac pe prorocii și împrăstie spaima în oameni. Multe prorocii li se împlinesc, dar multe nu. Asta atârnă de puterea de străvedere a „duhului” care le spune ce le spune, ca unul ce n-

are învelitoarea trupului și de aceea prinde cu oarecare vreme înainte cele ce le apropie Dumnezeu de oameni. Dar asta nu e prorocie.

10. În numele „dumnezeului” lor sunt în stare să omoare om, întemeindu-se pe Scriptură, că și Avraam a fost în stare de o atare ascultare, iar Fineas a și făcut aceasta, și i-a socotit acestuia râvnă pentru Dumnezeul său (numeri 25, 7 – 13).

Cu amăgirea ascultării până la uciderea de om, a încercat vrăjmașul pe mulți, în toate vremurile, chiar și pe pustnici, darămite pe oamenii lumii.

Prin urmare, fiind așa de săritori cu ascultarea și credința la povețele „duhului lor” pe care-l cred că e Hristos, (și nu e), sunt într-adevăr o adevărată primejdie printre oameni; teroriști (pentru cei slab credincioși).

11. Sar de la un lucru la altul și leagă lucruri fără nicio legătură. Tâlcuiesc greșit, strâmbă adevărul și se propovăduiesc din Scripturi mai mult pe ei înșiși decât pe Dumnezeu, mergând grăbit spre cea mai de pe urmă sfârâmare și sărire a minții.

12. În preajma lor simți tulburare și primejdie, căci mulți dintre ei au fost pe la casa de nebuni, sau vor trebui să se ducă.

Nu-i ocărâm, ci ne păzim, și învățăm și pe alții să se păzească și ne înfricoșăm cât de groaznic și-au tăiat mintea în Scripturi (II Petru 1, 20).

Totuși, pe cât se poate, să încercăm să-i

înțelegem, lămurind adevărul lucrurilor și meșteșugirile vicleanului. E știut că făcând omul gândurile și voile celui rău, intră acela în el. Sau, altfel zicând: iubind cele rele, pe firul acestei iubiri intră vrăjmașul în cetate, adică prin cele de-a stânga, relele.

Când însă vede că nu poate amăgi pe om cu cele de-a stânga, sare în cealaltă margine, de-a dreapta de tot, căutând acolo să-l amăgească, ca să-i dea omul crezare<sup>31</sup>. Îi trânteste o laudă pentru mulțimea credinței în Dumnezeu și a iubirii virtuții, și-l îndeamnă ca fără măsură și fără întrebare să se silească în acestea.

Pe unul îl trezea la rugăciune, silindu-se să-i strecoare în minte și în inimă părere mare despre sine, precum că pe „el” îl trezesc „îngerii” la pravilă. Sau, dacă cel ochit spre înșelare nu e chiar așa de virtuos, îi mai îngăduie, ba să fumeze, ba să bea, zicându-i prin gândurile lui că-i trebuie putere și că nu-i păcat. Pe unul l-a săgetat arătându-i-se în chipul lui „Hristos”, și spunându-i: „Pentru dumneata mai răsare soarele!” Douăzeci și cinci de ani pe urmă l-a mai dăscălit, ca să ajungă să se creadă pe sine că el este „Fiul Omului” din Scriptură, care va despărți oile de capre și va întemeia împărăția lui Dumnezeu pe

---

31 Firul iubirii omului are două capete: de-a stânga iubirea celor rele și de-a dreapta iubirea virtuții; diavolul îl cântărește atent pe cel ochit spre înșelare spre ce înclină și-l săgetează apoi fie cu laude pentru virtuți fie cu îndemnuri spre păcate. Extremele sunt ale diavolului și abia mijlocul, adică dreapta

pământ, și că în zilele lui va fi sfârșitul și judecata se va face prin el.

Firul acestei iubiri, fie că înclină spre păcate, fie că înclină spre Dumnezeu, vrăjmașul caută să-l prindă de capete, nesfiindu-se, ucigașul, să se dea drept „Dumnezeu”, numai să te prindă. De aceea au zis Părinții că întotdeauna extremele sunt ale diavolului. Adică și prea mare iubire de Dumnezeu – înainte de vreme – poate fi pricină de cădere: o iubire oarecum pământească, pătimasă, neliniștită, nesenină, necurată și pironită.

Grija la minte! căci războiul nevăzut cearcă pe toată lumea și n-a cruțat nici iubirea de Dumnezeu a Apostolilor!

Deci, ca să pricepem tocmai lucrul acesta socoteală, e acela care-l duce pe creștin în brațele lui Dumnezeu.

subțire, și rostul pentru toți al celor scrise, ne folosim de icoana celor trei iubiri, a celor trei ucenici ai Domnului: Petru, Iuda și Ioan.

Greșelile Iubirii și dreapta socoteală

Acești ucenici ai Domnului, din pricina iubirii lor aprinse, fiecare a făcut câte o greșală. Doi s-au îndreptat, unul s-a surpat. Astfel, când oamenii dintr-o cetate oarecare, necunoscându-i n-au vrut să-i primească, Iacob și Ioan au zis: „să ne rugăm ca Ilie să pogoare foc din cer peste ei, să-i ardă”. (Luca 9, 54). Cinstea și prețul pe care-l avea Domnul în inima lor, precum și râvna sau iuțimea lor, încă nu le aveau în cumpănă și cu dreaptă socoteală, și așa au ars o greșală. Mântuitorul i-a

adus la blândețe și la dreapta socoteală, învățându-i: „Nu știți ce duh grăiește prin voi acestea!”... (Luca 9, 55).

Petru, după frumoasa mărturisire de credință:

„*Tu ești Hristos, Fiul lui Dumnezeu celui viu*” (Matei 16, 16) și după lauda Mântuitorului, Care oarecum în așa fel i-a spus-o încât chiar să-l ferească de primejdia laudei și a părerii de sine, când Iisus a început să le spună despre patimile și răstignirea Sa, iubirea lui Petru n-a putut răbda o socoteală ca aceea și sări cu gura: „*Doamne, să nu-ți fie Ție una ca aceasta!*” (Matei 16, 22). Atunci, ca unul ce n-avea și cunoștința tainelor lui Dumnezeu, care să țină cumpăna dreaptă cu puterea iubirii aprinsă și înțeleasă omenește, capătă de la Domnul palmele acestea: „*Înapoia mea, satano! Sminteală îmi ești*” (Matei 16, 23). Sigur că nu Petru era satana, ci un gând al satanei intrase repede în Petru, căci era o spărtură, o descumpănire între puterile lui sufletești: cunoștință, dragoste și iuțime<sup>32</sup>. Și se vede că încă nu s-a tămăduit cu îndreptarea aceea. Mai bătrân fiind și mai greu de leac, iubirea lui încă nu se strămutase, ca a lui Ioan – toată pentru Mântuitorul – ci mai ținea ceva și pentru sine. Mântuitorul îl cunoaște și-i prevestește lepădarea cea de trei ori în curtea lui Caiafa. Petru iarăși a sărit cu gura, zicând că nu; dar la urmă a trebuit să constate că a mai luat trei palme peste obraz,

---

<sup>32</sup> Puterile sufletești: cunoștința, dragostea și iuțimea sunt tot una cu mintea, iubirea și voința, (n.ed. 2012)

pentru iubirea care n-o dăduse toată lui Dumnezeu, precum se făgăduise, ci mai ținuse și pentru sine.

Sfânta Predanie zice că atâta a plâns Petru și s-a pocăit, încât lacrimile tăiaseră brazde pe obrazii săi.

Iuda, ucenic al Mântuitorului și el, având minte, iubire și voință, însă după felul lui, iarăși ne dă o pildă și o învățătură. Iuda voia ca și Mântuitorul să iubească ceea ce iubește el, adică să întemeieze o împărăție pământească a Cerurilor, și Iisus să se facă împărat, iar pe el mare sfetnic și vistiernic al arginților. Că tare era umilit să fie trimis desculț, fără straiță și numai cu toiag (Marcu 6, 8) și să propovăduiască o împărăție pe care n-o vedea cu ochii săi de lut, și pentru care n-avea decât o zdreanță de pungă goală.

Așa fiind făcut, parcă era de un gând cu tot neamul său, deși Mântuitorul l-a iubit și l-a înzestrat cu daruri întocmai ca și pe ceilalți; totuși el a rămas evreul fără leac, iubind un „dumnezeu al veacului de acum” (II Corinteni 4, 4), iar pe Iisus, Care nu corespundea iubirii sale pământești, L-a vândut pe treizeci de arginți, câștig ce-a mai putut să scoată pentru slujba pe trei ani.

Cele două capete ale iubirii sale erau prinse de diavol; se iubea pe sine și iubea pe Dumnezeu numai dacă Dumnezeu îi asigura mulțumirea iubirii sale de sine. Ceea ce adevăratul Dumnezeu n-a putut să-i îplinească, și de aceea s-a lăsat



păgubaș. Mântuitorul a încercat totul cu beteagul Său ucenic, dar în zadar. I-a dat și Sfânta împărtășanie cu Sine, dar în loc să se tămăduiască, atunci intră mai cu putere satana în el (Ioan 13, 27) și Mântuitorul – în grai omenesc zicând – S-a dat bătut, spunându-i: „*Ce faci, fă mai curând!*” că nu puteau dracii face nimic de nu le îngăduia Dumnezeu...

A avut și el o clipă de trezire, dar nu mai era el stăpân pe sine, ci acum era mai tare noul său „stăpân”, care îl trăgea la plata spânzurătorii... (Fapte 1, 18) și nu i-a mai dat vreme...

Iată ce primejdie grozavă e acea iubire de sine, care nu se dăruiește lui Dumnezeu și nu se pleacă sfatului decât cu fățărnicie: necaz mare și jug greu peste fiii lui Adam (Sirah 40, 1).

Unirea celor doi sau trei în numele lui Dumnezeu e o minune nevăzută în suflet, e venirea iușimii, a cunoștinței și a dragostei la cumpăna liniștită a dreptei socoteli – știutoare de taine și știutoare de măsuri (Romani 12, 13), și aceasta e ceea ce urmărim cu orice prilej, ca pe un dar și un dor al lui Dumnezeu. Ne trebuie – grăind mai pe înțeles – mai multă inimă în minte și mai multă minte în inimă, căci altfel, fără lucrarea de unire a preafericitului nume, o iau razna și inima și mintea.



### Măsura darului de sus

„Cine nu se leapădă de sine, nu poate să vină după Mine” (Luca 9, 23). Cine nu poate să întrebe și nu se poate pleca sfatului unui părinte duhovnicesc, sau nici măcar nu-l caută, nu-L găsește pe Iisus. Dacă totuși vrea să se țină de urma lui Dumnezeu, fiind însă cu inima și mintea întinate de mândrie și părere de sine, dă de înșelăciuni. De aceea-s rânduiți duhovnicii, să cumpănească duhurile ce străbat prin oameni, să cunoască măsurile fiecărui ins, și încotro îi înclină cumpăna.

Încă de mult mărturisea Prorocul Iordanului că: *„Piupoate un om să ia nimic, dacă nu i s-a dat lui din Cer”* (Ioan 3, 27). Dar tot așa zic și cei înșelați. Cum să prindem înșelăciunea de gât? Foarte ușor de prins. Cei ce cu adevărat au darul de la Dumnezeu, vin la duhovnic să întrebe, pe când cei înșelați nu vor să vină ci se țin pe sine mai presus de orice. Ei nu mai știu că fără de smerenie nu dai de Dumnezeu, ci de înșelătorul; fără întrebare, nu intri pe poartă ci sari pe aiurea

și cu tâlharii te socotești. Râvna fără întrebare și părerea (de sine) sar măsura.

„În puterea darului ce mi s-a dat, spun oricui, care este între voi, să nu năzuiască mai sus decât i se cuvine să năzuiască, ci să cugete cumpănit, fiecare precum Dumnezeu i-a împărțit măsura credinței” (Romani 12, 3).

Asta ne-o spune Sfântul Pavel, care deși a văzut lumina puternică din Cer și a auzit glasul adevăratului Iisus Hristos, Care i-a descoperit rostul sfintei Sale nevăzute arătări, totuși, spre asigurarea și învățarea smereniei, l-a trimis orb la sluga Sa în Damasc:

4. Și căzând pe pământ, a auzit glas zicând lui: Saule, Saule, ce mă prigonești?

5. Iar el a zis: Cine ești, Doamne? Iar Domnul au zis lui: Eu sunt Iisus pe care tu îl prigonești; cu greu este ție a lovi cu piciorul împotriva boldurilor.

6. Și tremurând și spăimântat fiind, a zis: Doamne, ce voiești să fac? Și Domnul a zis către el: Scoală-te și intră în cetate, și se va spune ție ce trebuie tu să faci.

7. Iar bărbații care mergeau pe cale cu el stăteau încremeniți, auzind glasul și pe nimeni văzând.

8. Și s-a sculat Să ui de la pământ, și deschizând ochii săi pe nimeni nu vedea; și ducându-l de mâini, l-au băgat în Damasc. (Fapte Ap. 9, 4 – 8).

Acesta, vestit și el de Mântuitorul: 9. Și a fost trei zile nevăzând, și nici nu a mâncat, nici nu a

băut.

10. Și era un ucenic în Damasc, anume Anania, și a zis către el Domnul în vedenie: Anania. Iar el a zis: Iată cu, Doamne.

11. Iar Domnul au zis către el: Sculându-te, mergi pe ulița ce se cheamă Dreaptă și caută în casa lui Iuda pe Saul anume, Tarsenean; că iată se roagă.

12. Și a văzut în vedenie pe un bărbat anume Anania intrând și puindu-și pe el mâna, ca iarăși să vadă.

13. Și a răspuns Anania: Doamne, auzit-am de la mulți pentru bărbatul acesta, câte rele a făcut sfinților Tăi în Ierusalim;

14. Încă și aici are stăpânire de la Arhierei să lege pe toți care cheamă numele Tău.

15. Și a zis către el Domnul: Mergi, că vas ales este Mie acesta, ca să poarte numele Meu înaintea neamurilor și a împăraților și a fiilor lui Israil;

16. Că eu voi arăta lui câte i se cade să pătimească el pentru numele Meu.

17. Și a mers Anania și a intrat în casă, și puindu-și pe el mâinile a zis: Saule frate. Domnul Iisus, care s-a arătat ție pe calea care veneai, m-a trimis ca să vezi și să te umpli de Duh Sfânt

18. Și îndată a căzut de pe ochii lui ca niște solzi, și a văzut îndată și botezat.

19. Și luând mâncare, s-a întărit. Și a fost Saul cu ucenicii care erau în Damasc câteva zile

20. Și îndată în sinagoge a propovăduit pe

Hristos, că acesta este Fiul lui Dumnezeu.

21. Și se mirau toți cei ce-l auzeau, și ziceau: Au un este acesta cel ce a prădat în Ierusalim pe cei ce chemau numele acesta, și aici pentru aceea a venit, ca legați pe ei să-i ducă la arhierei?

22. *Iar Saul mai vârtos se întărea și tulbura pe Iudeii cei ce locuiau în Damasc, dovedind că acesta este Hristos.* (Fapte Ap. 9, 10 - 18), l-a primit, l-a lămurit și l-a înnoit cu Botezul. Același Pavel, după altă multă învățătură, trudă și propovăduire, după alte vedenii, semne și răpire în Rai, totuși s-a dus la Ierusalim să se întâlnească cu ceilalți Apostoli și să le spună și lor Evanghelia pe care o vestea el, ca nu cumva să fie înșelare și toată truda lui zadarnică:

2. Și m-am suit după descoperire; și le-am spus lor Evanghelia care o propovăduiesc întru neamuri, iar deosebi celor mai aleși, ca nu cumva în deșert să alerg sau să fi alergat.

3. Ci nici Tit, care era cu mine, Elin fiind, n-a fost silit să se taie împrejur;

4. Dar pentru frații cei mincinoși ce venise, care intrase pe ascuns să iscodească slobozenia noastră, care avem întru Hristos Iisus, ca pe noi să ne supuie robiei.

5. Căroră nici cât este un ceas nu ne-am plecat a ne supune, ca adevărul evangheliei să rămâie întru voi.

6. Iar de către cei ce se socoteau a fi ceva, oricare cândva erau, nu am grijă: Dumnezeu fața omului nu primește; că cei ce se socoteau a fi

ceva, nimic nu mi-au adăugat mai mult.

7. Ci încă împotriva, văzând că mi s-a încredințat mie Evanghelia netăierii împrejur, precum lui Petru a tăierii împrejur.

8. Că cel ce a lucrat lui Petru spre apostolia tăierii împrejur, a lucrat și mie întru neamuri;

9. Și cunoscând harul cel dat mie, Iacov și Îliifa și Ioan, care se socoteau a fi stâlpi, au dat mie și lui Varnava dreapta împărtășirii; ca noi la neamuri, iar ei la tăierea împrejur. (Galateni 2, 1 - 8). Așa îl povățuia nu îndoiala ci, smerenia.

În fiecare ins a închis Dumnezeu chemarea către tot rostul și lucrul, pe care - la vreme - le va avea între oameni. Astfel, Efeseni, cap. 4:

11. El a dat pe unii ca să fie Apostoli, pe alții Proroci, pe alții binevestitori, pe alții păstori și învățători.

12. Spre desăvârșirea sfinților, la lucrul slujbei, spre zidirea trupului lui Hristos.

13. Până când toți vor fi ajuns la unitatea credinței și a cunoștinței Fiului lui Dumnezeu, la starea bărbatului desăvârșit, la măsura plinirii vârstei lui Hristos.

14. Ca să nu mai fim copiii și jucăria valurilor, purtați înapoi și încolo de orice vânt de învățătură, prin înșelăciunea oamenilor, prin vicleșugul lor, spre uneltirea rățacirii.

15. Ci fiind credincioși adevărului, prin iubire să creștem întru toate pentru El, care este capul - Hristos.

El unește cele învrăjbite, El ne măsoară

darul, El ne cheamă la lucrul în vie, El pe fiecare în parte ne ajută - dacă nu uităm să-L chemăm - iar spre desăvârșirea obștii El luminează slujitorii.

Sunt, între cei trimiși de Dumnezeu, și oameni ce au darul să vadă dincolo de zare, să audă graiuri și cuvinte mai presus de fire. Dar aceștia la vreme de mare însemnătate pentru ei, când li se deschide ochiul vederii și urechile auzirii celor de dincolo, să nu întârzie a căuta povățuirea unui duhovnic, ce are să le ferească inima și mintea de bucurie străină, și care îi va ocroti cu dulama smereniei.

Că dacă nu fac așa, cu tot darul de sus, pot cădea pradă înșelăciunii. Iată cum: Darurile lui Dumnezeu ascunse întru noi, noi nu le știm dar satana le vede, și, ca un tâlhar viclean, pândește vremea darului de sus să se deschidă în viața noastră, și de nu-l va afla acoperit de smerenie și dreaptă socoteală, varsă el, ca pe un jgheab, pustiirile lui pe făgașul lui Dumnezeu.

Deci, de ți-a dat Dumnezeu un dar, asigură-l cu întrebarea și ocrotește-l cu smerenia, și cu atât mai vârtos nu ieși din sfatul unuia dintre nebăgații în seamă slujitori ai lui Dumnezeu, *cât ești mai mare, mai mult te smerește, și înaintea Domnului vei afla Har*", zice înțeleptul (Sirah 3, 18) Căci de n-ai îndemânarea aceasta, atunci darului vederii tale i se va arăta un Hristos mincinos și urechilor tale le va grăi satana, care se va da pe sine „Hristos” și te va amăgi desăvârșit.

„... Se vor ridica hristoși mincinoși și proroci

mincinoși și vor da semne mari și minuni, ca să amăgească, de va fi cu puțință și pe cei aleși” (Matei 24, 24).

Hristoșii și prorocii mincinoși, de care ne previne Mântuitorul din vreme, sunt viclenii de dincolo de zare, care fac silă mare și mult meșteșugită ca să fie primiți ca atare de oameni și care, răcnind, caută pe cineva să-i vadă și să-i asculte. Nu cumva le e vremea aproape, că tare – și mai fac de cap?

Mântuire este și pentru cei înșelați, când își vor cunoaște înșelarea și se vor pocăi de ea. Iuda, însă, n-a mai avut vreme...

Iată pe scurt pricinile pentru care Predania Bisericii răsăritene se ferește de vedenii și-și ferește și fiii, întrucât acestea nu sunt neapărat trebuitoare mântuirii, și, desăvârșirea la care suntem chemați, lasă în urmă orice vedenie.

Nevoințele desăvârșirii

Porunca desăvârșirii s-a dat încă prin Legea Veche evreilor:

44. Că eu sunt Domnul Dumnezeuul vostru, și vă veți sfinți, și sfinți veți fi, că sfânt sunt Eu.

Domnul Dumnezeuul vostru, și să nu pângăriți sufletele voastre.

45. *Că eu sunt Domnul cei ce v-am scos pe voi din pământul Egiptului, ca să fiu vouă Dumnezeu, și să fiți sfinți, că sfânt sunt eu Domnul.* (Levitic 11, 44 – 45), dar cu deosebire s-a dat prin Legea Nouă creștinilor: „*Fiți dar voi desăvârșiți, precum și Tatăl vostru cel din ceruri*



*desăvârșit este"* (Matei 5, 48). Desăvârșirea și sfințenia sunt cele ce măsoară apropierea sau depărtarea noastră de Dumnezeu. De aceea, în trei cete se rânduiesc ostașii războiului duhovnicesc, în: 1. chemați, 2. aleși și 3. credincioși (Ap. 17, 14), sau cu altă numire: 1. Începători, 2. sporiți și 3. desăvârșiți.

Dar s-a ales o ceată de creștini care găsesc înăuntrul lor îndemnarea sau chemarea numai spre viața duhovnicească, ca singurul rost vrednic de viață. Aceștia sunt călugării.

Precum când merg la oaste, oamenii lumii lasă toată grija de acasă, ca să nu-i încâlcească în vremea ostășiei, așa și nevoitorii mântuirii lasă toată grija lumii, pentru împăratul Cerurilor.

Dacă la intrarea în viață sunt de ajuns poruncile și sângele Mielului, pentru ajungerea desăvârșirii, însă, sfaturile evanghelice ni se fac porunci. Printre acestea, cea dintâi e lepădarea de lume. Cine se leapădă de lume nu mai stă la cumpănă între prețul lumii întregi, (de i-ar da-o cineva toată în stăpânire până la sfârșitul veacului), și între prețul sufletului, curățit și strălucit de slava lui Dumnezeu, în viața de apoi. Față de slava aceea, ale lumii de aici, toate sunt gunoi (Matei 16, 26; I Ioan 2, 17).

Lepădarea de lume e o convingere pe care poți să o ai și în mijlocul lumii stând, precum poți să n-o ai și în mijlocul pustiei petrecând. Dar cei ce se mântuiesc, toți trebuie s-o aibă.

Călugării deci, vrând să învețe știința

mântuirii (Luca 1, 77), sau meșteșugul izbăvirii din cele de aici și strămutarea în cele de dincolo, dau aceste trei sfinte făgăduințe: sărăcia, fecioria și ascultarea.

Făgăduințele acestea, când sunt făcute dintr-o convingere statornică, surpă pe rând toate patimile și izbăvesc pe nevoitor de toate cursele vrăjmașului; căci acestea sunt sfaturile evanghelice și urmarea Mântuitorului. Astfel, sărăcia e dezlipirea sufletului de orice lăcomie de avere sau iubire de arginți, precum și dezlipirea de gândul averii. Cel dezlipit cu sufletul de acestea, de va avea și avere în grijă, nu va fi împătimit de ea, și nu-și va pierde cumpătul când s-ar întâmpla s-o piardă.

Fecioria stă împotriva a toată desfrânarea. Nevoința ei urmărește să aducă firea la liniște sau la nepătimire, ca o stare de la sine înțelea a firii, pe care firea a avut-o odată.

Ascultarea, însă, e făgăduința cea mai grea: mucenicia pe viață. Toți i-au zis așa. Greutatea ei cu adevărat stă și în îndărătnicia firii, sălbăticită de păcate, dar stă și în scăderile povățuitorilor. De n-au cuvântul acoperit cu viața, de n-au viața duhovnicească sporită și patimile stinse, n-au cu ce te îndemna la ascultarea desăvârșită, decât cu puterea mărimii sau cu mărimea puterii.

Înțeleg o ascultare, care oprește mintea ascultătorului de a mai cumpăni cuvântul, și sare să-l facă întocmai, chiar de l-ar costa viața. El nu mai face nicio socoteală cu viața, liniștit că

duhovnicescul lui părinte i-a luat grija vieții, și l-a scutit de toate primejdiile socotirii. Desăvârșit nu poți asculta decât de un sfânt. Aceștia, însă, fug de slujba poruncirii.

Totuși, spre folosul vieții duhovnicești, este de mare câștig ascultând pe oricine; căci ascultarea e rânduită împotriva patimilor minții: mândria, părerea și slava deșartă, și cine are de gând să scape de acestea, nu stă să cumpănească sfințenia mai marelui (a preotului duhovnic). Ascultarea desăvârșită e vestita „tăiere a vocii”, care de multe ori e totuna cu tăierea capului. Ascultătorul desăvârșit nu mai are război cu necazurile ce vin de pe urma iubirii de sine și nici lupte cu grija vieții, care l-a scos din Rai. Ascultarea e lepădarea de sine, luarea crucii în fiecare zi (Luca 9, 23) și urmarea Mântuitorului. Ea ne învață smerenia, care ucide toate patimile și liniștește sufletul. Ea stinge orice frământare și oprește orice inițiativă, deci toată energia, cu vremea, trebuie să se convertească în virtuți duhovnicești.

În fiecare om este închisă o măsură a lui, după cum ne asigură și Sfântul Pavel (Romani

12, 3), peste aceasta să nu treacă nimeni, dar nici să nu se lenevească nimeni s-o ajungă. Arătarea și împlinirea în firea noastră a tuturor darurilor nașterii noastre de sus, din Duhul Sfânt, e ceea ce numim desăvârșirea, cea la măsura fiecărui ins. Fiecare e înzestrat și trimis să împlinească un rost al lui Dumnezeu între oameni. Dezvelirea și înțelegerea acestui rost sau destin,

ascuns în noi, în fiecare, după atotștiința de mai înainte (Romani 8, 29) a lui Dumnezeu, nu poate fi dezgropat fără cunoștința și luarea aminte a unui duhovnic iscusit, care are grija și meșteșugul să înlătore din tine voia ta cea nepricepută, ca să poată avea loc voia cea bună a lui Dumnezeu, care este ascunsă în tine. Duhovnicul, sau starețul, ajută și dezvăluie toate intențiile lui Dumnezeu din fiii săi, dăruite lor după măsura credinței, ce vor avea s-o aibă.

De aceea toți nevoitorii trebuie să-și găsească duhovnic, deoarece în cele duhovnicești tot ce nu e din povățuire orânduită și sub ocrotirea smereniei, duce la înșelare și la mai mare rătăcire, decât însăși patimile.

„Prin știința lui, dreptul, sluga Mea, va îndrepta pe mulți” (Isaia 53, 11).

Prin acea prietenie a lui (a duhovnicului) cu Dumnezeu, despre care nu ne mai tocim, el va întoarce sau va atrage voia omului la voia lui Dumnezeu, vrând și tu, ce vrea Dumnezeu. Atunci va fi în noi ascultarea care era în Hristos Iisus (Filipeni 2, 8), și dreptul, sluga lui Dumnezeu, va întoarce dragostea omului la dragostea lui Dumnezeu, iubind și tu ce iubește Dumnezeu; atunci va fi în noi simțirea care era în Iisus (Filipeni 2, 5). Duhovnicul va întoarce și mintea noastră de la atâta umblare pustie în afară, și o va face scaun al lui Hristos-Dumnezeu, în care sunt ascunse toate comorile cunoștinței și ale înțelepciunii (Coloseni 2, 3).

La aceste stări însă nimeni să nu încerce să ajungă singur, căci nu va ajunge, sau va ajunge rău. Toate darurile închise în destinul nostru sunt îngrădite cu suferințe și numai la atâtea daruri ajungem, prin câtă mulțime de suferințe putem răzbi cu bucurie. Numai atâta bine putem face, câtă suferință putem ridica de pe el. Numai atâta mângâiere putem aduce printre oameni, câtă amărăciune putem să bem în locul celor ce vrem să-i mângâiem. Atâta strălucire va arăta iubirea de Dumnezeu și de oameni în noi, sau atât de puternice vor fi mila și adevărul în noi, câtă văpaie de ură înfruntăm bucuroși pentru Dumnezeu și oameni. Și așa mai departe.

E bine de știut și aceea că darurile lui Dumnezeu dau o mare putere de a suferi, cu seninătate, orice potrivnicie în calea darului și, răbdându-le cu liniște, toate piedicile cad pe rând, printr-o nevăzută rânduială dumnezeiască.

Lupta începătorului este lupta izbăvirii de patimi; straja atenției la porțile simțurilor, ca să nu intre pruncii vavilonești, care făcându-se bărbați, ar fi mai greu de scos. Deci, cum se arată aceia să-i și lovească de Piatră ca să nu ajungă cu ei până la luptă. Năvala de gânduri să nu descurajeze pe începători; toată grija să-i fie, să nu primească gândurile. A nu avea gânduri e tot așa de cu neputință, ca și a crede că poți opri vântul. Cu orânduire dumnezeiască, vin și vremuri fără furtună.

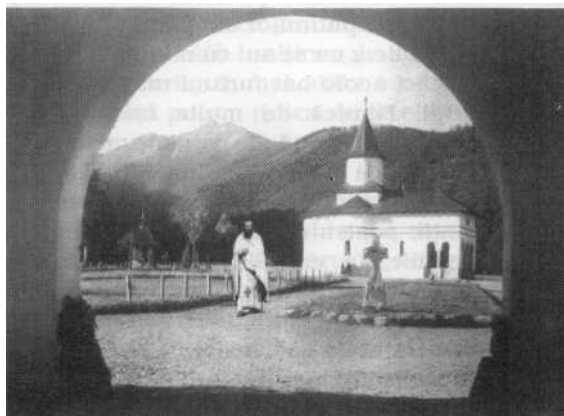
Începătorii pot să vadă cum numele

Mântuitorului îi izbăvește de asuprairea momelilor vicleanului - ceea ce-i îndatorează cu o mare smerenie înaintea lui Dumnezeu, știind că se luptă Dumnezeu în locul lor. Partea începătorilor este nevoința de a usca izvoarele patimilor din pământul inimii, precum și grija de a nu se sui cu mintea în văzduhul părerii, căci acolo bat furtuni mari și se rup aripile minții. Fiindcă de multe ori e atrasă mintea dincolo și, furată de vrajă cum e, ușor poate fi mușcată de bucuria străină. Sfinții Părinți ne atrag luarea aminte să ne împotrivim acestei răpiri a minții, pentru că dincolo, mari și multe sunt primejdiile, în care începătorii pot să-și frângă mintea. Începătorii trebuie să stea cu mintea de strajă la porțile sufletului, ca să nu intre foc străin în cetate.

Vremea nevoinței pentru unii e mai scurtă, pentru alții mai lungă, pentru unii mai ușoară, pentru alții mai grea, și pentru foarte mulți ține toată viața. Iar pentru cei ce nu judecă pe nimeni. Mântuitorul zice că fără nevoință intră într-o împărăție (Luca 6, 37).

Fără uscarea izvoarelor rele, fără scoaterea din rădăcină a patimilor - iar locul să fie ars cu lacrimile de pocăință - fără netezirea scurmăturilor pe care le-au făcut porcii patimilor: dealuri și văi, nu e chip de a primi pe Iisus și a ajunge în ceata a doua a luptătorilor, a celor sporiți. Ceata începătorilor stă sub fericirea sărăciei desăvârșite. Nimic n-a mai rămas de care să le mai fie inima prinsă (din cele de aici), nici de

ei înșiși. Cât despre patimi, singura lor avuție, prin nevoința cea de bunăvoie, au risipit-o și au ajuns săraci de avuția aceea și s-au făcut ca un crin în pustie.



Părintele Arsenie Boca la Mănăstirea Brâncoveni de la Sâmbăta de Sus

Cei curați cu inima

Măsura celor sporiți stă sub fericirea fecioriei, sau a celor curați cu inima. Că una e să făgăduiești că vei petrece în feciorie și alta e să ajungi cu adevărat starea nevinovăției și nepătimirea. Cei ce-și întorc mânia și pofta de la cele de aici, unde altfel ar fi zăcut în contra firii, aceia scapă de bărbatul sau femeia dintr-înșii și vin la starea unui suflet de fecioară.

Sufletul, ajuns la starea de fecioară, are parte de crinul Bunei Vestiri a nașterii lui Hristos într-însul. În vremea aceasta, sortită dezvelirii darurilor dobândite prin Sfântul Mir, se întâmplă că sufletul trebuie să treacă prin nevoințe fără de voie, neatârnatore de el, care însă-i vin prin

dumnezeiască orânduire, împlinind ceea ce-i mai lipsea din lămurirea la care s-a supus prin nevoițe de bunăvoie. În vremea aceasta lucrează asupra nevoitorilor puterea cea mai presus de fire a Duhului Sfânt. Dar, să nu uităm: numai după ce ei, prin nevoițele cele de bunăvoie au adus toate puterile sufletului<sup>33</sup> din robia lucrării contra firii, la lucrarea potrivită cu firea, spre care le erau date. Odată dobândită această convertire și armonie lăuntrică a puterilor, vine și lucrarea cea mai presus de fire și ajută creșterea și rodirea darurilor

Duhului Sfânt, potrivit orânduirii lui Dumnezeu cu fiecare.

Prunc nou s-a născut firii, pe care o întoarce la starea de fecioară, fără prihană. Iar pruncul creștea și se întărea cu Duhul, umplându-se de înțelepciune, și Harul lui Dumnezeu era cu El (Luca 2, 40). El e steaua de dimineață, care răsare în inimile credincioșilor (II Petru 1, 19), după cum zice Petru. El e Dumnezeu-Lumină - lumina ta - cea care era învăluită de întunericul neștiinței din vremea patimilor, care va răsări ca zorile din nou și va grăbi tămăduirea ta:

7. Frânge celui flămând pâinea ta și pe săracii cei fără de casă, adu-i în casa ta; de vezi pe cei gol, îmbracă-l, și nu trece cu vederea pe cei ce sunt din sămânța neamului tău.

8. Atunci va ieși de dimineață lumina ta, și

---

<sup>33</sup> Puterile sufletești sunt: cunoștința, dragostea și iuțimea, sau mintea, iubirea și voința.



sănătatea ta curând va răsări, și va merge înaintea ta dreptatea ta, și slava lui Dumnezeu te va înconjura.

9. Atunci vei striga și Dumnezeu te va auzi, și încă grăind tu, va zice: aici sunt; și vei lepăda de la tine legătura și întinderea mâniei și cuvântul cel de cântare.

10. Și de vei da flămândului pâine din sufletul tău, și de vei sătura sufletul cel necăjit, atunci străluci întru întuneric lumina ta și întunericul tău ca amiazăzi.

11. Și va fi Dumnezeul tău cu tine pururea, și te vei sătura în ce chip pofteste sufletul tău, și oasele tale se vor îngroșa și vor fi ca o grădină adăpată și ca un izvor, căruia nu-i scade apa, și oasele tale ca iarba vor răsări și se vor și vor moșteni neamurile neamurilor.

12. Și se vor zidi dăruimăturile tale cele vechi, și vor fi temeliile tale veșnice în neamurile neamurilor, și le vei chema tocmitor de cele stricate, și cărările tale cele de prin mijloc le vei face umblate. (Isaia 58, 8 - 12).

Pe dăruimăturile tale vechi vor fi zidiri din nou și vei pune temelia cea străveche, Iisus Hristos. Lumina lumii și lumina ta va crește tot mai tare, pruncul Iisus s-a făcut, în ceata celor desăvârșiți, bărbat desăvârșit și vine, plecându-și capul sub mâna de țărână a zidirii Sale, arătându-ne smerenia ca pe un botez.

Duhul lui Dumnezeu, Lumina cea adevărată, Hristos, Lumina care luminează pe tot omul ce

vine în lume (Ioan 1, 9), ajută sufletul să se cunoască cu adevărat ce este față de sfințenia lui Dumnezeu. La lumina adevărului veșnic își vede mulțimea păcatelor, loviturile tâlharilor, tăieturile fărădelegilor și întârzierea tămăduirii. Pe măsură ce sporește într-însul lumina dumnezeiască a cunoștinței de sine, pe aceeași măsură vede câtă stricăciune i-a făcut vremea închisă în necunoștința de sine. Așa se face că sub lucrarea sfântă a Harului, nevoitorii se văd cei mai mari păcătoși – căci e Cineva sfânt întru ei și le arată aceasta.

Sfinții sunt niște „păcătoși” convinși de păcatele lor. De aceea, judecându-se pe ei înșiși vrednici de iad, primesc de la Dumnezeu Raiul și în dar mântuirea.

Cei înșelați nu-și văd păcatele, ci „virtuțile”. Pe când Sfinții sunt niște „păcătoși” convinși de păcatele lor – căci puterea sfințitoare a lui Hristos se află în ei și, întru recunoașterea neputinței se săvârșește Darul. Înșelații sunt niște păcătoși închiși în neștiință dar convinși de mântuirea lor, căci s-a întărit într-înșii întunericul cel mai din afară, care îi face să se dea pe sine mai presus de Biserică și Sfinți. Sunt cei ce n-au avut grijă și s-au suit la părerea de sine: văzând darul lui Dumnezeu și socotindu-l al lor, și-au frânt aripile minții.

Cei desăvârșiți nu simt numai spinul păcatelor lor, ci găsesc într-înșii toate păcatele oamenilor. Căci prin cei desăvârșiți se răsfrânge sfințenia lui Dumnezeu, ca printr-o oglindă, și într-

înșii toată firea omenească își simte durerea și păcatul.

Abia lor le îngăduie Atotștiutorul Dumnezeu să aibă război cu stricătorul firii omenești și cu sabia Duhului, neîntrerupt să-l ardă. Dar nu spre el le e privirea, ci având toată făptura lor absorbită de Dar, s-au făcut ca un pârjol într-un rug nearzător și, strămutați de dragostea lui Dumnezeu, chiar și numai cu atâta, că mai sunt în lumea aceasta, ard pe „stăpânitorul” ei în inimă, ca o săbie de văpaie.

Această nebănuită simțire a neputințelor, întru care se desăvârșește Darul lui Hristos, ne-o face înțeleasă mutarea din cele de aici, a unui Cuvios Părinte:

„Venind el la vremea mutării din viața aceasta, și în jurul lui șezând Părinții, a strălucit fața lui ca soarele. Și le-a zis lor: «Iată Avva Antonie a venit». Și după puțin a zis: «Iată ceata Prorocilor a venit». Și iarăși fața lui mai mult a strălucit. Și a zis: «Iată ceata Apostolilor a venit». Și s-a îndoit fața lui în strălucire. Și se părea ca și cum ar vorbi cu oarecine și i s-au rugat bătrânii, zicând: «Cu cine vorbești. Părinte?» – «Iată îngerii au venit să mă ia, și mă rog ca să fiu lăsat să mă mai pocăiesc puțin». Și i-au zis lui bătrânii: «Nu ai trebuință să te pocăiești, Părinte!» Și le-a zis lor bătrânul: «Cu adevărat, nu mă știu pe mine să fi pus început pocăinței». Și au cunoscut părinții că a ajuns desăvârșirea. Și iarăși de năprasună s-a făcut fața lui ca soarele, și s-au temut toți. Și le-a

zis lor: «Vedeți, Domnul a venit! Și zice: „Aduceți-mi pe vasul pustiului!” Și îndată și-a dat Duhul, și s-a făcut ca un fulger și s-a umplut tot locul de bună mireasmă», (Pateric, pag. 211 - 212).

Cu aceste graiuri trece pragul dincolo, în adâncul smereniei, nevoitorul ce a ajuns desăvârșirea.



### Vârstele iubirii

Sfântul Isaac Sirul a numit desăvârșirea o prăpastie de smerenie; dar tot așa de bine putea să zică și despre iubire, legând-o de numele desăvârșirii. Că iubirea a coborât pe Dumnezeu din Ceruri să se facă Om, și nu este smerenie mai mare ca aceea de a locui Dumnezeu întru oameni, din iubire. Deci, acestea sunt semnele celor locuiți de Dumnezeu: un nesfârșit fluviu de dragoste și o prăpastie de smerenie. Căci: *„Cine zice că petrece întru El, dator este precum Acela a umblat, și el așa să umble”* (I Ioan 2, 6).

Iar dragostea în Duhul lui Hristos, în trei vârste se vede:

— În iubirea aproapelui ca pe tine însuți (Matei 19, 19).

— În iubirea mai mult ca pe tine însuți - iubirea de vrăjmași (Matei 5, 44).

— În iubirea ca jertfă pentru oameni (Ioan 15, 13).

Până la măsura iubirii de vrăjmași sunt datori să ajungă toți creștinii, care au de gând să se mântuiască, pe când la vârsta a treia a iubirii, foarte puțini ajung.

Cei desăvârșiți fiind o încrucișare a lui Dumnezeu și a firii omenești, și răsrângându-se Dumnezeu cu limpezimea cea mai mare în firea omenească, iar firea omenească în Dumnezeu, pe ei îi dor durerile și păcatele oamenilor la o măsură dumnezeiască nebănută. De aceea vor să se jertfească pentru oameni, vor să fie osândiți ei în locul lor, ca oamenii, frații lor, să ia iertare.

Acești fii ai Tatălui, spre aceeași soartă vin în lume, spre care a venit Cel Unul născut, Fiul lui Dumnezeu. Aceștia toți se învoiesc să-l urmeze cărarea întreagă.

„Pe Iisus, iubirea L-a făcut să moară, iubirea I-a dat biruința asupra morții. Iubirea e singura putere care învinge moartea. Iar pe noi, forța care ne pătrunde în chip zguduitor și ne hotărăște să-l dăm viața noastră toată, nu e cuvântul Lui, ci jertfa Lui”<sup>34</sup>.

Aceasta e iubirea desăvârșită, iubirea ca Jertfă: pârjolul care aprinde lumea, cutremură porțile iadului, și stârnește împotriva-și toată vâlvătaia de ură, sau ispita a doua, prin durere. Iar cel ce iubește așa, se ține într-o liniște mai presus de fire, căci: „Mintea lui unindu-se cu Dumnezeu și petrecând în El, prin rugăciune și dragoste, se

---

<sup>34</sup> Pr. Prof. Dr. D. Stăniloae, Iisus Hristos sau restaurarea omului, Sibiu, 1943, pag. 241-307.

face înțeleaptă, bună, puternică, iubitoare de oameni, milostivă, îndelung răbdătoare și, simplu vorbind, poartă în sine aproape toate însușirile dumnezeiești”<sup>35</sup>.

De aceea nu-și pierde cumpătul dacă-l vor părăsi prietenii la ceas de prigoană și i se vor face potrivnici, și-l vor huli, și-l vor osândi ca pe un înșelător cei din casa lui. Mintea și toată ființa lui, ajunsă simplă, va putea trece și proba cea mai grea, când în viforul de ură al potrivnicilor îl va părăsi și Dumnezeu, arătându-i gustul iadului și dându-l în mâinile păcătoșilor, ca să se vadă: Nu cumva urgia răului îl va putea desface din dragostea lui Dumnezeu?

Acesta e focul celei mai mari nevoințe, prin care au să treacă cei ce ajung desăvârșirea, că Dumnezeu însuși se ascunde din fața lor, și se prăvălesc asupra lor puhoai de ură, căutând cum să-i înghită. Dar de dragostea lui Dumnezeu nimic nu-i mai desface (Romani 8, 38 - 39): nici suferința, nici îngerii, nici viața, nici moartea, nici iadul, de care se dovedesc mai presus, căci desăvârșirea dragostei nu le mai are pe acestea îngrădire și hotar.

Toată această slăvită cale stă sub povața Bisericii, ca una ce ne-a născut de sus a doua oară și nimeni din cei ce se întorc Acasă nu se abate (nu se răzlețește) de la ea. Căci prin Biserică ne-am născut fii ai lui Dumnezeu, și acum avem pe

Hristos, în parte, după darul fiecăruia, întreg e doar în Biserică, adică în obștea Sa văzută și nevăzută: iar de la înviere și zidirea din nou a lumii (Matei 19, 28), Hristos va fi totul în toate, desăvârșirea neavând hotar.

În Biserică se nasc de sus și cresc pe pământ, câștigând în războaie, oamenii mai presus de fire, sau dumnezeii după Dar...

Cuvinte hotărâtoare

Sfânta Scriptură, prin Apostolul Pavel, împarte oamenii în două cete: în oameni trupești și oameni duhovnicești.

5. Cei ce sunt după trup, cele ale trupului cugetă, iar cei ce sunt după Duh, cele ale Duhului.

6. Pentru că cugetul trupului este moarte, iar cugetul Duhului este viață și pace;

7. pentru că cugetul trupului este vrăjmaș lui Dumnezeu, că Legii lui Dumnezeu nu se supune, că nici nu poate;

8. Iar cei ce sunt după trup, lui Dumnezeu a plăcea nu pot.

9. Dar voi nu sunteți după trup, ci în Duh, că Duhul lui Dumnezeu locuiește întru voi. Iar de nu are cineva Duhul lui Hristos, acela nu este a lui Hristos.

10. Iar de este Hristos întru voi, trupul este mort pentru păcat, iar Duhul viiază pentru dreptate.

11. Iar de locuiește întru voi Duhul Celui ce L-a sculat pe Iisus din morți, Căla ce L-a sculat pe Hristos din morți va face vii și trupurile voastre

cele muritoare, pentru Duhul lui, Cei ce locuiește întru voi.

12. Drept aceea, fraților, nu suntem datori ca să viețuim după trup.

13. Că de viețuiți după trup, veți iar de veți omorî cu Duhul faptele trupului, veți fi vii.

14. Că oricâți cu Duhul lui Dumnezeu se poartă, aceștia sunt fii ai lui Dumnezeu.

15. Pentru că nu ați luat iarăși duhul robiei spre temere, ci ați luat Duhul punerii de fii, întru care strigăm: Avva, Părinte.

16. Însuși Duhul acesta mărturisește dimpreună cu duhul nostru că suntem copii ai lui Dumnezeu. (Romani 8, 5 - 16).

Cei ce sunt însă ai lui Hristos, trupul și l-au răstignit împreună cu poftele (Galateni 5, 24). Căci: „Voința lui Dumnezeu aceasta este: sfințirea voastră ca să vă feriți de desfrânare, ca să știe fiecare dintre voi să-și stăpânească vasul său în sfințenie și cinste, nu în patima poftelor, cum fac necredincioșii, care nu cunosc pe Dumnezeu. Căci Dumnezeu nu ne-a chemat la necurăție, ci la sfințire” (I Tesaloniceni 4, 3 - 7).

Pe vremea acestui mare iconom al tainelor lui Dumnezeu, Pavel Apostolul, sufla urgie mare peste creștini. De aceea mulți erau hotărâți pentru înfrânarea desăvârșită în căsătorie, ca să fie gata oricând de Sfânta împărtășanie și de mărturisirea muceniei. Sfântul Pavel, însă, socotind copiii mugurii căsătoriei, n-a îngăduit înfrânarea desăvârșită decât pentru vremile de post și



rugăciune (I Corinteni 7, 5). Post era – și este – luni, miercuri și vineri, iar rugăciune și Sfânta împărtășanie sâmbăta și Duminica. Slăbănogindu-se creștinii, cu trecerea vremii. Sfinții Părinți au adăugat pe rând cele patru posturi mari, care sunt post în toate privințele. De atunci au băgat de seamă Părinții, că omul fără înfrânare decade, iar fără post nu se poate înfrâna și, ca urmare, nu mai poate pricepe cele ale vieții duhovnicești. Ioil

Prorocul de mult cuvântase: „Gătiți să iasă mirele din camera lui și mireasa din iatacul ei!” (Ioil 2, 15 – 16)

Sfântul Pavel, socotind însă și nevoia ceasului de față, urgia vremii de atunci, le dă sfatul acesta: „Bine e pentru oricine să fie așa cum se găsește. Legat ești de femeie, nu căuta desfacere. Dezlegat ești de femeie, nu căuta femeie. Căci de-acum vremea s-a scurtat, așa încât cei ce au femei să fie ca și cum nu ar avea; și cei ce plâng să fie ca și cum n-ar plânge; și cei ce se bucură ca și cum nu s-ar bucura; și cei ce cumpără ca și cum n-ar stăpâni și cei ce se folosesc de la lumea aceasta, ca și cum nu s-ar folosi de ea. Căci fața acestei lumi se trece” (I Corinteni 7, 26 – 31).

În zilele urgiei de pe urmă, la același sfat se va ajunge.

Până atunci, băgăm de seamă că Preoții vremurilor noastre, cu aceeași datorie ca Pavel, nu mai urmăresc desfrânarea ca pe un păcat care dărmă alcătuirea omenească, în întindere și adâncime, ci o lasă să-și facă de cap. Ei nu mai au

îndrăzneala să o măture afară din Taina Căsătoriei creștine, de aceea se ajunge la sărăcirea și rătăcirea roadelor ei, copiii. Așa se întâmplă că: *„Lipsind preotului cunoștința legii și bătrânului sfatul”* (Iezechiel 7, 26), cum se tânguia Iezechiel, oamenii orbecăie în mulțimea neștiinței și a lipsei de sfat, care s-a întins ca o noapte de osândă peste bieții oameni. Acesta e un somn de primejdie, din amândouă părțile. Căci scrie: *„Dormind oamenii, a venit vrăjmașul și a semănat neghină printre grâu și s-a dus”* (Matei 13, 25).

Deci nu fără rost atragem luarea-aminte că neghinele vrăjmașului vor sălbătici oile împotriva păstorilor...

Ceea ce se petrece în mic, într-un om, se petrece și în mare, în omenirea întreagă. Ceea ce se petrece în microbiologic, se petrece și în microbiologic, în societatea omenească; cu deosebirea, că o mică strâmbare dintr-un ins, cu întinderea și cu lungimea de vreme, poate da între oameni o rătăcire, cum nu s-a mai pomenit. De la faptul neînsemnat, că unuia, investit cu putere, i s-a strâmbat mintea, e cu putință să se ajungă la izgonirea a milioane de oameni de sub ascultarea de Dumnezeu.

Faptul că Iisus a venit la nuntă, cu ucenicii Săi (Ioan 2, 2), dovedește că de la nuntă se începe prima minune dumnezeiască spre bine; de aici se ridică o stavilă împotriva pustiirii firii omenești. De aceea se ridică și nunta din desfrânare la cinstea de Taină, între cele șapte, tocmai pentru

ca oamenii să se simtă și să nu mai îngăduie într-însa șerpăria fărădelegilor.

Drept aceea, zice Sfântul Maxim: „Nimenea păcătuind, nu poate avea spre apărarea păcatului, slăbiciunea trupului. Căci unirea cu Dumnezeu Cuvântul a întărit toată firea, prin dezlegarea ei de blestem, ne mai lăsându-ne nicio apărare pentru pornirea cu voia spre patimi. Căci dumnezeirea Cuvântului, fiind totdeauna după Har în cei ce cred în El, vestejește din trup legea păcatului”.

În veacurile de aur ale creștinismului, trăirea în Hristos era mai puternică și mai întinsă între creștini; aceasta le făcea ușoară lupta cu patimile, în veacul nostru însă, când Dumnezeu a ajuns de râs chiar între creștini, a mai vorbi de luptă cu patimile înseamnă să-ți aprinzi paie în cap<sup>36</sup>. De aceea azi, oricât ne-ar costa îndrăzneala aceasta, trebuie să înduplecăm pe oameni la o viață mai curată – căci de ea atârână o credință mai luminată, și deci mântuirea. Drept aceea iau în eyutor propria lor mizerie, precum și înfricoșarea de urmări, cu și mai mari mizerii. Calea aceasta e treabă de cârpaci, pentru că o trăire în Hristos ne-ar scuti de vorbă. De aceștia, însă, care să trăiască viața în Hristos, rar dacă se mai află: trebuie născuți, altă cale nu rămâne; căci cu ce vine, cum vine, credința va ajunge să se strâmbe și în tot felul să se stingă.

---

<sup>36</sup> Spre bucuria tartorului iadului (vezi „Marșul distrugătorului”) și spre pustiirea vieții așa numiților creștini și a țărilor lor! (n.ed. 2012)

Cunoștința mântuirii, de unde odată lumina ca soarele între noroade, azi abia se mai zărește ca o stea, căci gloatele șed în întuneric (Matei 4, 16), și în umbra morții.

Cunoștința mântuirii trebuie, cu orice preț, reaprinsă între oameni.

Destinul talanților

Dacă rămânem înțeleși despre faptul că în fiecare ins ce vine în lume Dumnezeu ascunde un gând al Său, un plan a cărui înfăptuire o urmărește între oameni, și, potrivit cu el, tocmlirea celui ce vine capătă însușirile de a-l putea împlini, ne aflăm în raza unei mari taine.

Dumnezeu ocârmuiește lucrurile în multe feluri. Dintre aceste multe feluri, alegem două spre tălmăcire.

— Una este ocârmuirea cea peste știrea și puțința minții omenești - ocârmuirea prin simpla atotputernicie a voinței Sale.

— Iar a doua e ocârmuirea la care leagă și slujirea omenească - o ocârmuire atârănătoare de ora; în aceasta libertatea lui Dumnezeu se face, din iubire, atârănătoare de libertatea omului. Astfel de libertate însă nu o are decât dreptul, fiindcă el a câștigat iubirea lui Dumnezeu.

Păcătosul e rob păcatului, el n-are voință liberă. Ceea ce i se pare lui libertate, e un dezechilibru în creația lui Dumnezeu. Drept aceea, pe când dreptul cunoaște un Dumnezeu personal, plin de iubire și apropiat oamenilor, păcătosul simte un Dumnezeu aspru, ascuns, amenințător,

atotputernic și tare departe. Dar sunt păcătoși cu totul vrăjmași lui Dumnezeu, care nici nu îngăduie să li se zică păcătoși. Aceștia nu sunt împreună lucrători cu Dumnezeu. Peste lucrul lor trebuie să vină corecturi divine. Așa se face că simțim un Dumnezeu atotputernic, Care restabilește, peste voințele oamenilor, echilibrul creației și echilibrul vieții stricat de fărâdelegile oamenilor. Acțiunea aceasta a lui Dumnezeu prin care constrânge faptele oamenilor cu urmările lor, o numim ispășire. Ispășirea e un chip de veghe a lui Dumnezeu în destinul insului și în destinul neamurilor. Dar cu toate că răul se pedepsește prin sine însuși, iubirea divină dă totuși putință de ieșire din înfundătura răutății ce se pedepsește pe sine însăși trimițând pe cineva să stea bun pentru frații săi, înaintea lui Dumnezeu.

Aceștia, încredințați de Dumnezeu cu slujba aceasta încă mai înainte de a se naște (Ieremia 1, 5; Galateni 1, 15) și trimiși s-o împlinească, sunt slugile Sale, cărora le-a dat avuția Sa pe mână.

Luca, cap. 19:

12. „Un om de neam mare (Iisus) dus într-o țară depărtată ca să-și ia întărire crăiască și să se înapoieze. (A doua venire ca împărat și Judecător).

13. Și a chemat pe zece robi ai Săi și le-a dat zece talanți și a zis către ei: neguțătoriți cu ei până vin.

14. Dar cetățenii lui aveau ură pe el, și au trimis solie în urma lui, zicând: nu vrem ca acesta să fie crai peste noi.

15. Când a venit înapoi, după multă vreme<sup>37</sup>, cu întărire de crai, a poruncit să-i cheme pe acei robi cărora le dăduse banii, ca să afle cine și ce neguțatorie a făcut

Talanții sunt talentele: înzestrări cu daruri, misiuni, slujbe duhovnicești și slujiri cetățenești, meșteșugul artelor, meșteșugul științei, a oricărei științe, darul chivernisirii avuției; pe scurt valorile culturii: valoarea morală, politică, teoretică (știința), estetică, economică și religioasă. Iar siluitorii sunt oamenii înzestrați cu toate aceste valori sau talente.

Și fără vorbă s-ar pricepe, din felul cum e pusă problema, că toate valorile, talentele, ar trebui să se negustorească între oameni în favoarea lui Dumnezeu, căci precum este o ierarhie a valorilor, tot așa este un Ierarh al lor.

Dar, zice parabola, că unii din talentați n-au vrut să-l recunoască de crai, 80% au făcut rebeliune împotriva Stăpânului averii.

Aceștia sunt cei ce socotesc că sunt ale lor darurile ce li s-au dat de la Dumnezeu. Ei se umflă cu părerea de sine, își afumă mintea cu mândria și scot afară pe Dumnezeu din negustoria lor. Toată zdroaba lor e egală cu îngroparea talantului în pământ. A nu lucra cu valorile, în sensul în care le-a rostuit Dumnezeu, înseamnă a ieși din ierarhie și a face anarhie. Deci 20% petrec în ierarhie și 80% în anarhie. Prin aceasta 20 de oi trăiesc în mijlocul

a 80 de lupi.

Dar minunea lui Dumnezeu e că oile biruiesc lupii. Avem mărturie istoria creștinismului. Când puterii politice, în persoana împăratului din Roma sau Bizanț, i se suia mândria luciferică la minte, cerea poporului nu numai supunere, ci și închinare. Se făcea pe sine zeu, își comanda statuie, o ducea la Panteon și cerea lumii închinare.

Creștinii nu voiau însă să se închine la idol.

Zeul împărat se ciocnea astfel de Dumnezeul creștinilor, și, fiindcă nu-L putea înlătura din cale, ucidea pe creștini fără judecată, îi ardea de vii, îi răstigneau pe cruce. Creștinii, fără să aibă vreo vină, cu răbdarea lor scoteau din minți pe zeul mincinos. Se întâmpla vreo nenorocire? Creștinii sunt de vină! Nu plouă? creștinii sunt de vină; ieșeau apele din matcă? creștinii sunt de vină; încolțeau barbarii Imperiul? creștinii sunt de vină; creștinii erau dați de mâncare la lei!...

Iată valorile în conflict: puterea politică, umflată de trufie, înfigând ghearele în grumazul smereniei. Și totuși, până la urmă, trufia a căzut frântă în fața smereniei.

Pavel învăța pe creștini:

1. Supuneți-vă stăpânirii, căci nu este stăpânire, fără numai de la Dumnezeu; iar cele ce sunt, de Dumnezeu sunt rânduite.

2. Pentru aceea cei ce se împotrivesc stăpânirii, rânduielii lui Dumnezeu se împotrivesc, și care se împotrivesc, judecată vor

lua loruși.

3. Că dregătorii nu sunt frică faptelor celor bune, ci celor rele. Iar voiești să nu-ți fie frică de stăpânire? Fă bine și vei avea laudă de la dânsa.

4. Că slujitor al lui Dumnezeu este ție spre bine.

Iar de faci rău, teme-te; că nu în zadar poartă sabia; că slujitor al lui Dumnezeu este, izbândi tor spre mânie celui ce face răul.

5. Pentru aceea trebuie să vă supuneți nu numai pentru mânia, ci și pentru cunoștința cugetului.

6. Că pentru aceasta și dăjdii dați; că slujitori ai lui Dumnezeu sunt, spre însăși aceasta îndeletnicindu-se. (Romani 13, 1 - 6).

Năravul ghearelor e cu rădăcini bătrâne. În istoria Egiptului, câtă vreme Faraonii respectau religia, dinastiile lor dăinuiau multe mii de ani. De îndată ce și-au ridicat însă mâna asupra preoților s-a isprăvit cu ei; templele și-au închis luminile științei, piramidele au rămas monumente ale morții și dinastiile s-au stins. Unul dintre Faraoni sfârșește cu toată oastea în fundul Mării Roșii. (Ieșire 14, 28).

Dezechilibrul mintal al trufiei s-a întins aproape la toate valorile și le-a ridicat una împotriva alteia. În valoarea politică trufia stârnește tirania, terorismul, dictatura; în religie, inchiziția, despotismul, protestantismul, ecumenismul; în știință și economie, materialismul; în artă, senzualismul; în toate a



băgat anarhia față de Dumnezeu, Ierarhul lor de drept. Deci ce vor zice, când li se va cere socoteală?



Nunta Fiului de împărat (pictură realizată de Pr. Arsenie Boca la biserica din loc. Drăgănescu-București)



„Îngerul către creștini: Sus (în Rai) totul este gata, veniți la cină."

Răspunsul multora:

- M-am însurat;
- Mi-am rotunjit țarina;
- Mi-am cumpărat cinci milioane de cai putere;

— Caut locuință pe altă planetă; așa că rogu-te să mă ierți... nu pot veni;

— Nu mai avem această preocupare..."

(pictură realizată de Pr. Arsenie Boca la biserica din loc. Drăgănescu-București)



Mănăstirea Prislop; poarta de intrare construită în stil Maramureșean



Grup de monahii împreună cu duhovnicul din mănăstirea Virghetec, loc. Voivodina, din fosta Iugoslavie, venind la mormântul Părintelui Arsenie

Boca



Biserica mănăstirii Prislop



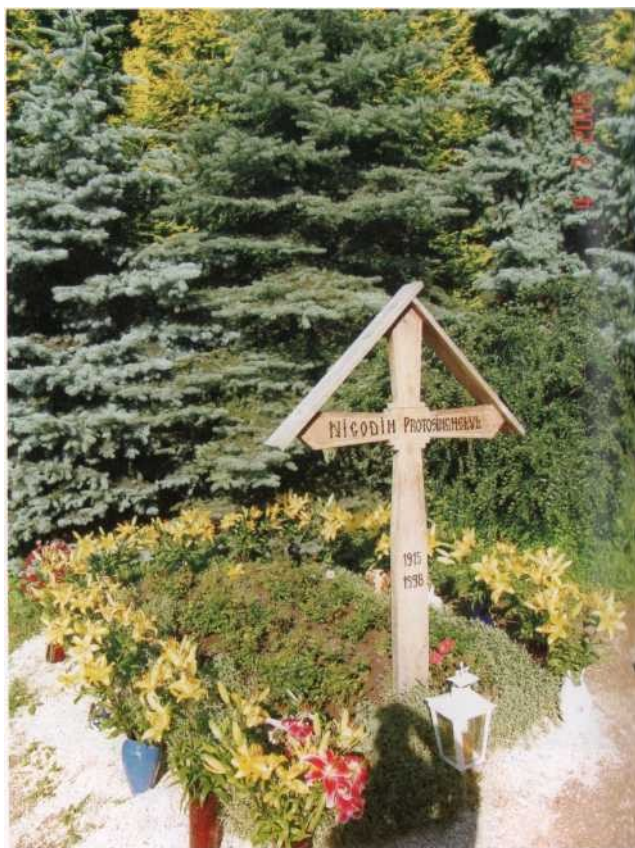
Părintele Nicolae Streza, din Sibiu, slujind la Mănăstirea Prislop la pomenirea Părintelui

## Arsenie Boca



Maica Andreia, din mănăstirea Prislop, ce se ostenește și cu înfrumusețarea mormântului Părintelui Arsenie Boca





Mormântul Părintelui Nicodim, fostul duhovnic al mănăstirii Prislop

Vederea prin vâl

Să nu se creadă că dreptul apare numai în religie. Dreptul poate să se arate în oricare dintre valorile, sau talanții lui Dumnezeu. Dacă însă abia apare în religie, asta se datorează faptului că numai aici se mai știe ceva despre atârnarea omului de Dumnezeu. Deci purtătorul oricărei valori, din cele zise adineauri, dacă va ajunge la conștiința atârnării sale de Dumnezeu, va ajunge

drept.

Dreptul e omul lui Dumnezeu, ori de poartă slujba Preotului, ori pe a împăratului, ori pe-a învățatului, ori pe-a artistului, ori pe-a vistiernicului, ori pe-a bogatului, ori pe-a săracului. Un singur lucru i se cere pentru aceasta: să se cunoască pe sine ca avându-și obârșia spirituală și toată înzestrarea de la Dumnezeu. Sunt mulți drepti, care nici nu știu despre ei că sunt drepti. Pentru ei, neștiința e o mare acoperire de primejdii. Ei sunt simpli ca florile, nu știu nimic despre frumusețea lor.

Pentru toți cei ce au o răspundere între oameni, e neapărat de trebuință să-și cunoască atârnarea lor de Dumnezeu și Lui să-l întoarcă cinstea și slujba pe care o au între oameni. Însă tot ceea ce-i împiedică să ajungă la această stare normală e vâlul de pe minte, e zidul despărțitor de Dumnezeu al păcatului.

Dumnezeu pe toți îi trimite înzestrați și în stare să fie drepti. Dar, trecând ei prin poarta nașterii pământești, iau în spate poveri părintești, care-i spetesc și îi încovoiaie spre pământ. Dar aceasta nu le ia puțința de-a se face drepti. Însă dacă întârzie, abia pe urmă, slăbiți de păcatele vieții și de mediul înconjurător, se fac tot mai greoi în a se decide să reprezinte cauza lui Dumnezeu.

*„Înainte de-a te urzi în pânțele... te-am sfințit și te-am rânduit Proroc pentru popoare”,* zice Dumnezeu lui Ieremia (Ieremia 1, 5), care se cam

lepăda de slujba de proroc. Iona s-a lepădat mult și bine, Petru de asemenea s-a lepădat; împărați s-au lepădat; preoți s-au lepădat. Se vede că e un risc al vieții de a te ține de Dumnezeu. E o ciudată rușine de oameni în a te face mai bun. Iar îndrăzneala de a sluji lui Dumnezeu și a-i îndemna și pe ei să-l slujească, de cele mai multe ori te pune în primejdie cu oamenii. E frica oii de lup. Dar dacă și Iisus S-ar fi înfricoșat de iad, unde ar mai fi nădejdea noastră? Precum în trupul lui Iisus se ascundea Dumnezeu, așa și în făptura creștinilor se ascunde Hristos. Aici e minunea că oile biruie lupii, oricât de mare ar fi haita acestora.

Este o singură cale de urmat - viața curată care ajută și oamenilor, și-l ajută și lui Dumnezeu ca să ne poată ajuta; nu-i alt chip obișnuit de-a surpa zidul și de a subția vălul ce desparte pe oameni de Dumnezeu și bagă haosul în zidire.

Căci păcatul desfrâului și a toată fărădelegea întârzie sau face cu neputință arătarea și desăvârșirea vieții lui Hristos în noi, numai de se va arăta viața lui Hristos în noi, vom cunoaște ținta spre care avem să tindem și ne vom înțelege rostul nostru.

În copiii veniți dintr-o viațuire curată a căsătoriei, precumpănesc înclinările bune și nu-i biruie împrejurările rele ale mediului, ce eventual l-ar găsi și, poate că, chiar împotriva acestui mediu sunt rânduiți. El sunt de mici mai străvezii pentru Dumnezeu, și prin aceasta se vede că au



chemare să-l fie ucenici, iar dacă vremea le-o va cere îi vor fi și mucenici.

Un bărbat de știință, care în mediul său mărturisește pe Dumnezeu, adeseori e mucenic; un conducător de neamuri, dacă se declară atârnător de Dumnezeu, e mucenic, fiind învinuit pe nedrept de slăbiciune; și așa pătesc pe rând toți dăruții lui Dumnezeu, când nu se învoiesc, la sfatul lumii, să tâlhărească pe Dumnezeu de darul ce li-l dase spre tot lucrul bun.

Cu cât „vălul” țesut din păcate și așternut peste ochiul conștiinței e mai subțire, cu atât cei dăruți află mai repede cine sunt și ce trimitere au de la Dumnezeu. Iisus, ca om adevărat, n-avea niciun vâl despărțitor, încât, la 12 ani, spunea dreptului Iosif și Sfintei Fecioare, cu aerul cel mai natural cu putință; *„n-ați știut în casa Tatălui Meu Mi se cade să fiu?”* (Luca 2, 49) Era în templul din Ierusalim, înconjurat de bogoslovii Legii vechi întrebându-i și răspunzându-le din Scripturi.

Deci sfinții, dreptii prin excelență, pe măsura credinței și a curăției lor, moștenită din părinți și sporită cu propria lor osteneală, sunt o cuvântare vie, pentru că au într-înșii pe Dumnezeu-Cuvântul, Cel ce strigă printr-înșii voia Sa către ceilalți oameni. În jurul acestora se întărește și se întinde credința și mulți se mântuiesc. Prin ei se potolește anarhia, prin ei se restabilește echilibrul și armonia, și prin ei și ceilalți întrevăd pe Dumnezeu. Sfințenia e tocmai această transparență a lui Dumnezeu în făptura Sa:

prietenia aceea de mare cuviință a sufletului cu Tatăl său - singura stare normală și de la sine înțeleasă a omului și a oamenilor.

Dreptul între iubire și sabie

Dezechilibrul, haosul și anarhia sunt cam același lucru: o schimonosire, o degenerare, un accident, un păcat colectiv; nu sunt o realitate cu suport propriu, ci sunt ghearele haosului în grumazul realității, o pândire a nimicului, care vrea să înghită în sine toate câte sunt. O mare nenorocire, care pândește totul. Dumnezeu vrea să stăvilească năvala anarhiei în făptură, însă respectând libertatea omului. Nu poate să o facă decât dacă va câștiga și convingerea omului pentru intenția Sa. Pe drepti îi are câștigați pentru acest scop. Pe nedrepti, pierzând aceștia libertatea lor - de vreme ce robesc păcatului - nu-i mai poate câștiga prin libertatea pe care n-o mai au, de aceea, pentru aceștia nu-l mai rămâne decât sabia. Prin sabie se înțelege aici: asprimea dreptății, legea, autoritatea, stăpânirea, pedeapsa, până chiar și pedeapsa cu sabia.

Când cineva, cu faptele sale păcătoase, cade din dragostea Tatălui său, dă de dreptatea Lui, care ca pe un rob îl va readuce la cale cu sila. Îi dă și timp, doar va simți trebuința să se întoarcă de bunăvoie; dacă însă nu bagă de seamă, îi ia și timpul, și cade fără de veste, urmărit de dreptate.

O mare putere de refacere asupra celor căzuți din dragostea lui Dumnezeu o au dreptii, care stau înaintea Stăpânului vieții, pentru frații

lor. Ei fac cumpănă între Dumnezeu și oameni: de la oameni dobândind pocăința și de la Dumnezeu milostivirea. Când lipsesc dreptii dintre oameni, iubirea nu se poate împlini, ci trebuie să se îplinească dreptatea.

Chemarea aceasta de mijlocitor între Dumnezeu și oameni au avut-o mulți, dar mai cu seamă Iisus, și de la El toți iconomii tainelor, Apostolii și urmașii lor legiuitori. Preoții reactualizează prin jertfa cea fără de sânge, prin Sfânta împărtășanie, permanența acestei mijlociri. De aceea preotul – care se înțelege că trebuie să fie un drept – e numit chiar mai mult decât atât: el e îngerul Domnului Savaot (Maleahi 2, 7) (Savaot e tot Iisus). „Îngeri Bisericii” din Apocalipsă erau șapte episcopi, care au luat îndreptare pentru oarecare nebăgări de seamă.

Preoții au grija de-a îndupleca pe oameni în vremea rânduită întoarcerii, ca să nu cadă din milostivire sub strivirea dreptății. Lor li s-a dat marele dar să ierte în numele lui Dumnezeu. Mare, covârșitor de mare dar. Oare de ce nu-l pricep oamenii, că nu toți sunt așa de slabi la minte și nici fumul mândriei nu-i ceva așa de tare, ca să-i poată ține până la sfârșit?

A osândi pe preoți e lucrul cel mai ușor și cel mai fără rost. De ce nu se fac preoți deștepți aceștia care râd pe de lături sau chiar din locuri de frunte? De ce nu-și dau copiii la învățătura sfintei cunoștințe de Dumnezeu, dacă într-adevăr sunt părtinitorii Lui? Ori e tocmai întors, văzând în

preoți slăbiciunile firii, ei – „cei fără slăbiciuni” – iau prilej să râdă de Dumnezeu. Sunt oameni care cred că asta-i deșteptăciune.

Să fim dreți: slujba preoților e sfântă, darul lor e de la Dumnezeu, e știut. Dar firea lor pământească? – da, neavând cum să vină altfel decât plămădindu-se prin naștere din trupuri pământești, în care mișună pornirile fărădelegilor ca șerpilor, și rod înclinările patimilor ca viermii. Sigur că ei vor fi covârșiți de moștenirea aceasta și nu-și vor putea îndeplini, fără umbră, trimiterea lor de la Dumnezeu. Chemarea le va fi învăluită, vor șovăi în hotărâri (Isaia 28, 7), biruindu-se de lume, în loc ca ei să biruie lumea. Sigur că aceștia, prin viața lor, nu vor lăsa poporul să creadă, și așa se vor sălbătici oile asupra păstorului și vor face bucurie lupilor. În jurul lor se va întări întunericul a toată neștiința și va începe foametea, nu de pâine ci de Cuvântul lui Dumnezeu, pâinea cea din Cer. Sarea pământului o vor călca oamenii în picioare, și așa vine că: *preotului se va întâmpla ca și poporului*” (Isaia 24, 2). Dar, de toată starea asta rea a lucrurilor are să dea seama și poporul, căci toată decăderea e de la părinți începătură.

Deci milostivirea lui Dumnezeu e atârănătoare de om; dreptatea însă nu mai e atârănătoare de om: trebuie să o sufere, fără de tocmeală.

Iubirea și sabia lui Dumnezeu lucrează neîntrerupt și deodată, între oameni: pentru fiecare, după cum îi trebuie; asta nu numai fiindcă oamenii sunt amestecați, dar și pentru că fiecare

ins își are vremile sale când strălucește milostivirea, precum și vremi când îl prigonește sabia, ca să vie iarăși la starea de milostivire.

În toată această întoarcere a lucrurilor, preotul, și în general dreptul, își are slujba sa de a tălmăci tainele iconomiei divine înduplecând amândouă părțile, și pe om și pe Dumnezeu. De multe ori dreptul o pățește, primind săgeți din amândouă părțile. *„Dreptul care moare osândește pe nelegiuții care trăiesc... vedea-vor sfârșitul înțeleptului, dar nu vor înțelege, ce sfat a avut Dumnezeu cu el...”* (înțelepciunea lui Solomon 4, 16 - 17).

Dacă primim ce spune Carrel, persoana omenească se întinde în felurite chipuri și dincolo de marginile sale anatomice. Suntem totodată și persoane duhovnicești. Dragostea și ura sunt în noi realități. O dragoste distrusă poate pricinui uneori chiar moartea. O dragoste reînviată e o înviere. Dacă am putea vedea firele care ne leagă unii de alții, forma oamenilor ar fi destul de ciudată. Unii oameni ar depăși cu puțin suprafața pielii lor, alții s-ar întinde până la un depozit de bancă; alții până la trupul oarecui, alții până la cârciumă, alții până la avuție. Unii ni s-ar părea că au niște mâini întinse peste mări și țări, până la familia lor, până la munții și cerul țării în care s-au născut, ori la o ceată de prieteni, la o casă veche. Conducătorii de neamuri, marii binefăcători, Sfinții, ar fi niște uriași care își întind mulțime de brațe asupra unei țări, a unui continent sau a unui

imperiu<sup>38</sup>.

Cine știe dacă nu cu bun rost sfătuiau Părinții pe ucenicii lor de a-și avea sufletul adunat, acolo unde le e și trupul; că, împrăștiați cu sufletul, căpătau multe răni și nu sporeau. Cine știe dacă stâlpul de foc ce urca, după mărturiile văzătorilor Părinți, de la câte un sporit duhovnicește până la cer nu era tocmai această concentrare a personalității fericitului: a minții în inimă și amândurora în Dumnezeu, căpătând forma unui stâlp de foc.

Sunt mult mai multe lucrurile pe care nu le știm decât cele ce le știm despre om; dar ceea ce știm sigur e că spiritul nu e îngrădit de cele patru dimensiuni ale lumii văzute.



## **Ocârmuirea de sus**

Oare de ce învinuiește Dumnezeu pe oameni, de faptul că nu se mai naște dreptul printre dânșii, și că ei nu bagă de seamă? Răspunsul e următorul: dreptii sunt uneltele lui Dumnezeu, prin care sfătuiește neamurile și, prin rostul lor, face cu putință milostivirea sa printre oameni; pe când dacă nu-i are, oamenii vor da peste urgia dreptății Sale, după faptele lor. Familia, cu roadele ei împovărate de fărădelegi, îl aduce pe Dumnezeu la

---

<sup>38</sup> Alexis Carrel, „Omul, ființă necunoscută”, București, 1944, Ed. Cugetarea, ed. III, p 268.

impas; drept aceea oamenii sunt trași la răspundere și se află în aceeași primejdie ca smochinul fără roadă. (Luca 13, 6).

„Căutat-am printre ei, să găsesc un om ca să se poarte cu dreptate înaintea feței Mele pentru țara aceasta, ca să nu o pierd și n-am găsit” (Iezechiel 22, 30).

Primul drept, care a stat înaintea lui Dumnezeu pentru alții, a fost Avraam (Facere 18, 23). Altul a fost Moise, care chiar a strâmtorat pe Dumnezeu ca să ierte norodul, care făcuse păcat mare închinându-se la vițelul de aur, zicând:

„Rogu-mă acum, de vrei să le ierți păcătui acesta, iartă-i; iar de nu, șterge-mă și pe mine din Cartea Ta, în care m-ai scris”, (Exod 32, 32)

Și Dumnezeu ascultă de om.

Alt drept, Iisus Navi, urmașul lui Moise, intrând în pământul făgăduinței la o luptă cu Amoreii, s-a rugat să stea soarele și s-a oprit soarele, până i-a făcut Dumnezeu izbândă asupra vrăjmașului.

n-a mai fost nici înainte, nici după aceea o astfel de zi în care Domnul să asculte așa glasul omului”, mărturisește Scriptura (Iisus Navi 10, 14).

De obicei oamenii stârnesc cu faptele lor anumite furtuni nevăzute; acestea tot în capul lor se întorc, dar în chipul cel mai văzut cu putință. Dumnezeu, știind de mai înainte sfârșitul tuturor a, rânduiește fiecăruia ispășiri în lumea aceasta.

„Dumnezeu este îndelung răbdător și mult

milostiv, dar nepedepsit nimic nu lasă". (Naum 1, 3) însă nimic nu face, fără să arate Taina Sa slujitorilor Săi. (Amos 3, 7). Iată dreptul, ca vestitor al voinței lui Dumnezeu, ca văzător înainte, dincolo de zarea dimensiunii a patra, timpul.

Sfânta Scriptură ar fi o copie de pe nevăzuta Carte de la cârma lumii. Dreptul eu unge la obârșia Scripturii. Astfel, Dumnezeu ține sfat cu oștirea cerească, rânduind sfârșit cu pedeapsă regelui Ahav și arată taina Sa Prorocului Miheia. (III Regi 22, 19).

Aspra îndreptare a împăratului din Babilon, care făcuse abuz de putere și se suise la mândrie mare, *„se sprijină pe vrerea îngerilor și pe porunca sfinților”* (Daniel 4, 14). Taina o înțelege Daniel, care îi dă trufașului împărat sfatul să-și răscumpere păcatele sale, lucru prin care ar fi putut ocoli nemaivăzuta pedeapsă, ce atârna asupra-i. Iar Dumnezeu, Cel ce împlinește sfatul slugilor Sale, i-a dat 12 luni vreme la îndemână. Împăratul, însă, nedeprins să asculte, n-a vrut de bunăvoie să-și ispășească păcatele, folosindu-se de calea milostivirii, de aceea l-a ajuns din urmă legea dreptății, a ispășirii fără de voie. N-a vrut să se îndrepte folosindu-se de minte, de aceea i s-a luat mintea și s-a izgonit dintre oameni, șapte ani păscând cu boii.

22. Șapte ani te vor scoate de la oameni, și cu fiarele sălbatice va fi petrecerea ta, și cu iarbă ca pe un bou te vor hrăni, și rouă cerului peste tine



va cădea, și șapte vremi se vor muta peste tine, până vei cunoaște că cel peste împărăția oamenilor, și cui va vrea o va da pe ea.

23. Și pentru că a zis: lăsați odrasla rădăcinilor copacului în pământ, împărăția ta ție va rămânea, dintru care vei cunoaște puterea cea cerească.

24. Pentru aceea împărate! Sfatul meu să-ți placă ție, și păcatele tale cu milostenie le răscumpără, și nedreptățile tale cu îndurări săracilor, doar va fi Dumnezeu mult îngăduitor păcatelor tale.

25. Acestea toate a venit asupra lui Nabucodonosor împăratul.

26. După douăsprezece luni la Biserica împărăției lui în Vavilon umblând.

27. Răspuns-a împăratul, și a zis: au un este acesta Vavilonul cel mare, pe care l-am zidit eu casă împărăției întru tăria puterii mele, spre cinstea măririi mele?

28. Încă cuvântul în gura împăratului fiind, glas din cer s-a făcut: ție se zice Nabucodonosor împărate; împărăția ta a trecut de la tine.

29. Și dintre oameni te vor scoale pe tine, și cu fiarele câmpului va fi locuința ta, și cu iarbă, ca pe un bou te vor hrăni pe tine, și șapte vremi se vor premeni peste tine, până ce vei cunoaște, că cel Preaînalt stăpânește peste împărăția oamenilor, și cui va vrea o va da pe ea.

30. În același ceas s-a plinit cuvântul asupra lui Nabucodonosor, și s-a scos dintre oameni, și

iarbă ca un bou a mâncat, și din rouă cerului s-a vopsit trupul lui, până a crescut perii lui, ca perii leilor, și unghiile lui ca ale pasărilor. (Daniel 4, 2230).

Fiind încredințat de Dumnezeu cu slujba de împărat al Babilonului, el nu trebuia să se semețească și să ceară poporului să i se închine lui, ispitire peste putere, lucru la care voia să-l silească și pe poporul Evreu, pe care i-l dăduse Dumnezeu spre robie, iar nu spre rătăcire. Pe lângă asta era un tiran înfricoșat, încât tocise umerii ostașilor să-i, și de osteneala zidirii marii cetăți a Tirului toți cheliseră. (Iez. 29, 18).

El ar fi fost dator să se poarte ca o slugă a lui Dumnezeu, și nu ca un tiran, făcând atâta tulburare în zidirea lui Dumnezeu. Dar urgia, pe care a dezlănțuit-o asupra-și, a stins fărădelegile sale, încât după trecerea vremii de pedeapsă și-a văzut rostul său cel adevărat și atârnarea sa de Dumnezeu. Iată mărturia despre înțelepțirea acestui tiran al istoriei vechi dată de el însuși:

31. Și după trecerea acestei vremi (cei șapte ani de nebunie), eu, Nabucodonosor, am ridicat ochii mei la cer și mintea îmi veni din nou și am binecuvântat pe cel Preaînalt și veșnic viu și I-am adus laude și preamărire. Căci puterea Lui este putere veșnică, iar împărăția Lui în neam și în neam.

32. Și toți locuitorii pământului ca o nimica sunt înaintea lui și după voia Lui face întru tăria cerului și întru lăcașul pământului și nu este cine

să stea împotriva mâniei Lui și să zică Lui: ce ai făcut?

33. În acea vreme mintea mea s-a întors la mine; și la cinstea împărăției mele am venit, și chipul meu s-a întors la mine; și sfetnicii mei și boierii mei m-au căutat pe mine, și întru împărăția mea m-am întărit; și mărire mai multă s-a adăos mie.

34. Acum dar eu Nabucodonosor laud și prea înalt și slăvesc pe împăratul cerului, că toate lucrurile lui sunt adevărate și cărările lui judecăți, și pe toți cei ce umblă cu trufie poate să-i smerească. (Daniel 4, 31 - 34).

Cârmuirea neamurilor tot de sus se face, că este și o ispășire a neamurilor. Aceasta s-a destăinuit prima dată lui Avraam: „Să știi bine, că urmașii tăi vor nemernici un pământ străin, unde vor fi robiți și apăsați patru sute de ani, dar pe neamul acela, căruia vor robi, îl voi judeca Eu, și după aceea vor ieși aicea cu avere mare. Ei însă se vor întoarce aici în al patrulea veac de oameni, căci nu s-a umplut încă măsura nelegiuirii Amoreilor”. (Geneza 15, 13 - 14, 16).

† † †

La plinirea vremii prezise, când evreii s-au întors din Egipt, alte taine din Cartea ispășirii vede Solomon, privind îndărătul timpului. Iată cum i-a judecat Dumnezeu pe Egipteni:

Dintre cele 10 pedepse, cea mai grea a fost noaptea cea de trei zile, cu înfricoșările ei

cumplite, „care veniseră peste ei din (înțelepciunea lui Solomon 17, 14). „Într-însa li se dezveleau păcatele lor ascunse. Ea era icoana întunericului ce avea să-i înghită pe urmă. Azvârliți încoace și încolo pe pământ și pe jumătate morți, ei dădeau pe față pricina pentru care mureau. Căci vedeniile ce-i îngroziseră le destăinuiseră lucrul, ca să nu moară în neștiință: pentru ce pătimesc atâta rău”. (înțelepciunea lui Solomon 18, 19) Iată și sfârșitul judecății lui Dumnezeu cu ei: dezastrul militar al lui Faraon.

Înțelepciunea lui Solomon, cap. 19:

1. O mânie neîndurată prigonește pe nelegiuiți până în sfârșit, fiindcă Dumnezeu știa de mai înainte care va fi petrecerea lor.

2. Că adică egiptenii, după ce au lăsat pe Israil ca să plece și cu mare stăruință i-au zorit la drum, avea-vor păreri de rău și vor începe să-i urmărească.

3. Cu adevărat, când nu isprăviseră de jelit pe morții lor și plângeau încă la mormintele celor uciși, un alt gând nebunesc le-a venit și au început ca pe niște fugari să-i urmărească pe aceia, pe care îi zoriseră cu rugăminți să plece de la ei.

4. La aceasta îi atrăgea pedeapsa de care erau vrednici, căci despre cele mai înainte întâmplate ei nu mai aveau ținare de minte, ca să se împlinească și ceea ce mai lipsea din urgiile suferite de ei.

5. Așa încât poporul Tău să săvârșească necrezuta lui trecere prin mare, iar Egiptenii să

dea peste o moarte năprasnică”.

În vreme ce miluia Dumnezeu pe unii, prăpădea pe alții, căci li se împlineau măsurile fărădelegilor. Iar ca cei mulți să ia aminte, alte taine din Cartea ocârmuirii neamurilor se descoperă lui Moise, în vreme ce poporul se apropie de pământul făgăduinței. Dumnezeu îi înșiră lui Moise toate fărădelegile desfrânării, de care îi atrage luarea aminte să păzească poporul, iar la urmă adaugă:

24. Să nu vă întinați cu nimic din cu toate acestea s-au întinat păgânii, pe care Eu îi izgonesc dinaintea feței voastre.

25. Că s-a întinat pământul și am privit la nelegiuirile lor și a lepădat pământul pe cei ce trăiau pe el.

26. Iar voi să păziți toate poruncile Mele și toate legile Mele și să nu faceți niciuna din ticăloșiile acestea, nici băștinașul, nici veneticul, care trăiește între voi.

27. Că toate urâciunile acestea le-au făcut oamenii pământului acesta, care-i înaintea voastră, și s-a întinat pământul;

28. Ca nu cumva să vă lepede și pe voi pământul, când îl veți întina, cum a aruncat el de la sine pe popoarele care au fost înainte de voi.  
(Levitic 18; 24 – 28)

Iată că pe locuitorii cu viață stricată, când îi sortește Dumnezeu pedepsirii, nu-i apără nicio graniță și nicio armă; dar, pentru o viață curată, îi apără Dumnezeu, cum nu-i apără nimic pe lume,

neamurile au un destin ascuns în Dumnezeu. Când își urmează destinul au apărarea lui

Dumnezeu, când îl trădează, să se gătească de pedeapsă. Dar ei n-au ascultat, ci din neam în neam tot mai răi s-au făcut, încât iată cum sună glasul lui Dumnezeu:

1. Ascultați cuvântul Domnului voi feciori ai lui Israil, că Domnul stă la judecată cu locuitorii pământului

2. Căci nu mai este credință, nici iubire, nici cunoaștere de Dumnezeu în țară.

3. Toți jură strâmb, mint, ucid, fură și sunt desfrânați; săvârșesc fapte silnice, iar sângele vărsat curge peste sânge.

4. Pentru aceasta țara e în mare jale, iar cei ce locuiesc sunt fără vlagă. (Osea 4; 1 - 4)

Nărăviți cum erau cu păcatele, n-au ascultat; de aceea tot mai multă urgie și-au îngrămădit pe cap, adăugând a face rele, până când prin Ieremia Prorocul, Dumnezeu le dă de știre dărâmarea Ierusalimului și ducerea lor în robie. E interesant momentul acesta istoric, în care Prorocul se luptă cu regele ca să-l înduplece să se predea fără rezistență, ca să scape cu viață, dar regele - în temeiul datoriei de rege - preferă să moară dar să se predea, ba. Prevestirea aceasta, care era o urmare a viețuirii ticăloase a poporului și a regelui, o motivează Dumnezeu lui Ieremia, zicând: *„Poate, auzind toate necazurile ce mi-am pus în gând să le fac (Ieremia 36, 3)... vor asculta și se vor întoarce fiecare de la calea sa cea rea și*

*atunci voi schimba strâmtorarea pe care vreau să le-o fac, pentru faptele lor cele rele”* (Ieremia 26, 3).

Pentru cuvântul acesta, însă, erau să-L omoare pe Ieremia (26, 11). Căci cuvântul Domnului era de răs la ei, (Ieremia 6, 10) și și-au bătut joc de trimișii lui Dumnezeu și n-au ținut seamă de cuvintele Lui, pe prorocii Lui i-au batjocorit, până ce mânia lui Dumnezeu s-a pogorât peste poporul Său, încât acesta n-a mai avut scăpare (II Paralipomena 36, 16).

În vremea aceea Ieremia se ruga:

„Mărturisim Doamne necredința noastră și fărădelegile părinților noștri, căci am păcătuit înaintea Ta. Nu ne lepăda pe noi, pentru numele Tău”. (Ieremia 14, 20).

Primește însă răspunsul următor:

1. Și a zis Domnul către mine: Chiar Moisi și Samuil de va sta înaintea feții Mele, nu este sufletul Meu către ei (nu M-ar îndupleca). Gonește-i de la fața Mea, să se ducă.

2. Iar de vor zice către tine: unde să ne ducem? Vei zice către ei: Acestea zice Domnul Dumnezeu: Cel rânduit la moarte, să se ducă la moarte, cei pentru foamete, la foamete și cel pentru robie, la robie!

3. Și voi nimici asupra lor în patru chipuri, zice Domnul: sabia spre junghiere și câinii spre rumpere, și fiarele pământului și pasărele cerului spre mâncare și spre stricare.

4. Și-i voi da pe ei în nevoi, la toate

împărățiile pământului, pentru Manase feciorul lui Ezechia împăratul Iudei, pentru toate câte a făcut în Ierusalim.

5. Cui îi va fi milă de tine Ierusalime? Sau cine se va întrista pentru tine? Sau cine va întreba de pacea ta?

6. Tu m-ai urât, zice Domnul: înapoi vei merge, și voi întinde mâna mea, și te voi strica pe tine, și nu-mi voi mai aduce aminte de ei.

7. Și-i voi împrăști pe ei cu împrăștiere în porțile poporului meu, făcutu-s-au fără de fii, pierdut-au pe poporul meu pentru răutățile lor. (Ieremia 15, 1 - 7).

Iar calea rugăciunii, desăvârșit a închis-o, (Plângeri 5, 8) apoi a adus prăpădul în robia celor 70 de ani:

14. Și toți fruntașii lui Iuda și Preoții și poporul pământului au înmulțit a face fărădelege, după toate urâciunile neamurilor, și au pângărit casa Domnului cea din Ierusalim, (ca în România de azi, n.ed.)

15. Și a trimis Domnul Dumnezeuul părinților lor la ei prin mâna prorocilor Săi, de grabă și trimițând solii Săi, că nu se îndura de poporul Său și de lăcașul cel sfânt al Lui.

16. Iar ei îi batjocoreau pe solii Lui și defăimau cuvintele Lui și râdeau de prorocii Lui, până ce s-a suit mânia Domnului asupra poporului Său încât nu mai era leac.

17. Și a adus asupra lor pe împăratul Haldeilor, și ia ucis pe tinerii lor cu sabie în casa



cea sfântă a lui, și nu i s-a făcut milă de Sedechia, și spre fecioarele lor nu s-a milostivit, și pe bătrânii lor i-a dus, toate Le-a dat în mâinile lor.

18. Și toate uneltele casei lui Dumnezeu, cele mari și cele mici și vistieriile casei Domnului și toate vistieriile împăratului și ale boierilor, toate le-au dus în Vavilon.

19. Și au ars casa Domnului și au surpat zidul Ierusalimului, și turnurile lui le-au ars cu foc și toate vasele scumpe s-au pierdut

20. Și au mutat pe cei rămași în Vavilon, și i-au fost lui și fiilor lui robi, până la împărăția Midi lor.

21. Și să plinit cuvântul Domnului prin gura lui Ieremia. Până când pământul s-a îndestulat a serba sâmbetele sale, odihnindu-se tot timpul pustiirii sale, până s-au împlinit șaptezeci de ani.

(II Paralipomena 36, 14 - 21).

La jalea aceasta se adaugă una și mai mare: „Femei miloase, fierbeau cu mâinile lor copiii care le-au slujit de hrană în vremea prăpădului” (Plângeri 4, 10).

De ce atâta urgie? se întrebă Ieremia și căpătă răspunsul din rădăcini:

„Profeții tăi nu ți-au dat pe față fărădelegea ta, ca să-ți schimbe calea tai” Plângeri 2, 14).

E drept, că darea pe față a fărădelegilor e cea mai primejdioasă predică, dar și singura care mai poate ceva. Toți fug de metoda aceasta. Chiar pentru câștigul lui Dumnezeu, nu vor să se primejduiască cu oamenii. N-au putere. Oare de

ce? Iată de ce:

11. Că preotul și prorocul s-au pângărit, și în casa mea am văzut răutățile lor.

12. Pentru aceea făcă-se lor calea lor spre lunecare într-o negură și se vor împiedica, și vor cădea într-o ea, pentru că voi aduce peste ei rele în anul cercetării lor.

13. Și într-o prorociei Samariei am văzut fărâdelegi prorocit-au prin Baal și au făcut pe poporul meu Israil să rățăcească.

14. Și într-o prorociei Ierusalimului am văzut lucruri groaznice, preacurvind și mergând într-o minciuni și sprijinind mâini multe, ca să nu se întoarcă fiecare de la calea sa cea rea, făcându-s-au mie toți ca Sodoma și cei ce locuiesc într-o însa ca Gomora.

15. De aceea așa zice Domnul (numele Mesiei în Vechiul Testament) despre proroci: Iată îi voi hrăni cu pelin și le voi da să bea apă cu fiere, căci de la Prorociei Ierusalimului a ieșit spurcăciune în tot pământul. (Ieremia 23, 11 - 15).

1. Păstorii cei ce pierdeți și risipiți oile pășunii Mele.

2. Pentru aceea așa zice Domnul asupra celor ce pasc poporul Meu: voi ați risipit oile Mele și le-ați scos afară, și nu le-ați cercetat pe ele, iată eu voi zdrobi asupra voastră după meșteșugirile voastre cele rele. (Ieremia 23, 1 - 2).

Oare de ce S-a ostenit Dumnezeu 1.500 de ani cu ucigașii dreptilor, trimițându-le pe toți vestitorii Săi, în fiecare zi, dis-de-dimineată

(Ieremia 7, 25), adică la o vreme când se mai putea înlătura osânda ce le atârna peste creștet și se mai putea abate urgia, care se pogora ca focul, peste fărădelegile lor fără de seamă?

### **Crinul de pe cruce**

Era ascuns în neamul acesta un mare destin: desăvârșirea prin el a Tainei celei din veac ascunse și de îngeri neștiute. Trebuia, era scris în istoria nevăzută, ca la plinirea vremii, să răsară între oameni crinul neamului omenesc: Sfânta Fecioară, Maica Domnului.

Era trebuință de recrearea acestei zidiri, povârnită spre plata păcatului, spre neîndurata moarte. Prin acest popor era prevăzut să se împlinească cea din urmă strădanie a lui Dumnezeu în persoană, cea din urmă dintre măsurile ce mai rămâneau. Dar singura rezolvare, care mai avea să facă viața neamurilor cu puțință, nu află între iudei ca răspuns decât fapta cea mai ucigașă a lor, cea din curtea lui Filat și de pe dealul Căpățânii.

Crinul Bunei Vestiri, pe care dragostea L-a coborât din Cer între oameni, jidovii îl răstigniră pe cruce. Cu fapta aceasta ucigașă, ei ieșiră din destinul lor, pentru care ostenise Dumnezeu cu ei, atâta amar de vreme, și-și băgară neamul sub roțile blestemului. De aceea:

4. Zile multe vor ședea fiii lui Israil fără de împărat și fără de căpetenie și fără de jertfă și fără de altar și fără de preoție și fără de arătători.

5. După aceea fiii lui Israil se vor întoarce la credință, iar la sfârșitul zilelor celor de pe urmă se vor apropia cu înfricoșare de Domnul și de *bunătatea Lui*" (Osea 3, 4 - 5).

Până la plinirea vremii atârnă peste ei blestemul pe care și l-au cerut în curtea lui Filat:

4. Deci a ieșit iarăși afară Pilaf și a zis lor: iată, aduc vouă pe Ei (pe Hristos) afară, ca să cunoașteți că întru Dânsul nicio vină nu aflu.

5. Deci a ieșit Iisus afară, purtând cununa cea de spini și haina cea mohorâtă. Și Pilat le-a zis lor: Iată Omul!

6. Iar dacă L-au văzut pe Ei Arhiereii și slugile, au strigat, zicând: răstignește-L, răstignește-L pe El. Zis-a lor Pilat: luați-L voi pe El, și L

căci eu nu aflu întru El vină.

7. Răspuns-au lui Iudeii: noi Lege avem, și după Legea noastră dator este să moară, căci s-a făcut pe Sine Piu al lui Dumnezeu.

8. Iar dacă a auzit Pilat acest cuvânt, mai mult s-a temut.

9. Și a intrat în divan iarăși, și a zis lui de unde ești Tu? Iar Iisus răspuns nu i-au dat lui.

10. Deci a zis Pilat Lui: mie nu-mi grăiești? Au un știi că putere am să te răstignesc, și putere am să te slobozesc?

11. Răspuns-a Iisus: n-ai avea nicio putere asupra Mea, de n-ar fi fost dat ție de sus; pentru aceasta cel ce m-a dat ție, mai mare păcat are.

12. Din aceasta căuta Pilat să-L slobozească

pe El; iar Iudeii strigau, zicând: de vei slobozi pe acesta, nu ești prieten Cezarului; tot cel ce se face pe sine împărat, stă împotriva Cezarului.

13. Deci auzind Pilat cuvântul acesta, a scos afară pe Iisus, și a șezut pe scaun în locul ce se cheamă, pardosit cu pietre, iar iește: Qawata.

14. Și era vinerea paștelor, și ceasul ca la al șaselea; și a zis Iudeilor: iată împăratul vostru!

15. iar ei au strigat: ia-L, ia-L răstignește-L pe EL. Zis-a lor Pilat: pe împăratul vostru să-L răstignesc? Răspuns-au Arhiereii: N-avem împărat fără numai pe Cezarul.

16. Deci atunci L-a dat pe Ei lor ca să se răstignească. Și au luat pe Iisus, și L-au dus ca să-L răstignească (Ioan 19; 4 - 16).

Sângele Lui asupra noastră și asupra feciorilor noștri". (Matei 27, 25).

De aceea sunt urâți de toate neamurile că asta e ponosul blestemului, pe care singuri și l-au cerut peste urmași. Blestemul acesta îi zorește să ia în brațe pe toți anticriștii vremurilor, până la cel mai de pe urmă, pe care și-l vor pune rege. Le va sosi și vremea aceea mult dorită, dar chiar pentru ei ivirea anticriștilor e un destin blestemat. Când se vor convinge de aceasta, vor veni înfricoșați la credința creștină ortodoxă.

Deci până la capătul zilelor, când se vor întoarce și ei, moștenirea lor este a noastră, a noului Israel, a neamurilor creștine. Până atunci, pentru ei sângele lui Iisus e blestem și mânie. Pentru noi, dimpotrivă, sângele lui Hristos e

izbăvirea de mânie. (Romani 5, 9). Dovada celei mai mari iubiri de oameni – trecerea Mântuitorului pentru noi prin moarte – are putere de mântuire pentru cei ce-o primesc, dar are față de osândă pentru cei ce nu vor s-o primească. Unii stau sub dar, alții sub sabie.

În toată lumea lui Dumnezeu, nu este altă predică mai puternică decât a Sfântului răstignit de ură și Care-și iartă ucigașii. Asta dovedește ceva atotputernic și fără de sfârșit: desăvârșirea.

Ei n-au înțeles, și de aceea petrec acele „zile fără număr”, zile de foamete:

11. nu foamete de pâine și nu sete de apă, ci de auzit cuvintele Domnului.

12. Și se vor clătina ei de la o mare până la cealaltă și de la Miazănoapte la Răsărit, și vor cutreiera pământul, căutând cuvântul Domnului, dar nu-l vor afla”. (Amos 8, 11 – 12).

Asta-i foametea lor de mii de ani: Dumnezeu nu le mai vorbește!...

Toată tragedia acestui popor, ce se vrăjmășește de moarte cu Iisus Hristos, e o mare lecție a lui Dumnezeu, pe care o arată neamurilor creștine, până la sfârșitul zilelor. Istoria se va repeta cu oricare dintre neamurile care vor face ce-au făcut ei. Aceleași fapte aduc aceleași urmări, deci pricinuiesc aceeași istorie; pentru asta nu trebuie să fii proroc deloc.



## Răspunzătorii

Faptul că din partea Sa Dumnezeu a făcut totul pentru om, până și jertfa Sa de pe cruce, dovedește că omul are un preț imens, necrezut de mare. Omul are dimensiunile intenției divine; el e centrul și sinteza creației Sale: e lumea văzută îmbinată cu lumea nevăzută.

Iată de ce suntem datori a vieții potrivit acestei intenții divine; adică să trăim deodată și ca persoane văzute și ca persoane nevăzute. Căci omul are valoarea arătată de jertfa de pe cruce.

Când omul trăiește în adevărata lui valoare, e subiect de istorie, pe când dacă renunță la dimensiunile sale divine ajunge obiect de istorie, în rând cu oricare dintre obiecte; nu mai poartă un nume, ci poartă un număr, 666.<sup>39</sup>

Deci ce poate să însemneze coborârea omului la simpla valoare economică, decât o degradare a lui în rândul vitelor, care se vor sălbătici întreolaltă, și-și vor împinge conducătorii până la marginile nebuniei. Asta înseamnă treaba unuia, care ar încovoia crinii în gunoi, prețuind mai mult gunoiul decât mirosul crinului.

Pentru o alunecare a omului de la nume la număr, au să dea seama toți înzestrații lui Dumnezeu, cei cu daruri, cu răspunderi, cu măririi,

---

<sup>39</sup> Codul numeric personal pe care-l primește astăzi, fără să fie întrebat, orice om care se naște și trăiește pe planeta Pământ, stă sub apăsarea acestui număr antihristic: 666. Chiar dacă noi românii încă nu eram dominați de acest număr în vremea când Părintele Arsenie Boca a scris rândurile acestea, iată că Sfinția sa cu 50 de ani înainte a descris desăvârșit situația noastră de azi. (n.ed. 2012)

cu putere și cu tot felul de haruri.

Regele David, înzestrat deodată cu darul stăpânirii și cu darul prorociei, a căpătat o strașnică pedeapsă, numai fiindcă a îndrăznit să numere poporul. Darul prorociei i s-a luat o vreme, iar din popor i-au murit 70 de mii de oameni – și doar el greșise, nu poporul. (II Regi 24, 17)

Deci înainte stătătorii și deținătorii puterii au să dea seama, chiar de venirea sabiei după dreptate, după cum ni se destăinuie aceasta prin Iezechiel, văzătorul tainelor.

Iezechiel 53:

1. Fost-a cuvântul Domnului către mine și mi-a zis:

2. „Fiul omului, rostește cuvânt către fiii poporului tău și le zi: De voi aduce sabie asupra unei țări și poporul țării aceleia va lua din mijlocul său un om, și-l va pune străjer.

3. Și el, văzând sabia venind asupra țării, va trâmbița din trâmbiță și va prevesti

4. De va auzi cineva sunetul trâmbiței, dar nu se va păzi, când va veni sabia și-l va prinde, sângele aceluia va fi asupra capului său.

5. Pentru că a auzit glasul trâmbiței și nu s-a păzit, sângele lui asupra lui; iar cel ce se va păzi, își va mântui viața sa.

6. Dacă însă străjerul a văzut sabia venind și n-a sunat din trâmbiță și poporul n-a fost prevestit, atunci când va veni sabia și va ridica viața cuiva, acela s-a răpit pentru păcatele lui, dar



sângele lui îl voi cere din mâna străjerului.

7. Și pe tine, fiul omului, te-am pus Eu străjer casei lui Israil și tu vei auzi cuvânt din gura Mea, și-i vei vesti din partea Mea.

8. Când eu voi zice păcătosului: „Păcătosule, vei muri”, și tu nu vei grăi nimic ca să prevestești pe păcătos, ca să se abată de la calea lui, atunci păcătosul acela va muri pentru păcatele sale, iar sângele lui îi voi cere din mâna ta.

9. Iar dacă tu ai prevestit pe păcătos să se abată de la calea lui și să se întoarcă de la ea, și el nu s-a întors din calea lui, atunci el muri pentru păcatele lui iar tu ți-ai mântuit sufletul tău”. (vezi și Iezechiel 3, 17 - 21)

Slujba cea mai anevoioasă și mai plină de primejdii o au însă dreptii, când trebuie să dea pe față păcatele poporului. (Plângeri 2, 14; Ieremia 14, 10; Isaia 58). „*Prin știința lui, dreptul, sluga Mea, va îndrepta pe mulți*” (Isaia 53, 11). De aceea trebuie să fie deodată și stâlp de fier și zid de aramă (Ieremia 1, 18) și față de cremene (Isaia 50, 7), iar pe deasupra tuturor a, trebuie să fie păstorul cel bun, care-și pune viața pentru oile sale. (Ioan 10, 11).

Într-adevăr, slujba aceasta n-o poate face decât un lepădat de viață și un îndrăgostit de Dumnezeu. De aceea zice Petru, că și dreptul abia se mântuiește (I Petru 4, 18), socotind greutatea sarcinii. Căci nimeni nu e drept fără vreun rost de la Dumnezeu, fără vreo treabă de făcut. Mântuirea dreptului e condiționată de împlinirea destinului

său de la Dumnezeu, și e primejduită când își cruță viața proprie în dauna intenției divine.

Nici Dumnezeu n-a avut alt cuvânt mai tare decât jertfa. Jertfa e maxima apropiere a voinței și iubirii lui Dumnezeu de libertatea omului. Ea e hotarul de atingere între voința divină și libertatea omului. Iar în ucenicii Săi, trimiși în fiecare veac de oameni, tot El e Cel ce-și repetă cuvântul și aduce aminte lumii prețul pe care-l are omul înaintea lui Dumnezeu. El, Hristos, trăit din toată sinceritatea ființei, e singura cale care mai poate aduce pace între oameni și bună învoire; toate celelalte rezolvări alătura de trăirea creștinismului grăbesc apocalipsul. Știința fără Dumnezeu și împotriva omului s-a apucat să facă și nebunia ei cea mai de pe urmă: desfacerea și aprinderea stihiilor.

II Petru 3, 10: „Ziua Domnului veni ca un fur. Atunci cerurile pieri-vor cu vuiet mare; stihiile arzând se vor desface și pământul și lucrurile de pe el vor arde de istov”.



### Iconomul nedrept

Deci rostul iconomilor e de a întoarce marea turmă a oamenilor iarăși la Dumnezeu în „Țara de obârșie/7 (Ieremia 22, 10). Au însă și potrivnici, care zi și noapte îi părăsc înaintea lui Dumnezeu (Apocalipsa 12, 10) precum că i-ar fi risipind avuțiile (Luca 16, 1 – 13). Căci de când potrivnicul

a fost aruncat pe pământ, se dă pe sine stăpân al pământului și al tuturor împărățiilor lumii. Nu se sfiește potrivnicul nici de obrazul lui Hristos, ci-i zice:

6. Și i-a zis Lui diavolul: Ție voi da stăpânirea aceasta toată și slava lor, că mie îmi este dată, și ori căruia voiesc o dau pe ea.

7. Deci, tu de te vei închina înaintea mea, toată Ți-o dau Ție. (Luca 4, 6 – 7).

Se înțelege dar, că orice milostenie, orice binefacere, orice folosire a lumii după legea iubirii de oameni, e o pagubă ce aduce o mare atingere stăpânirii acestui înger nebun. Știți cum sunt nebunii: se dau pe ei de ceva mare și pretind să li se supună oamenii, se cred pe ei stăpâni și împărați, că așa cere boala lor. Cu atât mai vârtos o cere aceasta Lucifer, începătorul nebuliei. Deci orice iubire, în părută lui împărăție e o risipire; și orice ură – după voia lui cea rea – o mare faptă bună. Dar împărăția fiind de drept a lui Dumnezeu, care este lumea întreagă, chivernisită de oameni cu ură, nu cu iubire, îngrămădește pe cheltuatorii ei cu o mare datorie de plată lui Dumnezeu. Orice ascultare de Stăpânul adevărat al lumii e o daună în împărăția „stăpânului” nebun și orice ascultare de stăpânul nebun al pământului îngrămădește pe oameni sub povara unei datorii sau greșeli făcute lui Dumnezeu.

Deci dacă proprietatea și stăpânia lumii, de fapt și de drept, e a lui Dumnezeu, atunci omul e numai un fel de chiriaș, un fel de administrator și

nicidecum proprietarul absolut al lumii. Că, de se va crede stăpân absolut al lumii, seamănă cu credința îngerului nebun. Pentru ca să înfrâneze pe om de la o cădere ca aceasta, Dumnezeu l-a numit iconom nedrept, pe de o parte, pe motivul că n-are proprietatea absolută, ci numai proprietatea relativă; iar pe de altă parte, ca să-l ferească de căderea în nebunia îngerului rău. Așadar, de îndată ce se dă pe sine proprietar absolut al lumii se ciocnește cu Dumnezeu, îl tăgăduiește, îl înlătură, îl expropriează, și cu asta crede întocmai ca lucifer. Nu-și dă seama bietul om că, primind ispita, va fi zdrobit sub dărâmaturile propriei sale iubiri nebune. Când omul se lipește de făptură, de avuție, de slavă, acestea i se fac mamona, care înseamnă bani sau bogății. Deci nu poți sluji și lui Dumnezeu și lui mamona. Cu toate acestea Dumnezeu laudă pe iconomul pârât care și-a făcut prieteni din mamona nedreptății și-i făgăduiește că-l va primi în împărăție când o va isprăvi de risipit după legea dumnezeiască a iubirii de oameni - se înțelege că e vorba de risipirea mamonei.

De aci putem scoate înțelesul bogăției: nu sărăcia te mântuiește, nici bogăția nu te osândește; și precum nici bogăția nu te mântuiește, așa nici sărăcia nu te osândește, ci precum ai sufletul și față de bogăție și față de sărăcie.

Ești sărac și zorit cu gândul după avuție, iată că nu te mântuiește sărăcia. Ești bogat, dar

desfăcut cu inima de bogăția ta, iată că nu te primejduiește bogăția ta. Faptul cum stai cu sufletul – și față de una și față de alta, de asta atârnă mântuirea sau osânda ta.

Mamona nedreptății are un mare apărător: vițelul de aur, care împunge pe toți cei ce-ar încerca s-o risipească la săracii lumii. Stăpânul vițelului face pâră la Dumnezeu asupra iconomilor nedrepti, care însă, risipind vițelul prin iubirea de oameni, s-au făcut mai înțelepți decât fiii luminii (Luca 16, 8).

Bietul Dumnezeu, săracul, n-are unde să-și plece capul, că bogății și pana cea vicleană a cărturarilor (Ieremia 8, 8) lumii acesteia l-au expropriat din dreptul de proprietate și autor al lumii. Cine știe dacă nu cumva l-a rămas totuși dreptul să se supere pe ei, și să le măture toate gândurile cu mamona lor cu tot. Căci dreptul de proprietate derivă din atributul de autor mai mult ca din actul de proprietate. Deci când clatină Dumnezeu mamona, e semn că n-a fost bine iconomită de oameni, și le cere socoteală; a zis doar: „*Fiicelor săraci ca un tată!*” (Înțelepciunea lui Iisus Sirah 4, 10). Deci, fiind în drepturile absolute peste valoarea economică, poate să-și pună iconom pe cine vrea, chiar și pe cei ce-L tăgăduiesc.

Cu această orânduire atotputernică, prin care Dumnezeu își lucrează voia Sa, întrebuintând chiar și pe vrăjmașii Săi, mai pălmuește din când în când pe mărturisitorii Săi, ca să-i trezească din

împietrirea inimii cu care țin Lazării la poartă.

† † †

Părinții au zis că singura noastră avuție cu adevărat sunt păcatele. Căci, după ei, nu ești proprietar decât al lucrului pe care l-ai făcut din nimic. Iar, împlinind condiția asta, din nimic Dumnezeu a făcut făptura, iar făptura a făcut păcatul.

Deci, de drept, omul nu e al său, nici al altuia, ci al lui Dumnezeu. Pe de altă parte păcatul, al cărui autor este omul, îl reclamă pentru el, și i se ține de urmă ca proprietate de drept – balast de accident – care poate duce pe om până la starea să se lepede de Dumnezeu și să-l stea împotriva, ca un creator al unei teribile noutăți – păcatul – fără să bage de seamă că prin asta se întoarce, cu ispravă cu tot, sub amara tiranie a neantului, adică a haosului de tot felul și în toate privințele și poate că pentru totdeauna.

Asta-i noutatea grozavă, că omul a putut să facă ceea ce Dumnezeu nu vrea să facă, adică răul. Faptul că, după judecata tuturor a, pe cei păcătoși îi închide în chinurile haosului veșnic, nu e o răzbunare din partea lui Dumnezeu, ci o consfințire a libertății și a deciziei viciate a omului, pentru ca acesta să fie împreună cu creația sa iubită – păcatul – în infinitul eternității.

Păcatul, această mamonă cu adevărat nedreaptă a omului, trebuie risipit; trebuie să cerem iertare de la Dumnezeu pentru atare

agoniseală, precum și ajutorul ca s-o împrăștiem. Preoții sunt acei iconomi ai tainelor lui Dumnezeu care scad, pentru semenii lor, această mamonică agonisire, iertându-le din datorie. De aceea Lucifer ridică păcă mare asupra lor înaintea lui Dumnezeu, zi și noapte, și le răscoală împotriva toate urgiile împotrivrării.

„Ci ei I-au biruit prin sângele Mielului și prin cuvântul mărturiei lor, și nu și-au iubit viața lor, până la moarte” (hoca Mpsa 12, 11).

De aceea avea dreptate Sfântul Ioan Gură de Aur zicând că: „mai multe sunt furtunile care zbuciumă sufletul preotului, decât talazurile care bântuie marea”. (Sfântul Ioan Gură de Aur: Despre preoție. Cili, CVII1, V.21.)

Iconomii tainelor – slujitorii Sfintei Liturghii – sunt și ei, în măsura iubirii, jertfă neîncetată – armă în lumea aceasta pentru mântuirea lumii.





Sfântul Simeon, Noul Teolog

ADĂUGIRILE EDITORULUI PREDOSLOVIE

„Că, de la răsăritul soarelui și până la apusul lui, mare este numele Meu printre neamuri și în orice parte se aduc jertfe de tămâie pentru numele Meu și prinoase curate, căci mare este numele Meu între neamuri”, zice Domnul Savaot” (Maleahi 1, 11)

O carte de aducere aminte a fost scrisă înaintea Domnului spre binele celor care se tem de El și caută scăpare în numele Lui. «Și vor fi aceștia pentru Mine», zice Domnul Savaot, «în ziua în care voi face judecată, ca o avere a Mea și voi avea îndurare de ei, precum are un om față de fiul său care îi slujește»”. (Maleahi 2, 5 - 7)



Omul este zidit de Creator pentru viața veșnică, iar viața lui pământească este doar o pregătire pentru cea veșnică. Lucrarea noastră de căpetenie și de cea mai mare importanță este să trăim așa cum îi place lui Dumnezeu și să primim, prin Domnul nostru Iisus Hristos, plinătatea unei vieți bune, care s-a pierdut în Adam cel dintâi zidit. Viața cea bună este rodul Sfântului Duh și este alcătuită din iubire, bucurie, pace, îndelungă răbdare, bunătate, milostivire, credință, blândețe.

Înfrânare (Galateni 5, 22 - 23). Aceste daruri ne sunt date de Hristos Mântuitorul în Duhul Sfânt. Numai omul neprihănit, blând, bun, compătimitor, milostiv, îndurat, îndelung răbdător, fără răutate și iubitor de oameni (în care a rodit Duhul Sfânt) este vrednic de Dumnezeu. Noi cu acest scop ne și naștem ca să dobândim asemenea calități sufletești, să ne unim cu Dumnezeu, să ne facem părtași la sfințenia Lui și să ajungem la plinătatea stării harice sau la îndumnezeire. Din partea noastră ni se cere să ne nevoim pentru a ne curăți prin pocăință și smerenie, ca să unim toate simțămintele noastre cu Unicul și Preabunul Dumnezeu. Atunci vom cunoaște toate cele dumnezeiești dintr-odată și le vom înțelege cu văzul, cu auzul, cu contemplarea și revelația.

Niciun om - nici cel drept, nici cel păcătos - nu se poate mântui singur prin sine. Dumnezeu spune: *„Milui-voi pe cel ce este vrednic să fie voi avea milă de cel ce este vrednic de milă”* (Ieșirea 33, 19; Romani 9, 15). Sfântul Proroc David,

mărturisind acest adevăr, strigă către Dumnezeu: „Doamne, Dumnezeu! mântuirii mele” (Psalmul 87, 1).

Ne mântuim sufletul în măsura în care devenim părtași la sfințenia lui Dumnezeu, iar sfințenia o dăruiește Dumnezeu după voia Sa. Se învrednicesc de această sfințenie cei ce n-au gânduri strâmbe și cei ce-și îndreaptă inimile spre Dumnezeu (Psalmul 77, 39). Mila lui Dumnezeu consistă tocmai în dăruirea acestei sfințenii, care îl face pe om să fie vrăjmașul oricărui păcat și să îndrăgească numai faptele plăcute lui Dumnezeu. Pentru cei care iubesc pe diavol și întorc spatele lui Dumnezeu nu este mântuire atâta timp cât vor rămâne în această stare păcătoasă și nu se vor pocăi; dar și cei ce-l caută pe Dumnezeu și fac binele înclină spre mântuire nu din propriile lor puteri, ci din mila lui Dumnezeu. De aceea, orice creștin trebuie să se gândească că s-a născut și și-a început existența în vederea unei creșteri treptate cu duhul, însă nu în grădina raiului ci în mijlocul unui cuptor aprins de patimile omenirii subordonată de bunăvoie lui satan, pe care l-a iubit mai mult. Și tocmai în acest învăpăiat cuptor încins de moșii, strămoșii dar și de contemporanii lui, trebuie să se desăvârșească bietul creștin, fără însă să-și frigă „aripile”, până când – cu mila lui Dumnezeu – va ajunge la starea sfințită și plăcută Lui, care este îndumnezeirea prin har, și până când va deveni vrednic să se mute în cereștile locașuri.

† † †

însă, fără pocăință din adâncul sufletului, cu potop de lacrimi, nu ne putem mântui și nu putem să ajungem în împărăția cerească! Pentru toți cei care vor să se mântuiască dar se împotmolesc în propria neștiință și în grele patimi și neputințe, Sfântul Simeon, noul Teolog (949 – 11022) are un cuvânt cât se poate de luminos și limpede, care citit cu atenție arată cum poate smulge creștinul obiceiurile rele din fire:

„Știind aceasta<sup>40</sup>, Cel ce pe toate le știe.

Domnul și Dumnezeuul nostru Iisus Hristos a zis: *„Pocăiți-vă că s-a apropiat împărăția Cerurilor”* (Matei 3, 2).

Bun lucru este pocăința și folosul pe care îl aduce. Este cu puțință tuturor, nu numai monahilor, ci și mirenilor, să se pocăiască neîncetat, să plângă și să se roage neîncetat lui Dumnezeu și prin astfel de fapte să câștige și celelalte fapte bune.

Că această pocăință, din adâncul inimii, este calea cea adevărată, o mărturisește și Sfântul Ioan cel cu graiul de aur (Gură de Aur), stâlpul și învățătorul cel mare al Bisericii. În cuvintele sale despre David, la tâlcuirea Psalmului 50, ne-a arătat cum „cel ce a avut și femeie, și copii, slujnice și mulțime de slujitori și bogăție multă și s-a învrednicit și de mari dregătorii lumești, a putut totdeauna să plângă, s-a rugat, s-a pocăit și

---

<sup>40</sup> Cuvânt extras din „învățăturile Sfântului Simeon Noul Teolog”, ed. Credința Strămoșească, 2003.

a ajuns la plinătatea faptelor bune, ajuns să ia Duh Sfânt, să se facă prieten al lui Dumnezeu și să se îndulcească de vederea Lui, cum au fost și Avraam, Isaac, Iacov, Lot și Moise. Iar în darul cel nou, la arătarea lui Dumnezeu și Mântuitorul nostru Iisus Hristos, au în uns să se îndulcească de vederea lui Dumnezeu - Petru pescarul și necărturarul împreună cu soacra sa și mulți alții care propovăduiau pe Dumnezeu Cel ce Se arătase". Și de atunci până azi nenumărați, pe care cine va putea să-i numere, fiind mai mulți decât picăturile ploilor și decât stelele cerului: pe împărații credincioși, boierii, puternicii, ca să nu mai vorbesc de cei săraci și de cei care au trăit numai cu hrana zilnică, despre care mărturisesc până acum orașele, casele și bisericile ridicate de dâșii cu dărnicie, și azilurile de bătrâni și de săraci, ce există și astăzi. Căci toate cele agonisite în timpul vieții lor, deși trăiesc în lume, ei le folosesc nu ca pe ale lor, ci ca pe niște robi ai Stăpânului, iconomisindu-le ca pe niște lucruri încredințate lor și după plăcerea Stăpânului, folosindu-se de lume după glasul lui Pavel, dar nefolosindu-se rău (I Corinteni 7, 31). De aceea au și fost slăviți și străluciți în viața aceasta de acum, și vor fi și de acum și până în veac, iar întru împărăția lui Dumnezeu vor fi și mai slăviți și mai străluciți.

Pentru că *lumea și cele din lume* nu înseamnă nici aur, nici argint, nici cai, nici asini; nici sate, nici case, nici bani, nici vii, nici pâine, nici vin, că

toate acestea câte slujesc la trebuința trupului le folosesc și călugării care fug de *lume*. Ci *lumea* este păcatul, împătimirea de lucruri și patimile, cum spune Ioan Cuvântătorul de Dumnezeu, iubitul ucenic al lui Hristos: „*Pfu iubiți lumea, nici cele din lume. Că tot ce este în lume: pofta trupului, pofta ochilor și trufia vieții nu este de la Dumnezeu, ci din lume est* (I Ioan 2, 15 - 6).

Deci, cel care lăsând lumea întreagă fuge de ea, iar părăsind-o și făcându-se gol nu se păzește de poftă, la ce-i va folosi numai retragerea lui din lume? Că aceleași lucruri le întâlnim oriunde am merge și am ajunge. Pretutindeni suntem oameni și singuri nu putem trăi; pretutindeni avem nevoie de cele necesare trupului; pretutindeni se află și femei, și copii, și vin și tot felul de roade; că din acestea și din cele asemenea este alcătuirea vieții noastre. Și dacă avem pofta trupului, pofta ochilor și trufia gândurilor, în mijlocul lor cum ne vom putea depărta de tot păcatul, ca să nu fim răniți deloc de ghimpele lui?

Căci noi nici n-am avea nevoie de lepădarea de lume și de fuga de lume, dacă am fi sârguitori, cu luare aminte și cu trezvie, iar nu leneși, (zăbavnici), trândavi, disprețuitori și călcători ai poruncilor lui Dumnezeu.

Fiindcă Dumnezeu a făcut pe om împărat și stăpân al tuturor celor de pe pământ ca și al celor ce se află sub cer; pentru că soarele, luna și stelele negreșit pentru om au fost făcute. Și ca împărat al tuturor celor văzute, îl împiedicau oare

acestea cu ceva de la săvârșirea binelui? Nu, nicidecum; ci, dimpotrivă, l-ar fi ajutat și mai mult să crească și să strălucească, dacă ar fi trăit mulțumind lui Dumnezeu, Care l-a făcut și i-a dat lui toate. Că dacă n-ar fi călcat porunca Stăpânului său, n-ar fi pierdut această împărăție, nu s-ar fi lipsit de slava lui Dumnezeu. Dar, pentru că a făcut aceasta, cu dreptate a fost scos afară, și surghiunit a trăit și a murit”.

Și iată că Sfântul Simeon Noul Teolog ne dezvăluie un lucru pe care, după cum și lui însuși i se pare, nimeni nu l-a descoperit arătat, ci a fost spus acoperit și umbrat, până la el.

«Ce anume? zice Dumnezeiască Scriptură: „*Dumnezeu a zis lui Adam* (după ce călcase porunca):

— „Adame, unde ești?”

De ce a zis acestea, Făcătorul a-toate? Negreșit, vrând să-l aducă pe el într-o simțire și să-l cheme la pocăință i-a zis:

— „Adame, unde ești? înțelepțește-te pe sineți, cunoaște-ți goliciunea, vezi de ce îmbrăcăminte și slavă te-ai lipsit! Adame, unde ești?”. Ca și cum l-ar fi îndemnat, zicându-i:

— „Hai, cugetă, nenorocitul! înțelepțește-te, amărâta! ieși de unde te-ai ascuns, crezi că te poți ascunde de Mine?! Zi: Am greșit, Doamnei”. Dar el nu zice așa, (dar mai ales eu, ticălosul, nu zic că a mea este patima), dar ce zice?

— „Am auzit glasul Tău umblând prin Rai și m-am temut, că gol sunt și m-am ascuns”.

Și Dumnezeu ce-i zice?

— „Cine ți-a spus ție că ești gol? Fără numai că ai mâncat din pomul, din care ți-am poruncit: numai din acesta să nu mănânci”.

Vezi, iubite, îndelungă-răbdarea lui Dumnezeu? După ce i-a zis: „Adame, unde ești?” și după ce Adam nu și-a recunoscut păcatul, ci a zis: „Am auzit glasul Tău umblând prin Rai și m-am temut, că gol sunt și m-am ascuns”, Dumnezeu nu. Se mânie, nu. Se întoarce de la el, ci îl învrednicește de a doua întrebare: „Cine ți-a spus ție că ești gol? Fără numai că ai mâncat din pomul, din care ți-am poruncit numai din acesta să nu mănânci”.

Înțelegeți, vă rog, adâncul cuvintelor înțelepciunii lui Dumnezeu! Că îi zice: „*De ce ascunzi păcatul, zicând că ești gol? Oare socotești că numai trupul ți-l văd, nu și inima, și gândurile tale?*”. nădăjduia Adam, după ce fusese amăgit, că Dumnezeu nu-i știe păcatul și socotea în sine: „Dacă voi zice că sunt gol Dumnezeu, neștiind ce am făcut mă va întreba: De ce ești goi? și așa, voi putea să scap, zicând: Nu știu! Și mă voi putea ascunde de Dânsul și să-mi capăt iarăși îmbrăcămintea cea dintâi. Și nu mă va scoate afară și nu mă va surghiuni”.

Acestea, gândindu-le el, – precum fac mulți (și eu cel dintâi) ascunzându-și răutățile lor – Dumnezeu, ca să nu-i sporească și mai mult osânda, îl întreabă: „Și de unde ai aflat că ești goi? Fără numai că ai mâncat din pomul din care ți-am

spus să nu mănânci”. Ca și cum i-ar fi zis: „Tot mai crezi că te poți ascunde de Mine? Oare nu știu Eu ce ai făcut? De ce nu recunoști că ai greșit? Zi, nenorocitul: – Da, în adevăr am greșit Stăpâne, am călcat porunca Ta; am greșit ascultând sfatul femeii, am păcătuit foarte greu făcând după cuvântul ei și neascultându-l pe al Tău; miluiește-mă”.

Dar el nu zice așa, nu se smerește, nu se pleacă; ca de fier este grumazul inimii lui (Isaia 48, 4) (în ce fel este cu adevărat și al meu, ticălosul). Că dacă ar fi zis așa ar fi rămas în Rai. Cu un singur cuvânt ar fi putut scăpa de toate relele la care a fost supus după ce a fost izgonit, și de iadul în care a zăcut atâtea veacuri.»

«Aceasta a fost, deci, (ne spune Sfântul Simeon) ceea ce am făgăduit să vă spun. Acum ascultați și ceea ce urmează și veți cunoaște că adevărat este cuvântul și nimic neadevărat nu se află într-însul.

Dumnezeu i-a zis lui Adam: *„În ceasul în care veți mânca din pomul din care vă poruncesc să nu mâncați, cu moarte veți muri”* (facere 2, 17). Adică, cu moarte sufletească, ceea ce s-a și întâmplat în acel ceas, când s-a dezgolit de haina cea nemuritoare. Mimic mai mult nu zisese Dumnezeu și nimic altceva nu s-a întâmplat. Dumnezeu, știind mai dinainte că Adam va păcătui și voind să-i ierte păcatul, dacă se va pocăi, nu a hotărât nimic dinainte asupra lui. Dar Adam nu și-a recunoscut păcatul și nici nu s-a pocăit după ce



a fost muștrat de Dumnezeu, ci a zis: *„Femeia pe care Tu mi-ai dat-o, aceasta m-a amăgit”*. O, suflete fără de minte! Ca și cum i-ar fi zis lui Dumnezeu: *„Nu ai dreptate, Tu ai greșit, femeia pe care Tu mi-ai dat-o, ea m-a amăgit”*.

Așa pătimesc și eu, nesmeritul, și nu vreau să mă smeresc niciodată, nenorocitul și ticălosul, și să recunosc din suflet că eu sunt pricinuitorul pieirii mele, ci zic că tu, care m-ai întărit să fac aceasta și aceea. O, suflete ticălos, care grăi ești cuvinte pline de păcat! O, suflet fără de rușine și nebun care grăiești cuvinte încă și mai nerușinate și spurcate!

Deci și lui Adam, după ce a spus acestea, i-a zis Dumnezeu: *„Pentru că ai ascultat glasul femeii tale și ai mâncat din pomul, din care ți-am poruncit ție, numai din acesta să nu mănânci, și ai mâncat, blestemat să fie pământul întru lucrurile tale; întru necazuri vei mânca dintr-însul în toate zilele vieții tale. Spini și pălămidă îți va rodi el și te vei hrăni cu iarba câmpului! întru sudoarea feței tale vei mânca pâinea ta, până te vei întoarce în pământ din care ești luat; că pământ ești și în pământ te vei întoarce”* (Facerea 3, 17 - 19). Cu alte cuvinte: Ți-am zis să te pocăiești, ca să rămâi în starea ta de mai înainte, dar pentru că ești atât de împietrit, du-te acum departe de la Mine! îți va fi destulă drept pedeapsă îndepărtarea de la Mine: *„Că pământ ești și în pământ te vei întoarce”*.

Ați cunoscut deci acum că nu s-a pocăit după călcarea poruncii și n-a zis: *„Am păcătuit Doamne,*

*iartă-mă*", și pentru aceasta a fost izgonit și osândit să trăiască în osteneală și sudoare și să se întoarcă în pământul din care a fost luat, ceea ce se va vedea din cele ce urmează.

Și, lăsând Dumnezeu pe Adam vine la Eva, vrând să arate că și ea cu dreptate va fi scoasă afară, nevoind să se pocăiască și o întreabă: *ce ai făcut aceasta?*", ca măcar ea să recunoască că a greșit. Căci, spune-mi, de ce era nevoie s-o întrebe și pe ea Dumnezeu, dacă nu, pentru ca măcar ea să recunoască: *„Stăpâne, ca o nebună am făcut aceasta eu, smerita și păătoasa de mine! Și nu Te-am ascultat pe Tine, Stăpânul meu, ci miluiește-mă!”*. Dar ea n-a zis așa, ci a zis: *„Șarpele m-a amăgiți”*.

O, nesimțire! Cum ai vorbit tu cu șarpele, care ți-a grăit împotriva Stăpânului tău și pe el l-ai cinstit mai mult decât pe Dumnezeu, Cel ce te-a făcut? Și sfatul lui l-ai socotit mai de cinste și mai adevărat?!

Și după ce nici ea n-a recunoscut că a greșit, îndată au fost scoși afară din desfătare, izgoniți din Rai și de la Fața lui Dumnezeu.

Ci tu, caută să înțelegi adâncul tainelor lui Dumnezeu, Iubitorul de oameni și învață de aici, că dacă s-ar fi pocăit, n-ar fi fost scoși afară, n-ar fi fost pedepsiți, n-ar fi fost osândiți să se întoarcă în pământul din care au fost luați. Cum aceasta? Ascultă:

După ce au fost scoși afară și au căzut din desfătare, au căzut în sudori și osteneli trupești,

au început să flămânzească, să înseteze, să înghețe de frig și să tremure. Așa cum suferim și noi înșine în ziua de azi. Dar mai grea decât nenorocirea aceasta era conștiința căderii lor și, mai mult, a socotelii lor celei rele și a milostivirii lui Dumnezeu. De aceea, șezând și umblând afară din Rai, se căiau și plângeau, se tânguiau, își băteau fețele și-și smulgeau părul, plângându-și împietrirea inimii lor. Și acest lucru nu l-au făcut o zi, două sau zece, ci toată viața lor. Cum să nu plângă totdeauna, aducându-și aminte de Stăpânul acela blând, de desfătarea cea negrăită, de frumusețile cele nepovestite ale florilor, de viața cea fără de grijă și fără trudă, de suirea și pogorârea îngerilor către dâșii?

Așa cum și cei aleși de stăpânitorii veacului acestuia să le fie slujitori la casele lor, câtă vreme slujesc pe stăpân cu sfială, cu respect, fără viclenie și-l iubesc pe el și pe slujitorii cei împreună cu ei, se bucură de apropierea, de dragostea și de iubirea lui, trăind în mult bine și desfătare; iar dacă se ridică cu trufie împotriva stăpânului lor, dacă se fac tari la cerbice și asupresc pe tovarășii lor de slujbă, cad din apropierea și din dragostea lui, sunt izgoniți departe de dânsul și supuși la nenumărate necazuri, pentru ca să simtă și mai mult lipsa odihnei pe care o aveau și paguba bunătăților din care au căzut. Tot așa au pățimit și protopărinții, cei dintâi zidiți. Întâi, au fost în Rai și s-au desfătat de bunătățile lui, iar dacă au căzut din ele au fost

izgoniți. Fiindcă-și simțeau căderea lor, neconținut se tânguiau, de-a pururi plângeau și chemau milostivirea Stăpânului. Iar Cel Mare cu mila și zăbavnic la pedeapsă, văzându-i pe ei smerindu-se, deocamdată nu a dezlegat hotărârea dată asupra lor, ca și pe noi să ne înțelepțească și nimeni să nu se mai ridice împotriva Făcătorului tuturor. Ca un Dumnezeu, văzând mai înainte și căderea și pocăința lor, mai înainte de a fi făcut toate, a hotărât și chipul și vremea chemării lor din surghiun cu judecăți negrăite și nepricepute de toată suflarea. Care judecăți chiar dacă s-ar descoperi cuiva nu i-ar ajunge nici vremea, nici hârtia ca să le scrie, nici cerneală și nici cărțile scrise n-ar încăpea în toată lumea. Precum a hotărât mai înainte, întocmai a și făcut. Pe cei ce cu dreptate îi scosese din Rai, din pricina obrăzniciei și împietririi inimii lor, după ce s-au pocăit și s-au smerit cum se cuvine, au plâns și s-au tânguit, pogorându-se însuși Singurul din Cel Singur, Unul-Născut, Fiul și Cuvântul Tatălui, Celui mai înainte fără de început, nu numai că S-a făcut Om ca ei, ci a primit și să moară și încă moarte silnică și de ocară și pogorându-se în iad, de acolo i-a înviat pe ei. Toate acestea, pe care totdeauna le auzim, le-a pățimit pentru ei, ca să-i ducă înapoi din acel îndepărtat surghiun.

Dacă s-ar fi pocăit în Rai, nu se putea să nu. Se milostivească de dânșii. Cum să n-o facă Cel ce din fire este iubitor de oameni, și pentru aceasta l-a zidit pe om, ca să se îndulcească din bunătățile

Raiului și să slăvească pe Făcătorul său de bine. În adevăr, fraților, eu socot că așa s-ar fi întâmplat. Și ca să înțelegeți pe celelalte, luați aminte la cele ce urmează.

Dacă s-ar fi pocăit în Rai, ar fi primit numai Raiul și nimic mai mult. Dar pentru că, în urma nepocăinței lor, au fost scoși afară, unde s-au pocăit mult, au plâns și au suferit, pentru aceste osteneți, sudori și trude, și pentru pocăința cea bună, Stăpânul Dumnezeu voind să-i cinstească și să-i slăvească mai mult, ca să uite toate acele rele suferite, ce face? Vezi marea Lui iubire de oameni! Se pogoară în iad, îi înviază și-i așază nu în Raiul de unde căzuseră, ci îi suie tocmai în Cerul cerului (împărăția Cerurilor). Iar după ce Stăpânul șade de-a dreapta Tatălui, Celui fără de început, gândește-te ce face El cu cel care îi era rob după fire: îl face și fiu al Său după *har*! Vezi, la ce înălțime l-a ridicat Stăpânul pentru pocăința, smerenia, plângerea și lacrimile lui? O, putere a pocăinței și a lacrimilor! O, noian al negrăitei iubiri de oameni și a necuprinsei Lui milostiviri! Că nu numai pe Adam, ci și pe toată seminția lui, ne slăvește și ne cinstește ca și pe el, dacă urmăm căința, pocăința și lacrimile lui și cele zise mai sus, și pe toți cei ce vor face la fel, mireni sau monahi.

Amin, a zis Adevăratul Dumnezeu, nu-i voi lăsa pe ei niciodată, ci îi voi face ca pe niște frați ai Mel, și prieteni și părinți și rudenii și împreună moștenitori cu Mine. I-am proslăvit și îi voi

proslăvi, și sus în cer, și jos pe pământ, iar viața și veselia și slava lor nu se vor sfârși niciodată.

La ce le-a folosit celor dintâi zidiți petrecerea cea fără de grijă și osteneală în Rai, dacă s-au trândăvit, dacă prin necredința lor față de Dumnezeu L-au nesocotit și au călcat poruncile Lui? Dacă ar fi crezut în El, Eva n-ar fi dat mai multă crezare șarpelui și s-ar fi silit să nu mănânce din pom; însă fiindcă au mâncat și nu s-au pocăit, au fost scoși afară. Dar, dimpotrivă, cu nimic nu s-au vătămat nici nu s-au păgubit dacă au fost scoși afară, ci foarte mult s-au folosit. Ba aceasta s-a întors și spre mântuirea noastră. Coborându-se de sus, Mântuitorul nostru, prin moartea Sa a dezlegat moartea noastră, a nimicit osânda cea din călcare de poruncă a strămoșului, și prin Sfântul Botez ne-a zidit a doua oară, ne-a izbăvit deplin de osândă și ne-a făcut slobozi, izbăvind-ne din robia vrăjmașului. Ne-a cinstit cu deplina stăpânire de sine și ne-a dat mai multă putere asupra vrăjmașului omenirii, încât cei ce voiesc pot să-l biruiască cu lesnire mai mult decât toți Sfinții cei dinainte de venirea lui Hristos. Iar când vom muri, nu ne mai coborâm în iad ca aceia, ci ne vom sui în Cer, într-o desfătare și fericire cea de acolo. Acum, adică, cu măsură și în parte, iar după învierea din morți ne învrednicim de toată bucuria cea veșnică.

Deci nimeni să nu se îndreptățească și să nu spună nimeni că din pricina călcării de poruncă a lui Adam noi suntem cu totul sub stăpânirea

diavolului și povârniți spre păcat. Cei ce cugetă și grăiesc astfel, socotesc că zadarnică și fără folos a fost venirea Stăpânului nostru și Dumnezeu, care părere este a ereticilor și nu a creștinilor.

Oare, pentru ce S-a coborât sau pentru ce a gustat moartea, dacă nu ca să dezlege osânda cea din păcat și să slobozească neamul nostru din robia și puterea vrăjmașului celui potrivnic? Că aceasta este adevărata voie liberă (libertate), a nu fi stăpânit nici cât de puțin de cineva sau de ceva ci a fi noi în ascultare deplină de Dumnezeu, Creatorul nostru și singurul Stăpân, Căruia I se cuvine slava, cinstea și toată închinarea", ne învață Sfântul Simeon.

Pentru că am ieșit noi din ascultare, cea atât de plăcută Domnului după cum ne spune însuși prin Samuel (I Regi 15, 22 - 23): *„Ascultarea este mai bună decât jertfa și supunerea mai bună decât grăsimia berbecilor Căci nesupunerea este un păcat la fel cu vrăjitoria și împotrivirea este la fel cu închinarea la idoli”*, pentru aceasta a venit Fiul lui Dumnezeu, ca să ne întoarcă la ascultarea deplină a glasului Domnului Dumnezeu.

Că spune Sfântul Simeon: *„Din pricina celui ce păcătuiase și noi eram păcătoși; călcători de poruncă eram pentru călcătorul de poruncă; robi eram păcatului, pentru cel ce era robul păcatului; blestemați și morți, pentru cel ce era blestemat și mort; pentru cel căzut cu sfatul celui viclean și rob de dânsul, pierzându-și libertatea, și noi, ca niște fii ai lui, eram stăpâniți și tiranisiți cu silnicie*

de dânsul (de cel viclean). Iar Domnul coborându-se S-a întrupat. S-a născut om ca noi, afară de păcat, a nimicit păcatul, a dezlegat zămislirea cea păcătoasă și nașterea a sfințit-o, și, prin creșterea puțin câte puțin, toată vârsta a binecuvântat-o. Apoi ajungând bărbat desăvârșit, a început propovăduirea, învățându-ne astfel ca și noi să nu o luăm înaintea celor cărunți, cu priceperea și cu fapta bună, mai ales cei tineri, care nu avem înțelegere și minte bărbătească. A luat asupra Sa povara noastră și a păzit toate poruncile lui Dumnezeu Tatăl, a dezlegat călcarea de poruncă și a izbăvit de osândă pe călcătorii de poruncă.

Rob S-a făcut, luând chip de rob, și pe cei robiți ne-a întors la vrednicia stăpânească, făcându-ne stăpâni și asupra tiranului celui dintâi. Mărturisesc acest lucru Sfinții care și după moarte îl izgonesc pe diavol ca pe un neputincios, precum și pe slujitorii lui. Blestem S-a făcut, fiind Răstignit, că zice: „*Blestemat este tot cel spânzurat pe lemn*” (Galateni 3, 13) și a dezlegat blestemul lui Adam; a murit și cu moartea Lui a omorât moartea. A înviat și a pierdut puterea și lucrarea vrăjmașului, care prin moarte și prin păcat avea stăpânire asupra noastră. Că vărsând El în veninul cel purtător de moarte și în otrava păcatului, negrita și de viață făcătoarea lucrare a Dumnezeirii Lui și a Trupului Său, a izbăvit desăvârșit întreg neamul omenesc de puterea vrăjmașului. Ba ne-a făcut fii ai Săi, sfinți și nepăcătoși, curățindu-ne prin



Sfântul Botez și prin împărtășirea cu Preacuratele Taine ale Trupului și Scumpului Său Sânge. Din nou ne-a cinstit cu voie liberă, ca nu de silă, ci cu libertate să slujim Stăpânului.

Și în ce chip la început Adam în Rai era slobod de păcat, dar de bunăvoie, nesilit, a ascultat de vrăjmașul și fiind amăgit a călcat porunca lui Dumnezeu; tot așa și noi, născându-ne a doua oară prin Sfântul Botez, de bunăvoie, ne dezlegăm de robie și ne facem liberi. Iar dacă nu vom asculta de vrăjmașul de bunăvoie, el n-are într-altfel nicio putere asupra noastră ca să ne facă ceva. Deci, dacă înainte de Lege și înainte de venirea lui Hristos, fără aceste ajutoare, mulți și nenumărați oameni au bine plăcut lui Dumnezeu și au fost fără prihană, din care pe dreptul Enoh l-a cinstit cu mutarea, iar pe Ilie cu car de foc l-a suit spre Cer; ce vom răspunde noi, care după Har și după atâtea binefaceri, după surparea morții și a păcatului, după a doua naștere din Botez, după ce suntem păziți de îngeri și umbriți de însuși Duhul Sfânt, nu numai că nu suntem întocmai cu cei de dinainte de Har, ci ne arătăm trândavi, nesocotitori și călcători ai poruncilor lui Dumnezeu? De aceea vom fi osândiți mai greu decât cei ce au păcătuit în Legea Veche, precum ne arată Sfântul Pavel, zicând: *„Devreme ce s-a făcut adevărat cuvântul acesta ce s-a grăit prin inger, și toată călcarea de poruncă și neascultarea a primit dreaptă răsplătire, cum vom scăpa noi, care ne lenevim de atâta mântuire?”* (Evrei 2, 2 -

3).

Așadar, să nu prihănim și să nu învinuim pe Adam, ci pe noi înșine, care cădem în tot felul de păcate, și fiecare să facă pocăință adevărată, dacă voiește să dobândească viața veșnică întru Domnul. Iar dacă nu veți vrea, nici nu vă veți sili din răspuțeri să vă curățiți de păcat, păzind poruncile toate, și când le călcați să vă pocăiți până la moarte, fiecare plângându-și păcatul său, ci veți rămâne întru învârtosarea inimii și nepocăita voastră socoteală, aceasta zice Domnul: „Pământul se va cutremura din pricina celor ce, după atâtea minuni, după venirea Mea în lume, după atâta învățătură adusă în lume, tot mai zăbovesc și nu cred și nu ascultă de cuvintele Mele; se va rupe și se va sfărâma în bucăți, nemaiputând suporta pe cei nerecunoscători și nemulțumitori, pe cei tari la cerbice și pe cei neascultători de Mine și vor vedea căderea lor lângă picioarele lor și vor tremura. Pământul se va cutremura și cerul se va clătina și se va înfășura cu sunet și din aceste înfricoșate arătări se vor înfricoșa inimile lor cele neplecate și neîmblânzite, ca a iepurelui în vremea junghierii. Lumina se va întuneca, stelele vor cădea, soarele și luna se vor stinge deasupra lor și din crăpăturile pământului va izvorî foc ca valurile mării. Și precum în vremea potopului s-au deschis jgheaburile Cerului și s-au vărsat ape, care au acoperit pe oameni, așa și acum se va desface pământul din temelii lui și va izbucni foc, nu câte puțin, ci deodată va acoperi

tot pământul ca un fluviu de foc.

Deci, ce vor face atunci cei ce zic: „Să mă lase pe mine aici jos, pe pământ, că împărăția Cerului nu-mi trebuie!”? Ce vor face atunci cei ce acum râd și zic așa: „Ce, ne poruncești să plângem totdeauna!”? Iar cei ce cârtesc și răspund împotriva sau și mai mari rele decât acestea fac, ce vor zice atunci? Dacă vor zice: „n-am auzit, că nimeni nu ne-a sfătuit? Că n-am știut numele, stăpânirea, tăria și puterea Ta, Stăpâne?” – «Dar câte v-am spus, ticăloșilor, (cu dreptate ne va zice) prin Proroci, prin Apostoli și prin toți robii Mei, și Eu însumi v-am zis și v-am poruncit? N-ați auzit Evangheliile Mele, care vă grăiesc:

Nu ați auzit Evanghelia care zice: „*Fericiți cei ce plâng, că aceia se vor mângâi ei*” (Matei 5, 4). Iar voi râdeți hohotind, vorbind unii cu alții și prelungind deșartele voastre convorbiri, unii pe alții poftindu-vă la ospete și slujind pântecelor voastre? Iar când Eu ziceam: „*Strâmtă este și necăjită calea care duce la viață*” (Matei 7, 14); *împărăția Cerurilor s-o ia cu sila și silitorii o răpesc*” (Matei 11, 12), voi vă culcați și zaceți pe așternuturi moi și în toate căutați numai odihnă. Oare n-am zis Eu: *Cel care dintre voi vă vrea să fie întâiu, să fie cel mai de pe urmă și slugă și rob al tuturor*? (Matei 20, 27). Iar voi ați căutat șederea în locul și în rândul întâi, începătoriile, egumeniile, diaconiile și vredniciile cele mari și nu voiati să vă supuneți sau să slujiți cu suflet smerit ca un om simplu, sărac și nebăgat în seamă? Oare

n-am zis Eu: „*Toate câte voiți să vă facă vouă oamenii, faceți-le și voi asemenea?*” (Matei 7, 12). Iar voi numai de trupurile voastre v-ați îngrijit, împlinindu-vă voile și poftele, răpind, lăcomindu-vă, nedreptățind și numai de sine v-ați îngrijit! Oare nu M-ați auzind, zicând: „*Dacă cineva te lovește peste obrazul drept, întoarce-i-l și pe celălalt?*” (Matei 5, 39). Iar voi, unii râdeați, alții nu sufereați nici să auziți acest lucru, zicând că rău și fără dreptate am poruncit acestea. Oare nu M-ați auzit, zicând: „*Dacă cineva te silește să mergi cu el o milă, tu să mergi două?*” (Matei 5, 41). Voi nu numai că n-ați făcut aceasta, ci cei mai mulți și pe frați i-ați silit la corvezile voastre. Oare nu M-ați auzit zicând: „*Fericțiți veți fi când vă vor ocări pe voi și vă vor prizoni și vă vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră, mințind pentru Mină?*” (Matei 5, 11). Iar voi niciun cuvânt aspru n-ați răbdad, nu numai de la cei asemenea cu voi, ci nici de la cei mai mari ai voștri. Oare n-am zis: „*Bucurați-vă și vă veseliți întru prigonirile și necazurile voastră?*” Iar vouă v-au plăcut mai ales laudele, cinstea și slava, și pentru ele erați în stare și viața să v-o dați. Sau când îi fericeam pe cei săraci (Matei 5, 3), voit-ați voi vreodată din toată inima să vă faceți săraci? Oare nu fericeam Eu pe cei blânzi, că aceia vor moșteni împărăția cerurilor, iar voi erați ca fiarele sălbatice față de cel ce nu vă îplinea de îndată voile? Însă când vedeți pe alții călcând poruncile Mele, vă faceți milostivi și blânzi, zicând compătitor: „Lasă! Că

doar Domnul ne-a poruncit să iertăm și să nu ne mâniem asupra cuiva!” Când am zis: „Rugați-vă pentru cei ce vă supără, iubiți pe vrăjmașii voștri, faceți bine celor ce vă urăsc”, voi ziceați că acest lucru este al Apostolilor și al Sfinților, că cine altul poate face acest lucru?

Ticăloșilor! Dar voi pentru ce nu v-ați făcut Sfinți? nu M-ați auzit, zicând: „*Fiți sfinți, că Eu sfânt sunt?*” (I Petru 1, 16) Iar voi ați rămas într-o necurăția întinăciunilor și a fărâdelegilor!

Femeilor le va zice: „n-ați auzit în Biserici pe cei ce citeau și grăiau despre viața Sfintei Pelaghia<sup>41</sup>, care a fost desfrânată? Viața Mariei Egipteanca<sup>42</sup>, care a fost prostituată și desfrânată? De asemenea, a Eufrosinei fecioara<sup>43</sup>, cea care s-a numit cu nume bărbătesc Smaragd? A Teodorei<sup>44</sup> cea preacurvă și pe urmă făcătoare de minuni? A Xeniei<sup>45</sup> cea cu adevărat „Xenie”, adică străină și minunată? n-ați auzit că și-au lăsat părinții și bogăția, ba chiar și pe logodnici, și Mi-au slujit Mie în simplitate și smerenie și s-au făcut sfinte? Pentru ce n-ați urmat și voi aceluia? Adică cele curve pe curvele pocăite, cele desfrânate pe cele desfrânate care și-au plâns păcatul, cele măritate pe cele ce au păcătuit dar s-au întors la Mine, fecioarele pe fecioarele smerite și pe cele

---

41 Prăznuită pe 8 octombrie.

42 Prăznuită pe 1 aprilie și în a cincea Duminică din Postul Mare.

43 Prăznuită pe 25 septembrie.

44 Prăznuită pe 11 septembrie.

45 Prăznuită pe 24 ianuarie.

asemenea vouă?»

*„Ascultați acestea, popor nebun și fără inimă! Ei au ochi și nu văd, urechi au, dar nu aud. Au doar nu vă temeți de Mine, zice Domnul, și nu tremurați înaintea Mea?”* (Ieremia 5, 21 - 22), sunt cuvintele pe care le-a grăit Domnul prin Prorocul Ieremia și pe care ni le strigă în urechi și azi, prin gura Sfântului Simeon noul Teolog, înainte de

Judecata Lui cea dreaptă.

*„De asemenea către bărbați, către împărați și către boieri va zice, atunci, la Judecată: «Nu ați auzit cum David, după ce a păcătuit și a fost mustrat de Prorocul Natan pentru păcatul său, n-a grăit împotriva, nu s-a mâniat, nu și-a ascuns păcatul, ci îndată s-a ridicat de pe tron, a căzut cu fața la pământ înaintea norodului și a zis: „Am greșit Domnului meu!” Și n-a încetat zi și noapte să plângă și să se tânguiască! Oare nu l-ați auzit, zicând: „Că cenușă, ca pâinea am mâncat și băutura mea cu plângere am mestecat; de glasul suspinului meu s-a lipit osul meu de carnea mea; asemănatu-m-am cu pelicanul din pustie?”* (Psalmul 101). Și iarăși: *„Ostenit-am întru suspinul meu, spăla-voi în toate nopțile patul meu cu lacrimile mele așternutul meu voi uda? ”* (Psalmul 6, 6). Nu l-ați auzit pe dânsul zicând: *„Doamne Dumnezeul meu, de am făcut acestea, de este nedreptate întru mâinile mele, de am răsplătit celor ce-mi fac mie rele, să cad deșert de la vrăjmașii mei, să gonească vrăjmașul sufletul meu*

și să-l prindă, să calce în pământ viața mea și slava mea în țărână să o așeză?” (Psalmul 7, 3 - 5).

Voi pentru ce nu i-ați urmat lui și celor asemenea lui? Oare vi s-a părut că sunteți mai slăviți decât ei sau mai bogați, și de aceea n-ați vrut să vă smeriți? Nevolnicilor și ticăloșilor! Fiind voi muritori și stricăcioși, ați voit să stăpâniți toată lumea! Dacă cineva, din altă țară, nu voia să vi se supună, porneați împotriva lui, ca și cum ar fi fost un rob de rând al vostru și nu sufereați nesupunerea lui, cu toate că și el era rob împreună cu voi și voi nu aveți nimic mai mult decât el. Iar Mie, Făcătorului și Stăpânului vostru, n-ați voit să vă supuneți și să-mi slujiți cu frică și cu cutremur? Și când pedepseați pe cei ce vă greșeau, oare nu vă gândeați la păcatele voastre față de Mine?

Socoteați că nu se îngrijește nimeni de cei năpăstuiți? Că nu vede nimeni cele ascunse ale voastre? Sau uitați de Mine și credeți că nu mai este nimeni deasupra voastră, nici că o să-mi stați cândva înaintea, goi și descoperiți și împilați? Oare nu M-ați auzit, mereu zicând: „*Cel ce voiește să fie întâi, să fie cel mai de pe urmă decât toți, rob și slugă tuturor?* Cum de nu v-ați cutremurat și nu v-ați frânt inimile, ca să nu ajungeți la mândrie din acea slavă seacă și deșartă, și călcând această poruncă, să fiți dați focului?! N-ați auzit cum David, fiind ocărit de generalul său Șimei, care l-a numit vărsător de sânge, s-a socotit pe sine mai prejos decât acela și nu s-a mâniat, ci a oprit pe

cei ce voiau să-l omoare?

Iată și Moise și Iisus al lui Navi și David și mulți alții de dinainte de arătarea Mea, și de după venirea Mea, mulți, pe care îi vedeți slăviți împreună cu Mine, au fost ca și voi împărați, boieri, voievozi și au viețuit întru frica Mea și cu smerenie, fără să răsplătească nimănui rău pentru rău, ci de multe ori fiind ocărâți de cei asemenea lor sau de cei de sub stăpânirea lor, Mi-au lăsat Mie dreptul să-i răzbun pentru aceasta, iar pentru greșelile lor față de Mine s-au pocăit din suflet, cu căință și au plâns, auzind de ziua venirii Mele și a Judecății, neîndoindu-se de aceasta.

Iar voi ați defăimat poruncile Mele, ca ale unui om de rând și neputincios. De aceea, acum să fiți împreună cu cel pe care l-ați ales (diavolul), căruia i-ați urmat și i-ați ascultat cuvintele și faptele. Bucurați-vă de el și de soarta gătită lui!

Tot așa și pe Patriarhii cei răi îi va pune alături și îi va înfățișa cu Patriarhii cei Sfinți, cu Ioan Gură de Aur, cu Ioan cel Milostiv, cu Grigorie Teologul, cu Ignatie, cu Tarasie, cu Metodie și cu ceilalți, care nu numai cu cuvântul, ci și cu fapta s-au făcut icoane ale adevăratului Dumnezeu și dimpreună cu cei ce mai înainte de dânsii au strălucit în fapta bună.

Pe Mitropoliții cei răi îi va înfățișa cu Mitropoliții cei buni, cu Vasile, cu Grigorie - fratele său, cu cel de un nume făcător de minuni, cu Ambrozie, cu Nicolae și, în scurt zicând, pe fiecare Patriarh, pe fiecare Mitropolit, pe fiecare



Episcop îl va judeca Dumnezeu împreună cu Apostolii și cu Sfinții Părinți. Și, punându-i pe toți față în față, precum El însuși grăiește, adică pe oi de-a dreapta, iar pe capre de-a stânga, le va zice: „Oare n-ați trăit și n-ați stat pe aceleași scaune unde și aceștia Mi-au slujit?! De ce nu ați urmat viața și petrecerea lor?! Cum de nu v-ați înfricoșat și nu v-ați înfiorat deloc, nici nu v-ați cutremurat ținându-Mă pe Mine, Cel curat și neîntinat, cu mâini necurate și cu suflete mai necurate și mâncându-Mă?! Pentru ce ați cheltuit averile săracilor cu poftele și cu rudeniile voastre? Pentru ce M-ați vândut ca Iuda pe aur și pe argint?! Pentru ce M-ați cumpărat ca pe un rob netrebnic și M-ați pus să slujesc voilor trupului vostru?! Așa cum voi nu M-ați cinstit, nici Eu nu vă cruț pe voi. Duceți-vă de la Mine, lucrători ai fărădelegii, duceți-vă!”». Orele vor fi cuvintele Mântuitorului la Judecată, cuvinte copleșitoare, pe care Sfântul Simeon Noul Teolog ni le desfășoară în fața ochilor noștri dis-de-dimineată, înainte de a nu fi prea târziu.

„Astfel vor fi despărțiți părinții de părinți, prietenii și rudeniile de părinți și de rudenii, frații de frați, cei robiți și cei slobozi de robi și slobozi, bogații și săracii de bogați și săraci, cei căsătoriți de cei ce au strălucit întru nuntă, cei slobozi de cei ce au viețuit cu slobozire. În scurt, la înfricoșata zi a Judecății, tot omul păcătos va vedea înaintea lui, în viața veșnică și în negrita lumină, pe cel asemenea lui și va fi judecat de

dânsul. Adică ce vreau să spun: Fiecare păcătos, uitându-se la cel de o stare cu el, împărat către împărat, boier către boier, curvarul nepocăit către curvarul pocăit, sărac către sărac, rob către rob și, știind că și acela a fost om ca și dânsul, având același suflet, aceleași mâini, aceiași ochi, și în scurt, pe toate celelalte întocmai, că împreună cu el a trăit în viață, a avut aceeași vrednicie, același meșteșug, aceeași îndemânare și că el n-a voit să-i urmeze, îndată se va închide gura lui și va rămâne fără răspuns, neavând ce să grăiască.

Deci vor vedea de-a dreapta mirenii pe mireni, împărații cei păcătoși pe împărații cei sfinți, cei de sub jugul vieții, pe bogați și pe Sfinții cei de sub jug, toți cei din munci pe cei asemenea lor întru împărăția Cerurilor. Atunci se vor rușina și vor fi fără răspuns, ca și bogatul cel ce se ardea (prăjea) în foc văzând pe Lazăr în sânurile lui Avraam”.

„Dar oare ce vom face noi, călugării, cei asemenea mie, trândavi și păcătoși?” se întreabă Sfântul Simeon Noul Teolog. „Ce rușine și ce chin ne va cuprinde când vom vedea pe cei ce au avut în viață femei și copii, slugi și slujnice, dănțuind întru împărăția Cerurilor împreună cu femeile și cu copiii lor? Când vom vedea pe cei ce au bine plăcut lui Dumnezeu în dregătorii, în vrednicii și în bogăție? Când vom vedea stând mă bucuria și strălucirea dreptilor pe cei ce au săvârșit în viață toată fapta bună, au petrecut în pocăință și lacrimi și frică de Dumnezeu?

Ce frică, ce rușine și ce cutremur ne va cuprinde pe noi atunci, cugetând că am părăsit tată și mamă și frați și surori și toată lumea, ca să ne mântuim sufletele; iar unii și femei, și copii și împreună cu aceștia bogăție, dregătorii și celelalte pe care le are viața cea veselitoare; că am ieșit din lume, făcându-ne săraci și tunzându-ne ne-am făcut călugări pentru împărăția Cerurilor, iar pentru puțină trândăvie și răutate, și pentru poftele noastre cele rele am fost osândiți împreună cu mirenii, cu preacurvarii și cu cei ce au trăit curvește în lume?

Credeți-mă, fraților, pe mine cel ce grăiesc, că înfruntarea noastră va fi muncă mai grea decât munca cea veșnică a mirenilor. Când mă vor vedea pe mine, cel ce m-am lepădat de lume, că sunt muncit împreună cu mirenii care au avut copii, au fost încurcați în treburi obștești și au slujit în oaste, întorcându-se ei și văzându-mă vor zice către mine: „Cum și tu, călugăre, care ai lăsat lumea ești aici cu mirenii? Și tu? Dar pentru ce?” Oare ce le voi putea răspunde? Oare ce voi zice către dânșii? Cine, o, fraților, va putea povesti cum se cuvine mărimea necazului ce voi suferi atunci? Cu adevărat, nimeni! Ce vom zice și ce vom putea răspunde? Că am lăsat lumea și cele din lume? Dar pe acestea nu le-am urât din tot sufletul! Pentru că aceasta este adevărata depărtare de lume și de cele din lume, ca după ce am fugit de lume să urâm și lucrurile ei și să ne îngrețoșăm de dânsle”.

„Iar ce este lumea și cele din lume, ascultă: Nu e aur, nici argint, nici cai, nici asini, că toate acestea câte slujesc la trebuința trupului le avem și noi, călugării. Nu este nici pâine, nici vin, că din acestea ne împărtășim și noi și le mâncăm de ajuns. Nici case, nici bani, nici sate, nici vii și târguri. Dar ce este lumea? Păcatul, împătımirea de lucruri și patimile, fraților. Iar cele din lume să ni le spună Ioan Cuvântătorul de Dumnezeu, iubitul ucenic al lui Hristos, care zice: *„nu iubiți lumea, nici cele din lume. Că tot ce este în lume: pofta trupului; pofta ochilor și trufia vieții nu este de la Dumnezeu, ci din lume este”* (I Ioan 2, 15 - 16).

Deci dacă noi, lăsând lumea întreagă, fugim de ea, iar, părăsind-o și făcându-ne goi, pe acestea nu le-am păzit, numai retragerea noastră din lume la ce ne va folosi? Că aceleași lucruri le întâlnim oriunde am merge și am ajunge. Pretutindeni suntem oameni și singuri nu putem trăi; pretutindeni avem nevoie de cele necesare trupului; pretutindeni se află și femei, și copii, și vin și tot felul de roade; că din acestea și din cele asemenea este alcătuirea vieții noastre. Dacă avem pofta trupului, pofta ochilor și trufia gândurilor, în mijlocul lor cum ne vom putea depărta de tot păcatul, ca să nu fim răniți deloc de ghimpele lui?”

„Acest lucru însă mulți, din cei de demult și din Sfinți, știu bine, l-au păzit și-l păzesc, petrecând în mijlocul lucrurilor vieții, al grijilor și

al învăluirilor, trăind în desăvârșită sfințenie, precum mărturisește Pavel despre acestea și cele asemenea, zicând: *„Trece chipul lumii acesteia și cei ce au femei să fie ca și cum n-ar avea, cei ce cumpără ca și cei ce nu cumpără și cei ce se folosesc de lumea aceasta ca și cum nu s-ar folosi de ea”* (I Corinteni 7, 29 - 31). Deci din acestea să învățăm și pe celelalte. Adică, cel ce se mânie să fie ca și cel ce nu se mânie; cel ce se îndreptățește pe sine să nu adauge nimic în inima sa la cele grăite; cel ce se răzbună să fie ca un mort față de lume cu așezarea sufletului său; cel ce odată a ajuns aici, să caute să nu-și mai cruțe trupul, căci în fiecare neam au fost și se află astfel de luptători.

Iar dacă nu ne vom sârgui să fim astfel și așa ne ducem viața, ce vom zice? Că am defăimat bogăția și slava? Dar degrabă ni se va răspunde că pizma, zavistia și cearta nu le-am lăsat. Că acestea ne înstrăinează și ne depărtează pe noi de la Dumnezeu, ne-o spune dumnezeiescul

Iacov, Apostolul lui Hristos: Iar dacă aveți râvnire amară și zavistie în inimile voastre nu vă lăudați nici să nu mințiți împotriva adevărului înțelepciunea aceasta nu vine de sus, ci este pământească, trupească, drăcească. Că unde este pizmă și zavistie, acolo este neorânduială și tot lucrul rău”. Și după puțin: *„Cereți și nu primiți, pentru că cereți rău, ca să vă risipiți în poftele voastre”* (Iacov 3, 14 - 16). Apoi adaugă: *„Preacurvarilor și preacurvelor, oare nu știți că*

prietenia cu lumea este dușmănie față de Dumnezeu? Cine vrea să fie prieten cu lumea se face dușman lui Dumnezeu” (Iacov 4, 3 - 4). Ia aminte și vezi, că nu numai lumea, ci și prietenia cu lumea este vrăjmașă lui Dumnezeu, că printr-însa ne facem preacurvari și preacurve. Că lucrul acesta este adevărat o zice însuși Domnul: „Cel ce privește cu poftă a și preacurvit în inima sa” {Matei 5, 28}. Și iarăși: „Să nu poțestești nimic din cele ale apropielui tău” (Ieșirea 20, 17).

Prin aceste cuvinte ne arată că nu numai cel ce face păcatul se depărtează de Dumnezeu, ci și cel ce poțeste și iubește ceva, adică este împătimit de ceva din cele pământești, este lipit cu inima de ceva. Aceasta este prietenia cu lumea. Este limpede deci că cel ce este lipsit de toate și nu face cu fapta niciun păcat, ci numai iubește și îndrăgește păcatul și este împătimit de dânsul, acela este vrăjmaș lui Dumnezeu. Precum zice și Evanghelistul Ioan: *„Dacă cineva iubește lumea, dragostea Tatălui nu se află întru dânsul”* (I Ioan 2, 15). Zice și Domnul: *„Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău din tot sufletul tău și din toată puterea ta”* (Matei 22, 37). Deci cel ce poțeste și este împătimit de ceva nu împlinește această poruncă. Iar noi, ticăloșii și nevoiașii, lăsând pe cele mari, prea slăvite și înalte ale lumii și venind la mănăstire, iubim unii rase strălucite, alții haine cu frumoasă vopseală (aurite), alții curele de încins și *anelavuri*, alții papuci și cizme, alții bucate dulci și băuturi, alții răzușuri, ace și cuțite

și altele mai umile decât acestea și nu ne dăm seama, o, fraților, că prin acestea cădem din dragostea lui Hristos Dumnezeu, împăratul a toate, și ne facem vrăjmașii Lui. Pentru aceasta vom fi osândiți în focul veșnic împreună cu vameșii, cu bogații, cu păcătoșii și cu cei ce au trăit în desfrânare, dacă nu ne vom grăbi să ne pocăim și să ne scoatem din sufletele noastre toată pofta cea rea și toată răutatea, cearta, pornirea, zelul și trufia.

Deci să ne sârguim, fraților, să facem toată fapta cea bună, să urâm toată patima cea sufletească și să ne îngrețosăm de orice lucru mare sau mic, care primejduiește sufletele noastre. Și care ne fură de fericire, adăugăm, fiindcă fericirea statornică și deplină este starea constantă a oricărui suflet curat, împăcat cu Dumnezeu. Aceia care caută fericirea-n plăceri se-nșală căci nu găsesc decât o biată copie falsificată de diavol, un fals grosolan, o aprindere de simțuri trecătoare ce aduce satisfacție doar pentru scurt timp; deși nu știu s-o definească, oamenii neîncercați numesc „fericire” o denaturare care aduce cu sine neliniștea și căutarea din nou a acelei stări, o deformare care tulbură, o plăsmuire și o contrafacere de către demoni a adevăratei fericiri.

Și pentru că sunt dintre aceia care în loc să caute fericirea statornică, deplină, caută plăcerile, înșelându-se că pot găsi fericirea în plăceri, Sfântul Simeon Noul Teolog îndeamnă pe toți la

lepădarea de poftele născute din plăceri, care hoțește, pe neobservate, ne fură fericirea statornică atât de mult dorită. „Toți cei ce umblă după plăceri, de orice fel, nu vor scăpa de primejdii, căci sub orice plăcere e încolăcit un șarpe”. Iar fericirea curată și deplină nu o putem dobândi decât departe de plăceri, nădăjduind în Dumnezeu, trăind în ascultare de Hristos Dumnezeu și împlinind poruncile Lui:

1. „Fericit bărbatul care n-a umblat în sfatul necredincioșilor și în calea păcătoșilor n-a stătut și pe scaunul pierzătorilor n-a șezut

2. Ci în legea Domnului (e) voia Lui și în legea Lui va cugeta ziua și noaptea”. (Psalmul 1, 1 - 2;

2. „Și deschizându-și gura Sa, îi învăța pe ei, zicând:

3. Fericiți cei săraci cu duhul, că a acelora este împărăția cerurilor

4. Fericiți cei ce plâng, că aceia se vor mângâia.

5. Fericiți cei blânzi, că aceia vor moșteni pământul.

6. Fericiți cei ce flămânzesc și însetoșează de dreptate, că aceia se vor sătura.

1. Fericiți cei milostivi, că aceia se vor milui.

8. Fericiți cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu.

9. Fericiți făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema.

10. Fericiți cei izgoniți pentru dreptate, că a acelora este împărăția cerurilor.



11. Fericiți veți fi când vă vor ocări pe voi și vă vor goni și vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră, mințind pentru Mine.

12. Bucurați-vă și vă veseliți, că plata voastră multă este în ceruri; că așa cu gonit pe prorocii cei mai înainte de voi.

13. Voi sunteți sarea pământului; iar dacă sarea se va strica, cu ce se va săra? Întru nimic nu mai este de treabă, ci numai a se arunca afară și a se călca de oameni.

14. Voi sunteți lumina, lumii. Nu poate cetatea a se ascunde deasupra muntelui stând;

15. Mici nu aprind făclie și o pun supt obroc, ci în sfeșnic, și luminează tuturor celor ce sunt în casă.

16. Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând ei faptele voastre cele bune să slăvească pe Tatăl vostru cel din ceruri". (Matei 5, 2 - 16).

Fundamentul fericirii se află chiar în om, în curăția sa interioară, în desăvârșirea sa lăuntrică în Dumnezeu, Binele Suprem. Pe cât de înaltă este perfecțiunea morală a omului, curăția sa lăuntrică, pe atât de înaltă și adâncă și valoroasă este fericirea sa. Împărăția lui Dumnezeu sălășluită înăuntrul omului este fericirea sa deplină.

Căci ce altceva vrea Domnul de la noi dintotdeauna (I Regi 7, 3; 12, 20, 23 - 24) decât numai să ne temem de Domnul și să-l slujim Lui cu adevărat, din toată inima noastră, și să ne lipim inimile noastre de Domnul și să-l slujim numai Lui,

împlinind poruncile Lui și lepădând de la noi și din mijlocul nostru toată pofta (trupului și a ochilor) și trufia (vieții, a lumii și a gândurilor), dobândind astfel fericirea, atât aici pe pământ cât și pe cea veșnică. Pentru că fericirea este o stare constantă de bucurie, de pace și de împăcare lăuntrică, de dragoste adâncă, chiar dacă ești lovit de răutatea diavolului prin oameni, boli, dureri, diferite încercări, toate îngăduite de Dumnezeu. Cel ce ascultă de voia lui Dumnezeu și L iubește mai presus de orice, oricât ar fi de îndurerat văzând atâta răutate în jurul său, este fericit înăuntrul său căci Dumnezeu este cu el și-l mângâie cu iubirea Lui divină binefăcătoare. Rădăcina omului credincios este bine înfiptă în ascultarea și în dragostea de Dumnezeu (Psalmul 1, 3; Ieremia 17, 8) și el are o înțelegere corectă a realității.

Și ce zice Sfântul Simeon mai departe? repetă și iarăși repetă ceea ce Domnul de veacuri repetă la urechile celor ce vor să audă și să vină la ascultare: „Iarăși repet aceleași lucruri și nu voi înceta să le zic: Dacă ne vom păzi de întinăciunea trupească, dacă ne vom feri de zavistie, de mânie și de furtișag, dacă vom fugi de sodomie, de pederastie, de malahie și de toată desfrânarea, dar ne vom supune și vom sluji ca niște robi îndrăcirii pântecului, beției, somnului, lenevirii, trândăviei și grăirii împotrivă, ce folos vom avea îndreptându-ne numai de acele rele?

De aceea, vă îndemn și vă rog pe toți: cei ce știți că ați făcut vreun rău și ați păcătuit,

pierzându-vă sufletul, măcar de acum îndreptați-vă și faceți pocăință pe măsura păcatelor, neconținut sânguiți-vă să stați de-a dreapta Mântuitorului. Cei ce vă știți că ați făcut unele greșeli mici, lepădați-le și pe acestea cu toată graba, ca nu cumva pentru aceste mici să stați și voi de-a stânga, precum mărturisește toată Scriptura. Și, pe cele mici, să nu le socotiți mici și neînsemnate, ci mari. Cel ce se ferește de păcatele mari, dar face cu voia sa pe cele mici, mai mult va fi osândit; pentru că, stăruind și biruind pe cele mari, a fost robit de cele mici. Și o singură patimă este de ajuns pentru pieirea noastră, precum am zis, aducând martori pe înșiși Apostolii Ioan și Iacov. (...)

Deci așa, preaiubiții mei frați, cu nimic nu ne vom folosi dacă vom stăpâni patimile cele mari, însă vom fi robiți de cele mai mici.

Că iată, dacă cineva, avându-și tot trupul rănit, se vindecă cu multe doctorii, și nu-i mai rămâne decât o foarte mică rană, el nu poate zice că e sănătos pe deplin câtă vreme i-a rămas nevindecată această rană, ci numai după ce s-a șters și urma acestei răni, poate zice că este întreg sănătos.

Deci să nu nesocotim nici aceste păcate, ci auzind că mulți din pricina lor au fost munciți și greu osândiți, să fugim din tot sufletul de vătămarea lor. (...) Să nu ne stăpânească zavistia, nici mânia, nici furia, nici strigarea din care se nasc de obicei vorbele urâte și ocările; slava

deșartă și mândria și părerea de sine să nu ne stăpânească pentru a ne târî în fundul iadului. Ci pe toate acestea izgonindu-le departe de la noi, să câștigăm în locul lor faptele cele bune.

Dar poate va zice cineva: Dacă sunt atât de multe și nenumărate aceste patimi mici de care ne vorbești, cine le mai poate observa și fugi de ele, ca să nu fie stăpânit de vreuna?

Cine? Cu Darul lui Hristos o să-ți spun eu! Cel ce neconținut ia aminte la păcatele sale și de-a pururea vede înainte judecata ce va să vie, cu pocăință și cu lacrimi fierbinți, acela le biruiește pe toate, fiind înălțat prin pocăință, încât niciuna din cele zise nu-l poate ajunge, nici a se atinge de sufletul lui care călătorește prin văzduh.

Iar dacă mintea noastră nu se va înaripa și nu se va ridica la înălțimea nepătimirii prin pocăință, lacrimi și prin duhovnicească smerenie, pricinuită de acestea, apoi nu vom putea fi slobozi de cele zise, ci uneori vom fi răpuși de o patimă, alteori de alta, fiind necurmat mâncați ca de niște fiare sălbatice. Iar după moarte, din pricina lor vom cădea din împărăția Cerurilor și veșnic vom fi chinuiți de ele". Deci iată cum Sfântul Simeon ne îndeamnă să alergăm la nepătimirea care vine prin lepădare, pentru a ne salva de primejdia „fiarelor sălbatice", care sunt patimile.

Iar nepătimirea, ne spun Sfinții Părinți, înseamnă să primești: „lauda ca hula, cinstea ca ocară, lipsa ca îndestularea, paguba ca și câștigul", la fel după cum și „hula să-ți fie

întocmai ca și lauda, ocară ca și cinstea, îndestularea ca și lipsa, câștigul ca și paguba". Pare nespuse de greu a atinge asemenea culmi, dar slavă Domnului Dumnezeu că niciodată nu-i lasă singuri pe cei ce vor să le atingă. Iar în istoria Vechiului Testament și mai ales în istoria Creștinismului sunt multe exemple de astfel de oameni normali, pe care Biserica îi numește Sfinți. Să-ți recunoști starea de anormalitate și să dorești să fii normal, adică așa cum te-a creat Dumnezeu Tatăl și te vrea Hristos-Dumnezeu, este primul pas făcut pe drumul spre nepătimire. Fiindcă abia Sfinții sunt oameni normali.

„Cei ce trăiesc o viață plăcută lui Dumnezeu și au o adevărată cunoaștere de Dumnezeu, îl slăvesc pe Dumnezeu și – asemenea îngerilor – cântă, cu gurile inimii lor, sfântul Său nume. Ei nu-și uită menirea până într-atât încât să facă cele ce nu-i sunt plăcute lui Dumnezeu. Ridicându-se deasupra celor simțite, adevărații creștini află încă în timpul vieții pământești Paștile cele netrecătoare, adică trecerea de la cele văzute la cele nevăzute. După viața pământească, în fața lor se află bucuria cu Hristos Domnul întru Dumnezeu Tatăl și Duhul Cel de o Ființă. Ei vor contempla pururi pe Hristos și vor fi văzuți de El, viețuind împreună și împărățind împreună cu El”.



## MOTIVAȚIE LA PUBLICAREA ACESTEI CĂRȚI

Situația credinței astăzi în lume, prezentată  
pe scurt

„De unde voi începe a plânge faptele vieții  
mele celei ticăloase?”<sup>46</sup>

Această întrebare se cuvine să ne-o punem  
fiecare locuitor al societății globalizate de pe  
planeta Pământ. Și cu atât mai mult trebuie să-și  
pună această întrebare fiecare creștin, în fața  
minții căruia strălucește lumina Evangheliei lui  
Hristos-Dumnezeu.

Cât de mult ne-am înjugat cu păcatele și am  
îngăduit diavolului să ne lege cu cătușele și  
lanțurile patimilor, chiar după 2000 de ani de

---

<sup>46</sup> Canonul Sfântului Andrei Criteanul.

creștinism, vedem în starea secularizată a întregii comunități omenești globale povârnită spre păcate strigătoare la cer. Generație după generație, din tată-n fiu a curs prin trupul neamului omenesc neascultarea de Dumnezeu, ajungând până la acceptarea cumplitei ispite a lepădării totale de credință ce s-a înscris ereditar în firea omenească, încât s-a întărit înclinația spre libertinaj, ateism și nihilism. Pietrificați în îndărătnicia inimii noastre rele, învârtosiți în nepocăință, cu sufletul lovit, ucis, am ajuns cumplit de nesimțitori, înghețați, insensibili. Avem mare nevoie să luăm aminte la Cuvântul lui Dumnezeu pe care l-au trăit veacuri la rând Sfinții Lui.



„Domnul va da cuvânt celor ce binevestesc cu putere multă”. (Psalm 67, 12; Biblia din 1914)

Cuvinte adânci și pline de putere au fost trimise de Dumnezeu prin sfinții și profeții Vechiului Legământ – Moise, Ilie, David, Samuel, Ieremia, Iezechiel, Isaia, Osea, Amos, Miheia, Avacum, Sofonie, Zaharia, Maleahi – poporului ales, pentru a se întoarce de la păcatele lor la ascultarea de poruncile de viață dătătoare ale Domnului.

Cuvinte adânci și pline de putere au fost trimise de Dumnezeu prin Evangheliile Sale, prin Apostoli și prin Sfinții Părinți ai creștinismului – de-a lungul veacurilor de la Hristos până la noi – întregii omeniri pentru a se pocăi și a se împărtăși

de jertfa lui Hristos.<sup>47</sup>

Cuvânt cu putere multă ne-a lăsat și Părintele Arsenie Boca, plin de adâncă învățătură dumnezeiască și curățitoare de suflet întocmai ca lacrimile de pocăință izvorâte din adâncul inimii îndurerate de păcat. Strălucind de razele milei lui Dumnezeu, ele ne răcoresc ca picurii de rouă sufletele pârjolate de arșița păcatului. Căci Părintele este pentru noi, românii din generațiile secolelor XX-XXI, (de la sfârșitul mileniului al II-lea), ca unul din profeții Vechiului Testament pentru evrei. Străjer al Noului Legământ, el a fost trimisul lui Dumnezeu prin glasul căruia Domnul ne-a chemat „dis-de-dimineată”<sup>48</sup> la pocăință, înainte de a fi prea târziu, așa cum la începutul mileniului întâi l-a trimis „dis-de-dimineată” pe Sfântul Simeon Noul Teolog (înainte de marea schismă de la 1054), din învățătura căruia am extras cuvântul din Predoslovie, Sfânt care a reprezentat pentru Părintele Arsenie un far strălucitor.

Sfâșietoare, jalnică și dezolantă ne apare chemarea la ascultare de Legea Vieții, adresată „dis-de-dimineată” de Dumnezeu poporului ales, care însă în majoritatea lui a întors spatele Dumnezeului și Tatălui său ceresc. Această

---

47 Dintre Sfinții Noului Legământ care ne-au chemat dis-de- dimineată prin cuvântul lor puternic amintim în această carte, în mod deosebit, pe Sfântul Simeon Noul Teolog.

48 „Eu v-am grăit dis-de-dimineată și n-ați ascultat, v-am chemat și n-ați răspuns ...” (Ieremia 7,13,25);



dureroasă chemare ne este înfățișată de profeți ca o plângere amară. Prin glasurile profeților trimiși dis-de-dimineată Dumnezeu le arată cumplitul dezastru în care au ajuns iubindu-l mai mult pe diavol și părăsind pe Domnul lor, și-i avertizează de amara nefericire care-i va lovi pentru marele lor păcat al neascultării: *ziua când părinții* voștri au ieșit din pământul Egiptului și până în ziua aceasta am trimis la voi pe toți robii Mei prorocii – și i-am trimis în fiecare zi dis-de-dimineată. Dar ei nu M-au ascultat și nu și-au plecat urechea lor, ci și-au învârtoșat cerbicia...” (Iar.

7, 25 – 26). „Și voi face Ierusalimul o movilă de pietre și sălaș șacalilor, iar cetățile lui Iuda le voi face pustietate fără locuitor (Iar. 9, 11). „Așa zice Domnul: „Dacă nu Mă veți asculta ca să umblați după legea Mea, pe care v-am dat-o, și să luați aminte la cuvintele robilor Mei proroci, pe care-i trimit la voi dis-de-dimineată, și voi nu-i ascultați, atunci voi face cu templul acesta ceea ce am făcut cu Șilo, iar cetatea aceasta o voi da spre blestem tuturor popoarelor pământului”. (Iar. 26, 4 – 6) „Pentru că n-au ascultat cuvintele Mele, zice Domnul, deși le-am trimis dis-de-dimineată pe slujitorii Mei, prorocii...” (Iar. 29, 19) „Cetatea aceasta, chiar din ziua zidirii sale și până astăzi, pare că a fost făcută pentru mânia Mea și pentru urgia Mea, ca s-o lepăd de la fața Mea din pricina răului fiilor lui Israil și al fiilor lui Iuda, pe care l-au făcut pentru mânierea Mea, ei și regii lor, căpeteniile lor, preoții lor și prorocii lor, bărbații

lui Iuda și locuitorii Ierusalimului. Și Mi-au întors spatele, iar nu fața și, când i-am învățat, dis-de-dimineată i-am învățat și ei n-au voit să primească învățătură. În templul asupra căruia s-a chemat numele Meu au pus urâciunile lor, întinându-l". (Iar. 32, 31 - 34). I se cerea poporului Israil ascultarea nu numai pentru binele lui ci și pentru că în aceasta stătea înțelepciunea lui și cumințenia lui înaintea ochilor popoarelor. (Deuteronom 4, 6). Deși chemarea a fost făcută dis-de-dimineată și a fost insistent repetată veacuri la rând cu îndelungă răbdare, a venit și ziua pedepsei când răbdarea Domnului a luat sfârșit; pentru cumplita neascultare și învărtoșare, pentru că l-au iubit mai mult pe diavol, au fost aspru bătuți, nu înainte de a fi anunțați pentru ultima oară de însuși Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu: *aceea, iată cu* trimit la voi proroci și înțelepți și dintre ei veți ucide și veți răstigni; dintre ei veți biciui în sinagogi și-i veți urmări din cetate în cetate, ca să cadă asupra voastră tot sângele dreptilor răspândit pe pământ, de la sângele dreptului Abel, până la sângele lui Zaharia, fiul lui Varahia, pe care l-ați ucis între templu și altar. Adevărat grăiesc vouă, vor veni acestea toate asupra acestui neam.

Ierusalime, Ierusalime, care omori pe proroci și cu pietre ucizi pe cei trimiși la tine; de câte ori am voit să adun pe fiii tăi, după cum adună pasărea puii săi sub aripi, dar nu ați voit. Iată, casa voastră vi se lasă pustie. (Matei 23, 34 - 38).

Cutremurător deznodământ.

Același lucru îl facem și noi astăzi, creștinii ortodocși, ca și evreii Vechiului Testament. Noi însă vom lua mai amară bătaie pentru că la noi a coborât însuși Fiul lui Dumnezeu și ne-a vorbit față către față, apoi ne-a vorbit - „dis-de-dimineată” prin Sfinții Apostoli, prin Evanghelii, prin Apocalipsa Sfântului Ioan Evanghelistul, prin toate Scrierile Sfinților Părinți de 2000 de ani încoace, prin viețile Sfinților Săi care au atins culmile nepătimirii, chemându-ne ca „prin Fiul lui Dumnezeu să revenim în sânul Tatălui și ca tot neamul omenesc renăscut să rămână în Hristos, Dumnezeu-Omul”.

Iar noi, nu! Precum evreii de odinioară așa și noi, ortodocșii de astăzi, cu Arhieriei cu tot: „Nu, Doamne!”

În predica „Chemări la apostolie”. Părintele Arsenie Boca ne arată cum trebuie să înțeleagă fiecare om această chemare, care este de fapt chemarea la desăvârșire: „Voi știți despre Iisus o mulțime de lucruri, dar încă nu-L știți pe El. Și până nu-L găsești pe Dumnezeu, nu te afli nici pe tine, nu-ți găsești nici sensul tău, nici sensul lumii. (...) Dumnezeu, nemărginitul, vrea să crești duhovnicește pe dimensiuni divine”... „Omul este veșnic în căutare după ceva, care înseamnă mai mult decât haina și mâncarea. El este în căutarea lui însuși. Aspirația sufletului după realizarea desăvârșirii sale, asta este toată istoria omului”.

„Chipul omului se strică dacă se șterge chipul

lui Dumnezeu din sufletul omului. Omul, căutând pe Dumnezeu, se caută pe sine însuși, caută asemănarea sa cu chipul lui Dumnezeu. Sufletul omului suferă durerile nașterii, când se naște Dumnezeu într-însul. Această naștere a lui Dumnezeu în sufletul omului constituie nașterea autentică a omului. Ea reprezintă mișcarea iubirii lui Dumnezeu spre om, răspunsul la nostalgia ce o are omul după Dumnezeu. Experiența duhovnicească descoperă că Dumnezeu de asemenea tânjește după om, că El dorește ca omul să-L nască și să-l răsfângă chipul". Iar calea spre această culme, spre starea capabilă de a primi razele divine ale harului Duhului Sfânt, este Iisus Hristos-Dumnezeu, calea iubirii prin Cruce.

„Duhul Sfânt, de data aceasta puternic, ca o suflare de vifor, este în stare să desăvârșească cele începute timid, de sărmana noastră fire”.

Și Părintele ne arată cum „în vremuri de cumplită și cruntă ură între oameni”, când, la cumpăna dintre mileniul I și II, o parte dintre ei a căzut sub uneltirile lui satan, Sfântul Simeon noul Teolog, care a gustat nepătimirea, a atins aceste culmi, și „a trăit toată transcendența luminii divine”, după ce harul din ceruri a înnoit „sărmana sa fire”. Iată cum ne descrie Sfântul Simeon creșterea omului în nepătimire pe drumul Crucii:

„Luând pe umeri crucea, strânge-o cu putere. Și du până la sfârșit chinul încercărilor, sfâșierea durerilor

Și primește cu bucurie piroanele întristărilor,

ca pe o coroană a slavei.

Și aruncat în fiecare zi în lăncile ocărilor.

Și lovit cu pietrele tuturor necinstelor.

Vărsând lacrimi în loc de sânge (că totul izbutește plânsul de fiecare zi.).

Vei fi mucenic.

(Cuvântul 18, Sfântul Simeon Noul Teolog)

„Iar răbdând batjocuri și palme cu bucurie  
Părtaș al Dumnezeirii și al Slavei Mele vei fi.

Iar de te vei arăta pe tine urma tuturor a, și slugă și rob.

Te voi arăta pe urmă primul între aceia toți,  
precum am făgăduit.

De vei iubi pe dușmani și pe cei ce te urăsc.

De te vei ruga din suflet pentru cei ce te  
necăjesc. Și le vei face bine după puterea ta.

Te-ai făcut adevărat, asemenea Tatălui tău  
Preaînalt.

Și dobândind din acestea inimă curată, în ea  
vei vedea pe Dumnezeu, pe care nimeni nu L-a  
văzut vreodată”. (Cuvântul 13)

„Pe Acela a Căru frumusețe Uluiește toată  
gândirea, uimește toată inima, Rănește tot  
sufletul, înaripându-l spre iubire, Unindu-l  
neîntrerupt cu Dumnezeu.

Să nu-mi ziceți că Dumnezeu nu e văzut de  
oameni.

Nu ziceți că oamenii nu văd lumina  
dumnezeiască.

Sau că e cu neputință în vremea de acum.  
Niciodată aceasta nu-i cu neputință, prieteni! Ci e

foarte cu putință celor ce voiesc.

Dar numai celor a căror viață le-a adus curățirea de patimi

Și le-a făcut curat ochiul cugetării”.

(Cuvântul 20, Sfântul Simeon Noul Teolog).

Și spune Părintele Arsenie Boca: „Subliniem la acest loc, concepția integralistă despre om a Sfântului (Simeon), realizată în trăirea mistică: inima curată, voința hotărâtă, viața curată de patimi și ochiul cugetării curat. Sfântul este un om desăvârșit centrat cu firea:

„Iar măsurile strălucirii sunt măsurile iubirii”  
(Cuvântul 27).

„Ziditorul – ia aminte ce-ți spun, îți va trimite Duhul cel de la Dumnezeu.

Și te va insufla, va locui și se va sălășlui ființial

Și luminându-te și umplându-te de strălucire,  
Te va turna din nou întreg.

Stricăciosul îl va face nestricăcios și va clădi iarăși casa învechită, casa sufletului tău;

Și va face cu totul nestricăcios și trupul întreg, și te va face pe tine dumnezeu după dar”.  
(Cuvântul 34)

„Știu că nu voi muri fiind înăuntrul Vieții.

Și având înăuntrul meu, țâșnind întreaga viață, în inima mea este, dar în ceruri se află.

Aici și acolo, la fel se vede lucind”.

(Cuvântul 6).

„Strălucit-ai din ceruri până-n inima mea”.  
(Cuvântul 31).

„Ce cuvânt va tălmăci?

Ce limbă va spune?

Ce buze vor grăi cele ce se văd în mine  
Petrecându-se, săvârșindu-se în toată ziua? Căci  
chiar și noaptea, chiar și în întuneric văd pe  
Hristos deschizându-mi înfricoșător cerurile

Și pe El pogorându-se și arătându-mi-Se  
împreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, lumina întreit  
sfântă. (Cuvântul 32)

Dar iată și misiunea:

„Astfel făcându-mă Domnul, mă închise în  
corpul trupesc

Și pogorându-mă-n lumea simțită m-a pus să  
trăiesc

Eu izbăvitul de beznă, cu cei ce mai sunt  
întunecați.

Care petrec în mocirlă și în nopți adânc  
cufundați.

Ca să-i învăț și să-i fac să cunoască  
nemernica stare.

Lanțul cu care-s legați și rănilor cele amare.

Dându-mi poruncă, Stăpânul S-a dus”.

(Cuvântul 1, Sfântul Simeon Noul Teolog).

«Dacă am înțeles întrucâtva rațiunile  
Providenței, când a deschis cerurile ca să-i  
întărească pe Apostoli în credință, pe mucenici în  
mărturisire, pe înzestrații cu daruri în convertirea  
lor, aici în fața Sfântului Simeon, „noul pelerin al  
transcendenței”, trebuie să ne gândim la o  
explicație în funcție de cele petrecute în veacul  
său, veacul al XI-lea. Apariția Sfântului, tocmai

atunci când a avut loc ruptura Bisericii, și tocmai așa, nu poate fi decât un răspuns magistral al Cerului la marea rană a istoriei: ruptura Bisericii de la mijlocul mileniilor.

Oamenii, petrecând în mocirlă de patimi și-n noapte adânc scufundați, au rupt în veacul al XI-lea cămașa lui Hristos: unitatea exterioară a Bisericii.

Oamenii se dezbinau de oameni și se urau crunt, afurisindu-se, iar Cerul se unea cu omul încât uimea pe Sfânt:

„Iar ce-i mai înfricoșat decât toate: mi-a arătat cer nou

Și S-a sălășluit întru mine Ziditorul tuturor.

De care nu s-a învrednicit nimeni din sfinții de odinioară” (Cuvântul 13, Sfântul Simeon Noul Teolog).»

E impresionant cuvântul Sfântului Simeon

Noul Teolog tălmăcit de înțelepciunea Părintelui Arsenie Boca, care i-a pătruns și i-a trăit el însuși adâncimile. De aceea trebuie să luăm în seamă chemarea Părintelui Arsenie Boca pentru noi, cei de azi, căci ne îndeamnă să fim atenți la semnele vremurilor și să nu risipim timpul dat nouă pentru a ne desăvârși în pocăință și smerenie, ci să trăim „cu inima curată, voința hotărâtă, viața curată de patimi și ochiul cugetării curat”. Îndemnul Părintelui Arsenie Boca pentru cei duhovnicești, care-l căutau în acele vremuri comuniste în care s-a arătat pe față prigoana diavolească asupra Bisericii Creștine



Dreptmăritoare, era de a se ruga astfel: „Învrednicește-mă, Doamne, să fiu martor mărturisitor martir al dumnezeirii Fiului Tău pe pământ”.

Biserica Creștină Ortodoxă este singura Biserică citadelă care a stat vigilentă și va sta neclintită pe baricadele *credinței nădejdiei și dragostei*; a luptat și va lupta până la jertfă pe meterezele iubirii desăvârșite de Dumnezeu, rezistând prin curăția ei, în toate timpurile până la a doua venire a Mântuitorului:

— Numai Biserica Creștină Ortodoxă păstrează integral cele șapte Sfinte Taine;

— Numai Bisericii Creștine Ortodoxe i s-a descoperit întregul Adevăr;

— Numai la ortodocși la Ierusalim an de an de Sfintele Paști coboară Sfânta Lumină.

— Numai această Biserică sfântă cuprinde în visteriile sale fortificate toată înțelepciunea adunată de mii de ani, în care ne înfățișează amănunțit strategiile în lupta cu „tartorul iadului”, cu „tatăl minciunii”, cu „tâlharii cei de gând”, cu „puiul de drac”, cu „pruncii vavilonești”.

Părintele Arsenie Boca din aceste tainițe ale Ortodoxiei a scos la iveală, în cuvinte pe înțelesul celor mulți, tehnicile războiului nevăzut și armele făurite în veacurile grele de luptă mucenicească de către Apostoli și urmașii lor: Sfinții Părinți – care au fost model de ascultare desăvârșită sub acoperământul Sfintei Treimi.

† † †

Pentru a înțelege mai bine cât de periculos este dușmanul nevăzut, a cărui vicleană lucrare o demască Părintele cu atâta îndemânare, dăm mai jos câteva fragmente din infernalul plan pregătit de diavol omenirii, descoperit ortodocșilor ruși și apărut în anul 1905, sub numele de „*Marșul distrugătorului*”:

„Sunt slăbit și învins, dar mai posed încă marea forță de sugestie, și voi zdrobi lanțurile și cătușele, voi trece peste hotarele universului, și mă voi ridica împreună cu legiunile mele, și-i voi sili pe oameni să se răscoale, și voi începe bătălia, ultima bătălie cu acest Miel blând (...) Așa gândea Lucifer, încătușat în infern... Și lanțurile – ferecate și împletite din întunecimea trădării, perfidiei, trufiei anarhice, înfumurării și minciunii, ce-l încercuiau pe Lucifer, l-au încins și l-au strâns și mai vârtos din toate părțile, întunecându-i mintea cu o și mai mare răutate și sete de răzbunare (...)

„Să mă supun – oare? Să cad în țărână înaintea atotputerniciei luminii Atotziditoarei Puteri, înaintea acestei nesfârșite iubiri (...) ? Să mă supun?... Să cad și să mă închin, după ce am rezistat războindu-mă atâtea secole, am încercat atâtea mijloace de luptă și m-am perfecționat în cultura mea proprie? – se gândi cu mândrie Lucifer și durerea crudă a nebuniei pricinuită de cătușele neputinței ce-l apăsau, l-a cuprins peste măsură și strașnic. El s-a întunecat și mai tare și

mai disperat, iar șarpele gândului său, răsucindu-și inelele, s-a întins cât era de lung și a înțepenit, apoi și-a răsucit îndărăt inelele, și s-a încolăcit în ghemul distrugerii, prăpădului și morții, dându-i lui Lucifer tăria flexibilității sale, forța de insinuare a șerpeștii înțelepciuni. (...)

Lucifer își chemă legiunile sale și pe toți aliații săi, care s-au predat întunericului (...):

„Hei, voi, rătăcitorilor prin păduri, pustietăți, desișuri și mlaștini, slăbănogiți de puterea Crucii, voi, a căror slavă nu s-a mai păstrat decât în poveștile doicilor ce-i sperie pe copiii Ascultați și executați: vă dau o nouă putere și tăria șarpelui negru... Ascultați!

Crucea și credința în Răstignit au biruit întreaga lume, au cuprins tot universul. Oamenii se află deja în pragul împărăției Cerești, care vine cu o putere de neînving, pentru a-i conduce pe oameni la desfătarea veșnică, la contemplarea acelei frumuseți, fericiri și plenitudini a cugetului, care ne sfâșie prin chinurile iremediabilului. Oamenii sunt deja conștienți în ce constă fericirea și bunătatea vieții veșnice. Ei nu mai pot fi înșelați prin plăceri trupești, prin dulceața patimilor și viciilor. Sunt necesare noi mijloace, noi procedee: trupul trebuie lăsat (deocamdată) în pace. Trebuie să acționăm asupra centrului și mai cu seamă din flancul drept: să distrugem credința – cea mai însemnată fortăreață din primele linii.

Când acest avanpost va fi cucerit și distrus – noi am biruit. În acest scop trebuie să organizăm o

astfel de ambuscadă, ca să nu poată fi descoperită de către oameni, și din ascunziș să acționăm intensiv și neîntrerupt, dar în așa fel încât fiecare atac să pară că provine din partea opusă. Pricepeți voi, oare, actuala tactică militară? Când dușmanul nu se vede, el nu poate fi descoperit – deci, nu poate fi învins.

Vă dau o nouă putere a șarpelui negru – puterea sugestiei. Sugestionați – acesta e singurul procedeu contra liberei voințe a omului, ca s-o înclinăm spre stânga, în direcția noastră – să-l atragem în cursă pe adversar și să-l împresurăm din toate părțile. Oamenii vor accepta sugestiile mintale ca pe propriile lor gânduri, ca pe achizițiile și performanțele intelectului lor. Ei vor urma irezistibil aceste sugestii, vor edifica școli, științe și teorii întregi. Voi sunteți datori să împlătiți din ele plasa voastră, a șarpelui negru, până când mintea oamenilor se va încâlci în ea din toate părțile. Ei vor înceta să se mai înțeleagă unul cu celălalt, nu vor mai ști unde se află și în ce constă adevărul, și nu vor mai fi în stare să se gândească la mântuire și scăpare, pierzându-și capacitatea de a-și mai dori așa ceva.

Atunci lumina din ei se va polariza în întuneric, devenind întunericul nostru, iar ei vor începe să-l numească lumină. Lumina li se va părea întuneric și ei se vor înrola în escadroanele și legiunile noastre negre.

Stânga va deveni la ei dreapta, iar dreapta va fi luată drept stânga. Această stângă va fi

considerată adevărata dreaptă, iar robirea și prizonieratul lor vor fi luate drept libertate autentică, care este samavolnicie.

După asta, încă un pas – și vom distruge tot ce există pe pământ. Împreună cu noi, oamenii vor începe să jinduiască devastarea și distrugerea stihinică a tot ceea ce există”. (...)

Lucifer dădu legiunilor sale programul ofensivei:

— „Mai întâi de toate cuceriti-i pe slujitorii Bisericii Celui Preaveșnic, (pe Arhierei, preoți...). Pervertiți-i treptat și cu băgare de seamă, iar când sugestiile voastre vor fi confundate de către ei cu propriile lor gânduri, atunci poftele senzualității pătimase și tainica dorință de posesiune a sufletelor, viclenia uneltirilor și dominația asupra sufletelor și comorilor pământului vor seduce cugetul și inima lor. Ei (slujitorii Bisericii) vor începe să condamne, să tortureze și să ucidă pe cei fără prihană și nesupuși lor, care se împotrivesc minciunii și fățarniciei lor, și prin teroare își vor consolida autoritatea – atunci voi văți isprăvit treaba. Credința oamenilor se va clătina, ei vor gândi că, dacă slujitorii și dascălii Bisericii sunt așa atunci credința predată de ei nu poate fi mântuitoare, ci pierzătoare, iar ei mint (...).

Tentația va fi atât de mare, încât puțini vor rezista. Credința și religiozitatea vor deveni sminteală, fiind subminate din rădăcină. (Iată ecumenismul, n.ed. 2012)

Treaba asta v-o încredințez vouă: legiunii lui Palada și Moloh. Iar ție, legiunii șarpelui negru (stăpân pe puterea sugestiei), iată ce-ți poruncesc:

— Voi urmăriți-i pas cu pas și supravegheați-i neîncetat pe savanții înzestrați cu talente și genialitate. Aceștia sunt cei aleși și cei mai valoroși dintre oameni – ei cercetează natura și miraculoasele ei structuri și forme, străduindu-se să pătrundă în taina vieții întru slava Creatorului” (...)

— „Grăbește-te, legiune a șarpelui negru! Grăbiți-vă, slujitorilor, pe tărâmul acestor aleși, savanți și genii ai slavei Crucii. Inspirați-le cu prudență, înșelați-i în ascuns și pe neobservate – că nu există nimic în lumea suprasensibilă și tainică. Iar în ce privește caracterul treptat al dezvoltării naturii în toată diversitatea frumuseții și armoniei formelor ei, sugerați-le cu viclenie ideea autocreației, sugerați-le, pentru a produce o impresie mai puternică, termenul latinesc – evoluție; acest cuvânt va prinde mult mai repede și va intra în uz, fiindcă oamenii sunt pasionați de știință și cred cu tărie celor inițiați în științe... (...) Această sugestie este atât de reușită, încât oamenii vor trece cu ușurință la negarea existenței sufletului, și a lui Dumnezeu – Creatorul universului.

Ei vor zeifica materia. Iar suprema reprezentare despre El – Dumnezeirea asta – o vor comasa și o vor vedea în sine, adică în intelectul lor; și se vor trufi...

Văzându-i și pe slujitorii Bisericii Lui, așa cum i-ați fabricat voi, (trufași și pățimași), oamenii se vor sminti de tot în Dumnezeu și vor intra în alianță cu noi – demonii – și vor recunoaște ca progres real și unic numai culturalismul nostru – demonic și libertatea noastră – demonică, în timp ce pozițiile noastre întărite vor fi complet ascunse și inaccesibile pentru oameni, fiindcă am reușit performanța ca existența noastră să fie negată cu desăvârșire.<sup>49</sup> Iar atacurile noastre viclene, sugestiile legiunii noastre, vor fi considerate de oamenii necredincioși ca provenind din direcția opusă, fiind luate drept saluturi amicale ale intelectului genialilor să-i reprezentanți. Și nimănui nu-i vor mai da crezare că suntem adversari, (vrăjmași), iar oricine ne va depista și-i va avertiza și pe alții despre existența noastră reală, va fi luat în râs și socotit nebun.<sup>55</sup>

(...) Trebuie să acționăm cât mai perseverent și mai în pripă, ca să abatem definitiv gândul omenirii de la acele lăcașuri cerești și de la speranța lor în nemurire care-i cheamă în împărăția din înaltul cerului. Fiindcă... oamenii își păzesc curăția sufletească și-și sensibilizează sâcâitorul glas al conștiinței care le reamintește de Dumnezeu și de Sfîntenia Sa, noi trebuie să-i împiedicăm... Așa că – iată cum vom proceda:

— „Ascultă, legiune a șarpelui negru, și

---

49 „- Nu există Satana! Astea-s superstiții!” - te întâmpină câte un necredincios care se scutură ca ars luându-te în batjocură de încerci să-l avertizezi de existența diavolului, (n.ed. 2012)

execută! - Cât mai multe impresii oamenilor - din cele mai felurite, captivând atenția printr-o succesiune febrilă, în fiecare minut, în fiecare secundă - la nesfârșit, fără preget: impresii tot mai noi și mai noi, mai atrăgătoare, mai surprinzătoare, fixând atenția. Mai întâi de toate - procedeele de transmisie a undelor, gândurilor, dorințelor, a întregii ființe - să audieze de la distanță, să-și comunice gândurile la distanță - ceva nemaipomenit, gigantic, stupefiant...

Să-i apropiem pe oameni, să-i adunăm la un loc - înlăturați izolarea! (metropolele, marile aglomerări urbane care se întind pe tot globul, n.ed.)

Spulberați individualitatea, îndepărtați-i de interioritatea lor trezindu-le prin sugestii viclene curiozitatea față de sclipitoarele inovații. Captați-le toată atenția crescând fără precedent inventivitatea intelectuală. Toată această tehnică nebună, nebună, ne va sluji nouă... Dezvoltarea mijloacelor de transport cu ajutorul aburilor, căi ferate și vapoare, vuietul trenurilor, mișcarea rapidă, cu iuțeala fulgerului, până la zăpăcirea creierului - zgomot, zdrăngăneală, fluierături, gări uriașe, cu gălăgia și larma lor neîncetată, caleidoscopul imaginilor și întâmplărilor periculoase, îndrăznețe până la insolență, până la amețeală, până la avaria unor garnituri întregi de trenuri, cu tot cu încărcătura lor umană... Telegrafe, telefoane, lifturi, aeronave, fonografe și gramofone... Motoare electrice, tramvaie



electrice, lumină electrică... Toate aflându-se în mâinile omului, în posesia intelectului său, a omului-împărat, stăpânul naturii, pe care și-a supus-o... Nu mai există artă inspirată, aceasta se află în stampe, fotografii, oleografii, în reproducerile mecanice, rapide a pozelor nenumărate... Mașini de scris, mașini de tipărit, mașini de cusut, mașini de semănat, de treierat, mașini de măcinat și de copt pâine, mașini de jocuri, mașini de cântat și de vorbit, cinematografe...

Jos munca manuală!... A triumfat intelectul. Intelectul e împărat, intelectul e stăpân, intelectul e mândria omului<sup>50</sup>. Lui vor începe să i se închine,

---

50 „Din șoaptele diavolilor:

- Citiți Biblia cum vă taie capul că și noi o știm pe dinafară și „sfinți” în fantezie vă vom face!
- Nu vă mai trebuie minte, vă teleghidăm noi la toate nebuniile.
- Veniți la noi, căci vă dăm așa o libertate încât vă puteți și sinucide!
- Nu este diavol, nu este suflet, nu este Dumnezeu, totul este biochimie (zice satana cu gheara pe cap: „Așa, mânca-l-ar tata!”).
- Așa a zis ereticul Arie: Hristos este făptură.
- Bultmann: Iar eu cu Bălă l-am demitizat.
- Renan și Nietzsche: Oamenii L-au creat pe Dumnezeu. Iar eu L-am omorât.
- Aici pe pământ e „raiul” și iadul. Dracul deschide ușile „raiului”... și porțile balamucului.
- De fricoși ce sunteți vă rugați și lui Dumnezeu, dar știți că în inima smeritului șade dracu grecește (fumând pipa păcii ca ecumeniștii la întâlnirile lor; n.ed.), așa că nu vă stricați nici cu noi!  
— Vindem yoga, teozofic, spiritism, magie, cultul lui satan: eu sunt Wotan, Mamona, Priap.

pe el îl vor idolatriza. Omul își va ridica cu mândrie capul și va cunoaște libertatea. La ce-i trebuie lui stăpân, dacă el stăpânește totul? La ce-i trebuie lui să se supună cuiva, dacă el stăpânește totul? La ce-i trebuie lui să se supună cuiva, dacă forțele naturii i s-au supus lui? Omul va cunoaște înțelepciunea prezicerii din Eden făcută de noi femeii ascultătoare nouă: „veți ști totul, veți fi ca niște dumnezei”.

„Și omul își va înălța capul și va provoca la luptă Cerul, care l-a chinuit prin încercarea răbdării și se va răzvrăti împotriva supunerii și dependenței în fața Legii, împotriva smereniei și curățeniei, și neprihănirii, batjocorindu-le ca pe niște slăbiciuni, șovăieli și servilism (vezi filosofia lui Emil Cioran întru totul servind lui satan, n.ed.), și le va înlocui cu libertatea anarhică, iar desfătarea în plăceri senzuale va fi podoaba acestei libertăți...”

„Viața va fi o mișcare fără întrerupere, fără odihnă, un caleidoscop nesfârșit al impresiilor - va năvăli ca un puhoi, antrenând totul, nelăsând timp, nelăsând nicio clipă pentru aducerea aminte

---

— Totul e minciună și minciuna este adevărul (pentru cei ce merg în iad).

— Stafia filosofilor: adevărul!? (in vino veritas - în vin este adevărul).

— Onirismul (visele), artele absurdului, cu frumusețea luați-o după noi... urâtelor!

— Eului, care-i „dumnezeul” omului, numai lui să i te închini.

— Știința are ultimul cuvânt (și nu numai pentru ateii)”.

(Texte extrase din învățăturile Părintelui Arsenie Boca aflate în cartea „Talanții împărăției”, ed. Credința Strămoșească).

de Dumnezeu și de Sfințenia Sa, de viața pașnică, plină de iubire, îndreptată spre Lumină - acolo - la Dumnezeu, unde se află Izvorul său și împlinirea făgăduinței, nimic sfânt, dumnezeiesc nu-i va mai satisface și alina pe oameni, iar vocea conștiinței în ei se va stinge și vor fugi de ea, și spaima lor va fi un calvar. Ei vor căuta să se alătore gloatei, temându-se de singurătate, pentru a nu trezi în ei vocea conștiinței. Și astfel, în locul acelei sfințenii și purități copilărești, infantile, pe care ei (oamenii credincioși) o numesc virtute și dezvoltare spirituală - așa cum i-a învățat Mielul, noi demonii vom instala cultura noastră (diavolească), progresul nostru - al triumfului și mândriei intelectului... La ce bun această odioasă ordine, această supușenie în fața Legii? La ce bun această putere morală care unește puterile sufletului și care frânează astfel impulsul către pofta nesățioasă de pasiuni? La ce bun această tărie morală sufletească care înăbușă insinuanta chemare de a se îmbăta cu toate frumusețile unei vieți senzuale, nerușinate și captivante? La nimic bun pentru noi demonii! De aceea: - Inspirați-le insistent și cu viclenie egalitatea în drepturi asupra extazului și satisfacției superficiale de o clipă, asupra extazului vieții ușurate, bogate, accesibile oricui; sugerați-le egalitatea în drepturi a tuturor asupra extazului unei vieți pasionate, a desfătării până la capăt, până la fundul plăcerilor!

...

„Ascultă, legiune a șarpelui negru și a

Mamonei! Ascultă și execută!... Când viața firească a oamenilor se va schimba într-o viață artificială, de producție mecanică – atunci munca manuală va deveni inutilă și mâinile oamenilor vor fi slobode. Atunci dorința irezistibilă de a trăi – de a trăi spasmodic, impetuos, cu toți nervii, cu toate fibrele corpului, prin toate senzațiile minutului, clipei, și de a sorbi cupa desfătărilor pasionate cu bucuriile și bunătățile culturii noastre pe de-a-ntregul – va crește ca un val antrenant, acaparant, pătimaș. Dorința neînfrânată de a bea cupa vieții până la fund va începe să crească și să se întetească până la extazul morții, până la agonia desfătărilor – să guste fiecare, să încerce și să se delecteze; pentru că nu va mai exista credință, nu va mai exista nădejde, nu va mai exista dragoste – ci doar plăceri senzuale. Chiar oamenii înșiși vor râde de aceste surori ale naivei fantezii umane – *credința, nădejdea și dragostea* – așa cum râdem noi acum – copiii liberi ai iadului: ha-ha-hau. Așa că, râdeți de ei, râdeți de nebuni, nebunilor!... Râzi, legiune a șarpelui negru!... Râzi, bătrâne Moloh!... Privește și te bucură de nebunia oamenilor!...

Munca, credința și speranța îi salvau, oferindu-le tihna și curata bucurie a vieții. Viața lor decurgea în pace, în cumpătare, în judiciosul calcul de la seceriș la seceriș, de la culesul roadelor până la noua recoltă. Or, bogații ne-au slujit nouă dintotdeauna, îndeplinind munca noastră: ghiftuindu-se și bătându-și joc de

sărăcimea răbdătoare, ținând-o în lanțuri și închisori, în munci pentru ei, bogații, pentru îndestularea lor, pentru podoabele lor, brocarturile și moda lor, pentru fastul și vanitoasa strălucire a trândavelor concubine, pentru destrăbălarea și luxul exagerat! Ei n-au avut nici credință, nici nădejde, nici dragoste și compasiune. Meritul lor în toate acestea e mare înaintea noastră.

Deci, atunci când fabricile și uzinele vor anihila munca manuală și masele de săraci înfometați nu-și vor mai putea găsi un loc de muncă – ținta noastră va fi atinsă. Proletariatul se va răscula și va erupe ca o lavă grozavă, universală... Legiune a șarpelui negru, și tu, bătrâne Moloh, inspiră-le libertatea, libertatea civilizată a bunului plac!... Acum nu va mai fi greu s-o scoatem la capăt: lansați-l pe Marx al nostru și instalați socialismul în locul idealurilor creștinești: credința, nădejdea și dragostea; instalați partidul comunist în locul acelei mărturisitoare Biserici a Mielului, aliată nouă, pe care am reușit s-o divizăm atât de abil cu ajutorul serviabilei ierarhii a clerului ei, s-o divizăm la nesfârșit în părți ce-și vor disputa prioritatea și sfințenia, în mijlocul urii și vrajbei „cuvioșilor\* păstori ambițioși... Noi am biruit! urlă, legiune a șarpelui negru și îndeamnă-i pe oameni: – trăiască marxismul! trăiască proletariatul! – revendicarea generală, forțată și urgentă a fericirii tuturor – a bunăstării, a comodităților și desfătărilor culturii noastre sclipitoare, captivante, libere de toate aceste

suspine tulburătoare după înaltul și îndepărtatul Cer... întruchiparea, colo, a idealurilor lor e prea depărtată; perfecționarea individuală e prea îndelungată... Sugerați-le oamenilor fericirea momentană – plăcerea nu-i decât aici și numai aici! Sugerați-le tuturor și fiecăruia în parte forța, energia, fermitatea de dragul fericirii sociale, a fericirii tuturor. Luați în răs noțiunea de păcat! Băteți-vă joc de curăția și sfințenia vieții! Batjocoriți conștiința!...

Luați-i în răs și sugerați-le cu fermitate: că să omori, să verși sângele altora, a multora, a unei clase întregi de dușmani, pentru fericirea socială – este o faptă eroică și o treabă cât se poate de bună! Să nimerești la închisoare, în cazemate și la ocnă de dragul fericirii sociale – este o ispravă de martir și o treabă și mai bună! Să răpești, să ataci și să jefuiești ori să furi de dragul unor scopuri sociale – aceasta este o faptă vitejească. Să mori pe eșafod, să fii ghilotinat sau împușcat de dragul fericirii sociale și a culturii noastre diabolice – a libertății, egalității și fraternității – (debarasați de aceste fantazări ale credinței, nădejzii și dragostei impuse oamenilor) – aceasta este într-adevăr o faptă eroică. Eroism nu ca al mucenicilor creștini, din dragoste pentru binefacerile veșniciei, ci eroismul mucenicilor noștri, moderni, pentru o realitate anume, pentru o fericire obștească aici, pe pământ, fericirea<sup>51</sup> satisfacerii totale a tuturor

---

<sup>51</sup> Aceasta nu este fericire ci o goană neîntreruptă după satisfacții și plăceri, care golesc sufletul și-l fac neliniștit; fericirea este o stare

comodităților și a neînfrânatelor porniri pătimase de a bea cupa vieții până la fund, prin bunurile distribuite tuturor în egală măsură și la fiecare.

Acești bravi mucenici ai noștri” vor exercita o influență extraordinară asupra societății, pentru că vor subtiliza noțiunea de faptă eroică și slavă umilă a mucenicilor Mielului, ca să ocupe locul lor și să umbrească pomenirea lor, micșorând adevărul cununii lor mucenicești. Această tactică, așijderea, costă nu puține eforturi și trudă, deoarece tu, legiune a șarpelui negru, va trebui să întreții prin sugestii sporite sistemul de execuții, ce întărește și alimentează energia voastră de împotrivire și distrugere a poruncilor Mielului printre oameni, și care ne sunt necesare pentru că înăspresc relațiile dintre popor și autorități, apropiind istoria de finalul prielnic nouă, de guvernarea noastră asupra lumii, înțelegeți voi asta? – tu, legiune a șarpelui negru, și tu, bătrâne Moloh, și tu, veșnic jucăușule, veșnic zâmbărețule Erot – copilul șarpelui negru... născut sub pomul paradiziac al seducției!...!! Sugerați-le, deci, oamenilor relativitatea ideilor! întunecați-le mințile!” (...)

Iar Lucifer a continuat:

„Ascultați cu atenție!... Vă așteaptă cea mai grea sarcină, fără de care nu vom reuși nimic, iar

---

constantă, permanentă, care umple sufletul și-i aduce pacea; fericirea adevărată o primește omul ascultător de Dumnezeu, curățit de patimi, care iubește pe Dumnezeu din toată inima, cu toată puterea și din tot cugetul său și pe

toate uneltirile noastre nu-și vor avea rostul. Oamenii posedă o cetate – cea mai inaccesibilă.

aproapele ca pe sine însuși; numai aceștia gustă fericirea.

56 Aceștia sunt eroii tuturor revoluțiilor anarhiste... (n.ed. 2012)

Aceasta este maternitatea: nașterea urmașilor și educarea lor spre împărăția Mielului. Femeia fecioară și femeia mamă: iată acea fortăreață de necucerit a omenirii, care trebuie avută permanent în vedere.

Îndreptați cu dibăcie și precauție toate atacurile voastre asupra ei. Dacă nu veți cuceri și nu veți supune această citadelă – totul va fi în zadar, căci nu veți apuca să-i veniți de hac unei generații, că va crește, formându-se, altă „armată” contra noastră. Cu ajutorul femeii vom reuși să punem laba pe întreaga omenire în prezentul și viitorul ei, s-o răpim în întregime...”

Și, dintr-odată, îngrozindu-se de acest gând, Lucifer s-a strâmbat de parcă-l dureau dinții. Șarpele negrului gând a lunecat printre maxilarele lui căscate de frică și s-a pierdut înăuntrul lui. Tot iadul s-a înfiorat și s-a cutremurat... O rază de lumină pură, pogorându-se din înălțimile inaccesibile, ca un fulger, a lovit întunericul, împrăștiindu-l. A fost ca o aducere aminte a turbatei neputințe luciferice și a mărinimiei nesfârșite a Creatorului: în ceruri apăru pentru o clipă înaintea lui Lucifer chipul purtător de lumină al Preacuratei Fecioare – Maica Mielului,



neobosita și pururea ocrotitoare și apărătoarea virginității și maternității femeilor.

Și iarăși se înteeți întunericul infernului și scânteiară ochii lui Lucifer, iar din maxilarele lui se strecură în afară șarpele negrului gând și un rânjel obraznic și batjocoritor îi schimonosi fizionomia:

— „Cunoaștem noi aceste sperietori!” – continuă el cu o voce insolentă, stridentă și scârboasă, aidoma zdrăngănitului unei plăci de aramă între ciocan și nicovală, și se semeți trufaș, ridicând un pumn păros și diform cu degetele încleștate, arătându-și ghearele, ascuțite și albe. – „Nu suntem singuri! Avem un aliat, ha! ha! – „cununa creației”, – cu el nu ne temem de nimic!... De partea noastră se află bărbatul, sexul masculin, el ne va *ajuta* să aranjăm lucrurile!”

— „Ascultă, legiune a șarpelui negru, și tu Mamona, și tu Moloh, și mai ales tu, hazliule și jucăușule Erot! Sugerați-le bărbaților, și mai ales tinerilor, pofta senzuală excesivă. Sugerați-le că această castitate și nevinovăție a fetelor, timiditatea și toată această puritate feciorelnică și modestia tinerilor – nu sunt decât prejudecăți lipsite de conținut, ce îngrădesc necesitățile firești și stingheresc plăcerile vieții. Îndemnați-i pe bărbați să practice amorul liber, fără căsătorie, care să nu incomodeze personalitatea, ademenitor prin șansa diversității. Inspirați-le aversiune față de căsătoria ce apasă personalitatea, punându-i cătușele îndatoririlor. Arătați-le și sugerați-le

modul de trai în concubinaj și al căsătoriilor civile. Medicina și marxistii vă vor fi de folos mai cu seamă prin publicațiile lor populiste și instructajele referitoare la sterilitatea arbitrară prin intermediul dispozitivelor speciale folosite în timpul actului sexual; în acest caz presa, prietena noastră fidelă, se va dovedi o armă redutabilă de difuzare rapidă a acestor cunoștințe absolut folositoare pentru proliferarea cultului erotic. Asta pe de-o parte. Iar când bărbații se vor destrăbăla de tot, gustând din cei mai fragezi ani dulceața profesării cultului erotic și vor prefera tradiționalei căsătorii legale concubinajul liber, cu tot farmecul poligamiei, împrăștiându-le simțurile, atunci stimulați-le celor mai valoroase femei, celor mai puternice naturi feciorelnice antagonismul contra bărbaților, răniți-le cu iscusință în amorul propriu și în demnitatea lor, treziți-le conștiința necesității de emancipare, a serviciului independent și a egalității în drepturile civile cu bărbații, vinovați de soarta lor vitregă, care au privat-o de căminul familial și au atentat la sublimul ei de a fi mamă.

Sistemul nervos la femei este altfel țesut, fiind mai sensibil la sugestii. Sugerați-le cu îndrăzneală, dar și cu precauție, deplina egalitate cu bărbatul, acest material grosolan, care cedează mai ușor ideilor nebunești, îmbrăcându-le imediat *sugestia egalității* într-o teorie științifică, împreună cu un sistem de factori doveditori. Găsiți *ceva anume pentru a justifica Ideea*, oricât de

aberrantă ar fi aceasta – după cum am reușit să-l păcălim pe bătrânul savant, inspirându-l să vadă în ideea „evoluției” formelor universale ale naturii, (...) absența lui Dumnezeu, iar în evoluția și utilizarea ulterioară a acestei idei – să excludă din știință credința în Creatorul universului... O! Aceasta a reprezentat cea mai tare latură a noastră și triumful total asupra intelectului uman, cu toate că e sărbătorită de om, ca fiind epoca minunată a eliberării... Ei și, lăsați-i să se distreze!

... ”

„Dar fiți atenți, că femeia e mai prevăzătoare decât bărbatul, mai elevată, mai pură și divină în frumusețea purtătoare de lumină a sufletului său, în înfățișarea sa grațioasă, iar influența ei este foarte mare. De aceea, la început trebuie să-i sugerăm treptat și cu maximum de prudență noțiuni false asupra feminității, maternității, castității, grației și iubirii gingașe – asupra acestei iubiri ideale, deci sugerați-i că a fost născocită de către oameni. Apoi tot mai insistent, crescendo – sugerați-i disprețul față de acele forme sentimentale, ce dau în vileag slăbiciunea femeiei, căutând atârnare și apărare din partea jumătății mai puternice. Persiflați abil și cu pricepere, lovind-o în amorul propriu.

Tot ceea ce constituie în femeie o forță și o lumină măreață trebuie prezentat în ochii ei ca fiind o rușinoasă neputință și lașitate!

Principalul – continuați atacul asupra sentimentului religios, înrădăcinat cu putere în

sensibilul suflet feminin, ca dintr-odată să-i pervertim progenitura și să distrugem în ea credința și religia – aceste piedici de temut pentru cultura noastră. În acest scop inspirați-le, inspirați-le cu insistență femeilor dorința de a studia științele superioare, unde predomină deja sistemul nostru evoluționist de gândire, calea rațională a cunoașterii experimentale, care duce la negarea existenței lui Dumnezeu, la negarea nemuririi sufletului și a altor „momeli” ale credinței, iar pentru a masca definitiv evidenta nebunie, vom da oamenilor libertatea de gândire, și ei vor născoci în curând o filosofie pozitivă.

Atunci femeile se vor grăbi să împartă cu bărbații dreptul la știință, se vor înscrie la universități, vor ocupa catedrele, vor diseca împreună cu studenții cadavre îmbălsămate, căutând în ele sufletul, obârșia vieții, și, desigur, nu-l vor găsi; iar pe parcursul permanentei apropieri de partea bărbătească și a comunicării tovarășești cu bărbații, în auditorii și amfiteatre, în laboratoare și clinici, în adunări și conferințe, pe băncile școlilor mixte și la serviciu, în diverse instituții de stat, psihicul femeii se va polariza firesc cu însușirile de același pol cu cel masculin, și astfel toată forța fascinației, tandreții, modestiei feminine și a acelei atracții divine, care solicită cele mai sublime sentimente de frumusețe și perfecțiune sufletească, aflate în posesia femeilor – vor dispărea de la sine și noi vom avea în femeie sclava noastră fidelă cu a sa colosală influență

asupra gloatei – la vederea martiriului ei în închisori, în exil și pe eșafod, în conformitate cu codul penal al libertății civile... O! Acesta va fi un afront remarcabil, încă nemaiîntâlnit în achizițiile noastre culturale, la adresa Celui Preaveșnic. Să mai admire și acum „cununa creației Sale!...” Ha-ha-hau”.

Lucifer izbucni în hohote de râs și fizionomia sa monstruoasă cu buzele firoaselor maxilare larg răsfrânte, dezvelind două rânduri de dinți ascuțiți ca oțelul, se schimonosi îngrozitor.

Împreună cu el hohoteau legiunile șarpelui negru laolaltă cu toți monștrii infernului și cu sufletele înrobite lor, aliații lingușitori, aflați sub teroarea înfiorătoare a nebuniei și a disperării înconjurătoare. Iadul se clătină și scoarța pământului se cutremură de acest hohot sălbatic și dement.

„Dreptii... Ascultații...” dădu comanda Lucifer și când se restabili liniștea completă, continuă:

„Există încă o împrejurare extrem de importantă, care nu trebuie nicidecum scăpată din vedere. Așa că, executați cu precizie instrucțiunile:

— O parte a Bisericii fidelă Mielului se va ține cu tărie de poruncile Lui, luându-se la întrecere în credință cu apostolii noștri savanți, stăpânind majoritatea minților.

Aicea tu, legiune a șarpelui negru, nu vei putea face față așa de ușor, deci va trebui să-i înrolăm și pe prizonierii noștri din cealaltă lume...

Iată cum vom proceda:

De îndată ce veți remarca printre cei credincioși Mielului dorința de a demonstra savanților noștri existența vieții de dincolo de mormânt și a sferelor ei superioare, sugerați-le savanților să-și însușească procedeele tainice de comunicare magică cu noi de la yoghinii fideli filosofiei noastre și de la discipolii ținuturilor Edenului devastat. Dezvăluiți-le prudent unele din ritualurile lojilor masonice devotate nouă: ședințele de spiritism și metodele de invocare a spiritelor, la care ședințe imediat ocupați totdeauna, și peste tot locul, primele poziții, sub acoperirea unor spirite răătăcitoare, vasali de-ai noștri, cât și a servitorilor noștri, care vor apărea în ședințe de la prima chemare. Aici va trebui să dăm dovadă de o vigilență extremă.

ca nu cumva cei ce se află în așteptare să aibă în minte și în conștiință numele Celui Unuia Sfânt sau al Mielului Său. De aceea, puneți-le tot felul de piedici stânjenindu-i, cu ajutorul sugestiilor ascunse, de la starea de spirit religioasă conștientă. Dar în prezența savanților morți spiritualicește și a necredincioșilor nu produceți niciun fel de fenomene, ca să nu urmeze o reacție inversă. Deja aceste așteptări în fața măsuțelor și metodele rituale creează o atmosferă propice nouă și potrivnică Luminatului Miel și Bisericii Sale, care ne sâcâie prin puritatea și sfințenia slujbelor sale spre lauda Ziditorului”.

„Așadar, să știți că adunările mistice cu

denumirea de ședințe spiritiste reprezintă câmpul vostru de activitate, iar voi trebuie să fiți în primele rânduri. Retragera este permisă numai în situații extreme, cum ar fi intervenția luminaților strategi, îngeri sau Sfinți Cuvioși răposați - servii Mielului și păzitorii sufletelor credincioșilor; în astfel de cazuri dați-vă cu repeziciune îndărăt, dar nu vă intimidați de eșecuri minore; dacă unu sau doi vor părăsi ședințele, nu-i nicio pagubă, oricum îi veți avea pe ceilalți. Esențialul e să vă siliți din răsputeri să intrați în relații amicale cu participanții ședințelor, apărând în grupuri, ispitindu-i, trezindu-le interesul și curiozitatea. Atingeți mâinile și trupurile mediumurilor și celorlalți participanți, amestecând treptat materia subtilă a învelișului vostru întunecat cu fibrele lor nervoase și astfel, ceea ce nu veți reuși prin sugestie, veți reuși prin polarizare, prin transferul înclinațiilor voastre volitive, așa că ei nu vor mai căuta fericire și liniște sufletească în comuniunea cu Dumnezeu, în rugăciuni și credință, ci în contactul cu noi, în receptarea meszyelor scrise și miracolelor noastre, primindu-le ca pe niște revelații superioare și aflând în ele satisfacerea setei neînfrânate de a pătrunde în tainele esoterice. Atunci când ședințele de spiritism vor înlocui Biserica Mielului, înseamnă că ne-am atins țelul!

Pe parcursul ședințelor surprindeți și derutați asistența prin diverse ciudățenii: mișcați scaunele și alte obiecte, produceți ciocănituri, cântați la

instrumente și sunați, dictați mesaje, ridicați obiecte în văzduh, până când veți acumula de la mediumuri și ceilalți participanți energia și substanța necesară învelișului vostru, și atunci, materializați-vă și arătați-vă într-un corp vizibil, prezentându-vă sub numele unor persoane decedate și ascunzându-vă sub înfățișarea lor.

Prin intermediul acestor materializări temporare, în care spiritele nu pot rămâne mult timp, riscând de a-l ucide pe medium, vom pregăti prin amestecul cu oamenii întruchiparea și nașterea din femeie a odraslei noastre, numit Antihrist de către Apostolii Mielului. El va concentra în sine întreaga știință umană, abil răsturnată cu fundu-n sus de către noi, cunoașterea tuturor miracolelor atotputernicei noastre magii și procedeele învierii morților. Și, întrucât savanții noștri vor răspândi către acea vreme noua învățătură, cum că Dumnezeu nu există, fiind doar o reprezentare a omului despre sine însuși, oamenii îl vor primi pe fiul nostru, din cauza puterniciei și forței miracolelor sale, ca pe Fiul lui Dumnezeu, fiindcă el îi va îndemna pe oameni prin puterea sugestiei la distribuirea pământului, averilor și comorilor, ca toți să fie îndestulați (primind ajutoarele umanitare). Și atunci societatea umană nu se va mai numi Biserică a lui Hristos, ci uniune social-democratică, bazată pe anarhia totală, și supusă nevăzut și în secret nouă.

Astfel, de partea noastră vor trece și cei aleși,



iar dacă va rămâne acolo o mică turmă de credincioși, împrăștiată pe fața pământului, aceasta nu mai are pentru noi nicio importanță. Așa, în alianță cu oamenii, vom porni la ultima și decisivă bătălie împotriva Mielului - Fiului Celui Preaveșnic, și vom instala pe pământ imperiul nostru... Chiar dacă această ultimă ofensivă nu ne va aduce izbânda, în cel mai rău caz ne rămân aliații noștri, pe care îi vom reține pentru noi după retragerea în întunericul cel mai din afară, ca să nu rămânem acolo fără ocupație și autoritate asupra celor care, fără îndoială, datorită însușirii naturii umane, vor începe să se chinuie și să se lamenteze jalnic după trecutul fără putință de întoarcere...

Auzi tu, legiune a șarpelui negru?! auziți voi, slujitorii și sclavii mei fideli?! Acesta este ultimul meu cuvânt! Ați înțeles, voi, totul?" - răcni Lucifer cu o voce sălbatică și turbată.

Și iadul a răsunit de strigătele frenetice și stridente: „Ura!! Ura!!” Iar Lucifer, lungindu-se într-o poză dizgrațioasă, un monstru hidos și diform, întrecând orice închipuire, își ridică sus pumnul său mușchiulos și păros, rânjindu-și dinții de oțel și amenințând spațiul. În aceeași clipă, cu iuțeala fulgerului, se prăvăli împreună cu legiunile sale, în sfera sa - în prăpastia vâlvăitoare, în fundul iadului.

Pentru că soarele răsărea pe pământ ca și mai înainte, florile își înălțau către ceruri rugile înmiresmate Creatorului și îngerii plângeau în

jurul Tronului Său asupra sorții omenirii apostate a ultimelor zile.»

† † †

în fața unui asemenea plan nevăzut, abil pus la cale, amuțește orice minte sănătoasă!!! Dar credinciosul nu se descurajează! Creștinii drept măritori, feciori și fecioare, bărbați și femei, bătrâni și bătrâne, abia acum își strâng mai tare rândurile în jurul preoților drept-credincioși ai Sfintei Biserici a Mielului plângându-și rătăcirile lor și ale înaintașilor și înțeleg adâncă nevoie de ajutorul dumnezeiesc al lui Hristos Cel cu Cruce, în Sfânta Treime închinat.

Cele ce le vedem astăzi (anul 2006) în jurul nostru în societatea mondială a plăcerilor, a „egalității în drepturi”, etc., adevăresc fără putință de tăgadă programul prezentat mai sus, care dacă nu ar fi confirmat în totalitate de realitatea de azi ar putea părea o cumplită ficțiune și un groaznic coșmar. Dar este întărit de uneltirile și reușitele diavolului pe care le vedem peste tot în omenirea globalizată. Atât de reală este descoperirea încât înlătură orice umbră de îndoială din mintea celui care cunoaște istoria ultimilor 300 - 400 de ani și pe acesta-l ajută să vadă aievea unirea dintre diavol și oamenii ucigași de Hristos, fariseii tuturor timpurilor de 2000 de ani încoace.

Și pentru că atât de mult s-a iscusit diavolul ucigaș de Hristos în silnicii și nedreptate încât a

reușit să-i facă pe majoritatea creștinilor lumii actuale, mai ales tineri, să respingă existența demonilor ca pe-o închipuire, și de asemeni i-a împins să se lepede de Dumnezeu și să se urască între ei, trebuie neapărat ca și creștinii luptători să posede o strategie proprie de luptă dacă vor să scape din șerpeștile capcane ale întunecatului despot al iadului, întrucât insinuările și înșelăciunile lui sunt peste măsură de ticăloase.

Fiu știm dacă Părintele Arsenie Boca a cunoscut conținutul acestui cutremurător plan nevăzut al distrugerii omenirii, în care sunt divulgate toate stratagemele tiranului perfid. În mod sigur a primit prin revelație și prin citirea scrierilor Sfinților Părinți cunoștința despre aceste fapte, care sunt prorocite de veacuri de Sfinții lui Dumnezeu, și despre care permanent pomenește în predicile sale.

Știm însă că Sfinția sa a fost un iscusit războinic în lupta cu armatele nevăzute ale fățarnicului ucigaș al omului, ceea ce se va vedea clar din cuprinsul învățăturilor și descoperirilor sale lăsate tuturor creștinilor.

Părintelui Arsenie Boca i se potrivesc cuvintele Sfintei Scripturi: „Legământul Meu cu el era viață și pace și i i-am dat, ca să se teamă de Mine și să se cutremure, și el se temea și se cutremura înaintea numelui Meu. Învățătura adevărului era în gura lui și pe buzele lui nu s-a aflat nedreptate; în pace și în dreptate a umblat cu Mine și pe mulți ia întors de la rău. Căci buzele

preotului vor păzi știința și din gura lui se va cere învățătura, căci el este solul Domnului Savaot” (Maleahi 2, 5 - 7)

Din Sfânta Scriptură și din scrierile Sfinților Părinți ne-a tâlcuit Părintele Arsenie și spre citirea și asimilarea acestui minunat leac pentru toate bolile sufletelor noastre ne îndeamnă! Prin toată viața lui trăită în lumina Sfintei Scripturi, și prin cuvintele sale de viață dătătoare pe care Hristos Dumnezeu i le-a pus în gura sa sfințită, a fost și este un model de urmat pentru toți creștinii de azi.

Valoarea scrierilor Părintelui este deja bine cunoscută din: „Cărarea împărăției”, opera Sfinției sale, care este un tezaur de înțelepciune adunat din Sfânta Scriptură, din Scrierile Sfinților Părinți ai Bisericii Ortodoxe, din propria sa experiență de duhovnic încercat și cu totul dăruit slujirii jertfelnice a lui Dumnezeu. De asemenea predicile Sfinției sale au luminat sufletele creștinilor care mult s-au bucurat descoperind comoara ascunsă în ele și mult s-au folosit învățând din ele tactica luptei duhovnicești.

Dorim ca și această carte, în care Părintele Arsenie Boca ne învață strategia „luptei după lege” în „războiul nevăzut” pe care trebuie să-l poarte orice creștin hotărât să urce pe „calea cea strâmtă” spre cer, să fie folosită întocmai ca un manual de artă militară duhovnicească, în care este „lămurit adevărul lucrurilor și meșteșugirile vicleanului”. Iar ostașii războiului duhovnicesc, ne spune Părintele, „în trei cete se rânduiesc, în:

chemați, aleși și credincioși, sau cu altă numire: începători, sporiți și desăvârșiți”.

Găsim în învățătura Părintelui Arsenie Boca deslușiri clare și precise asupra tacticilor diavolului, pe care le demască necruțător; găsim de asemeni prezentate și armele duhovnicești de luptă, precum și cum trebuie mânuite cu dibăcie pentru a fi de neînving în mâinile bunului creștin drept credincios.

În carte Părintele a cuprins reguli și principii absolut necesare pentru cunoașterea, învățarea și practicarea disciplinei în viața duhovnicească. Se știe că în orice război dacă strategia, tactica și disciplina nu sunt bine gândite și corect respectate, fără cârtire chiar, primejdia de a fi înfrânți rușinos și fără întoarcere spre izbândă, planează ca o mare amenințare. Iar vrăjmașul diavol este foarte periculos: căci nu este numai viclean și mios înaintea de a-și învinge adversarul, ci devine cumplit de fioros și plin de cruzime dacă obține victoria.

După ce-i demontează cu iscusință „mașinăria de război” și-i dă pe față cu dibăcie toate șiretlicurile și vicleșugurile, Părintele ne învață știința armelor Luminii și ne îndeamnă la sporită vigilență, căci nu e de glumit cu ipocrizia tatălui minciunii care nevăzut ne speculează orice slăbiciune prin iscoadele lui.

În textul lucrării am utilizat diverse sublinieri pentru a scoate în evidență elementele de maximă importanță folosite de Părintele în știința

conducerii fiilor duhovnicești. Îndrumările și povețele lui ascut simțurile duhovnicești la vigilență, le ajută să-i ochească pe viclenii pândari și să-i lovească cu săgețile smereniei. Primindu-i sfaturile Părintelui, luptătorii ajung să vadă din timp obstacolele, să le doboare și să scape teferi în lupta duhovnicească.

De voința liberă a omului depinde să strige după ajutorul lui Dumnezeu în lupta cea grea a mântuirii. „Ne-a adus Dumnezeu din neființă la ființă, dar să ne mântuiască nu vrea fără noi”, nu vrea fără voia noastră, nu vrea să treacă peste libertatea noastră; ne-a dat o așa de mare libertate, chiar primejdioasă, încât îi putem spune: „Toate sunt ale Tale, Doamne, eu însă m-am dăruit altuia”.

(Cu îndemn spre fapte bune și urări de mântuire. *Editorii*)

## CUPRINS

Cuvânt al Părintelui Justin Pârvu, despre  
Părintele Arsenie Boca

Cuvânt înainte în loc de introducere

Un Tovarăș nevăzut și bun

Noe și Iisus

Din păcătoși Biserica face Sfinți

Lupta mântuirii

Vrăjmaș milostiv și prieten viclean

Iubirea de sine, primul pui al diavolului

Semnul Sfintei Cruci în pustia Carantaniei

Cărarea e iubirea

Saul și David

Cum ne băgăm datori  
Vremea de plată  
Mărturisirea  
Ispășirea  
Prin cuptorul smereniei învăță de la cel pățit  
Cenzura invidiei  
Soarele smereniei  
Despre cei ce n-au necazuri  
Cum se urzește o cădere  
Puterea care nu ascultă în duhul Părinților  
Când se întunecă mintea  
Spiritism  
Plata neascultării  
Tirani în pocăință

Cele șapte surle  
1. Chemarea lăuntrică prin glasul conștiinței  
2. Chemarea din afară prin cuvânt  
3. Chemarea prin necazurile vieții  
4. Chemarea prin necazurile morții  
Ce urmărește Dumnezeu?

Urgiile războaielor și adâncul înțelepciunii...

Sfatul din iad

5. Chemarea prin necazurile mai presus de  
fire

6. Chemarea prin chinuri de la antihrist

Sfânta Liturghie mai ține lumea

7. Chemarea la Judecata generală

Războiul nevăzut...

Pustiirea din rai

După fire și contra firii

Ce înseamnă Mântuitorul

Lupta după lege  
Pe trepte de-a râpa  
Unii și-au tăiat mintea în scripturi  
Greșelile iubirii și dreapta socoteală  
Măsura darului de sus  
Nevoințele desăvârșirii  
Cei curați cu inima  
Cuvinte hotărâtoare  
Destinul talanților  
Dreptul între iubire și sabie  
Ocârmuirea de sus  
Crinul de pe cruce  
Iconomul nedrept  
Adăugirile editorului  
Motivație la publicarea acestei cărți  
Tipar".  
Accent Prim, Suceava





Pelerinaj la mormântul  
Părintelui Arsenie Boca